

AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA w 2003 r.

Opracowano
W Departamencie Analiz Działalności
i Rozwoju

Zatwierdził
Prezes Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

PREZES
Wojciech Pomajda
/Wojciech Pomajda/

Warszawa, maj 2004 r.

SPIS TREŚCI

I.	ORGANIZACJA AGENCJI	6
1.	KIEROWNICTWO AGENCJI	6
2.	RADA AGENCJI	6
3.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA	8
4.	KADRY	9
5.	INFORMACJA I PROMOCJA	10
6.	UDZIAŁ W PROGRAMOWANIU I TWORZENIU PRAWA	13
7.	DZIAŁANIA KONTROLNE I AUDYTOWE	15
7.1.	KONTROLA WEWNĘTRZNA	15
7.2.	AUDYT WEWNĘTRZNY	16
II.	PROGRAMY I INSTRUMENTY POMOCY REALIZOWANE W 2003 R.	19
1.	PROGRAM SAPARD	19
1.1.	POPRAWA PRZETWÓRSTWA I MARKETINGU ARTYKUŁÓW ROLNYCH I RYBNYCH (DZIAŁANIE 1)	23
1.2.	INWESTYCJE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH (DZIAŁANIE 2)	24
1.3.	ROZWÓJ I POPRAWA INFRASTRUKTURY OBSZARÓW WIEJSKICH (DZIAŁANIE 3)	25
1.4.	RÓŻNICOWANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH (DZIAŁANIE 4)	26
1.5.	SZKOLENIA ZAWODOWE (DZIAŁANIE 6)	27
1.6.	POMOC TECHNICZNA (DZIAŁANIE 7)	27
2.	POMOC KRAJOWA	28
2.1.	KREDYTY	28
2.1.1.	PREFERENCYJNE KREDYTY INWESTYCYJNE	28
2.1.2.	PREFERENCYJNE KREDYTY OBROTOWE	41
2.2.	GWARANCJE I PORĘCZENIA	49
2.3.	INNE FORMY POMOCY KRAJOWEJ	50
2.3.1.	POŻYCZKI NA TWORZENIE MIEJSC PRACY	50
2.3.2.	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ TERENÓW WIEJSKICH	51
2.3.3.	DZIAŁANIA NA RZECZ TWORZENIA INFRASTRUKTURY RYNKOWEJ	52
2.3.4.	DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA I ZMIANY KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW WSI	53
2.3.5.	POMOC AGENCJI NA WDRAŻANIE I UPOWSZECHNIANIE RACHUNKOWOŚCI ROLNEJ	54
2.3.6.	POMOC FINANSOWA NA ZAŁOŻENIE I WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI ADMINISTRACYJNEJ GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH	55
2.3.7.	WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI PODMIOTÓW Z BRANŻY UTYLIZACYJNEJ	55
2.3.8.	DOPLATY DO SPRZEDANEGO MLEKA KLASY EKSTRA	56
2.3.9.	POMOC FINANSOWA DLA PRODUCENTÓW SUSZU PASZOWEGO	56
2.3.10.	REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH ZE WSPARCIEM ZALESIEŃ GRUNTÓW ROLNYCH	57
3.	WIERZYTELNOŚCI PRZYJĘTE PO BYŁYM FUNDUSZU RESTRUKTURYZACJI I ODDŁUŻANIA ROLNICTWA	57
4.	WIERZYTELNOŚCI POWSTAŁE PRZED UTWORZENIEM FUNDUSZU RESTRUKTURYZACJI I ODDŁUŻENIA ROLNICTWA	60
III.	PRZYGOTOWANIA ARIMR DO PEŁNIENIA NOWYCH ZADAŃ PO AKCESJI	62
1.	PRZYGOTOWANIA ARIMR DO PEŁNIENIA FUNKCJI AGENCJI PŁATNICZEJ DLA OBSŁUGI PŁATNOŚCI SEKCJI GWARANCJI EAGGF	62
1.1.	BUDOWA ZSZiK	64
1.2.	BUDOWA SYSTEMU IDENTYFIKACJI DZIAŁEK ROLNYCH (LPIS)	66
1.3.	PRZYGOTOWANIA DO AKREDYTACJI	69
2.	PRZYGOTOWANIA ARIMR DO OBSŁUGI PROGRAMÓW WSPÓLFINANSOWANYCH Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH UNII EUROPEJSKIEJ	74
3.	BUDOWA SYSTEMU IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT (IRZ)	76

4.	UDZIAŁ PROJEKTÓW PHARE W PRZYGOTOWANIACH AGENCJI W 2003 R. DO NOWYCH ZADAŃ PO AKCESJI.....	81
IV.	WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI	90
V.	REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO AGENCJI W 2003 R.	94
VI.	ANEKS.....	98
1.	ZAŁĄCZNIK NR 1 - SKŁAD RADY ARIMR W 2003 R.	98
2.	ZAŁĄCZNIK NR 2 - SZCZEGÓŁOWY WYKAZ DZIAŁAŃ KONTROLNYCH, ZREALIZOWANYCH W 2003 R. PRZEZ DEPARTAMENT KONTROLI WEWNĘTRZNEJ ARIMR	98
3.	ZAŁĄCZNIK NR 3 - SZCZEGÓŁOWY WYKAZ DZIAŁAŃ AUDYTORSKICH, ZREALIZOWANYCH W 2003 R. PRZEZ DEPARTAMENT AUDYTU WEWNĘTRZNEGO ARIMR	98
4.	ZAŁĄCZNIK NR 4 - SPIS WYKRESÓW	98
5.	ZAŁĄCZNIK NR 5 - SPIS TABEL.....	98
6.	ZAŁĄCZNIK NR 6 - TABELA REALIZACJI PLANU FINANSOWEGO ARIMR ZA 2003 ROK.....	98

Szanowni Państwo,

W imieniu Kierownictwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przedkładam sprawozdanie z działalności w 2003 roku.

Oceniając 2003 rok należy stwierdzić, iż działalność Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa skupiona była na dwóch kluczowych obszarach: obsłudze realizowanych programów i instrumentów pomocy dla rolnictwa i obszarów wiejskich oraz na przygotowaniu Agencji do pełnienia nowych zadań po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Jednym z największych osiągnięć Agencji w ubiegłym roku stały się wyniki wdrażania Specjalnego Akcesyjnego Programu na Rzecz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich SAPARD. Agencja przyjęła w 2003 roku niemal 15 tysięcy wniosków o pomoc finansową z tego Programu, podpisała 5 tysięcy umów z Wnioskodawcami oraz zrealizowała ponad 3 tysiące płatności na kwotę przewyższającą 800 milionów złotych. Osiągnięcie takich efektów możliwe było w znaczącym stopniu dzięki wnikliwemu monitorowaniu i analizowaniu czynników wpływających na absorpcję środków. Pozwalało to na podejmowanie stosownych działań i wprowadzanie modyfikacji zasad udzielania pomocy, zmierzających do umożliwienia skorzystania z Programu jak największej liczbie beneficjentów.

Należy podkreślić, iż oprócz transferu znaczących środków finansowych przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich, realizacja Programu SAPARD przyczyniła się do osiągnięcia innych rezultatów. Powstała znacząca grupa beneficjentów pomocy ze wszystkich grup docelowych Programu, w praktyce już znających mechanizmy pozyskiwania środków z programów UE, co niewątpliwie ułatwi absorpcję środków z WPR i Funduszy Strukturalnych po akcesji do UE.

SAPARD dostarczył również bodźców dla rozwoju nowych usług w zakresie wspierania beneficjentów w przygotowywaniu wniosków dla projektów unijnych. Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Izby Rolnicze, Banki Spółdzielcze oraz liczne organizacje pozarządowe i komercyjne przyczynią się zapewne w dużym stopniu do zwiększenia zdolności absorpcyjnych beneficjentów pomocy.

Potwierdziła się trafność przyjętej w Polsce koncepcji decentralizacji wdrażania Programu SAPARD. Dzięki niej mamy w Polsce na poziomie województw/regionów kadry dobrze przygotowane do praktycznego wdrażania procedur Unii Europejskiej. Już wkrótce będzie to miało kluczowe znaczenie w efektywnym wykorzystaniu programów UE dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

Przygotowania do wdrażania nowych instrumentów pomocy stanowiły drugi istotny obszar działalności ARiMR w 2003 roku. Prace przygotowujące ARiMR do pełnienia funkcji agencji płatniczej i instytucji wdrożeniowej były realizowane w warunkach równolegle tworzonych podstaw prawnych, tak po stronie unijnej, jak i polskiej. Wymagało to zatem podejmowania decyzji strategicznych w warunkach niepewności co do ostatecznego kształtu regulacji prawnych, jak również dużej elastyczności w przyjmowanych rozwiązaniach instytucjonalnych, umożliwiającej dostosowywanie się do zmieniających się uwarunkowań prawno – administracyjnych. Uwarunkowania te miały wpływ na tryb i tempo procesu tworzenia procedur wdrażania poszczególnych instrumentów pomocy oraz na harmonogram i zakres szkoleń dla kadr Agencji.

Pomimo tych zewnętrznych czynników, wynikających w dużej mierze z samego procesu negocjacyjnego pomiędzy Polską a Komisją Europejską, 2003 rok - między innymi dzięki bardzo dobrej współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz wszystkimi instytucjami zaangażowanymi we

wdrażanie instrumentów wsparcia rolnictwa i rozwoju wsi - przyniósł znaczące przyspieszenie w przygotowaniu rolnictwa polskiego do korzystania ze wsparcia unijnego. W ARiMR opracowane zostały procedury w zakresie płatności obszarowych. We współpracy z różnymi partnerami, w tym Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, Izbami Rolniczymi oraz Bankami Spółdzielczymi, przeprowadzono kampanię informacyjną wśród rolników na niespotykaną dotąd skalę. W prowadzonych przez ARiMR szkoleniach wzięło udział prawie pół miliona rolników. Można zatem stwierdzić, że w 2003 roku dołożono wszelkich starań, aby pomóc rolnikom w pozyskiwaniu środków z UE w ramach płatności należnych producentom. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że z przystąpieniem Polski do Unii wprowadzany jest nowy system wsparcia dla producentów rolnych, Agencja zdaje sobie sprawę, że w kolejnych latach po akcesji konieczne będzie bieżące monitorowanie systemu w celu wczesnego rozpoznawania problemów i ich przeciwdziałaniu - w ramach finansowych i kadrowych możliwości ARiMR.

W zakresie procesu akredytacji ARiMR jako warunku uruchomienia płatności przez Komisję Europejską, Agencja zaproponowała podejście etapowe. ARiMR zadeklarowała gotowość do I etapu audytu akredytacyjnego w pierwszej połowie listopada 2003 roku. Zakresem tego audytu objęto strukturę organizacyjną Agencji i procedury pisemne dla płatności obszarowych i wybranych działań Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich, tj. wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i uzupełnienie płatności bezpośrednich, wybrane działania rolnośrodowiskowe, a także procedury finansowo – księgowo oraz procedury o charakterze horyzontalnym, określające funkcjonowanie ARiMR jako agencji płatniczej.

Gotowość do audytu części informatycznej systemu dla obsługi wyżej wymienionych mechanizmów pomocowych oraz części finansowo-księgowej ARiMR zadeklarowała na dzień 31 stycznia 2004 r.

Gotowość do II etapu audytu akredytacyjnego obejmującego procedury i system informatyczny dla pozostałych działań PROW, rynków owoców i warzyw, rynku rybnego Agencja przewiduje na lipiec 2004 r.

Rok 2004 będzie pierwszym okresem weryfikacji przyjętych rozwiązań instytucjonalnych poprzez praktyczne wdrażanie programów UE po akcesji. Z uwagi na znaczący wzrost liczby zadań i czynności, jakie zobowiązana będzie realizować ARiMR jako agencja płatnicza i instytucja wdrożeniowa, elementem krytycznym stanie się wystarczająca liczba osób zatrudnionych do ich realizacji. Szczególnie ważne będzie posiadanie wystarczającej liczby odpowiednio przygotowanych pracowników na poziomie Biur Powiatowych i w Oddziałach Regionalnych, które to jednostki są odpowiedzialne za pierwszy kontakt z odbiorcami programów pomocowych w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej i Funduszy Strukturalnych.

Wojciech Pomajda
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

I. ORGANIZACJA AGENCJI

1. Kierownictwo Agencji

W skład kierownictwa Agencji wchodzi Prezes, Zastępcy Prezesa oraz Główny Księgowy Agencji. W dniu 31 grudnia 2003 r. Kierownictwo Agencji działało w składzie:

Wojciech Pomajda	Prezes Agencji	od 7 lipca 2003 r.
Jacek Świeżawski	Zastępca Prezesa	od 15 listopada 2001 r.
Leszek Ratajczak	Zastępca Prezesa	od 15 lipca 2002 r.
Marek Paweł Janiec	Zastępca Prezesa	od 8 września 2003 r.
Krzysztof Brdyś	Zastępca Prezesa	od 10 października 2003 r.
Elżbieta Suprun	Główny Księgowy	od 1 września 2003 r.

W okresie od 8 lutego 2002 r. do 6 marca 2003 r. funkcję Prezesa Agencji sprawował Aleksander Bentkowski. Następnie obowiązki Prezesa Agencji zostały powierzone Jackowi Świeżawskiemu, który pełnił je w okresie od 7 do 17 marca 2003 r. W dniu 18 marca 2003 r. na stanowisko Prezesa został powołany Jerzy Miller, który funkcję tę sprawował do 7 lipca 2003 r.

2. Rada Agencji

Rada Agencji jest organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Agencji. Kadencja Rady trwa 4 lata. Rada składa się z 15 członków, z których 5 jest przedstawicielami ministrów: właściwego do spraw rozwoju wsi, właściwego do spraw finansów publicznych, właściwego do spraw środowiska, właściwego do spraw pracy oraz Prezesa Narodowego Banku Polskiego, a pozostali członkowie są przedstawicielami związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, rolniczych związków spółdzielczych o zasięgu krajowym oraz Krajowej Rady Izb Rolniczych. Członków Rady Agencji powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek właściwego ministra lub Prezesa Narodowego Banku Polskiego albo na wniosek związków zawodowych lub organizacji, o których mowa była wcześniej. Przewodniczącą Rady wybiera spośród swoich członków i odwołuje Rada.

Do zadań Rady należy opiniowanie:

- projektu rocznego planu finansowego Agencji,
- sprawozdań z działalności Agencji,
- innych spraw przedstawionych przez Prezesa Agencji w ramach zadań realizowanych przez Agencję.

Skład Rady ARiMR w 2003 r. przedstawiony został w Załączniku nr 1.

W 2003 r. odbyło się:

- 9 posiedzeń Prezydium Rady ARiMR,
- 11 posiedzeń Rady ARiMR,
- 2 posiedzenia Zespołu Analiz Decyzji Finansowych Rady ARiMR w zakresie programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady ARiMR były między innymi następujące tematy:

- opinia członków Rady ARiMR na temat „Sprawozdania z działalności ARiMR za rok 2002”,
- informacja na temat planu finansowego ARiMR na 2003 r.,
- plan działalności ARiMR w 2003 r.,

- bieżące informacje dotyczące Programu SAPARD,
- bieżące informacje dotyczące budowy systemu IACS i IRZ,
- informacja o realizacji zadań w zakresie stosowania dopłat do oprocentowania kredytów oraz zasad ich udzielania,
- opinia członków Rady ARiMR na temat realizacji zadań związanych z identyfikacją i rejestracją zwierząt,
- informacja na temat audytu sprawozdań finansowych ARiMR,
- potrzeby nowelizacji przepisów regulujących funkcjonowanie Agencji w świetle bliskiego członkostwa Polski w UE,
- problem wsparcia ze środków budżetowych restrukturyzacji przetwórstwa mleka,
- możliwości włączenia się ARiMR do tworzenia niekomercyjnego systemu ubezpieczeń majątkowych w rolnictwie, w tym dofinansowania ubezpieczeń kłeszkowych,
- możliwości zlecenia niektórych zadań realizowanych przez agendy rządowe na rzecz rolnictwa organizacjom rolniczym,
- założenia do projektu planu finansowego ARiMR na 2004 r.,
- wnioski wynikające z protokołu pokontrolnego i zaleceń NIK,
- informacja o stanie przygotowań do akredytacji ARiMR jako agencji płatniczej, w tym projekt struktury organizacyjnej ARiMR,
- opinia członków Rady ARiMR na temat realizacji Programu SAPARD,
- aktualny stan prac nad systemem dopłat bezpośrednich,
- informacja o przygotowaniu ARiMR do wdrażania Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- sprawy związane z działalnością rynków hurtowych, koncepcja udziału ARiMR w funkcjonowaniu tych rynków
- powołanie Zespołu Analiz Decyzji Finansowych Rady ARiMR w zakresie programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi,
- informacja na temat koncepcji przebiegu kontroli na miejscu,
- możliwości stworzenia Rolniczego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych,
- informacja o realizacji zadań ARiMR w zakresie kredytowania rolnictwa w 2003 r. oraz założeń w tym zakresie na 2004 r.,
- stan realizacji zadań ARiMR związanych z obsługą programu SAPARD, ze szczególnym uwzględnieniem zasad i możliwości ubiegania się o dofinansowanie przedsięwzięć objętych Działaniem 4,
- przebieg i efekty akcji szkoleniowej rolników realizowanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

W 2003 r. Rada ARiMR podjęła następujące uchwały i stanowiska:

- uchwały:
 - uchwała nr 1/2003 Rady ARiMR z dnia 26 marca 2003 r. w sprawie projektu planu finansowego ARiMR na 2003 r.,
 - uchwała nr 2/2003 Rady ARiMR z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie korekty planu finansowego ARiMR na 2003 r.,
 - uchwała nr 3/2003 Rady ARiMR z dnia 16 września 2003 r. w sprawie opinii dotyczącej projektu II korekty planu finansowego ARiMR na 2003 r.,
 - uchwała nr 4/2003 Rady ARiMR z dnia 29 października 2003 r. o systemie utworzenia Rolniczego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych,
 - uchwała nr 5/2003 Rady ARiMR z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie projektu korekty planu finansowego ARiMR na 2003 r.,
 - uchwała nr 5/2003 Rady ARiMR z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie przedłożonego przez Prezesa Agencji projektu regulaminu wynagradzania pracowników ARiMR.

- stanowiska:
 - stanowisko Rady ARiMR z dnia 24.04.2003 r. w sprawie zmiany oprocentowania kredytów preferencyjnych dla rolników,
 - stanowisko Rady ARiMR z dnia 20.08.2003 r. w sprawie wysokości środków przeznaczonych na finansowanie rolnictwa w 2004 r. oraz utworzenie niekomercyjnego systemu ubezpieczeń wzajemnych dla rolników,
 - stanowisko Rady ARiMR z dnia 29.10.2003 r. w sprawie zabezpieczenia środków na program podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi,
 - stanowisko Rady ARiMR z dnia 29.10.2003 r. w sprawie utworzenia Rolniczego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych,
 - stanowisko Rady ARiMR z dnia 16.12.2003 r. w sprawie uruchomienia zaliczkowych wypłat w ramach dopłat bezpośrednich.

3. Struktura organizacyjna

W 2003 roku w strukturze Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa następowały zmiany przygotowujące ją do wykonywania ustawowych zadań po akcesji do Unii Europejskiej.

Podstawą ich dokonania stała się uchwalona 27 sierpnia 2003 r. nowelizacja ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 13 października 2003 roku w sprawie nadania statutu ARiMR. W ślad za zmianą statutu ARiMR, z dniem 8 grudnia 2003 r. wprowadzono w życie nowy regulamin organizacyjny Agencji. Jednocześnie Departament Kadr zakończył proces przyporządkowywania pracowników do nowych komórek organizacyjnych Agencji i dostosowywanie zakresów obowiązków wszystkich pracowników.

Zgodnie z wyżej wymienionymi regulacjami w Centrali Agencji wydzielono następujące piony:

- Pion Administracyjno-Kontrolny;
 - Gabinet Prezesa
 - Rzecznik Prasowy
 - Departament Kadr
 - Departament Audytu Wewnętrznego
 - Departament Kontroli Wewnętrznej
 - Biuro Bezpieczeństwa – Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
 - Departament Analiz Działalności i Rozwoju
- Pion Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej;
 - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
 - Departament Autoryzacji
 - Biuro ds. Rybactwa
 - Departament Wsparcia SAPARD i Funduszy Strukturalnych
- Pion Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt;
 - Departament Koordynacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli
 - Departament Ewidencji Gospodarstw
 - Departament Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt
 - Departament Kontroli na Miejscu
 - Departament Informatyki i Telekomunikacji
- Pion Preferencyjnych Środków Krajowych i Wspólnej Polityki Rolnej;
 - Departament Obsługi Środków Towarzyszących
 - Departament Płatności Bezpośrednich
 - Departament Pomocy Krajowej

- Pion Finansowo-Księgowy;
 - Departament Finansowy
 - Departament Księgowości
 - Biuro Windykacji Należności
- Pion Organizacyjno-Prawny.
 - Biuro Szkoleń
 - Biuro Promocji i Wydawnictw
 - Departament Organizacyjno-Gospodarczy
 - Departament Prawny
 - Biuro Zamówień Publicznych
 - Biuro Koordynacji Oddziałów Regionalnych

Nowa struktura pozwala na realizację przez Agencję funkcji dystrybucyjnych dla pomocowych środków krajowych, przystosowuje Agencję do pełnienia roli Agencji SAPARD i Funduszy Strukturalnych oraz pozwala na realizację zadań związanych z uruchomieniem i obsługą Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. Taki podział kompetencji jest optymalny z punktu widzenia nałożonych na Agencję zadań, a także odpowiada warunkom postawionym w statucie Agencji oraz warunkom stawianym agencjom płatniczym określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 października 2003 r. w sprawie kryteriów akredytacyjnych dla agencji płatniczych.

Dzięki tym zmianom Agencja jest przygotowana do rozdzielania i realizacji trzech funkcji agencji płatniczej, którymi są:

- autoryzacja płatności,
- dokonywanie płatności,
- księgowanie płatności.

Każda z tych funkcji jest wykonywana przez oddzielne komórki bądź jednostki organizacyjne Agencji, których zakresy odpowiedzialności są jasno określone przez nową strukturę organizacyjną.

4. Kadry

Realizację zadań postawionych przed Agencją zapewnia odpowiednia liczba wysokokwalifikowanej kadry.

W ciągu 2003 roku prowadzona była intensywna działalność rekrutacyjna. W tym czasie nastąpił wzrost zatrudnienia w Agencji o około 35 %. Proces ten ilustruje poniższa tabela:

Wzrost zatrudnienia w ARiMR w 2003 roku.

Szczebel organizacyjny	Stan zatrudnienia pracowników stałych na dzień 01.01.2003.	Stan zatrudnienia pracowników stałych na dzień 31.12.2003	Wzrost zatrudnienia pracowników w 2003 roku	Wzrost w % 2003/2002
Centrala	698	890	192	27,51%
Oddziały Regionalne	657	1 087	430	65,45%
Biura Powiatowe	1 774	2 243	469	26,44%
ARiMR - razem	3 129	4 220	1 091	34,87%

Na dzień 31.12.2003 r. w poszczególnych pionach działalności ARiMR zatrudnienie wynosiło:

<i>Pion działalności</i>	<i>Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2003 r.</i>	<i>Zatrudnienie w ujęciu średniorocznym</i>
Pion Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt	3 045	2 693
Pion Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych UE	648	536
Pozostała działalność	527	511
ARiMR – razem	4 220	3 740

Do realizacji zadań związanych z obsługą wniosków w biurach powiatowych Agencja planuje zatrudnić w ramach zawartego w dniu 15 grudnia 2003 roku pomiędzy ARiMR a Ministerstwem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej „Porozumienia w sprawie wspólnego programu działań dla realizacji zadań związanych z obsługą Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz zwiększającego umiejętności ułatwiającego zatrudnienie i utrzymanie pracy” grupę 7258 pracowników sezonowych. Realizacja tego projektu przewidziana jest na rok 2004.

5. Informacja i promocja

„Zakolczykuj zwierzęta, skorzystaj z Programu SAPARD oraz przygotuj się do korzystania z dopłat obszarowych” – to główne założenia realizowanej w 2003 roku polityki informacyjno-promocyjnej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Założenia adresowane były do jak najszerszego kręgu odbiorców i obejmowały promocję wszystkich obszarów działalności Agencji. Jako zasadę przyjęto, żeby we wszelkiego rodzaju przekazach prezentować wiedzę konkretną i użyteczną dla określonych odbiorców i wskazywać właściwe rozwiązania.

Bieżące informacje o działalności Agencji przekazywano w formie komunikatów prasowych i specjalnych opracowań rozsyłanych do ponad 100 redakcji i zamieszczanych na stronie internetowej Agencji w linku *Aktualności*.

Dla dziennikarzy mediów warszawskich i najważniejszych tytułów prasowych z terenu zostało zorganizowanych 10 konferencji prasowych Prezesa Agencji, podczas których dziennikarze otrzymywali aktualne informacje oraz przygotowane dla nich materiały. Ponadto, zorganizowano dwie wyjazdowe konferencje prasowe, podczas których zaprezentowano najważniejsze obszary działalności Agencji oraz na konkretnych przykładach zapoznano uczestników z jej efektami. Jedną z nich, obejmującą miejscowości: Żaluzki - Płock - Sieraków, miała na celu zapoznanie przedstawicieli Unii Europejskiej z działalnością ARiMR w terenie. Podczas drugiej, zorganizowanej w Nowogrodzie k/Łomży, uczestnicy mogli zobaczyć typowe elementy akcji kolczykowania bydła.

W 2003 roku ukazało się w prasie centralnej i terenowej około 8 000 artykułów i informacji dotyczących wszystkich obszarów działalności Agencji. Systematycznie były także zamieszczane komunikaty i informacje na temat ARiMR w serwisach Polskiej Agencji Prasowej, Polskiej Agencji Informacyjnej INTERPRESS i biuletynach BOSS – Rolnictwo oraz we wszystkich najważniejszych tytułach prasowych adresowanych do mieszkańców wsi. Były one także systematycznie upowszechniane za pośrednictwem Informacyjnej Agencji Radiowej i Telewizyjnej Agencji Informacyjnej.

Problematyce dotyczącej działalności Agencji były w każdym miesiącu poświęcone fragmenty kilkudziesięciu audycji w telewizji ogólnopolskiej, głównie w programach „Agrobiznes”, „Agrolinia”,

„Tydzień”, „Panorama”, „Biznes Informacje”. W Programie 1 Telewizji Polskiej wyemitowano reportaż o młodych rolnikach „Jestem ze wsi chcę być w Unii”, w Programie 2 TVP reportaż o młodych rolnikach, którzy wyjeżdżając do Unii zdobywają wiedzę nt. dopłat bezpośrednich („Delegacja”). W Programie 2 TVP ukazało się 15 odcinków programu edukacyjnego nt. Programu SAPARD („Instrukcja obsługi SAPARD”). TVP 3 Regionalna „Eurotel” wyemitowała felietony filmowe pod wspólnym tytułem „Z życia ARiMR” oraz plansze sponsorskie w 203 programach. W programach tych brali udział przedstawiciele Kierownictwa Agencji oraz dyrektorzy komórek merytorycznych lub eksperci ARiMR.

Serwis informacyjny o działalności Agencji zawierały audycje rolne Polskiego Radia, nadawane zarówno w pasmach porannych, jak i popołudniowych („Sygnały Dnia”, „Popołudniówka Programu Pierwszego”). Przedstawiciele Agencji gościli na antenie „Rozmaitości Porannych” Programu 1 Polskiego Radia, „Sygnałów Dnia” oraz „Radia Biznes”.

Programy edukacyjno-informacyjne w radiu dotyczyły zarówno Programu SAPARD (35 audycji w Programie 1 PR) jak i poświęcone były systemowi IACS. W szczególności ich tematyka dotyczyła dopłat bezpośrednich, instruktażu wypełniania wniosków oraz terminów i miejsc szkoleń dla rolników (70 audycji w Programie 1 PR, 20 audycji w regionalnym Katolickim Radiu Podlasie).

Wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Agencja wydała w 2003 roku 10 numerów „Biuletynu Informacyjnego”, w którym zamieszczano artykuły na temat obecnych i przyszłych działań Agencji. Niektóre z nich były przedrukowane (w całości lub we fragmentach) bądź omawiane w prasie terenowej. Razem z MRiRW kontynuowano również wydawanie anglojęzycznego kwartalnika „Polish Food”, w którym prezentowane były na konkretnych przykładach efekty działalności Agencji.

Opracowane i wydane ulotki informacyjne dotyczyły systemu IRZ, zgłaszania bydła do uboju oraz instruktażowych spotkań z rolnikami. Przygotowano i wydano w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej folder ARiMR oraz broszurę „Agencja dziś i jutro” oraz w nakładzie 1,2 mln egzemplarzy broszurę „Rolnictwo: Polska – Unia Europejska”.

Powstało również wiele bieżących opracowań dotyczących działalności Agencji, które były kolportowane przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego, związki rolnicze i zrzeszenia branżowe oraz spółdzielczość rolniczą.

W 2003 roku wydrukowano około:

- 1,3 mln szt. broszur,
- 4,7 mln szt. ulotek,
- 79 tys. szt. plakatów,
- 204 tys. folderów oraz
- 60 tys. egz. miesięcznika „Biuletyn Informacyjny”,
- 21 tys. egz. kwartalnika „Polish Food”.

W 2003 roku Agencja zorganizowała stoiska informacyjno-promocyjne na trzech imprezach targowo-wystawienniczych: Dożynki Jasnogórskie w Częstochowie, Dożynki Prezydenckie w Spale, POLAGRA FOOD i POLAGRA FARM w Poznaniu, a także podczas Kongresu Mediów Regionalnych i Lokalnych w Warszawie. Stoiska informacyjne Agencji były również zorganizowane na wielu imprezach o zasięgu regionalnym, w których uczestniczyli zarówno specjaliści z Centrali, jak i pracownicy oddziałów regionalnych Agencji. Często stoiska te organizowane były w namiotach Agencji (każdy oddział regionalny ARiMR otrzymał do wykorzystania w celach promocyjnych namiot(y) z logo Agencji). Ponadto Agencja udzielała informacji bezpośrednio zainteresowanym różnymi sferami jej działalności.

Informacje były udzielane telefonicznie, drogą elektroniczną poprzez skrzynkę „info” (około 2 000 e-maili) oraz pisemną (około 400 e-maili i 100 pism z odpowiedziami).

Działalność informacyjna prowadzona była również przez oddziały regionalne ARiMR, które rozwijały współpracę z instytucjami lokalnymi, prasą oraz ośrodkami regionalnymi radia i telewizji, a także organizacjami samorządowymi.

Ponadto pracownicy Agencji biorąc udział w licznych seminariach, konferencjach i spotkaniach terenowych uczestniczyli w szkoleniu rolników, doradców Ośrodków Doradztwa Rolniczego, pracowników banków, przedstawicieli terenowej administracji państwowej i samorządów terytorialnych w zakresie:

- upowszechniania wiedzy o obowiązujących zasadach, warunkach i procedurach udzielania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i obrotowych,
- znakowania zwierząt,
- możliwości skorzystania z dopłat obszarowych,
- przygotowań Agencji do wykorzystania środków przedakcesyjnych i funduszy strukturalnych.

W roku 2003 kontynuowano wprowadzanie elektronicznych form przekazywania informacji o działalności Agencji oraz prace związane z tworzeniem jednolitego wizerunku zewnętrznego i wewnętrznego Agencji. Prace te polegały m.in. na opracowywaniu i zamieszczaniu na stronach internetowych Agencji bogatego materiału dotyczącego aktualnych form pomocy, działań podejmowanych na rzecz wdrażania Programu SAPARD oraz tworzenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (IACS), rozbudowy struktur terenowych oraz przetargach publicznych.

W związku z przygotowaniem do realizacji zadań związanych z korzystaniem przez rolników z płatności obszarowych, Agencja zaplanowała przeprowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej, której celem było:

- zapoznanie uczestników z formularzami wniosków,
- nauczenie uczestników praktycznej umiejętności wypełniania formularzy wniosków,
- przekazanie uczestnikom podstawowych informacji z zakresu systemu dopłat bezpośrednich, Wspólnej Polityki Rolnej oraz o możliwościach otrzymania innych form pomocy.

W czerwcu 2003 r. została przeprowadzona akcja pilotażowa w zakresie działań informacyjno – promocyjnych dla rolników. W ramach pilotażu zorganizowano 32 spotkania z rolnikami (po dwa w każdym województwie), podczas których poproszono uczestników o wypełnienie formularzy wniosków o wpis do ewidencji producentów oraz o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, w celu sprawdzenia poprawności wpisywania w nich danych. W spotkaniach wzięło udział 1719 rolników. Od uczestników spotkań zebrano w sumie 1194 wnioski, które zostały zweryfikowane przez Biuro Kontroli na Miejscu ARiMR. Akcja pilotażowa potwierdziła zasadność głównych założeń działań informacyjno promocyjnych. W celu realizacji działań informacyjno – promocyjnych Agencja podpisała porozumienia o współpracy z Krajowym Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, Bankami Spółdzielczymi i Izbami Rolniczymi oraz Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii. W miesiącach: czerwcu i wrześniu 2003 r. przeszkolono ponad 3, 5 tys. pracowników tych instytucji, którzy po zdaniu testu sprawdzającego uprawnieni byli do prowadzenia spotkań informacyjno - promocyjnych dla rolników.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem cykl ogólnokrajowych działań informacyjno – promocyjnych dla rolników rozpoczęto w październiku 2003 r. (zakończenie spotkań zaplanowano na kwiecień 2004 r.). Spotkania miały być prowadzone we wszystkich wsiach sołeckich i miały objąć ok. 1 800 000 rolników.

Do końca 2003 roku przeprowadzono 18 248 spotkań, w których wzięło udział 423 863 rolników.

Poza ww. celami spotkań, istotnym elementem akcji było poinformowanie o numerach działek ewidencyjnych będących w posiadaniu rolników oraz ich powierzchni tak, aby maksymalnie ograniczyć

ilość błędów w trakcie wypełniania wniosków. Podczas spotkań rolnicy otrzymywali bezpłatnie wypisy z rejestrów gruntów oraz umożliwiono im wgląd do map ewidencji gruntów.

Na podstawie wypełnionych przez uczestników formularzy ocen stwierdzono, że do końca 2003 r. ponad 70% uczestników oceniło pozytywnie zawartość merytoryczną przekazaną przez prelegentów.

6. Udział w programowaniu i tworzeniu prawa

W okresie sprawozdawczym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa brała udział w tworzeniu i nowelizowaniu szeregu ustaw i rozporządzeń, a także dokumentów programowych, związanych z planowaniem i wdrażaniem programów pomocy dla rolnictwa.

W zakresie Wspólnej Polityki Rolnej wraz z Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich:

- ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o *płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych* (Dz. U. Nr 6 poz. 40),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *minimalnych wymagań utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska* (projekt),
- rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie *określenia rodzajów roślin objętych płatnościami uzupełniającymi oraz stawek płatności uzupełniających* (projekt),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie *określenia wzorów wniosków o przyznanie płatności oraz szczegółowych warunków przyznawania płatności* (Dz. U. Nr 52 poz. 523),
- ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o *krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności* (Dz. U. Nr 10 poz. 76),
- ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o *organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz zmianie niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 223 poz. 2221),
- ustawa z dnia 30 lipca 2003 r. o *uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej* (Dz. U. Nr 166 poz. 1611),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 października 2003 r. w sprawie *kryteriów akredytacji dla agencji płatniczych* (Dz. U. Nr 190 poz. 1867),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o *wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej* (Dz. U. Nr 229 poz. 2273),
- rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie *określenia szczegółowych warunków i trybu udzielania, wstrzymywania, zawieszania, zwracania i zmniejszania pomocy finansowej na działania objęte Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także przestrzenny zasięg wdrażania tych działań* (projekt),
- rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie *organów zobowiązanych do współpracy z Agencją oraz trybu i zakresu tej współpracy* (projekt),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *określenia sposobu i trybu postępowania przy doradzaniu w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich* (projekt),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *określenia wzorów wniosków o pomoc na działania Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz zawartość planów do działań: wsparcie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt oraz zalesianie gruntów rolnych* (projekt),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *określenia wzoru imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych* (projekt),

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia warunków organizacyjnych, technicznych i kadrowych, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym można powierzyć prowadzenie kontroli udzielania i wykorzystywania pomocy w zakresie zgodności z planem (projekt),
- nowelizacja ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 38 poz. 452).

W zakresie systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt:

- ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 52 poz. 450),
- rozporządzenie z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie oznakowania owiec, kóz oraz świń, paszportów koni, prowadzenia rejestrów i księgi rejestracji (Dz. U. Nr 112 poz. 1063),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 października 2003 r. w sprawie wysokości opłat za czynności związane z oznakowaniem zwierząt (Dz. U. Nr 194 poz. 1898),
- ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy (projekt).

W zakresie Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych:

- Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich wraz z Uzupełnieniem,
- Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb wraz z Uzupełnieniem,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 102 poz. 928),
- ustawa o Narodowym Planie Rozwoju (projekt),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia trybu raportowania, kontroli Narodowego Planu Rozwoju i rozliczeń dotyczących sektorowych, regionalnych i innych programów operacyjnych finansowanych ze środków publicznych (projekt),
- ustawa o zmianie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125 poz. 1368).

W zakresie pomocy krajowej:

- ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz. U. Nr 46 poz. 392),
- rozporządzenie zmieniające rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 września 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów studenckich i pożyczek studenckich, wysokości kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej, warunków i trybu rozliczeń z tytułu pokrywania odsetek należnych bankom od kredytów studenckich oraz wysokości oprocentowania pożyczki i kredytu studenckiego spłacanego przez pożyczkobiorcę lub kredytobiorcę (Dz. U. Nr 126 poz. 835).

W zakresie aktów prawnych regulujących działalność Agencji:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o utworzeniu ARiMR (Dz. U. Nr 171 poz. 1661),
- rozporządzenia zmieniające rozporządzenie z dnia 30 stycznia 1996r. w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 16 poz. 82).

Ponadto w okresie sprawozdawczym Agencja opiniowała szereg innych projektów ustaw i rozporządzeń związanych z rolnictwem i jego otoczeniem.

7. Działania kontrolne i audytowe

7.1. Kontrola Wewnętrzna

Działalność kontrolna Agencji w okresie sprawozdawczym obejmowała:

- kontrolę realizacji umów zawartych z jednostkami współpracującymi z Agencją (kontrolą objęto 65 jednostek i zbadano 117 umów),
- kontrolę jednostek Centrali Agencji, oddziałów regionalnych oraz biur powiatowych (przeprowadzono 22 kontrole w oddziałach regionalnych i w 151 biurach powiatowych oraz 44 kontrole w departamentach/biurach Centrali Agencji).

Z przeprowadzonych kontroli sporządzano sprawozdania i protokoły. Wyniki kontroli omawiano z kierownictwem jednostek objętych badaniem.

Do dyrektorów kontrolowanych jednostek, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia skierowano wystąpienia pokontrolne, w których wskazano na konieczność podjęcia działań zmierzających do ich eliminowania oraz zapobiegania ich występowania w bieżącej pracy. Ustalenia kontroli wykorzystane zostały przy opracowywaniu oraz nowelizowaniu przepisów wewnętrznych Agencji.

Realizując wnioski i zalecenia pokontrolne dyrektorzy kontrolowanych jednostek informowali o podjętych działaniach i sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto, zobowiązali się do wzmocnienia nadzoru i kontroli oraz bezwzględnego przestrzegania w bieżącej pracy obowiązujących przepisów ogólnych i wewnętrznych Agencji.

Departament Kontroli Wewnętrznej zajmował się również:

- rozpatrywaniem odwołań wnioskodawców w związku z odrzuceniem przez oddziały regionalne wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD oraz informacji o uzasadnionym podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości - IUP. W okresie sprawozdawczym, do Agencji wpłynęło ogółem 133 odwołania wnioskodawców w związku z odrzuceniem przez oddziały regionalne wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD oraz 167 informacji o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia nieprawidłowości (IUP) z jednostek organizacyjnych Agencji,
- prowadzeniem spraw w zakresie przyjmowania, rozpatrywania, załatwiania skarg i wniosków. W 2003 roku do Agencji wpłynęło 159 skarg, wniosków i interwencji. Rozpatrzono 141, w tym: bezpośrednio przez Agencję zostało załatwionych 136, pięć skarg skierowano do rozpatrzenia według właściwości do innych instytucji, a 18 anonimów pozostało bez rozpatrzenia,
- koordynowaniem wykonania wniosków i zaleceń pokontrolnych skierowanych do Agencji przez organa kontroli państwowej i inne instytucje kontroli zewnętrznej,
- prowadzeniem postępowań pokontrolnych wobec badanych jednostek, podejmowaniem działań zmierzających do usprawnień organizacyjnych i metodycznych oraz zapobiegających występowaniu stwierdzonych nieprawidłowości w działalności kontrolowanych jednostek.

W ramach wykonania zaleceń i wniosków pokontrolnych skierowanych do Agencji przez organa kontroli państwowej: Najwyższą Izbę Kontroli, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urząd Kontroli

Skarbowej, opracowywano informacje o sposobie wykorzystania przez Agencję ustaleń kontroli oraz o realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

W okresie sprawozdawczym Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Agencji trzy kontrole, które dotyczyły:

- wykonania planu finansowego ARiMR w 2002 r.,
- realizacji zadań w zakresie przeznaczania gruntów rolnych do zalesień,
- pozyskania lokalizacji dla celów Agencji oraz serwerowni systemu IACS.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło w Agencji pięć kontroli, które dotyczyły:

- zbadania przyczyn odrzucenia wniosków oraz sposobu rozpatrywania ewentualnych decyzji o odrzuceniu wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD,
- stanu prac nad wdrożeniem Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli IACS,
- postępu prac związanych z tworzeniem Krajowego Systemu Ewidencji Gruntów Rolnych,
- prawidłowości udzielanych przez ARiMR zamówień publicznych w ramach budowy krajowego systemu ewidencji gruntów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz zabezpieczenia interesów Agencji w umowach najmu lokali na siedziby biur regionalnych i powiatowych,
- postępu prac nad tworzeniem baz danych na potrzeby ZSZiK – IACS.

Urząd Kontroli Skarbowej przeprowadził jedną kontrolę w zakresie rozliczenia podatku VAT oraz aktualizacji danych NIP dla celów naliczania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.

W ramach współpracy z organami ścigania (prokuratura, policja) przygotowywano dokumenty i udzielano odpowiedzi do prokuratury na osiem wystąpień, a do komend policji na siedem wystąpień.

W ramach udziału w pracach legislacyjnych oraz przygotowaniu materiałów na konferencje unijne i krajowe przygotowano projekt zarządzenia w sprawie określenia działań antykorupcyjnych Agencji. Była to realizacja zadań wynikająca z Rządowego Programu Walki z Korupcją.

Szczegółowy wykaz działań kontrolnych, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Kontroli Wewnętrznej ARiMR, zamieszczony został w Załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7.2. Audyt Wewnętrzny

Ocena systemów funkcjonujących w Agencji dokonywana jest poprzez przeprowadzanie audytów operacyjnych, finansowych oraz audytów zgodności działania Agencji i innych podmiotów wykonujących zadania delegowane przez Agencję z obowiązującymi przepisami polskimi i unijnymi oraz sporządzanie ocen, informacji, raportów i deklaracji wynikających z dokonanych ustaleń. W okresie sprawozdawczym zadania audytowe dotyczyły zagadnień związanych z przygotowaniem do wdrożenia Wspólnej Polityki Rolnej, Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych.

Czynności audytorskie realizowane w 2003 roku obejmowały:

- audyty planowe - przeprowadzono 8 audytów w ramach WPR, 7 audytów w ramach Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych oraz 6 audytów w ramach Samodzielnego Stanowiska ds. Monitoringu i Sprawozdawczości Programów Unijnych,
- audyty doraźne (pozaplanowe) – przeprowadzono 8 audytów w ramach WPR,

- czynności sprawdzające - przeprowadzono 3 audyty w ramach WPR, 3 audyty w ramach Programu SAPARD i Funduszy Strukturalnych oraz 3 audyty w ramach Samodzielnego Stanowiska ds. Monitoringu i Sprawozdawczości Programów Unijnych.

Dla przeprowadzonych zadań audytorskich sporządzane były raporty wraz z rekomendacjami. W przypadku audytów doraźnych rekomendacje oraz analiza ryzyka miały charakter doradczy. Wdrażane były w trybie bieżących rozstrzygnięć przez Kierownictwo ARiMR.

W okresie sprawozdawczym prowadzona była również ścisła współpraca z następującymi audytorami zewnętrznymi:

- Politechniką Warszawską – w zakresie oceny produktów informatycznych przygotowanych przez Hewlett Packard dla ARiMR oraz procedur regulujących pozyskiwanie danych do bazy LPIS w zakresie wystarczalności i spójności oraz funkcjonalności poszczególnych elementów systemu dla zapewnienia wsparcia informatycznego dla WPR,
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi – w zakresie weryfikacji postępu prac nad tworzeniem bazy danych na potrzeby ZSZIK,
- Ernst&Young – w zakresie przeprowadzania audytu przedakredytacyjnego z zakresu Działania 4 *Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich* Programu SAPARD, realizowanego na zlecenie Ministerstwa Finansów:
 - przegląd rekomendacji zawartych w raporcie,
 - przekazanie uwag i rekomendacji do zespołów odpowiedzialnych za poszczególne obszary działalności,
 - zebranie i analiza pisemnych odpowiedzi z zespołów,
 - zbiorcza odpowiedź Agencji.
- Deloitte & Touche - w zakresie przeprowadzania audytu procedur przetwarzania wniosków w ramach Programu SAPARD. Audyt został przeprowadzony na zlecenie Komisji Europejskiej we współpracy i pod nadzorem Departamentu Audytu Wewnętrznego ARiMR. Celem było przeprowadzenie audytu procesu przetwarzania dwóch wniosków w ramach Programu SAPARD, dla których zrealizowano płatności w 2002 roku. Badanie obejmowało proces przetwarzania wniosków o pomoc finansową oraz wniosków o płatności a także realizację płatności. W trakcie realizacji audytu pracownicy DAW brali udział w wizycie w Wielkopolskim Oddziale Regionalnym w dniach 13-14 oraz 20 marca 2003 r. a także w Departamentach: Finansowym i Księgowości,
- Audytorami Komisji Europejskiej:
 - w zakresie misji monitorowania realizacji Programu SAPARD w Polsce (m.in. udział w spotkaniach i uzgodnieniach, przygotowywanie dokumentacji pomocniczej, wizyta w Wielkopolskim i Mazowieckim OR w terminie: 3-5 marca 2003 r.),
 - w zakresie przeprowadzania audytu certyfikacyjnego wydatków Programu SAPARD oraz w zakresie akredytacji Działania 4. Pracownicy Departamentu Audytu Wewnętrznego brali udział w koordynacji prac audytorów unijnych, pozyskiwaniu i przekazywaniu niezbędnych dla audytu dokumentów i informacji oraz współuczestniczyli we wszystkich pracach audytu KE.
- Andersen - w zakresie audytu certyfikacji wydatków w ramach SAPARD,
- Trybunałem Audytorów Unii Europejskiej - przekazywanie informacji o planowanych wizytach do jednostek organizacyjnych, przygotowanie niezbędnej dokumentacji, współpraca w kontrolowanych jednostkach,
- Trybunałem Obrachunkowym i Urzędami Kontroli Skarbowej - koordynacja wizyt w oddziałach regionalnych (Wielkopolski OR, Opolski OR, Mazowiecki OR; Świętokrzyski OR, Kujawsko – Pomorski OR),
- Ministerstwem Finansów - w zakresie przeprowadzanej przez MF kontroli wydatkowania środków w programie SAPARD,
- doradcami przedakcesyjnymi,

- Bankiem Światowym.

Szczegółowy wykaz działań audytorskich, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Audytu Wewnętrznego ARiMR, zamieszczony został w Załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania.

II. PROGRAMY I INSTRUMENTY POMOCY REALIZOWANE W 2003 R.

1. Program SAPARD

Podstawą do realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z wdrażaniem Programu SAPARD jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. *w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej* (Dz. U. z dn. 09 lipca 2002 roku, Nr 102, poz. 928 z późn. zm.).

Przez cały 2003 rok Agencja udzielała pomocy finansowej ze środków Programu SAPARD na następujące działania, uruchomione w lipcu 2002 roku:

- **Działanie 1** *Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych,*
- **Działanie 2** *Inwestycje w gospodarstwach rolnych,*
- **Działanie 3** *Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich.*

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2003 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej* (Dz. U. Nr 129 z dnia 22 lipca 2003 r.) zostały zamieszczone przepisy określające zasady udzielania pomocy finansowej w ramach Działania 4 *Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.*

Krajowy Urzędnik Zatwierdzający (Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów) w dniu 11 czerwca 2003 roku wydał Krajowy Akt Akredytacji dla Działania 4. Decyzję o przekazaniu Polsce zarządzania Programem SAPARD w zakresie Działania 4 Komisja Europejska wydała 14 listopada 2003 r., co pozwoliło na ogłoszenie terminów przyjmowania wniosków o pomoc finansową w ramach tego Działania. Ogłoszenia o terminach składania wniosków o pomoc finansową na inwestycje realizowane w ramach Działania 4 ukazały się 26 listopada 2003 r.

Zgodnie z Uchwałą Nr 18 Zespołu - Komitetu do Spraw Monitorowania Programu SAPARD z dnia 18 grudnia 2002 r. została przywrócona realizacja Schematu *Pilotażowe programy rolnośrodowiskowe* w ramach Działania 5 *Programy rolnośrodowiskowe i zalesienia (projekty pilotażowe)*. W związku z powyższym Agencja prowadziła prace nad przygotowaniem procedur dla Działania 5. Jednak w wyniku konsultacji z KE, z uwagi na bardzo krótki czas pozostały do akcesji Polski do UE, prace te zostały zawieszono w dniu 9 grudnia 2003 r., po podjęciu decyzji przez *Zespół- Komitet do spraw Monitorowania Programu SAPARD* o ponownej rezygnacji z wdrażania Działania 5.

Na realizację Programu Polska podpisała z Komisją Europejską cztery Roczne Umowy Finansowe (RUF): na rok 2000, 2001, 2002, 2003. W ramach przyznanych funduszy, na wszystkie Działania Programu SAPARD, do wykorzystania jest kwota 943 978 836 euro, z czego 708 160 42 euro to środki unijne, a 235 818 407 euro to współfinansowanie krajowe.

Terminy realizacji Rocznych Umów Finansowych są następujące:

- środki z RUF 2000 (228 704 708 euro) mogą być wypłacane do końca 2004 r.,
- środki z RUF 2001 (233 353 430 euro) mogą być wypłacane do końca 2005 r.,
- środki z RUF 2002 (239 766 782 euro) oraz RUF 2003 (242 153 978 euro) mogą być wypłacane do końca 2006 r.

Od uruchomienia Programu SAPARD do dnia 31 grudnia 2003 r. złożono łącznie 14 928 (w 2003 r. - 12 268) wniosków o pomoc finansową (tab. 1, tab. 2), w tym:

- w Działaniu 1 - 1 132 (917),
- w Działaniu 2 - 5 951 (5 538),
- w Działaniu 3 - 6 230 (4 198),
- w Działaniu 4 - 1 615 (1 615).

Zarejestrowano (sprawdzono kompletność) 10 485 (w 2003 r. - 7 844) złożonych wniosków na łączną kwotę 3 928 114 454,79 zł (tab.2), co stanowi 103,82% wykorzystania połączonego limitu¹ przeznaczanego dla Działań 1, 2, 3 i 4, w ramach połączonych środków z RUF 2000, 2001, 2002 i 2003. Różnica pomiędzy wnioskami zarejestrowanymi a odrzuconymi stanowi sumę wniosków odrzuconych na etapie rejestracji (niekompletnych) i będących w trakcie procesu rejestracji.² Za zgodne z założeniami Programu SAPARD zostało uznanych 9 309 wniosków (tab.2), z tego 7 240 uzyskało pozytywną ocenę końcową.

Ponadto, w okresie od uruchomienia Programu SAPARD do końca 2003 r. (tab. 2):

- zawarto 4 988 (w 2003 r. - 4 827) umów o pomoc finansową na łączną kwotę 1 267 838 214,60 zł, co stanowi 33,51% wykorzystania limitów środków,
- złożono 3 895 (w 2003 r. - 3 867) wniosków o płatność na łączną kwotę 966 533 109,97 zł, co stanowi 25,54% wykorzystania limitów środków,
- zrealizowano 3 150 płatności na łączną kwotę 801 549 264,42 zł (w 2003 r. - 3 148 na kwotę 801 453 655,90 zł), co stanowi 21,19% wykorzystania limitów środków.

Realizując Program SAPARD Agencja uważnie monitorowała i analizowała czynniki wpływające na absorpcję środków, co pozwalało na podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia skorzystania z Programu jak największej liczbie beneficjentów oraz do zwiększenia absorpcji dostępnych środków.

W pierwszym kwartale 2003 r. Agencja przeprowadziła badanie ankietowe wśród podmiotów zainteresowanych uzyskaniem pomocy finansowej w ramach Działania 1 *Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych*. Celem ankiety było m.in. ustalenie głównych trudności zniechęcających lub uniemożliwiających uczestnictwo w Programie oraz uzyskanie sugestii wprowadzenia ewentualnych zmian pozwalających na zwiększenie absorpcji środków. W badaniu wzięli udział przedstawiciele przedsiębiorstw z całej Polski – w największym udziale reprezentowane były firmy z województw: podkarpackiego (12%) i podlaskiego (11%).

Wyniki przeprowadzonego badania oraz wyniki badania przeprowadzonego w 2002 r. wśród podmiotów zainteresowanych uzyskaniem pomocy w ramach Działania 2 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych*, pozwoliły na wprowadzenie kolejnych zmian w Programie Operacyjnym SAPARD dla Polski oraz w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej*.

Przyjęte przez Zespół – Komitet ds. Monitorowania Programu SAPARD, w grudniu 2002 r., zmiany w Programie Operacyjnym zostały ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2003 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami*

¹ Dane dotyczą połączonego limitu RUF 2000, RUF 2001, RUF 2002 i RUF 2003 przeliczonego wg kursu 4,1508 PLN/€

² Analogicznie należy interpretować różnice pomiędzy pozostałymi etapami obsługi.

pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej. Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 129 z dnia 22 lipca 2003 r. po zaakceptowaniu przez Komisję Europejską zmian przyjętych przez Komitet Monitorujący.

Do najważniejszych zmian ujętych w rozporządzeniu należało:

w Działaniu 1 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych:

- wprowadzenie jednolitego poziomu finansowania na poziomie 50% kosztów kwalifikowanych, bez podziału na kategorie inwestycji (dotychczas istniały 3 rozdzielne kategorie inwestycji o różnym poziomie pomocy, od 30% do 50%),
- korekta przepisów dotyczących możliwości budowy nowych budynków, które wejdą w skład istniejących przedsiębiorstw przetwórstwa artykułów pochodzenia zwierzęcego lub owoców i warzyw.

w Działaniu 2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych:

- podwyższenie górnych limitów produkcji mleka z 350 000 l/rok do 550 000 l/rok i trzody chlewnej z 250 na 600 stanowisk dla tuczników (w cyklu zamkniętym z 25 na 60 stanowisk dla macior) – limity te stanowiły jeden z warunków uzyskania pomocy finansowej w Programie SAPARD,
- podwyższenie limitów pomocy finansowej przeliczonych proporcjonalnie do zwiększenia górnych limitów produkcji:
 - z 85 000 do 130 000 PLN dla gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka,
 - z 110 000 do 170 000 PLN w gospodarstwach specjalizujących się w produkcji mleka, w przypadku, gdy elementem inwestycji jest budowa urządzeń do przechowywania odchodów zwierzęcych,
 - z 65 000 do 150 000 PLN dla inwestycji w sektorze trzody chlewnej;
- uwzględnienie możliwości zakupu ciągników także w Schemacie 2.1. *Restrukturyzacja produkcji mleka* oraz w Schemacie 2.2. *Modernizacja gospodarstw specjalizujących się w produkcji zwierząt rzeźnych* (dotychczas zakup ciągnika był możliwy jedynie w Schemacie 2.3. *Zwiększenie różnorodności produkcji gospodarstw rolnych*),
- umożliwienie ubiegania się o wsparcie finansowe także rolnikom ubezpieczonym w ZUS (dotychczas odbiorcami pomocy mogli być wyłącznie rolnicy ubezpieczeni w KRUS),
- umożliwienie udzielania rolnikom pomocy finansowej raz w roku na realizację jednego z przedsięwzięć w zakresie:
 - restrukturyzacji produkcji mleka,
 - modernizacji gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji bydła mięsnego,
 - odbudowy produkcji owiec,
 - modernizacji produkcji trzody chlewnej,
 - modernizacji produkcji drobiu mięsnego,(przed nowelizacją rolnicy mogli uzyskiwać pomoc finansową raz w czasie trwania Programu SAPARD).

w Działaniu 3 Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich:

- umożliwienie jednostkom samorządu terytorialnego składania maksymalnie 5 wniosków o pomoc finansową w terminie ogłaszającym przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednak nie więcej niż 3 wniosków w ramach jednego ze Schematów pomocy (w 2002 r. możliwe było złożenie 1 wniosku w każdym ze schematów).

Kolejne zmiany w Programie Operacyjnym SAPARD zostały przyjęte przez Zespół – Komitet do Spraw Monitorowania Programu SAPARD w czerwcu 2003 roku, a następnie zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską decyzją z dnia 1 sierpnia 2003 r.

Zmiany te obowiązują od dnia 24 października 2003 r., tj. od dnia wejścia w życie rozporządzenia z 8 października 2003 r. *zmieniającego rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej*, opublikowanego w dniu 16 października 2003 r. (Dz. U. Nr 178, poz. 1739).

Do najważniejszych zmian ujętych w rozporządzeniu należało:

w Działaniu 1 *Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych*:

- poszerzenie kręgu beneficjentów o przedsiębiorców prowadzących działalność związaną z usługowym przechowywaniem towarów zamrożonych lub schłodzonych pochodzących z przetwórstwa mleka, ryb, uboju, rozbioru i przetwórstwa mięsa a także owoców i warzyw;
- zwiększenie maksymalnego limitu pomocy w Działaniu 1. Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych do 10 000 000 zł w okresie trwania Programu.

w Działaniu 2 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych*:

- podniesienie limitu wieku rolników mogących ubiegać się o wsparcie z 50 lat do 55 lat,
- umożliwienie udzielania rolnikom pomocy finansowej raz w roku na realizację jednego przedsięwzięcia również w Schemacie 2.3 Zwiększenie różnorodności produkcji gospodarstw rolnych.

W celu ułatwienia rolnikom korzystania z pomocy finansowej Programu SAPARD w 2003 roku Agencja dofinansowała pomoc w zakresie doradztwa i informacji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym, związaną z realizacją przedsięwzięć w ramach Programu SAPARD.

Realizowana przy pomocy Ośrodków Doradztwa Rolniczego (ODR) i Regionalnych Centrów Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (RCDRRiOW) pomoc merytoryczna dla rolników polegała na udostępnieniu zainteresowanym niezbędnej dokumentacji (druków wniosków, instrukcji itp.) związanej z ubieganiem się o pomoc na realizację inwestycji w ramach w Działania 2 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych* oraz Działania 4 Schemat 4.1 *Tworzenie źródeł dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych* oraz pomocy doradców przy prawidłowym wypełnianiu formularzy wniosków i biznes planów zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Agencja podpisała umowy z 19 ODR-ami i 7 RCDRRiOW w sprawie udzielenie pomocy beneficjentom w przygotowaniu wniosków. W okresie sprawozdawczym wydatki na w/w przedsięwzięcie wyniosły 495,5 tys. zł w tym zobowiązania roku 2002 płatne w 2003 roku w kwocie 60 tys. zł. Pomocą merytoryczną przy sporządzaniu wniosków objęto ponad 1650 rolników ubiegających się o pomoc finansową w ramach Programu SAPARD.

Dużego wysiłku organizacyjnego wymagało przeprowadzenie procesu autoryzacji wniosków o płatność. Proces ten, ze względu na czasowe skumulowanie olbrzymiej liczby wniosków, wymagał oddelegowania pracowników z departamentów Centrali oraz oddziałów regionalnych ARiMR, zorganizowania szkolenia zakończonego egzaminem oraz przygotowania odpowiednio wyposażonych stanowiska pracy. W procesie autoryzacji wniosków uczestniczyło łącznie 56 osób. Do dnia 31 grudnia 2003 r. w Centrali Agencji zautoryzowanych zostało 1731 wniosków w tym:

- w ramach Działania 1 – 178
- w ramach Działania 3 – 1 547
- w ramach Działania 6 i 7 - 6

1.1. Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych (Działanie 1)

Pomoc finansową na przedsięwzięcia obejmujące poprawę przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych mogli uzyskać przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w zakresie:

- przetwórstwa oraz usługowego przechowywania towarów zamrożonych lub schłodzonych pochodzących z przetwórstwa mleka, uboju zwierząt rzeźnych, rozbioru mięsa lub jego przetwórstwa, ryb i innych organizmów wodnych – Schemat 1.1,
- przetwórstwa oraz usługowego przechowywania towarów zamrożonych lub schłodzonych pochodzących z przetwórstwa owoców i warzyw – Schemat 1.2.

Ponadto pomoc dla przetwórstwa mogła być udzielona grupom producentów rolnych lub ich związkom w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, prowadzącym działalność w zakresie produkcji:

- mleka,
- żywca lub mięsa,
- ryb i innych organizmów wodnych,
- owoców i warzyw.

W 2003 roku przedsiębiorcy mieli do dyspozycji pięć terminów składania wniosków o pomoc finansową. W terminach tych złożono łącznie 917 wniosków (tab.1), w tym:

- od 6 stycznia do 7 lutego 2003 r. – 103,
- od 26 maja do 27 czerwca 2003 r – 156,
- od 30 lipca do 29 września 2003 r. – 443,
- od 29 października do 1 grudnia 2003 r. – 112,
- od 2 grudnia 2003 r. do 2 stycznia 2004 r. – 103.

Firmy zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym złożyły 769 wniosków (tab. 1) o pomoc na wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawy marketingu artykułów pochodzenia zwierzęcego (Schemat 1.1) oraz 148 wniosków na wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawy marketingu owoców i warzyw (Schemat 1.2). Najwięcej wniosków złożono na realizację przedsięwzięć w sektorze mięsnym – 54,1 % wszystkich złożonych wniosków w ramach Działania 1.

Wnioski o pomoc zostały złożone we wszystkich oddziałach regionalnych ARiMR. Najwięcej wniosków złożono w Oddziałach: Wielkopolskim (157), Mazowieckim (108) oraz Łódzkim (81) – tab.1.

Od uruchomienia Programu SAPARD w ramach Działania 1 zarejestrowano 818 (w 2003 r. - 622) złożonych wniosków, na łączną kwotę 921 212 337,51 zł (tab. 2), co stanowi 73,13% łącznej kwoty połączonych limitów RUF 2000, 2001, 2002 i 2003 r. dla Działania 1. Pozytywną ocenę końcową uzyskało 579 wniosków, przechodząc pomyślnie etap oceny zgodności z założeniami Programu oraz ocenę techniczno - ekonomiczną.

Ze wszystkich wniosków zarejestrowanych w ramach Działania 1 na kolejnych etapach obsługi zostało odrzuconych 18 wniosków na kwotę 26 120 571,96 zł przez OR (tab. 2) oraz 41 wniosków na kwotę 59 315 770,09 zł przez DWSiFS (tab. 3) ze względu na nie spełnienie wymogów określonych w procedurach ubiegania się o pomoc z Programu SAPARD.

W ramach Działania 1 zawarto 399 (w 2003 r. - 381) umów o pomoc finansową, w tym 340 na łączną kwotę 361 605 624,85 zł na wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawy marketingu artykułów pochodzenia zwierzęcego (Schemat 1.1) oraz 59 umów na kwotę 33 986 472,59 zł, na wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawy marketingu owoców i warzyw (Schemat 1.2).

W ramach Działania 1, Agencja zrealizowała 167 płatności na łączną kwotę 115 012 327,99 zł. Najwięcej środków przekazano dla 23 przedsiębiorstw z woj. wielkopolskiego – 21 468 681,24 (tab. 3).

1.2. Inwestycje w gospodarstwach rolnych (Działanie 2)

Pomoc udzielana była osobom fizycznym prowadzącym na własny rachunek działalność rolniczą jako posiadacz gospodarstwa rolnego albo prowadzącym dział specjalny produkcji rolnej. Inwestycje mogły dotyczyć:

- restrukturyzacji produkcji mleka (Schemat 2.1),
- modernizacji gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji bydła mięsnego – (Schemat. 2.2, Komponent 2.2.1),
- odbudowy produkcji owiec (Schemat. 2.2, Komponent 2.2.2),
- modernizacji produkcji trzody chlewnej lub drobiu mięsnego (Schemat 2.2, Komponent 2.2.3),
- zwiększenia różnorodności produkcji w gospodarstwach rolnych (Schemat 2.3).

Wnioski o pomoc finansową w ramach Działania 2 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych* przyjmowane były przez cały 2003 r.

Rolnicy uprawnieni do ubiegania się o pomoc na wsparcie realizacji inwestycji w ramach Działania 2 złożyli (tab. 1):

- 4 748 wniosków o środki finansowe na zwiększenie różnorodności produkcji gospodarstw rolnych (Schemat 2.3),
- 430 wniosków o wsparcie restrukturyzacji produkcji mleka (Schemat 2.1),
- 360 wniosków o wsparcie modernizacji gospodarstw specjalizujących się w produkcji zwierząt rzeźnych (bydło mięsne, owce, trzoda chlewna i drób) (Schemat 2.2).

Rolnicy specjalizujący się w produkcji zwierząt rzeźnych, najbardziej zainteresowani byli realizacją przedsięwzięć umożliwiających modernizację produkcji trzody chlewnej i drobiu – 90,3% wszystkich złożonych wniosków w ramach Schematu 2.2 w 2003 r.

W 2003 r. najwięcej wniosków złożono w Oddziałach: Mazowieckim (1 361), Wielkopolskim (668), Małopolskim (527) i Świętokrzyskim (481) (tab. 1).

Od uruchomienia Działania zarejestrowano 4 311 (w 2003 r. - 3 995) złożonych wniosków, na łączną kwotę 200 949 865,20 zł (tab. 2), co stanowi 28,77% łącznej kwoty w ramach połączonych limitów z RUF 2000, 2001, 2002 i 2003 r. dla Działania 2. Za zgodne z założeniami Programu SAPARD zostało uznanych 3 977 wniosków, 3 706 przeszło pomyślnie etap wizytacji terenowej a 3 031 z nich uzyskało pozytywną ocenę końcową.

Na kolejnych etapach obsługi odrzucono 363 wnioski na kwotę 16 154 054,61 zł ze względu na nie spełnienie wymogów określonych w procedurach ubiegania się o pomoc z Programu SAPARD.

Zawarto 2 947 (w 2003 r. - 2 804 na kwotę 130 575 442,04 zł) umów, na łączną kwotę 136 896 436,55 zł (tab. 2), co stanowi 19,60% wykorzystania limitu środków. Umowy te, w 86,2%, dotyczyły wsparcia rozwoju gospodarstw rolnych w kierunku zwiększenia różnorodności ich produkcji (Schemat 2.3).

W ramach Działania 2, w 2003 r., Agencja zrealizowała 1 530 płatności na kwotę 65 853 635,91 zł (tab. 2). Z tego 1 341 płatności na kwotę 56 241 087,02 zł dotyczyło rolników ubiegających się o pomoc w ramach zwiększenia różnorodności produkcji gospodarstw rolnych (Schemat 2.3). Najwięcej środków

przekazano dla 300 rolników z woj. mazowieckiego – 13 479 537,63 zł oraz dla 169 rolników z woj. wielkopolskiego – 7 822 419,25 zł.

1.3. Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich (Działanie 3)

Pomoc udzielana była gminom i związkom międzygminnym oraz powiatom (Schemat 3.4). Inwestycje mogły być realizowane na obszarach wiejskich lub w miastach do 7 tysięcy mieszkańców i mogły dotyczyć:

- zaopatrzenia gospodarstw wiejskich w wodę wraz z jej uzdatnianiem (Schemat 3.1),
- odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych (Schemat 3.2),
- gospodarki odpadami komunalnymi (Schemat 3.3),
- budowy i modernizacji dróg gminnych i powiatowych (Schemat 3.4),
- zaopatrzenia w energię przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, w szczególności wiatru, wody, wody geotermalnej, słońca albo biomasy w szczególności przez spalanie słomy i drewna odpadowego (Schemat 3.5).

W 2003 r. wnioski o pomoc finansową na współfinansowanie inwestycji w zakresie rozwoju i poprawy infrastruktury obszarów wiejskich przyjmowane były od 30 lipca do 15 września. Gminy i powiaty ubiegające się o pomoc na realizację inwestycji infrastrukturalnych złożyły (tab. 1):

- 2 091 wniosków o refundację nakładów poniesionych na budowę i modernizację dróg gminnych i powiatowych na obszarach wiejskich (Schemat 3.4),
- 1 218 wniosków o wsparcie realizacji inwestycji związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych i opadowych (Schemat 3.2),
- 836 wniosków o współfinansowanie inwestycji zaopatrujących gospodarstwa wiejskie w wodę wraz z uzdatnianiem (Schemat 3.1),
- 31 wniosków o środki finansowe na realizację inwestycji służących zagospodarowaniu odpadów stałych (Schemat 3.3),
- 22 wnioski o wsparcie realizacji inwestycji związanych z zaopatrzeniem w energię (Schemat 3.5),

Najwięcej wniosków złożono w Oddziałach: Wielkopolskim (486), Mazowieckim (461), Małopolskim (370) i Podkarpackim (339) – tab. 1.

Od uruchomienia Działania zarejestrowano 5 203 (w 2003 r. - 3 296) złożone wnioski na łączną kwotę 2 789 550 425,61 zł (tab. 2). Za zgodne z założeniami Programu SAPARD zostało uznanych 4 513, natomiast 3 630 uzyskało pozytywną ocenę końcową.

Wartość złożonych wniosków przekroczyła pierwotnie przyznane limity o 86,66%. Agencja czyniła starania, by zoptymalizować podział posiadanych funduszy i pozyskać dodatkowe środki (m. in. poprzez realokację środków niewykorzystanych w innych Działaniach) tak, aby w jak największym stopniu zaspokoić popyt.

Na kolejnych etapach obsługi przeprowadzonej przez oddziały regionalne odrzucono 285 wniosków na kwotę 153 508 245,48 zł (tab. 2), natomiast 6 wniosków na kwotę 3 254 463,83 zł (tab. 5) zostało zastrzeżonych przez Regionalne Komitety Sterujące, ze względu na nie spełnienie wymogów określonych w procedurach ubiegania się o pomoc z Programu SAPARD.

Wstępną zgodę (promesę) na współfinansowanie inwestycji ze środków Programu SAPARD uzyskało 1 728 gmin i powiatów na łączną kwotę 790 030 518,74 zł (tab. 5), co stanowiło 52,86% wykorzystania limitu środków dla Działania 3. Wydana promesa pozwalała przeprowadzać przetargi na wykonanie

refundowanych inwestycji. Po przetargach kwota wnioskowanej pomocy powinna ulec korekcie, co w większym stopniu pozwala zaspokoić zapotrzebowanie na środki.

W omawianym okresie zawarto 1 642 umowy o pomoc finansową na łączną kwotę 735 349 680,61 zł (tab. 2), co stanowi 49,21% wykorzystania limitu środków. Beneficjenci złożyli 1 610 wniosków o płatność na łączną kwotę 708 112 968,96 zł, z których 1 546 680,61 uzyskało autoryzację końcową.

W ramach Działania 3 Agencja zrealizowała 1 451 płatności na kwotę 620 584 692,00 zł (tab. 2), z tego najwięcej w ramach schematu 3.4 Drogi gminne i powiatowe na obszarach wiejskich – 674 płatności na kwotę 208 979 267,55 zł. Najwięcej środków przekazano dla 150 gmin i powiatów z woj. podkarpackiego – 79 824 770,14 zł oraz dla 134 gmin i powiatów z woj. małopolskiego – 64 076 334,51 zł.

1.4. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (Działanie 4)

Pomoc finansowa na przedsięwzięcia w zakresie różnicowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, może być udzielona następującym podmiotom:

- rolnikom lub domownikom w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników - na przedsięwzięcia realizowane w zakresie tworzenia źródeł dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych (Schemat 4.1),
- przedsiębiorcom - na przedsięwzięcia realizowane w zakresie tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich (Schemat 4.2),
- gminom, związkom międzygminnym, stowarzyszeniom zarejestrowanym, fundacjom (z wyłączeniem fundacji utworzonych przez partie polityczne lub Skarb Państwa), izbom rolniczym, izbom gospodarczym, społeczno- zawodowym organizacjom rolników, związkom zawodowym – na przedsięwzięcia realizowane w zakresie tworzenia publicznej infrastruktury turystycznej na obszarach wiejskich (Schemat 4.3).

Przyjmowanie wniosków o pomoc w finansowaniu inwestycji w Działaniu 4 rozpoczęto 3 grudnia 2003 r.

Do 31 grudnia 2003 r. złożono łącznie 1 615 wniosków (tab. 1), z tego:

- 907 wniosków złożyli przedsiębiorcy w ramach Schematu 4.2 *Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich*,
- 509 wniosków złożyli rolnicy i domownicy w ramach Schematu 4.1 *Tworzenie źródeł dodatkowego dochodu na obszarach wiejskich*,
- 199 wniosków złożyły gminy i inne uprawnione podmioty w ramach Schematu 4.3 *Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich*.

Wnioski o pomoc zostały złożone we wszystkich województwach, przy czym najwięcej złożono w województwach: wielkopolskim (195), małopolskim (194) oraz podlaskim (147) (tab. 1).

Do 31 grudnia 2003 r. zarejestrowano 153 wnioski na kwotę 16 401 826,47 zł (tab. 2), co stanowi 4,96% wykorzystania połączonego limitu środków z RUF na 2001, 2002 i 2003 r. dla Działania 4. Dwa z nich na kwotę 220 750,00 zł zostały odrzucone przez OR ze względu na nie spełnienie wymogów określonych w procedurach ubiegania się o pomoc z Programu SAPARD.

1.5. Szkolenia zawodowe (Działanie 6)

Pomoc finansowa na działania obejmujące szkolenia zawodowe, udzielana była ministerstwu obsługującemu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, na zwrot poniesionych kosztów na szkolenia dla rolników i innych osób prowadzących działalność rolniczą i leśną oraz dla rolników zamierzających prowadzić działalność pozarolniczą.

Pomoc na działalność szkoleniową obejmuje szkolenia w zakresie:

- przedsiębiorczości, finansów, marketingu, podstaw księgowości, technologii i technik w działalnościach pozarolniczych,
- poprawy jakości produkcji rolniczej i leśnej, prowadzenia tej produkcji zgodnie z obowiązującymi w Unii Europejskiej wymogami dotyczącymi utrzymania i poprawy stanu krajobrazu, ochrony środowiska, warunkami sanitarnymi i weterynaryjnymi oraz warunkami utrzymania zwierząt,
- zarządzania i poprawy efektywności gospodarstw rolnych.

W Działaniu 6 poprawnie przeprowadzono 6 przetargów na realizację zadań ze środków RUF 2000 na kwotę 12 654 922,00 zł. Podpisano 6 umów z wykonawcami na w/w kwotę, co stanowi 95,82% wykorzystania środków z RUF 2000. Na podstawie zawartych umów złożono 5 wniosków o płatność na kwotę 10 656 522,00 zł, co stanowi 80,69% wykorzystania środków z RUF 2000, z których 4 wnioski o płatność na kwotę 9 213 500,00 zł przeszły pozytywnie etap wizytacji terenowej i zostały autoryzowane. Do 31 grudnia 2003 r. zrealizowano 2 płatności na kwotę 3 550 000 zł, co stanowi 26,88% wykorzystania środków z RUF 2000. Ze środków RUF 2001 poprawnie przeprowadzono 2 przetargi na kwotę 6 150 170,00 zł, natomiast dla 2 projektów przetargi zostały unieważnione przez MRiRW. Podpisano i zweryfikowano 2 umowy z wykonawcami na w/w kwotę, co stanowi 42,34% wykorzystania środków z RUF 2001. Na podstawie zawartych umów do 31 grudnia 2003 r. złożono 1 wniosek o płatność na kwotę 3 590 370,00 zł, co stanowi 24,71% wykorzystania środków z RUF 2001.

1.6. Pomoc techniczna (Działanie 7)

Pomoc finansowa na działania obejmujące pomoc techniczną, udzielana była ministerstwu obsługującemu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Pomoc techniczna obejmuje związane z wdrożeniem Programu SAPARD koszty:

- prac Komitetu Monitorującego,
- reklamy i kampanii informacyjnych,
- tłumaczeń dokumentów z zakresu realizacji programu, wykonywanych dla Komisji Wspólnot Europejskich,
- podróży krajowych i zagranicznych członków Komitetu Monitorującego oraz przedstawicieli jednostek związanych z realizacją Programu SAPARD,
- seminariów organizowanych z inicjatywy Komisji Wspólnot Europejskich,
- przygotowania i efektywnego wdrażania działań Programu,
- przygotowania średniookresowej oceny realizacji Programu.

W Działaniu 7 do finansowania ze środków RUF 2000 wstępnie zgłoszono 7 projektów, z czego 6, na kwotę 4 876 212,40 zł, uznano za poprawne, a następnie przeprowadzono 2 przetargi i podpisano 2 umowy z wykonawcami na kwotę 2 905 847,00 zł, co stanowi 84,26% wykorzystania limitu z RUF 2000. Złożono 2 wnioski o płatność na kwotę 1 116 241,56 zł, co stanowi 32,37% wykorzystania limitu z RUF 2000. Wnioski te pozytywnie przeszły etap wizytacji terenowej i zostały autoryzowane. Na podstawie tych wniosków do 31 grudnia 2003 r. zrealizowano 1 płatność na kwotę 6 394,56 zł,

co stanowi 0,19% wykorzystania środków z RUF 2000. Do finansowania ze środków RUF 2001 wstępnie złożono 5 projektów na kwotę 3 473 034,27 zł, z tego przeprowadzono i rozstrzygnięto 2 przetargi na kwotę 1 800 000,00 zł, a następnie podpisano umowy z wykonawcami na w/w kwotę, co stanowi 51,38% wykorzystania limitu z RUF 2001. Podpisane umowy z wykonawcami zostały zweryfikowane.

2. Pomoc krajowa

2.1. Kredyty

2.1.1. Preferencyjne kredyty inwestycyjne

W 2003 r. Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielanych w ramach następujących linii kredytowych:

- 1) kredyty inwestycyjne podstawowe przeznaczone na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym, działach specjalnych produkcji rolnej oraz usługach dla rolnictwa (symbol IP),
- 2) kredyty na zakup gruntów rolnych (symbol KZ),
- 3) kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia (symbol MR),
- 4) kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych (symbol GP),
- 5) kredyty w ramach „Branżowego programu wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych” (symbol BR/10),
- 6) kredyty w ramach „Branżowego programu rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000-2006” (symbol BR/12),
- 7) kredyty w ramach „Branżowego programu restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce” (symbol BR/13),
- 8) kredyty w ramach „Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego i przetwórstwa jaj w Polsce” (symbol BR/14),
- 9) kredyty w ramach „Branżowego programu mleczarskiego” (BR/15),
- 10) kredyty w ramach „Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce” (symbol BR/16),
- 11) kredyty na realizację przedsięwzięć w rolnictwie i działach specjalnych produkcji rolnej, mających na celu wykorzystanie posiadanej bazy produkcyjnej gospodarstw rolnych i działów specjalnych, poprzez rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji w tych gospodarstwach i działach specjalnych (symbol RP),
- 12) kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców, gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej (symbol MP),
- 13) kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi (symbol KL),
- 14) kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa (symbol OR).

Ponadto w 2003 r., Agencja mogła zastosować lub zwiększyć dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w przetwórstwie mięsa udzielonych przed dniem 24 września 2002 r. oraz kredytów

udzielonych przed dniem 1 stycznia 2003 r. na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych (symbol DM).

Warunkiem ubiegania się o kredyt preferencyjny było opracowanie planu przedsięwzięcia inwestycyjnego, opiniowanego następnie przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR) lub Regionalne Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (RCDRRiOW) pod względem ekonomiczno-finansowym oraz zgodności z zasadami formalno-prawnymi, określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji.

W 2003 r. Ośrodki Doradztwa Rolniczego oraz Regionalne Centra Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich zaopiniowały pozytywnie 29 018 planów przedsięwzięć inwestycyjnych. Potencjalni kredytobiorcy, którzy uzyskali w 2003 r. pozytywną opinię ODR lub RCDRRiOW zamierzali realizować inwestycje o łącznej wartości 5 256 851,5 tys. zł, wnosząc o kredyty na ogólną kwotę 3 668 896,6 tys. zł. Przeciętnie udział środków własnych w ogólnej wartości planowanych inwestycji wyniósł 30,2%, natomiast środki pochodzące z kredytów - 69,8%. Średnio w kraju planowana kwota kredytu na jedno przedsięwzięcie wyniosła 126,4 tys. zł (tab. 9).

Ogółem od początku działalności Agencji³ do 31 grudnia 2003 r. ODR i RCDRRiOW zaopiniowały pozytywnie 371 942 plany przedsięwzięć związanych z realizacją inwestycji w rolnictwie i jego otoczeniu o łącznej wartości 40 939 181,4 2 tys. zł. Wnioskowana kwota kredytów wyniosła 26 648 456,8 tys. zł i stanowiła 65,1% wartości planowanych inwestycji, zaś udział własny potencjalnych kredytobiorców wyniósł odpowiednio: 14 290 724,6 tys. zł i 34,9% (tab. 10).

Zmiany w zasadach udzielania kredytów inwestycyjnych w 2003 r.

Zmiany w zasadach udzielania kredytów inwestycyjnych wynikały z decyzji podejmowanych przez Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz nowelizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie *szczególonych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji* (Dz. U. Nr 16, poz. 82 z późn. zm.). Ponadto, niektóre zmiany wprowadzone zostały z inicjatywy ARiMR, po ich zaakceptowaniu przez MRiRW.

Zmiany w zasadach udzielania kredytów inwestycyjnych w 2003 r. obejmowały m. in.:

- rozszerzenie zakresu linii DM o możliwość zastosowania lub zwiększenia dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych na realizację przedsięwzięć spełniających wymogi linii MR,
- odstąpienie w ramach linii MR, OR, BR/15 od obowiązku prowadzenia rachunkowości rolnej przez producentów rolnych,
- zwiększenie do 16 mln zł maksymalnej kwoty kredytów na przetwórstwo mleka,
- obniżenie minimalnego oprocentowania kredytów – z 6 do 3% dla linii IP, MP, RP, z 4 do 2% dla programów branżowych, z 2 do 1,2% dla linii KZ, MR, OR, KL,
- podwyższenie maksymalnych kwot kredytów:
 - z 2 do 4 mln zł dla gospodarstw rolnych,
 - z 4 do 8 mln zł dla działów specjalnych produkcji rolnej oraz dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy dla mieszkańców wsi (Symbol MP),
 - z 8 do 16 mln zł dla przetwórstwa ziemniaka na skrobię na realizację przedsięwzięć w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, obowiązujących w Unii Europejskiej, lub na wprowadzenie nowych technologii,

³ Agencja rozpoczęła działalność 19 stycznia 1994 r.

- wprowadzenie we wszystkich liniach możliwości zwiększenia dopłat do oprocentowania w odniesieniu do niespłaconej części kredytów udzielonych w okresie od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 27 września 2003 r.,
- zwiększenie do 300 ha użytków rolnych powierzchni gruntów, której zakup może być finansowany w ramach linii KZ, MR i OR,
- wyłączenie z kredytowania budowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji budynków i ich wyposażenia, jeżeli inwestycje te prowadzą do powstania nowej lub zwiększenia już istniejącej powierzchni służącej do produkcji żywca drobiowego oraz inwestycji w zakresie wylęgu drobiu,
- wydłużenie o 1 rok okresu stosowania przez ARiMR dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych i obrotowych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi (symbol KL/01 i KL/02) zaciągniętych przez gospodarstwa znajdujące się na obszarach dotkniętych w 2003 r. klęską suszy,
- wydłużenie do 4 lat w ramach linii KL/02 okresu spłaty kredytów klęskowych udzielonych w 2000 i 2001 r.,
- sędowanie na Bank wyrażania zgody na sprzedaż mienia zakupionego za kredyt preferencyjny.

Ponadto w 2003 r. opracowane zostały zasady nowych linii kredytowych, tj.:

- na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego – Symbol GR – weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.
- na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie nowych technologii produkcji w rolnictwie, w tym wytwarzania surowców do produkcji bioetanolu i biokomponentów, zapewniających wysoką jakość produktu lub w zakresie dostosowania produkcji zwierzęcej do wymogów sanitarnych, ochrony środowiska i utrzymywania zwierząt – Symbol NT - weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Kredyty inwestycyjne podstawowe

Kredyty inwestycyjne podstawowe były udzielane na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, działach specjalnych produkcji rolnej, przetwórstwie rolno-spożywczym, usługach dla rolnictwa i działalności weterynaryjnej. Kwota kredytu nie mogła przekroczyć:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo składających się na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, na działalność w zakresie agroturystyki oraz na działalność weterynaryjną, nie więcej jednak niż 4 mln zł,
- 70 % wartości nakładów inwestycyjnych na usługi dla rolnictwa, nie więcej jednak niż 4 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej, nie więcej jednak niż 8 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie rolno-spożywczym, nie więcej niż 8 mln zł a w przetwórstwie mięsa, mleka lub ziemniaków na skrobię – nie więcej niż 16 mln zł na przedsięwzięcia w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, obowiązujących w Unii Europejskiej, lub na wprowadzenie nowych technologii.

Maksymalny okres kredytowania wynosił 8 lat (do 9 lat dla producentów drobiu), z możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału do 2 lat. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło połowę oprocentowania ustalonego przez bank finansujący inwestycję i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło w zależności od banku – 3,31% do 3,74% (tab. 8).

W 2003 r. banki udzieliły 5 206 kredytów inwestycyjnych podstawowych na łączną kwotę 370 199 tys. zł (tab. 11). Średnia kwota kredytu inwestycyjnego podstawowego przeznaczonego na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej wyniosła 71,1 tys. zł i była niższa o 16,3 tys. zł niż w 2002 r. W ramach tej linii banki udzieliły 201 kredytów na realizację inwestycji w przetwórstwie rolno-spożywczym na łączną kwotę 87 577 tys. zł (tab. 11). Średnia kwota kredytu na jedno przedsięwzięcie wyniosła 435,7 tys. zł i była niższa w porównaniu do poprzedniego roku o 200,7 tys. zł.

Porównując liczbę udzielonych kredytów inwestycyjnych podstawowych w 2003 r. z liczbą pozytywnie zaopiniowanych przez ODR w tym okresie wniosków należy stwierdzić, że blisko 84,0% planów przedsięwzięć inwestycyjnych uzyskało akceptację banków.

W porównaniu do roku poprzedniego liczba udzielonych kredytów inwestycyjnych podstawowych wzrosła o 4,7% natomiast ich kwota zmalała o 12,3%.

Ogółem od początku działalności Agencji do dnia 31 grudnia 2003 r. banki udzieliły 87 986 kredytów inwestycyjnych podstawowych na łączną kwotę 4 221 078 tys. zł (tab. 20).

Kredyty na zakup gruntów rolnych

Kredyty przeznaczone były na zakup gruntów rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej od średniej w danym województwie wg danych GUS i nie większej niż 300 ha użytków rolnych, lub powiększenia gospodarstwa rolnego mającego powierzchnię ogólną, co najmniej 1 ha lub powierzchnię użytków rolnych nie mniejszą niż 1 ha przeliczeniową, obliczoną wg zasad stosowanych przy naliczaniu podatku rolnego od powierzchni użytków rolnych nie mniejszej od średniej w danym województwie wg GUS i nie większej niż 300 ha użytków rolnych.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 80% ceny umownej gruntów rolnych nie więcej jednak niż 4 mln zł oraz poziomu średnich cen rynkowych gruntów w danym województwie. Maksymalny okres spłaty wynosił 15 lat, z możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału do 2 lat. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych do redyskonta przez NBP i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub w zależności od banku od 1,20% do 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. (tab. 8).

W 2003 r. banki zawarły 6 152 umowy na łączną kwotę 193 524 tys. zł (tab. 12) realizując 87% wniosków pozytywnie zaopiniowanych przez ODR i RCDRRiOW. W oparciu o uzyskane z kredytów środki finansowe w 2003 r. rolnicy zakupili 43 279 ha gruntów rolnych.

W porównaniu do 2002 r. liczba beneficjentów tej linii kredytowej zmalała o 8,4% natomiast kwota kredytów zaciągniętych w ramach tej linii wzrosła o 0,9%. Średnia kwota kredytu wyniosła 31,46 tys. zł i była wyższa o 1,1% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W 2003 r. przeciętnie w kraju kwota kredytu na zakup 1 ha gruntów rolnych wyniosła 4 472 zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 13,6%.

W ramach linii kredytowej przeznaczonej na zakup gruntów rolnych w 2003 r. na powiększenie gospodarstwa rolnego udzielono 5 964 kredyty na kwotę 178 988 tys. zł, natomiast na utworzenie nowego gospodarstwa 186 kredytów na kwotę 14 514 tys. zł. W przypadku 2 kredytów na kwotę 22 tys. zł banki zastosowały w spłacie kredytów szczególne uregulowania określone w zasadach kredytów z linii KL.

Ogółem od początku funkcjonowania linii kredytowej, tj. od dnia 15 maja 1995 r. do 31 grudnia 2003 r. zawarto 71 358 umów kredytu na łączną kwotę 1 319 714 tys. zł (tab. 20). Kredyty zaciągnięte w tym okresie umożliwiły rolnikom zakup 414 465 ha gruntów.

Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw przez młodych rolników

Rolnicy, którzy nie przekroczyli 40 roku życia i posiadają wykształcenie rolnicze, co najmniej stopnia podstawowego lub mają udokumentowany, co najmniej trzyletni okres pracy w gospodarstwie rolnym, mogli zaciągać w bankach współpracujących z Agencją kredyty inwestycyjne przeznaczone na utworzenie lub urządzenie gospodarstw. Linia ta, ciesząca się w 2003 r., podobnie jak w poprzednich latach największą popularnością wśród rolników, umożliwiała utworzenie gospodarstwa rolnego poprzez zakup gruntów rolnych, budowę budynków, budowli gospodarczych oraz wyposażenie w ruchome środki trwałe lub urządzenie już funkcjonującego gospodarstwa poprzez budowę, rozbudowę, modernizację budynków i budowli gospodarczych, zakup maszyn, urządzeń i stada podstawowego. Kwota kredytu nie mogła przekroczyć:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane w gospodarstwach rolnych, nie więcej jednak niż 4 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działki specjalne produkcji rolnej, jednak nie więcej niż 8 mln zł.

Maksymalny okres kredytowania wynosił 15 lat, z możliwością ubiegania się o karencję w spłacie kapitału do 2 lat. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych do redyskonta przez NBP i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub w zależności od banku od 1,20 % do 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. (tab. 8).

W 2003 r. banki zawarły 11 500 kredytów na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez młodych rolników na łączną kwotę 1 265 086 tys. zł (tab. 13).

W ramach tej linii banki udzieliły 11 003 kredyty na kwotę 1 194 777 tys. zł na urządzenie istniejącego gospodarstwa. Średnia kwota udzielonego kredytu wyniosła 108,0 tys. zł i była wyższa o 7,8 tys. zł niż w 2002 r. W ramach tej samej linii banki udzieliły 493 kredytów na utworzenie nowych gospodarstw rolnych na kwotę 69 532 tys. zł. Średnia kwota kredytu przeznaczonego na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego wyniosła 141,0 tys. zł i była niższa o 28 tys. zł niż w 2002 r.

Udzielono również 4 kredyty na kwotę 777 tys. zł, w przypadku, których banki zastosowały w spłacie kredytów szczególne uregulowania określone w zasadach kredytów z linii KL.

Porównanie liczby udzielonych w 2003 r. kredytów na tworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych z liczbą pozytywnie zaopiniowanych w tym okresie wniosków wykazuje, że 85,4% wniosków kredytowych uzyskało akceptację banków.

Ogółem od początku funkcjonowania omawianej linii kredytowej, tj. od dnia 15 maja 1995 r. do dnia 31 grudnia 2003 r. banki zawarły 103 573 umowy kredytu na łączną kwotę 7 256 651 tys. zł (tab. 20).

Kredyty na realizację przedsięwzięć przez grupy producentów rolnych

Kredyty przeznaczone były na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych utworzone zgodnie

z ustawą z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw. O kredyty mogły ubiegać się grupy producentów rolnych, które zostały wpisane do rejestru grup, prowadzonego przez właściwego ze względu na swoją siedzibę wojewodę.

Maksymalna kwota kredytu nie mogła przekroczyć 70% nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia realizowane przez grupę producentów rolnych, nie więcej jednak niż 8 mln zł, a w przetwórstwie mięsa na przedsięwzięcia w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych obowiązujących w Unii Europejskiej - nie więcej niż 16 mln zł. Kredyt mógł zostać udzielony maksymalnie na 8 lat, a karencja w spłacie kredytu nie mogła przekroczyć 2 lat.

Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych do redyskonta przez NBP i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. zarówno w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r., jak i kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. wynosiło 1,44% (tab. 8).

**W okresie sprawozdawczym udzielono 7 kredytów na kwotę 3 961 tys. zł (tab. 18).
Ogółem od początku funkcjonowania tej linii kredytowej do dnia 31 grudnia 2003 r. udzielono 8 kredytów na kwotę 4 409 tys. zł (tab. 20).**

Kredyty branżowe

Przeznaczenie kredytów oraz krąg potencjalnych kredytobiorców określają poszczególne programy zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz umowy zawarte z bankami.

W 2003 r. funkcjonowały linie kredytowe w ramach następujących programów branżowych:

- Branżowy program wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych (symbol BR/10),
- Branżowy program rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000 – 2006 (symbol BR/12),
- Branżowy program restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce (symbol BR/13),
- Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego i przetwórstwa jaj w Polsce (symbol BR/14),
- Branżowy program mleczarski (symbol BR/15),
- Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce (symbol BR/16).

Kwota kredytu branżowego, w zależności od realizowanego przedsięwzięcia, mogła wynosić od 4 do 16 mln zł i stanowić od 70% do 80% wartości nakładów inwestycyjnych, a maksymalny okres, na jaki mógł być udzielony kredyt wynosił 8 lat, z możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału do 3 lat. Roczne oprocentowanie kredytu dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 procentowania ustalonego przez bank finansujący inwestycję i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło w zależności od banku od 1,65% do 1,80% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub 2,00% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. (tab. 8).

W 2003 r. udzielono łącznie 1 392 kredyty branżowe na sumę 520 062 tys. zł (tab. 14). Średnia kwota kredytu w ramach programów branżowych wynosiła 373,6 tys. zł.

Porównanie liczby udzielonych kredytów branżowych z liczbą pozytywnie zaopiniowanych w 2003 r. przez ODR oraz RCDRRiOW planów przedsięwzięć inwestycyjnych wskazuje, że w odniesieniu do 80% pozytywnych opinii banki udzieliły kredytów.

Ogółem w latach 1994-2003 udzielono łącznie 23 139 kredytów na łączną kwotę 3 464 280 tys. zł w ramach kredytów branżowych⁴.

1. Branżowy program wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych (BR/10)

Kredyty udzielane w ramach tego programu mogły być przeznaczone na realizację przedsięwzięć zmierzających do rozwoju zespołowego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych oraz usług rolniczych.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 80% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane w gospodarstwach rolnych tworzących zespoły wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych, nie więcej jednak niż 4 mln zł lub 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia realizowane przez osoby fizyczne i prawne świadczące usługi dla rolnictwa, nie więcej niż 4 mln zł lub 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia realizowane przez osoby fizyczne prowadzące działy specjalne produkcji rolnej i tworzące zespoły wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych, nie więcej niż 8 mln zł.

W 2003 r. w ramach programu wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych zawarto 145 umów kredytu na sumę 29 624 tys. zł (tab. 14). Średnia kwota kredytu wyniosła 204,3 tys. zł.

W porównaniu do 2002 r. liczba kredytów zaciągniętych w ramach tej linii zmalała o 51,3%, kwota kredytów o 56,3%, a średnia kwota kredytu o 10,1%.

Ogółem w latach 1997-2003 z tej linii kredytowej skorzystało 1 847 podmiotów, zaciągając kredyty na kwotę 379 709 tys. zł.⁵

2. Branżowy program rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000 – 2006 (BR/12)

Kredyty z tej linii mogły być przeznaczone na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w przetwórstwie ryb, mięczaków i skorupiaków oraz produkcji mączek rybnych, granulek, granulatów z ryb, skorupiaków, mięczaków i innych wodnych bezkręgowców nie nadających się do spożycia, na modernizację i odnowę statków rybackich oraz restrukturyzację rybactwa śródlądowego.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 80% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane przez podmioty w gospodarstwie lub gospodarstwach rybackich oraz podmioty będące właścicielami kutra lub kutrów, łodzi rybackiej lub łodzi rybackich, nie więcej jednak niż 4 mln zł lub 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane w zakresie przetwórstwa ryb, mięczaków lub skorupiaków, nie więcej jednak niż 8 mln zł.

W 2003 r. w ramach branżowego programu rozwoju rybołówstwa banki udzieliły 18 kredytów na kwotę 9 874 tys. zł (tab. 14). Średnia kwota kredytu wyniosła 548,6 tys. zł.

Ogółem w latach 2000-2003 w ramach tej linii kredytowej udzielono 90 kredytów na kwotę 66 116 tys. zł⁶.

⁴ Liczba i kwota kredytów branżowych nie jest sumą z poprzednich sprawozdań, które nie zawierają korekt nadesłanych przez Banki po sporządzeniu rocznych „Sprawozdań”

⁵ jak w 4)

⁶ jak w 4)

3. Branżowy program restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce (BR/13)

Kredyt mógł być przeznaczony na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w produkcji skrobi i jej modyfikatów oraz na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w produkcji ziemniaków skrobiowych.

Kwota kredytu nie mogła przekraczać 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, nie więcej jednak niż 4 mln zł lub 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane w zakresie przetwórstwa ziemniaka na skrobię, nie więcej niż 8 mln zł lub nie więcej niż 16 mln zł na przedsięwzięcie w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, obowiązujących w Unii Europejskiej, lub na wprowadzenie nowych technologii.

W 2003 r. w ramach branżowego programu restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce udzielono 5 kredytów na łączną kwotę 3 266 tys. zł (tab. 14). Średnia kwota kredytu wyniosła 653,2 tys. zł. Ogółem w latach 2000-2003 w ramach tej linii kredytobiorcy zaciągnęli 22 kredyty na kwotę 20 932 tys. zł⁷.

4. Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego i przetwórstwa jaj w Polsce (BR/14)

Kredyty udzielane w ramach tego programu przeznaczone były na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych:

- zmierzających do poprawy warunków sanitarnych i weterynaryjnych w zakładach uboju, rozbioru mięsa oraz przetwórstwa mięsa czerwonego i drobiowego oraz obiektów będących własnością w/w podmiotów lub przez te podmioty dzierżawionych w okresach wieloletnich, w których prowadzona jest produkcja żywca oraz adaptacji przemysłu mięsnego do warunków i wymagań obowiązujących w Unii Europejskiej,
- wspierających chłodnictwo składowe w zakresie usługowego mrożenia i przechowywania mięsa pochodzenia krajowego będącego własnością ARR lub zakładów mięsnych,
- wspierających produkcję mięsa czerwonego i białego w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Kwota kredytu nie mogła przekraczać:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych nie więcej jednak niż 4 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej nie więcej niż 8 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie jaj – nie więcej niż 8 mln zł, a w uboju, rozbiorze lub przetwórstwie mięsa, chłodnictwie składowym – nie więcej niż 16 mln zł na przedsięwzięcia w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, obowiązujących w Unii Europejskiej, lub na wprowadzenie nowych technologii.

W ramach tej linii kredytowej w okresie sprawozdawczym udzielono 230 kredytów na sumę 316 990 tys. zł. Średnia kwota kredytu wyniosła 1 378,2 tys. zł. Ogółem w latach 2000-2003 w ramach tej linii kredytowej zaciągnięto 641 kredytów na kwotę 905 527 tys. zł⁸.

⁷ jak w 4)

⁸ jak w 4)

5. Branżowy program mleczarski (BR/15)

Kredyty udzielane w ramach tego programu adresowane były do producentów mleka, zakładów zajmujących się przetwórstwem mleka, podmiotów prowadzących wyłącznie skup mleka, zakładów produkujących sery topione oraz laboratoriów referencyjnych lub podmiotów tworzących laboratoria badania mleka podejmujących działania dla uzyskania akredytacji. Mogły być przeznaczone na realizację przedsięwzięć zmierzających m.in. do dostosowania standardów sanitarno-weterynaryjnych w produkcji i przetwórstwie mleka do wymagań Unii Europejskiej, podniesienia jakości wody w gospodarstwie oraz podniesienia poziomu ochrony środowiska w produkcji i przetwórstwie mleka.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, nie więcej niż 4 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia w zakresie skupu mleka bezpośrednio od producentów oraz przedsięwzięć realizowanych przez laboratoria referencyjne lub podmioty tworzące laboratoria badania mleka podejmujące działania dla uzyskania akredytacji, nie więcej niż 4 mln zł,
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie mleka na przedsięwzięcia w zakresie dostosowania prowadzonej działalności do wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, obowiązujących w Unii Europejskiej, lub na wprowadzenie nowych technologii, nie więcej niż 16 mln zł.

W 2003 r. w ramach branżowego programu rozwoju mleczarstwa banki udzieliły 989 kredytów na łączną kwotę 155 096 tys. zł (tab.14). Średnia kwota kredytu wyniosła 156,8 tys. zł.

W ramach tej linii kredytowej banki udzieliły 941 kredytów na kwotę 100 625 tys. zł na rolnictwo, 41 kredytów na kwotę 54 021 tys. zł dla przetwórstwa, które obejmuje również skup mleka i produkcję serów topionych oraz 7 kredytów na kwotę 449 tys. zł na inwestycje mieszane. Średnie kwoty kredytów wyniosły odpowiednio 106,9 tys. zł, 1 317,6 tys. zł, 64,1 tys. zł (tab.15).

Ogółem w latach 2000-2003 w ramach tej linii kredytowej udzielono 2 859 kredytów na kwotę 483 985 tys. zł⁹.

6. Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce (BR/16)

Kredyty w ramach tego programu zaadresowano do podmiotów zajmujących się zbieraniem, gromadzeniem i przetwarzaniem zwłok zwierząt i ubocznych produktów zwierzęcych różnego stopnia ryzyka oraz spalaniem mączek i tłuszczów zwierzęcych wytworzonych z produktów zwierzęcych szczególnego ryzyka.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 70% wartości nakładów inwestycyjnych i w zależności od rodzaju przedsięwzięcia zróżnicowana była od 300 tys. zł do 8 mln zł. Maksymalny okres kredytowania wynosił 8 lat, a karencja w spłacie kapitału 3 lata.

W 2003 r. (pierwszym roku zawierania umów kredytu) w ramach branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce udzielono 5 kredytów na kwotę 5 212 tys. zł. Średnia kwota kredytu wyniosła 1 042,4 tys. zł (tab.14).

⁹ jak w 4)

Kredyty na finansowanie inwestycji pozarolniczych tworzących nowe miejsca pracy na terenach wiejskich

Kredyty mogły być przeznaczone na zakup, modernizację, adaptację, budowę, rozbudowę zakładów prowadzących działalność pozarolniczą w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców, a także na zakup niezbędnych maszyn, urządzeń i narzędzi służących do prowadzenia działalności pozarolniczej.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 80% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcie, nie więcej niż 8 mln zł, przy czym na każde 25 000 zł, a w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach zagrożonych szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego na każde 35 000 zł udzielonego kredytu, wymagany był wzrost zatrudnienia co najmniej o 1 osobę.

Maksymalny okres spłaty kredytu wynosił 6 lat, a w przypadku obszarów zagrożonych szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego - 8 lat. Karencja w spłacie kapitału wynosiła 1 rok, a w przypadku obszarów zagrożonych szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego – 2 lata. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło połowę oprocentowania ustalonego przez bank finansujący inwestycję i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło w zależności od banku od 3,31% do 3,60% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub od 3.31% do 3.74% - w przypadku kredytów udzielonych do 1 stycznia 2003 r. (tab. 8).

W 2003 r. inwestorzy zaciągnęli 184 kredyty na łączną kwotę 18 661 tys. zł, tworząc w oparciu o te środki 648 nowych miejsc pracy (tab. 16). Średnia kwota zaciągniętego kredytu wynosiła 101,4 tys. zł.

Większość przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w oparciu o omawianą linię kredytową dotyczyło usług – 36,4%, przedsięwzięć mieszanych – 24,5%, produkcji – 22,3% oraz handlu – 16,8%.

Ogółem w latach 1996 – 2003 banki zawarły 3 918 umów kredytu na łączną kwotę 488 619 tys. zł (tab. 20). Środki te pozwoliły na utworzenie 18 392 nowych miejsc pracy.

Kredyty inwestycyjne na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi.

Kredyty umożliwiały, w zależności od rodzaju oszacowanych szkód na obszarach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych:

- przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych lub uszkodzonych budynków,
- zakup lub remonty kapitalne zniszczonych lub uszkodzonych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych,
- zakup stada podstawowego inwentarza żywego oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu.

Kwota kredytów nie mogła przekroczyć wartości odtworzeniowej zniszczonych środków trwałych, oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę, nie więcej jednak niż 4 mln zł na gospodarstwo rolne lub 8 mln zł na dział specjalny produkcji rolnej. Maksymalny okres kredytowania wynosił 8 lat,

z możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału do 2 lat. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub w zależności od banku od 1,20% do 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r.

Była to jedyna linia kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania, w której udział środków własnych kredytobiorcy nie był wymagany.

W okresie sprawozdawczym banki współpracujące z Agencją udzieliły 134 inwestycyjne kredyty kłaskowe na sumę 2 078 tys. zł (tab. 18).

Ogółem w latach 1995-2003 banki zawarły 2 472 umowy kredytu (tab. 17, tab. 20) na łączną kwotę 37 635 tys. zł.

Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa

Kredyty udzielane w ramach tej linii umożliwiały utworzenie od podstaw gospodarstwa rolnego poprzez zakup niezabudowanych gruntów rolnych Skarbu Państwa oraz nasadzeń i naniesień, budowę budynków i budowli gospodarczych oraz wyposażenie w ruchome środki trwałe lub urządzenie już funkcjonującego gospodarstwa poprzez budowę, rozbudowę, modernizację budynków i budowli gospodarczych, zakup maszyn, urządzeń i stada podstawowego.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 95% wartości nakładów na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego, nie więcej jednak niż 4 mln zł na gospodarstwo rolne. Maksymalny okres kredytowania wynosił 15 lat a karencja w spłacie kapitału 3 lata. Roczne oprocentowanie kredytu było zmienne i uzależnione od rodzaju realizowanego przedsięwzięcia i wg stanu na dzień 31.12.2003 r. wynosiło w zależności od banku od 1,44% do 3,60% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub od 1,20% do 3,74% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. (tab. 8).

W 2003 r. został udzielony jeden kredyt na kwotę 120 tys. zł (tab. 18). Ogółem w latach 1997-2003 zawarto 10 umów kredytowych na łączną kwotę 4 128 tys. zł (tab. 20).

Kredyty na rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji

Kredyty te mogły być przeznaczone na realizację przedsięwzięć mających na celu wykorzystanie posiadanej bazy produkcyjnej gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej poprzez zwiększenie lub rozpoczęcie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych.

Kwota kredytu nie mogła przekroczyć 80% nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, nie więcej jednak niż 4 mln zł lub 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej, nie więcej jednak niż 8 mln zł.

Kredyty mogły być udzielane na okres 3 lat z wyjątkiem kredytów przeznaczonych na zwiększenie lub rozpoczęcie produkcji mleka, dla których maksymalny okres kredytowania wynosił 4 lata. Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło połowę oprocentowania ustalonego przez bank finansujący

inwestycję i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło w zależności od banku od 3,31% do 3,60% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub od 3,31% do 3,74% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r.

W 2003 r. został udzielony 1 kredyt na kwotę 108 tys. zł (tab. 18).

Ogółem w latach 1994-2003 zawarto 424 umowy kredytu na łączną kwotę 25 733 tys. zł (tab. 20).

Struktura rodzajowa kredytów inwestycyjnych

Ogółem w 2003 r. Banki współpracujące z Agencją udzieliły 24 578 kredytów inwestycyjnych na łączną kwotę 2 373 989 tys. zł (tab. 18).

W 2003 r. najwięcej kredytów w ujęciu wartościowym zostało udzielonych w ramach następujących linii kredytowych:

- kredyty dla młodych rolników (MR)	-	1 265 086 tys. zł (11 500 kredytów),
- kredyty branżowe (BR)	-	520 062 tys. zł (1 392 kredyty),
- kredyty inwestycyjne podstawowe (IP)	-	370 199 tys. zł (5 206 kredytów),
- kredyty na zakup gruntów rolnych (KZ)	-	193 524 tys. zł (6 152 kredyty),
- kredyty na tworzenie miejsc pracy (MP)	-	18 661 tys. zł (184 kredyty),
- Kredyty kłękowe inwestycyjne (KL)	-	2 078 tys. zł (134 kredyty).

Pozostałe kredyty zostały udzielone z następujących linii kredytowych:

- kredyty dla grup producentów rolnych (GP)	-	3 961 tys. zł (7 kredytów),
- kredyty na osadnictwo rolnicze (OR)	-	190 tys. zł (1 kredyt),
- stosowanie i zwiększenie dopłat (DM/MR)	-	120 tys. zł (1 kredyt),
- kredyty na rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji (RP)	-	108 tys. zł (1 kredyt).

Najwięcej kredytów inwestycyjnych banki udzieliły na tworzenie lub urządzenie gospodarstw przez młodych rolników. Stanowiły one 53,3% łącznej kwoty kredytów inwestycyjnych i 46,8% ogólnej liczby udzielonych kredytów inwestycyjnych. Kredyty branżowe stanowiły odpowiednio 21,9% i 5,7%. Znacznie mniej przedsięwzięć inwestycyjnych realizowano przy pomocy kredytów na zakup gruntów rolnych odpowiednio 8,2% i 25,0%.

Od początku działalności Agencji do dnia 31 grudnia 2003 r. banki udzieliły ogółem 292 909 kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania na łączną kwotę 16 824 122 tys. zł (tab. 20)¹⁰.

Współpraca Agencji z bankami w zakresie kredytów inwestycyjnych

W 2003 r. kredyty inwestycyjne z dopłatą Agencji do oprocentowania były dostępne w sieci 18 banków (tab. 8). Duża liczba banków współpracujących z Agencją umożliwia kredytobiorcom wybór banku finansującego przedsięwzięcie inwestycyjne.

Najwięcej umów kredytu – 9 867 (40,1%) na łączną kwotę 672 408 tys. zł (28,4%) zrealizował Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. i banki zrzeszone, specjalizujące się w finansowaniu rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego (tab. 19). Kolejne miejsca wg kwot udzielonych kredytów zajęły:

¹⁰ Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych nie jest sumą z poprzednich sprawozdań, które nie zawierają korekt nadesłanych przez Banki po sporządzeniu rocznych „Sprawozdań”.

- BGŻ S.A.	- 485 281 tys. zł (20,4%),
- SGB GBW S.A.	- 480 748 tys. zł (20,3%),
- Mazowiecki BR S.A.	- 341 679 tys. zł (14,4%).

Ogółem cztery wymienione banki udzieliły w okresie sprawozdawczym 83,4% ogólnej kwoty kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do ich oprocentowania.

Od uruchomienia poszczególnych linii kredytowych do dnia 31 grudnia 2003 r. najwięcej kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania udzieliły następujące banki (tab. 20):

-BGŻ S.A.	- 148 048 kredytów na kwotę 6 431 480 tys. zł,
-BPS S.A.	- 54 182 kredytów na kwotę 2 586 951 tys. zł,
-SGB GBW S.A.	- 36 541 kredytów na kwotę 1 785 283 tys. zł.

Zarówno w okresie sprawozdawczym jak i w całym okresie funkcjonowania Agencji większość preferencyjnych kredytów inwestycyjnych skierowanych do rolnika obsługiwana była przez banki spółdzielcze.

Oceniając współpracę w 2003 roku pomiędzy Agencją, a bankami należy stwierdzić, iż mimo ciągłych zmian organizacyjnych zachodzących w bankach ze względu na ich fuzje, konsolidacje lub procesy wyodrębniania się nowych central banków z dotychczasowych struktur, współpraca układała się poprawnie.

Zgodnie z zawartymi z bankami umowami o współpracy Agencja określiła im limit akcji kredytowej na dany rok kalendarzowy. Wielkość przyznanej akcji kredytowej wynikała z wielkości środków zabezpieczonych w planie finansowym Agencji. Przy podziale środków pomiędzy poszczególne linie kredytowe Agencja uwzględniła zalecenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynikające z konieczności zastosowania preferencji dla przedsięwzięć podejmowanych m.in. w produkcji mleczarskiej oraz mięsa, z uwzględnieniem lub w celu spełnienia norm i wymogów sanitarno – weterynaryjnych obowiązujących w krajach Unii Europejskiej. W wyniku działań ARiMR Minister Finansów 24 października 2003 r. wyraził zgodę na zwiększenie akcji kredytowej o 390 mln zł. W związku z powyższym w 2003 r. możliwe było przyznanie Bankom limitów akcji kredytowej w kwocie 2 557 170 tys. zł, co pozwoliło Agencji na pokrycie zgłoszonych przez banki potrzeb w pełnej wysokości.

W 2003 r. banki wykorzystywały przyznany limit akcji kredytowej na kredyty inwestycyjne w 98,3 %, a kwota udzielonych kredytów inwestycyjnych ogółem wzrosła w stosunku do 2002 r. o 4,8 %. Banki spółdzielcze zrzeszone w Centralach współpracujących z Agencją udzieliły 62,9 % kwoty wszystkich kredytów.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że przeprowadzane kontrole wskazały na występowanie uchybień formalnych przy udzielaniu kredytów polegających m.in. na zawieraniu umów kredytowych z naruszeniem zasad obowiązujących dla kredytów preferencyjnych, w tym np. przyznanie kredytu na cele, które nie mogą być finansowane z danej linii preferencyjnej, przyznanie kredytu na realizację innego przedsięwzięcia niż określone w planie przedsięwzięcia i opinii ODR. W takich przypadkach prowadzone było postępowanie zgodne z procedurami Agencji w zakresie kontroli wewnętrznej.

Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych

Prezes Agencji co roku ustala limit dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielanych ze środków własnych banku. Dopłaty przekazywane są na podstawie składanego przez bank zapotrzebowania mieszczącego się w granicach przyznanego przez Prezesa limitu.

W 2003 r. Agencja przekazała bankom środki na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w wysokości 407 115 tys. zł (tab. 21), z tego:

- 19 973 tys. zł na dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r. (4,9%),
- 387 142 tys. zł na dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2002 (95,1%).

Najwyższe kwoty dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych przekazano w 2003 r. bankom do kredytów z następujących linii (tab. 21):

- kredyty dla młodych rolników (MR) - 237 851 tys. zł,
- kredyty branżowe i regionalne (BR i RE) - 82 081 tys. zł,
- kredyty inwestycyjne podstawowe (IP) - 45 844 tys. zł.

Ogółem od początku działalności Agencji do dnia 31.12.2003 r. dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych (tab. 21, tab. 22) w układzie kasowym wyniosły 5 592 972 tys. zł, w tym:

- w 1994 r. - 5 885 tys. zł,
- w 1995 r. - 150 211 tys. zł,
- w 1996 r. - 390 615 tys. zł,
- w 1997 r. - 673 864 tys. zł,
- w 1998 r. - 810 523 tys. zł,
- w 1999 r. - 743 086 tys. zł,
- w 2000 r. - 881 402 tys. zł,
- w 2001 r. - 896 269 tys. zł,
- w 2002 r. - 634 002 tys. zł,
- w 2003 r. - 407 115 tys. zł.

Spadek dopłat Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w latach 2002-2003 spowodowany był głównie obniżkami stopy redyskonta weksli NBP.

W latach 1996-2003 banki otrzymały również środki na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych przeznaczonych na wznowienie produkcji na terenach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych w wysokości 17 617 tys. zł, w tym:

- w 1996 r. - 532 tys. zł,
- w 1997 r. - 1 868 tys. zł,
- w 1998 r. - 3 772 tys. zł,
- w 1999 r. - 2 225 tys. zł,
- w 2000 r. - 2 871 tys. zł,
- w 2001 r. - 3 453 tys. zł,
- w 2002 r. - 1 833 tys. zł,
- w 2003 r. - 1 063 tys. zł.

2.1.2. Preferencyjne kredyty obrotowe

W 2003 r. Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania kredytów przeznaczonych na: zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej, skup i przechowywanie płodów rolnych, zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek oraz skup i przechowywanie zapasów ryb morskich.

Kredyty obrotowe udzielane były w oparciu o przepisy:

- ustawy z dnia 5 stycznia 1995 r. o *dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych* (Dz. U. Nr 13, poz. 60 z 1995 r., z późn. zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1995 r. w *sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów na cele rolnicze* (Dz. U. Nr 19, poz. 92 z 1995 r. z późn. zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 maja 2003 r. w *sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów na cele rolnicze* (Dz. U. Nr 99, poz. 909 z 1995 r. z późn. zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 1995 r. w *sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich* (Dz. U. Nr 34, poz. 167 z 1995 r. z późn. zm.).

W 2003 r. Agencja przekazywała bankom środki na dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze z dotacji budżetowej przekazanej Agencji przez MRiRW na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1995 r. i z dnia 20 maja 2003 r. oraz umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Agencją z dnia 14 marca 1995 r.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 1995 r. oraz umowy zawartej z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2000 r., Agencja realizowała dopłaty do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich – ze środków dotacji budżetowej przekazanej Agencji przez MRiRW.

Ponadto, na podstawie § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w *sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji* Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych przeznaczonych na wznowienie produkcji na terenach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych.

Kredyty na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej

W 2003 r. kredyty na zakup rzeczowych środków obrotowych do produkcji rolnej udzielane były na okres 12 miesięcy krajowym przedsiębiorcom prowadzącym produkcję rolniczą na sfinansowanie zakupu:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz pasz,
- kwalifikowanego materiału siewnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego do nowych nasadzeń i odnowień,
- zwierząt hodowlanych,
- matek pszczelich użytkowych i reprodukcyjnych,
- rzeczowych środków obrotowych do produkcji żywności metodami ekologicznymi, przystosowanie gospodarstw do tej produkcji,
- paliwa na cele rolnicze.

Maksymalna wysokość kredytu w 2003 r. nie mogła przekroczyć w przeliczeniu na 1 ha UR równowartości 10 q żyta, wg cen przyjętych do naliczania podatku rolnego (tj. 334,50 zł/ha).

Oprocentowanie kredytów na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej wynosiło dla kredytobiorcy:

- 0,40 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP, nie mniej jednak niż 4% - dot. kredytów udzielonych do dnia 01.12.2003 r.,

- nie więcej niż 0,35 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP, nie mniej jednak niż 2% - dot. kredytów udzielonych od dnia 02.12.2003 r.

W związku ze zmianą stóp redyskontowych weksli w 2003 r. zmieniało się również oprocentowanie kredytów obrotowych płacone przez kredytobiorcę. W przypadku kredytów obrotowych na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej zmieniało się ono od 4% na początku roku do 2,01% na koniec roku, zaś wysokość dopłat Agencji do oprocentowania kredytów w zależności od banku ustalono na poziomie 0,75 - 0,35 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP, tj. na początku roku w przedziale 4,63% - 3,88%, a w końcu roku 3,19% do kredytów udzielonych do 01.12.2003 r. i 5,18% do kredytów udzielonych od dnia 02.12.2003 r.

Kredyty przeznaczone na finansowanie zakupu rzeczowych środków obrotowych rolnicy mogli zaciągać w sieci 17 banków współpracujących z Agencją.

W 2003 r. banki udzieliły 340 509 kredytów (tab. 23) na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej na łączną kwotę 1 796 343,2 tys. zł.

Ogółem kredyty udzielone w 2003 r. dotyczyły powierzchni 5 631 tys. ha użytków rolnych. Oznacza to, iż pomocą kredytową objęto około 33 % całkowitej powierzchni użytków rolnych w kraju.

W porównaniu do roku 2002 liczba kredytów na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej zaciągniętych w 2003 r. zmalała o 3,8%, zaś kwota udzielonych kredytów o 12,6%.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. zadłużenie z tytułu kredytów obrotowych udzielonych na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej wynosiło ogółem w kraju 1 787 144,8 tys. zł, w tym 170 195,0 tys. zł stanowiło zadłużenie z tytułu kredytów udzielonych w 2002 r. Oznacza to, że 91,7% ogólnej kwoty kredytów zaciągniętych w 2002 r. oraz 10,0% kwoty kredytów zaciągniętych w 2003 r. zostało całkowicie spłaconych przez kredytobiorców do dnia 31 grudnia 2003 r. W analogicznym okresie roku ubiegłego kredytobiorcy spłacili 50% kwoty zaciągniętych kredytów.

Kredyty przeznaczone na finansowanie zakupu rzeczowych środków obrotowych rolnicy mogli zaciągać w sieci 16 banków współpracujących z Agencją (tab. 23).

Najwięcej środków na kredyty obrotowe na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej przeznaczyły:

- Bank Polskiej Spółdzielczości SA	-	763 663,4 tys. zł (42,5%),
- SGB GBW SA	-	517 445,6 tys. zł (28,8%),
- Mazowiecki Bank Regionalny SA	-	212 178,2 tys. zł (11,8%),
- BGŻ S.A.	-	183 708,1 tys. zł (10,2%).

Wymienione 4 banki udzieliły w 2003 r. – 93,3% łącznej kwoty kredytów

Kredyty na finansowanie skupu i przechowywania płodów rolnych

W 2003 r. stosowane były dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych, które mogły być przeznaczone na:

- skup od producentów krajowych oraz przechowywanie krajowego materiału siewnego: zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka oraz nasion warzyw,
- skup od producentów krajowych i przechowywanie krajowych: zbóż, rzepaku, buraków cukrowych i cukru, ziemniaków, skrobi ziemniaczanych naturalnych i przetworzonych, suszów ziemniaczanych, klejów ziemniaczanych krochmalowych i dekstrynowych, ziół i suszu ziół,

owoców, warzyw, półproduktów i przetworów z owoców i warzyw, słomy i włókien łykowych oraz nasion lnu, cykorii korzeniowej i suszu cykorii, gorczycy, z wyłączeniem wyrobów alkoholowych i surowców do produkcji wyrobów alkoholowych,

- przechowywanie lub zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek mleka w proszku, masła, serów twardych, półtuszy wieprzowych i miodu pochodzących z krajowej produkcji,
- skup od producentów krajowych i przechowywanie krajowych zbóż z wyłączeniem zbóż do produkcji wyrobów alkoholowych.

W 2003 roku oprocentowanie kredytów na skup i przechowywanie płodów rolnych płacone przez kredytobiorcę wynosiło dla kredytów udzielanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1995 r. i z dnia 20 maja 2003 r. 0,7 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP nie mniejszej niż:

- 7% - dot. kredytów udzielonych do dnia 19 maja 2003 r.,
- 4,5% - dot. kredytów udzielonych od dnia 20 maja 2003 r.

W 2003 r. banki udzieliły 860 kredytów na skup płodów rolnych (tab. 23) na łączną kwotę 4 055 060,6 tys. zł.

Średnio w kraju kwota zaciągniętego kredytu wynosiła 4 715,2 tys. zł. W porównaniu do roku 2002 liczba udzielonych kredytów zmalała o 20,1%, natomiast średnia kwota kredytu zwiększyła się o 6,4%.

Wg stanu na dzień 31.12.2003 r. zadłużenie z tytułu kredytów na skup i przechowywanie płodów rolnych wynosiło 2 678 676,8 tys. zł. Oznacza to, że 34% kwot kredytów zaciągniętych w 2003 r. zostało spłaconych na koniec roku. W 2002 r. kredytobiorcy spłacili w analogicznym okresie 53,5% kwot zaciągniętych kredytów.

Kredyty skupowe mogły być zaciągane w 17 bankach współpracujących z Agencją (tab. 23). Najwięcej środków na kredyty na skup i przechowywanie krajowych produktów rolniczych przeznaczyły następujące banki:

- BGŻ SA	- 1 270 007,8 tys. zł (31,3%),
- SGB GBW SA	- 580 272,5 tys. zł (14,3%),
- BPS SA SA	- 394 378,1 tys. zł (9,7%),
- KB SA	- 198 145,7 tys. zł (7,3%),
- BISE SA	- 195 121,3 tys. zł (6,7%).

Wymienionych 5 banków udzieliło łącznie 65% ogółu kredytów obrotowych na finansowanie skupu od producentów krajowych oraz przechowywanie krajowych produktów rolnych i niektórych ich przetworów.

W okresie sprawozdawczym 6 banków współpracujących z Agencją zawarło 31 umów kredytu na kwotę 42 294,0 tys. zł na sfinansowanie zakupu i przechowywania sezonowych nadwyżek mleka w proszku, masła, serów twardych, półtuszy wieprzowych i miodu pochodzących z produkcji krajowej (tab. 23).

Średnio w kraju kwota zaciągniętego kredytu wyniosła 1 364,3 tys. zł. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. zadłużenie z tytułu kredytów obrotowych udzielonych na zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek płodów rolnych wynosiło ogółem w kraju 27 713,7 tys. zł. Oznacza to, że 34,5% (w ub. roku 37,3%) ogólnej kwoty kredytów zaciągniętych w 2003 r. zostało spłacone przez kredytobiorców do dnia 31.12.2003 r.

Kredyty na finansowanie skupu i przechowywania zapasów ryb morskich.

W 2003 roku dopłaty mogły być stosowane do oprocentowania kredytów zaciąganych przez przedsiębiorców, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, na skup i przechowywanie

zapasów ryb morskich złowionych lub skupionych w morzu przez przedsiębiorców będących armatorami, których miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w Polsce.

W 2003 roku oprocentowanie kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich płacone przez kredytobiorcę wynosiło dla kredytów udzielanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 1995 r.

- 0,7 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP nie mniejszej niż 7% - dot. kredytów udzielonych do dnia 29 maja 2003 r.,
- 4,5% - dot. kredytów udzielonych od dnia 30 maja 2003 r.

Kredyty na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich mogły być zaciągane w 5 bankach współpracujących z Agencją.

W 2003 r. banki współpracujące z Agencją zawarły 11 umów kredytu na kwotę 17 500 tys. zł na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich. Średnia kwota kredytu wyniosła 1 590,9,0 tys. zł (tab. 23).

Stan zadłużenia na dzień 31.12.2003 r. z tytułu zaciągniętych kredytów wynosił 8 262,4 tys. zł, co oznacza, że kredytobiorcy spłacili do końca roku 52,8% (w ub. roku 8,9%) kwot kredytów zaciągniętych w 2003 r.

Kredyty łagodzące skutki klęsk żywiołowych w rolnictwie

W 2003 r. Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych przeznaczonych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych spowodowanych suszą, gradobiciem, nadmiernymi opadami atmosferycznymi, wymarzeniem, powodzią, huraganem, pożarem, plagą gryzoni lub osuwiskami ziemi. Kredyty te były przeznaczone na finansowanie zakupu środków obrotowych do produkcji rolnej.

Roczne oprocentowanie dla kredytobiorcy stanowiło 0,25 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez NBP i według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiło 1,44% - w przypadku kredytów udzielonych do końca 2002 r. lub 1,20% - w przypadku kredytów udzielonych od 1 stycznia 2003 r. Dopłaty Agencji zmieniały się w 2003 r. w granicach 0,90 - 0,86 stopy redyskontowej weksli, tj. od 6,75% - 6,45% na początku roku do 5,17% - 4,95% na koniec roku. Kwota kredytu nie mogła przekraczać wysokości szkody oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę i nie mogła być większa niż 4 mln zł na gospodarstwo rolne oraz 8 mln zł na dział specjalny produkcji rolnej.

Kredyt mógł być udzielony na okres nie dłuższy niż 24 miesiące.

Bank mógł stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie mógł przekroczyć:

- 4 lat - w przypadku kredytów udzielonych na wznowienie produkcji po klęskach suszy i wymarzenia mających miejsce w 2000 r. oraz powodzi mającej miejsce w 2000 r. i 2001 r.,
- 4 lat - w przypadku kredytów udzielonych na wznowienie produkcji po klęskach żywiołowych mających miejsce w 2000 r., jeśli gospodarstwo kredytobiorcy znajduje się na obszarach dotkniętych w 2001 r. klęską powodzi,
- 42 miesięcy - w odniesieniu do kredytobiorców, których gospodarstwa zostały w 2000 r. ponownie dotknięte klęską żywiołową, dotyczy to wyłącznie umów zawartych do dnia 31 maja 2000 r.,
- 36 miesięcy - w przypadku kredytów udzielonych na wznowienie produkcji po klęskach mających miejsce w 1999 r. lub w 2000 r.,
- 24 miesięcy - w pozostałych przypadkach.

Ww. okresy stosowania przez ARiMR dopłat do oprocentowania kredytu mogą zostać wydłużone o 1 rok w odniesieniu do gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych w 2003 r. klęską suszy, o ile komisje powołane przez wojewodę dokonały w nich szacunku strat powstałych wskutek tej klęski.

Jednocześnie na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Pełnomocnikiem Rządu do spraw usuwania skutków powodzi a Agencją przekazywane były bankom dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych na likwidację skutków powodzi z 1997 r.

W 2003 r. 13 banków współpracujących z Agencją udzieliło 70 554 kredytów obrotowych, na łączną kwotę 802 694,8 tys. zł. na wznowienie produkcji rolnej na terenach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych, które wystąpiły na terenie kraju (tab. 23).

Wartość udzielonych kredytów stanowiła 90% strat w uprawach rolnych, które oszacowane zostały przez komisje powołane przez wojewodów na kwotę 887 976,0 tys. zł.

Struktura rodzajowa kredytów obrotowych

Ogółem w 2003 r. (tab. 23) banki zawarły 411 965 umów na kredyty obrotowe na łączną kwotę 6 713 892,6 tys. zł, w tym na:

- skup i przechowywanie płodów rolnych	-	4 055 060,6 tys. zł (60,4%)
- zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej	-	1 796 343,3 tys. zł (26,8%)
- wznowienie produkcji w gospodarstwach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych	-	802 694,8 tys. zł (12,0%)
- zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek niektórych produktów rolnych	-	42 294,0 tys. zł (0,6%)
- skup i przechowywanie zapasów ryb morskich	-	17 500,0 tys. zł (0,2%)

W porównaniu do roku 2002 kwota zaciągniętych kredytów obrotowych na:

- wznowienie produkcji w gospodarstwach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych wzrosła blisko czterokrotnie (388,4%),
- zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek niektórych produktów rolnych zmalała o 48,8%,
- zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej zmalała o 12,5%,
- skup i przechowywanie płodów rolnych zmalała o 5,7%,
- skup i przechowywanie zapasów ryb morskich zmalała o 37,5 %.

Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych

Łącznie w 2003 r. banki otrzymały 149 208 tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych, w tym:

- 66 003 tys. zł do kredytów na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej,
- 24 460 tys. zł do kredytów na skup i przechowywanie płodów rolnych,
- 379 tys. zł do kredytów na zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek,

- 93 tys. zł do kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich,
- 58 273 tys. zł do kredytów obrotowych na likwidację skutków klęsk żywiołowych.

Najwyższe kwoty dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze przekazano w 2003 r. następującym bankom (tab. 25):

- BPS SA	-	46 425 tys. zł (31,1 % całkowitej kwoty dopłat),
- SGB GBW SA	-	37 856 tys. zł (25,4 % całkowitej kwoty dopłat),
- BGŻ SA	-	28 427 tys. zł (19,1 % całkowitej kwoty dopłat).

Ogółem wymienionym centralom bankowym przekazano 75,6 % całkowitej kwoty dopłat.

Pomimo porównywalnej kwoty kredytów udzielonych w latach 2002-2003 kwota dopłat przekazanych w 2003 r. jest znacznie mniejsza. Spowodowane jest to spadkiem stopy redyskontowej weksli (6 razy w ciągu 2003 roku).

W 2003 r. łączny limit dopłat do kredytów obrotowych na cele rolnicze udzielonych w 2002 r. w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji został ustalony na kwotę 10 016 tys. zł, w oparciu o analizy zapotrzebowań przesłane przez banki. Ogółem banki wykorzystywały ten limit w 99,5%.

Limit dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych za okres 01.01.- 30.11.2003 r. udzielonych na podstawie rozporządzenia RM w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat oraz na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich wynosił:

- na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej – 41 368,03 tys. zł i został wykorzystany w 97%,
- na skup i przechowywanie płodów rolnych – 23 387,6 tys. zł i został wykorzystany w 85,3%,
- na zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek – 317,7 tys. zł i został wykorzystany w 95%,
- na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich – 70,1 tys. zł i został wykorzystany w 94,0%.

Natomiast limit dopłat za grudzień 2003 r. (faktycznie jako zobowiązania roku 2003 wypłacane z budżetu 2004 r.) wynosił:

- na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej – 9 267,75 tys. zł i został wykorzystany w 92%,
- na skup i przechowywanie płodów rolnych – 6 958,5 tys. zł i został wykorzystany w 92,8%,
- na zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek – 68,1 tys. zł i został wykorzystany w 99,6%,
- na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich – 9,1 tys. zł i został wykorzystany w 99,8%.

Dopłaty do oprocentowania kredytów klęskowych przekazane w 2003 r. bankom ze środków Agencji przeznaczonych na wznowienie produkcji na terenach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych wyniosły 59 336 tys. zł, w tym:

- 58 273 tys. zł do kredytów obrotowych,
- 1 063 tys. zł do kredytów inwestycyjnych.

Limit dopłat do oprocentowania kredytów łagodzących skutki klęsk żywiołowych (obrotowych i inwestycyjnych) ustalony został na 2003 r. w wysokości 57 920,60 tys. zł, w tym:

- 188,6 tys. zł do kredytów na likwidację skutków powodzi z lipca 1997 r., został wykorzystany w 99,6%,
- 57 723,8 tys. zł do kredytów na likwidację skutków pozostałych klęsk żywiołowych, został wykorzystany w 99,1%,

- 8,2 tys. zł do kredytów na likwidację skutków klęsk żywiołowych z 1995 r., został wykorzystany w 99,8%.

W 2003 r. akcja kredytowa w zakresie kredytów obrotowych na cele rolnicze w większości (55,6% kwoty kredytów) obsługana została przez Bank Gospodarki Żywnościowej i banki zrzeszające Banki Spółdzielcze (SGB GBW S.A., MR Bank S.A., BPS S.A.). Natomiast największy udział w kredytowaniu gospodarstw rolnych w zakresie kredytów na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej mają Banki Spółdzielcze.

Kwoty kredytów udzielonych przez banki zrzeszające w swoich strukturach banki spółdzielcze (BPS S.A., SGB GBW S.A., MR Bank S.A.) stanowiły około 83,1% kwot kredytów udzielonych przez wszystkie banki współpracujące z Agencją.

Banki współpracujące z ARiMR sygnalizowały niską opłacalność dla nich udzielania kredytów, w szczególności na skup i przechowywanie płodów rolnych, jak również niską atrakcyjność tych kredytów dla kredytobiorcy, w stosunku do innych źródeł finansowania np. kredytu komercyjnego z uwagi na określone w rozporządzeniu Rady Ministrów minimalne oprocentowanie kredytów skupowych dla kredytobiorcy w wysokości 7%.

Ustawą z dnia 22 maja 2003 r. podwyższony został współczynnik stanowiący podstawę wyliczenia oprocentowania należnego bankowi do poziomu 1,25. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 maja 2003 r. zmienione zostało natomiast oprocentowanie kredytów na skup płodów rolnych, płacone przez kredytobiorcę i wynosi 0,7 stopy redyskontowej weksli, nie mniej jednak niż 4,5%.

W 2003 r. kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich udzielało 6 banków¹¹. Uruchomiły one łącznie 11 kredytów tj. o 9 mniej niż w roku 2002, na kwotę 17,5 mln zł, co stanowi 62,5 % w stosunku do kredytów udzielonych w roku poprzednim.

Dopłaty do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich realizowane są przez Agencję od 2000 r. w ramach zadań zleconych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dopłaty te udzielane są do oprocentowania kredytów bankowych zaciąganych przez przedsiębiorców, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich złowionych lub skupionych w morzu przez przedsiębiorców będących armatorami, których miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w Polsce, na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Przyczynami spadku zainteresowania tą formą kredytowania były obniżki stóp redyskonta weksli, które spowodowały, że w okresie od 25.04. do 29.05.2003 r. kredyty na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich straciły swój preferencyjny charakter. Dopłaty do oprocentowania kredytów na w/w cele płacone przez Agencję nie były w tym okresie udzielane.

W dniu 30.05.2003 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 1995 r. w sprawie *szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich* (Dz. U. Nr 84, poz. 775), ustalająca oprocentowanie dla kredytobiorcy na poziomie 4,5%.

¹¹ w tym jeden z banków – Rabobank Polska S.A. - w ramach umowy zawartej z kredytobiorcą w grudniu 2002 r. uruchomił środki w styczniu 2003 r.

2.2. Gwarancje i poręczenia

Gwarancje i poręczenia ułatwiają podmiotom gospodarczym zaciąganie kredytów przeznaczonych na finansowanie inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno - spożywczym i usługach dla rolnictwa.

Poręczenie jako zabezpieczenie spłaty należności pieniężnych jest umową cywilnoprawną, przez którą poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela (banku) wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby zobowiązania tego nie wykonał kredytobiorca.

Gwarancja jest prawnym zabezpieczeniem wierzytelności, polegającym na zobowiązaniu się gwaranta do spłaty gwarantowanej kwoty, w przypadku gdy dłużnik, na którego zlecenie została wystawiona gwarancja, nie spłaci należności.

Udzielając gwarancji i poręczeń Agencja umożliwia zaciąganie kredytu osobom prawnym i fizycznym, które posiadają zdolność kredytową, lecz nie mają wymaganych przez banki zabezpieczeń kredytów. Poręczenia i gwarancje Agencji są terminowe i mogą być udzielane do kwoty 1 mln zł. Poręczenia udzielane są do wysokości 60% wykorzystanej kwoty kredytu oraz odsetek od poręczonej kwoty. Agencja pobiera jednorazowo prowizję w wysokości 1% poręczonej lub 2% gwarantowanej kwoty.

Agencja zabezpiecza swoje wierzytelności z tytułu poręczeń i gwarancji podobnie jak bank, przyjmując jednak zdecydowanie niższą wartość zabezpieczeń. Z reguły nie przekraczają one kwoty udzielanego poręczenia lub gwarancji. Rozpatrując wnioski o udzielenie poręczenia lub gwarancji Agencji ocenia:

- efektywność przedsięwzięcia,
- możliwość spłaty kredytu,
- wiarygodność kredytową wnioskodawcy.

Gwarancje i poręczenia spłaty kredytów inwestycyjnych

W 2003 r. do Agencji wpłynęło 6 wniosków o udzielenie poręczeń spłat kredytów na ogólną kwotę 3 345 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono 2 wnioski na łączną kwotę 1 031 tys. zł, pozostałe 4 wnioski rozpatrzono negatywnie z uwagi na uchybienia formalne i braki w dokumentacji (tab. 28). Ponadto rozpatrzono pozytywnie 4 wnioski o udzielenia poręczenia złożone w 2002 r.

W analizowanym okresie sprawozdawczym udzielono 6 poręczeń, których ogólna wartość wyniosła 3 745 tys. zł, zaś łączna kwota kredytów zabezpieczonych poręczeniami - 11 908 tys. zł. W tym samym okresie nie udzielono żadnej gwarancji.

Ogółem w latach 1994-2003 Agencja, za pośrednictwem 25 banków, udzieliła 149 poręczeń o wartości 38 531 tys. zł i 14 gwarancji na kwotę 3 658 tys. zł (tab. 28, tab. 29).

Według stanu na koniec 2003 r. czynnych było 75 poręczeń a zobowiązania z tego tytułu wyniosły 18 449 tys. zł (tab. 28).

W 2003 r. Agencja zrealizowała 2 roszczenia w wysokości 95 tys. zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów inwestycyjnych. W tym samym okresie, w wyniku podjętych działań windykacyjnych, odzyskano kwotę 42,8 tys. zł (tab. 28).

Ogółem w latach 1994-2003 Agencja wypłaciła bankom z tytułu poręczeń i gwarancji kwotę 839 tys. zł (tab. 28), w tym:

- 651 tys. zł z tytułu 6 poręczeń,
- 188 tys. zł z tytułu 3 gwarancji.

W odniesieniu do ogólnej wartości udzielonych w latach 1994-2003 poręczeń i gwarancji, udział transakcji w wyniku, których Agencja zrealizowała obowiązki poręczyciela lub gwaranta, wynosił na koniec 2003 r. - 1,99%.

Jednocześnie w latach 1994 - 2003 w wyniku windykacji należności z tytułu zrealizowanych przez Agencję poręczeń i gwarancji odzyskano środki w wysokości 102,3 tys. zł (tab. 28).

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wierzytelności Agencji z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wyniosły 1 194,5 tys. zł, w tym:

▪ należność główna	744,4 tys. zł,
▪ odsetki	429,8 tys. zł,
▪ koszty windykacji	20,3 tys. zł.

Od początku działalności do dnia 31 grudnia 2003 r., wpływy Agencji z tytułu prowizji od udzielonych poręczeń i gwarancji wyniosły 426 tys. zł, z tego 37 tys. zł uzyskano w 2003 r. (tab. 28).

Poręczenia spłaty kredytów studenckich

Na podstawie § 13a rozporządzenia RM z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji oraz zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 1998 r. o kredytach i pożyczkach studenckich, Agencja współpracując z bankami, udziela poręczeń spłaty kredytów studentom zamieszkującym na obszarach wiejskich.

W 2003 r. Agencja udzieliła 641 poręczeń kredytów studenckich w łącznej wysokości 7 969 tys. zł, w tym za pośrednictwem:

- Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. w Warszawie - 605 poręczeń w kwocie 7 467 tys. zł,
- Banku Zachodniego WBK S.A. we Wrocławiu - 35 poręczeń w kwocie 488 tys. zł,
- Górnośląskiego Banku Gospodarczego S.A. w Katowicach - 1 poręczenia w kwocie 14 tys. zł.

W okresie trzech lat stosowania powyższej formy pomocy Agencji, studentom z obszarów wiejskich udzielono ogółem 1 112 poręczeń kredytów w wysokości 13 378 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. stan zobowiązań z tego tytułu wynosił ogółem 6 422 tys. zł. W 2003 r. nie wystąpiły przypadki zgłaszania przez banki kredytujące roszczeń z tytułu udzielonych przez Agencję poręczeń kredytów studenckich.

2.3. Inne formy pomocy krajowej

2.3.1. Pożyczki na tworzenie miejsc pracy

Tworzeniu nowych miejsc pracy służyła nieoprocentowana pożyczka udzielana ze środków Agencji, przeznaczona dla osób fizycznych lub osób prawnych prowadzących lub podejmujących pozarolniczą działalność gospodarczą w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców (tzw. program małej przedsiębiorczości). Kwota pożyczki wynosiła do 20 tys. zł w przeliczeniu na jedno tworzone miejsce pracy i nie mogła przekroczyć 200 tys. zł dla jednego podmiotu.

W 2003 r. przedsiębiorcy w ramach programu małej przedsiębiorczości zawarli 175 umów pożyczki na kwotę 11 167,4 tys. zł, pozwalającą na utworzenie 561 miejsc pracy poza rolnictwem (tab. 30, tab. 31).

Ogółem w okresie funkcjonowania programu małej przedsiębiorczości Agencja zawarła 6 325 umów pożyczki na łączną kwotę 238 800,7 tys. zł (tab.30), pozwalającą na utworzenie 21 154 miejsc pracy.

Ponadto, w latach 1998-1999 Agencja udzielała pożyczek ze środków Funduszu Pracy dla pracodawców na utworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych zamieszkałych na terenie gmin wiejskich, miejsko-wiejskich a także miast do 20 tysięcy mieszkańców, na podstawie porozumienia zawartego z Krajowym Urzędem Pracy. W wymienionym okresie zawarto 217 umów pożyczki na kwotę 19 960 tys. zł, pozwalającą na utworzenie 1 008 miejsc pracy dla bezrobotnych.

Ogółem w latach 1995-2003 Agencja, wykorzystując środki programu małej przedsiębiorczości oraz Funduszu Pracy zawarła 6 542 umowy pożyczki na tworzenie miejsc pracy na łączną kwotę 258 760,7 tys. zł. Pozwoliło to na utworzenie 22 162 miejsc pracy na terenach wiejskich.

Analizując skuteczność tej formy pomocy finansowej Agencji należy stwierdzić, że pożyczkobiorcy w zdecydowanej większości wywiązują się z postanowień zawartych w umowach. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. tylko w 102 przypadkach prowadzone są postępowania windykacyjne na kwotę 4 032,3 tys. zł zadłużenia należności głównych, co stanowi 1,6% całkowitej kwoty pożyczek udzielonych w latach 1995-2003.

2.3.2. Działania na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej terenów wiejskich

Koordinacja działań związanych z realizacją zadań finansowanych z pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI-bis)

Stosownie do zapisów Porozumienia z 18 września 2002 r., zawartego pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja została wyznaczona jako jednostka odpowiedzialna za wdrażanie Kontraktu Finansowego nr 21.424, zawartego między Rzeczypospolitą Polską a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, przeznaczonego na współfinansowanie Projektu Usuwania Skutków Powodzi II (Pożyczka EBI-bis).

Wg zapisów kontraktu, w latach 2002 - 2004 planowane jest wykonanie zadań o łącznej wartości 385 mln EUR, w tym 250 mln EUR ze środków pożyczki. Wyboru zadań do realizacji oraz podziału środków finansowych na poszczególne województwa, dokonuje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt obejmuje łącznie 556 zadań do realizacji na terenie 9 województw dorzecza Wisły, co umożliwi wykonanie około 244 km wałów, 899 km rzek i kanałów, 21 stacji pomp, 71 budowli wodnych.

Rozliczenia kolejnych transz pożyczki dokonuje Agencja w oparciu o dokumenty przekazywane z Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urzędów Wodnych. W 2003 r. rozliczono w całości I transzę pożyczki i rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 130 824,8 tys. zł, z tego 86 502,8 tys. zł ze środków pożyczki oraz 44 322,0 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa.

Wdrażanie i monitorowanie komponentu „C” Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)

Na mocy porozumienia z 2 listopada 2000 r., podpisanego pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja uczestniczy we wdrażaniu

i monitorowaniu komponentu „C - infrastruktura wiejska” - Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW). Na realizację tego komponentu przeznaczono środki z pożyczki Banku Światowego w łącznej kwocie 57,2 mln USD.

Przedmiotem dofinansowania w ramach komponentu były projekty infrastrukturalne w zakresie budowy i modernizacji dróg gminnych i powiatowych, systemów wodociągowych, kanalizacji, oczyszczalni ścieków oraz systemów gospodarki odpadami stałymi.

W latach 2001 - 2003 Programem objęto:

- 97 wniosków o pomoc w realizacji inwestycji wodociągowych, z których 96 zostały już wykonane, w tym w 2003 r. wykonano 22,
- 191 wniosków o pomoc w realizacji inwestycji kanalizacyjnych, z których 188 zostały już wykonane, w tym w 2003 r. wykonano 66,
- 410 wniosków o pomoc w realizacji inwestycji drogowych, z których 398 zostały już wykonane, w tym w 2003 r. wykonano 118,
- 5 wniosków o pomoc w budowie składowisk odpadów, z których 5 zostało zakończonych, w tym w 2003 r. zakończono budowę 1 składowiska.

Zgodnie z harmonogramem realizacji Programu, zakończenie wszystkich inwestycji przewidziane jest do końca 2004 r.

Pomoc udzielona od początku realizacji Programu umożliwiła:

- budowę ponad 508 km dróg gminnych i powiatowych,
- podłączenie około 1 170 gospodarstw do kanalizacji,
- przyłączenie około 6 150 gospodarstw do wodociągów,
- budowę 5 składowisk odpadów stałych.

2.3.3. Działania na rzecz tworzenia infrastruktury rynkowej

Agencja udzielała pomocy finansowej dla rolniczych rynków hurtowych i giełd rolnych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. *o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. *w sprawie szczegółowych kierunków działania ARiMR oraz sposobów ich realizacji*, a także Zarządzenia Nr 11/96 Prezesa ARiMR *w sprawie wprowadzenia zasad uczestnictwa Agencji w finansowaniu przedsięwzięć polegających na tworzeniu rolniczych rynków hurtowych i giełd rolnych*, zmienionego następnie Zarządzeniami Nr 1/97, 11/99, 31/2001 i 47/2002.

W dniu 5 czerwca 2001 r. Rada Ministrów przyjęła „Rządowy program budowy i rozwoju rynków hurtowych - II etap”. Celem programu jest stworzenie warunków do uzyskania samodzielności finansowej spółek akcyjnych poprzez restrukturyzację zobowiązań spółek ze środków agencji rządowych przeznaczonych na spłatę wymagalnych zobowiązań finansowych, wynikających z zamknięcia procesów inwestycyjnych i związanej z nimi obsługi kredytów. W omawianym programie przyjęto priorytet udzielenia wsparcia kapitałowego spółkom, w których występują zobowiązania wobec sektora bankowego i którym ze względu na uwarunkowania zewnętrzne grozi utrata płynności finansowej.

W 2003 r. Agencja otrzymała od Zarządów trzech spółek dokumenty potwierdzające opłacenie i objęcie akcji w:

- Rolno-Przemysłowym Rynku Hurtowym Giełda Hurtowa S.A. w Legnicy - podwyższenie kapitału zakładowego o 700 tys. zł,
- Lubelskim Rynku Hurtowym S.A. w Elizówce - podwyższenie kapitału zakładowego o 12 000 tys. zł,
- Dolnośląskim Centrum Hurtu Rolno-Spożywczym S.A. we Wrocławiu - podwyższenie kapitału zakładowego o 28 351,2 tys. zł.

Z przyjętych w Programie Rządowym kwot pomocy finansowej dla rynków hurtowych, Agencja do końca 2003 r. nie wydatkowała 600 tys. zł przeznaczonych na pożyczkę dla Małopolskiego Rynku Hurtowego S.A. w Tarnowie. Zarząd Spółki nie wypełnił wszystkich postanowień z podpisanej w dniu 17 grudnia 2002 r. umowy pożyczki, które warunkowały uruchomienie środków finansowych przez Agencję. W związku z tym kwota 600 tys. zł przeznaczona na pożyczkę dla Małopolskiego Rynku Hurtowego S.A. w Tarnowie, została ujęta w planie finansowym Agencji na 2004 r. jako zobowiązanie z 2003 r.

W dniu 7 listopada 2003 r. została zawarta umowa pomiędzy ARiMR a Dolnośląskim Centrum Hurtu Rolno-Spożywczego S.A. we Wrocławiu, o objęciu 20 586 akcji na kwotę 2 058,6 tys. zł w trybie art. 431 § 2 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych. Objęcie akcji przez Agencję nastąpiło w zamian za wkład niepieniężny w postaci wymagalnej wierzytelności ARiMR wobec DCHR-S S.A., którą stanowiły odsetki ustawowe od kapitału z udzielonej spółce pożyczki na podstawie umowy z dnia 1 sierpnia 2001 r. Dokumenty z akcji wydane zostaną Agencji po zakończeniu sądowej rejestracji uchwały NWZA DCHR-S S.A. we Wrocławiu o podwyższeniu kapitału spółki o kwotę 2 058,6 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. zaangażowanie finansowe Agencji w tworzenie rolniczych rynków hurtowych i giełd rolnych wyniosło 131 101,2 tys. zł, w tym:

- 128 901,2 tys. zł z tytułu posiadania 1 042 712 akcji w giełdach i rynkach hurtowych (tab. 32),
- 2 200,0 tys. zł z tytułu udzielonej pożyczki na kwotę 1 000,0 tys. zł Warszawskiej Giełdzie Towarowej S.A. w Warszawie i pożyczki na kwotę 1 200,0 tys. zł Podlaskiemu Centrum Rolno-Towarowemu S.A. w Białymstoku.

2.3.4. Działania na rzecz podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi

Agencja uczestniczy w finansowaniu przedsięwzięć w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi. Celem tej pomocy jest podniesienie lub rozszerzenie kwalifikacji zawodowych rolników prowadzących gospodarstwa rolne oraz szkolenie mieszkańców terenów wiejskich w zawodach pozwalających na podejmowanie pracy poza rolnictwem.

W 2003 r. o dofinansowanie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi mogły ubiegać się szkoły, uczelnie, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Regionalne Centra Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, instytuty naukowe i zakłady doświadczalne. Dofinansowanie dla jednego podmiotu wynosiło do 15 tys. zł i nie mogło przekraczać 80% ogólnych nakładów na realizowane przedsięwzięcie.

W 2003 r. Agencja, realizując program podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych zawarła 2 502 umowy na kwotę 35 990,7 tys. zł, oraz wypłaciła środki w wysokości 32 684,5 tys. zł (tab. 33), w tym:

- 5 282,1 tys. zł, rozliczając 1 364 umowy zawarte w 2002 r.,

- 27 402,4 tys. zł, przekazując I ratę z tytułu umów zawartych w 2003 r. na realizację zadań w roku szkoleniowym 2003/2004.

Zobowiązania Agencji na 2004 r. z tytułu umów zawartych w 2003 r., wynoszą 8 588,3 tys. zł (tab.33).

Rezultatem rozliczonych w okresie sprawozdawczym 1 364 umów było przeprowadzenie 6 539 szkoleń, w których uczestniczyło 124 449 osób (tab. 34), w tym:

- 67 271 rolników (54,0%),
- 35 314 bezrobotnych (28,4%),
- 21 864 innych mieszkańców wsi (17,6%).

Zakres tematyczny zrealizowanych szkoleń wg umów rozliczonych w 2003 r. wskazuje, iż głównie prowadzono szkolenia w zakresie obsługi komputera, zasad prowadzenia rachunkowości rolnej oraz przystosowania polskiego rolnictwa do integracji z Unią Europejską.

Ogółem od początku działalności Agencji, na realizację programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych przekazano środki w wysokości 123 303 tys. zł, pozwalającej m.in. na przeprowadzenie 25 463 szkoleń, w których uczestniczyło 666 384 osób, w tym 430 775 rolników (tab. 35).

2.3.5. Pomoc Agencji na wdrażanie i upowszechnianie rachunkowości rolnej

W 2003 r. Agencja wdrażała i upowszechniała przy pomocy ODR i RCDRRiOW rachunkowość rolną w pełnym wymiarze w 9 996 gospodarstwach młodych rolników na terenie całego kraju.

Rachunkowość w pełnym wymiarze obejmowała prowadzenie w gospodarstwach, które otrzymały kredyty powyżej 50 tys. zł, książki inwentarzowej, książki wpłat i wypłat oraz książki obrotów i zaszłości w gospodarstwie rolniczym.

Dofinansowanie zapisów rachunkowych obejmowało rolników, którzy w 2002 r.:

- zaciągnęli kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia,
- zaciągnęli kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa,
- uzyskali poręczenie spłaty kredytu lub gwarancję kredytową ARiMR,
- zaciągnęli kredyt w ramach branżowego programu mleczarskiego na produkcję mleka krowiego.

Wdrażanie rachunkowości rolnej odbywało się na podstawie przyjętych przez ARiMR zasad dofinansowania zaakceptowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Podpisano 26 umów na dofinansowanie wdrażania rachunkowości rolnej z ODR i RCDRRiOW i przekazano komplety książek do prowadzenia zapisów rachunkowych w gospodarstwie rolnika.

W ramach umowy z Agencją rachmistrzowie z ODR i RCDRRiOW byli zobowiązani do:

- przeszkolenia w zakresie prowadzenia zapisów rachunkowości rolnej rolników rozpoczynających prowadzenie rachunkowości w swoich gospodarstwach,
- nadzorowania prowadzonych przez rolników zapisów w książkach rachunkowych,
- przenoszenia danych z książek rachunkowych do programu komputerowego,
- sporządzania kwartalnych przepływów finansowych, bilansu rocznego oraz rachunku wyników,

- dokonywania analizy indywidualnych wyników gospodarstw i omówienia ich z rolnikami,
- opracowywania danych zbiorczych dla całego województwa,
- przekazania do Agencji indywidualnych i zbiorczych wyników rachunkowości w układzie półrocznym i rocznym.

W analizowanym roku sprawozdawczym wydatki Agencji na wdrażanie i upowszechnianie rachunkowości rolnej wyniosły 4 282 tys. zł, w tym:

- 2 330 tys. zł przeznaczono na wdrażanie rachunkowości w 2003 r.,
- 1 952 tys. zł na zobowiązania roku 2002 płatne w 2003 r.

Ogółem w latach 1997 - 2003 na wdrażanie i upowszechnianie systemu rachunkowości rolnej Agencja wydatkowała kwotę 57 476 tys. zł.

2.3.6. Pomoc finansowa na założenie i wsparcie działalności administracyjnej grup producentów rolnych

Od 2002 r. Agencja udziela pomocy finansowej grupom producentów rolnych na założenie i wsparcie ich działalności administracyjnej. Zasady funkcjonowania grup i ogólne warunki udzielania pomocy zostały określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. *o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw* i w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. *w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji*. Zgodnie z wymienioną ustawą o pomoc finansową może ubiegać się grupa producentów rolnych, która została wpisana do rejestru grup, prowadzonego przez właściwego ze względu na swoją siedzibę wojewodę. Do 31 grudnia 2003 r. zarejestrowano 65 grup producentów rolnych (tab. 36).

Wnioski o udzielenie pomocy finansowej za 2003 r. mogły być składane do 30 września 2003 r. W tym terminie wnioski złożyło 35 grup producentów rolnych. Wymogi uprawniające do otrzymania pomocy spełniło 31 grup, z którymi zawarto umowy na łączną kwotę 2 621,3 tys. zł. Do końca 2003 r. wypłacono kwotę 1 005,0 tys. zł dla 12 grup producentów rolnych. Pozostałe środki w wysokości 1 616,3 tys. zł, stanowią zobowiązanie na 2004 r. Ponadto w 2003 r., Agencja wypłaciła grupom producentów rolnych kwotę 545,5 tys. zł za 2002 r., z tego 340,8 tys. zł z tytułu umów zawartych w 2002 r. i 204,6 tys. zł z tytułu umów zawartych w 2003 r. (tab. 36). W 2003 r. zrealizowano 25 wypłat należnej pomocy za 2002 r. i 2003 r. dla 18 grup producentów rolnych, z których 7 otrzymało pomoc za wymienione dwa lata.

Od początku realizacji tej formy pomocy Agencja przekazała grupom producentów rolnych kwotę 1 834,3 tys. zł (tab. 37).

2.3.7. Wspieranie działalności podmiotów z branży utylizacyjnej

Od 2001 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. *w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji*, Agencja uczestniczy w udzielaniu pomocy finansowej podmiotom zajmującym się zbieraniem, przetwarzaniem na mączkę zwłok zwierzęcych bydła, owiec i kóz lub ich części oraz transportem i spalaniem mączki.

W 2003 r. wnioski o pomoc złożyło 30 podmiotów. Zgodnie z zasadami wyboru podmiotów na 2003 r. zatwierdzonymi przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów, pomoc została przyznana 20 podmiotom, z którymi następnie zawarto stosowne umowy. Podpisując umowy Agencja objęła dofinansowaniem utylizację padłych przeżuwaczy z obszaru całego kraju.

Do końca 2003 r. Agencja, na podstawie zawartych umów, przekazała na dopłaty do utylizacji padłych zwierząt kwotę 2 620 tys. zł, z czego:

- 2 482 tys. zł wypłacono podmiotom z tytułu zadań zrealizowanych w 2003 r.,
- 138 tys. zł stanowiły rozliczone zobowiązania z 2002 r.

Zobowiązania Agencji na 2004 r. z tytułu umów zawartych w 2003 r., wynoszą 600 tys. zł.

Od uruchomienia pomocy do 31 grudnia 2003 r., Agencja przekazała podmiotom z branży utylizacyjnej środki w łącznej wysokości - 2 914 tys. zł.

2.3.8. Dopłaty do sprzedanego mleka klasy ekstra

Na podstawie postanowień ustawy z dnia 6 września 2001 r. o regulacji rynku mleka i przetworów mlecznych Agencja została zobowiązana do udzielania dopłat do mleka klasy Ekstra dostawcom hurtowym mleka. Dopłaty w wysokości 7 groszy do litra mleka klasy Ekstra wprowadzono 1 lipca 2002 r.

W 2003 r. Agencja stosowała dopłaty do jednego litra mleka klasy Ekstra w wysokości:

- 0,04 zł za miesiące I - IV 2003 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2002 r.,
- 0,07 zł od maja 2003 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 marca 2003 r.

Tryb i warunki przekazywania dopłat do mleka regulują umowy zawierane z podmiotami skupującymi. W 2003 r. podmioty skupujące, z którymi Agencja zawarła umowy, skupiły 7 388 492 tys. litrów mleka, w tym 6 011 846,6 tys. litrów klasy Ekstra. Comiesięcznie dopłaty otrzymywało 19 152 dostawców hurtowych za pośrednictwem 336 podmiotów skupujących. W okresie styczeń-listopad 2003 r. Agencja przekazała dostawcom hurtowym dopłaty w kwocie 331 307,1 tys. zł. Zobowiązania za grudzień 2003 r. na kwotę 34 270,2 tys. zł, zostaną zrealizowane w 2004 r. (tab. 38).

Za okres od lipca 2002 r. do końca grudnia 2003 r. Agencja przekazała 542,3 mln zł na dopłaty do 8 536 mln litrów mleka klasy Ekstra. O dopłaty dla dostawców hurtowych występowało średnio 338 podmiotów skupujących. Przeciętnie dopłaty comiesięcznie otrzymywało 188 357 dostawców (tab. 39).

2.3.9. Pomoc finansowa dla producentów suszu paszowego

Zgodnie z ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego, Agencja udziela od 2002 r. pomocy finansowej producentom suszu paszowego, którzy zostali wpisani do rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego oraz otrzymali limit produkcji suszu paszowego na dany rok obrotowy. Pomoc finansowa przyznawana jest w wysokości stanowiącej równowartość 30 EUR za każdą tonę suszu paszowego spełniającego wymagania jakościowe określone ustawą, sprzedanego w ramach limitu przyznanego producentowi na dany rok obrotowy. Na rok obrotowy 2003/2004, który trwa od 1 kwietnia 2003 r. do 31 marca 2004 r. Prezes ARR przyznał 9 producentom limit produkcji suszu paszowego w łącznej ilości 9 080 ton.

W 2003 r. o pomoc wystąpiło 5 producentów suszu paszowego w łącznej wysokości stanowiącej równowartość 100 133,40 EUR (tab. 40), w tym za III i IV kwartał roku obrotowego 2002/2003 w kwocie stanowiącej równowartość 27 064,05 EUR oraz za I i II kwartał roku obrotowego 2003/2004 - 73 069,35 EUR. W drodze decyzji administracyjnej Prezesa ARiMR przyznano pomoc finansową za susz paszowy

sprzedany w III i IV kwartale roku obrotowego 2002/2003 dla 3 producentów oraz za I i II kwartał roku obrotowego 2003/2004 dla 5 producentów, którzy spełnili warunki ustawy oraz złożyli kompletne wnioski.

W analizowanym roku sprawozdawczym Agencja przyznała pomoc finansową do 3 336,53 ton sprzedanego w ramach limitu suszu paszowego, w wysokości stanowiącej równowartość 100 095,90 EUR. Producentom suszu paszowego wypłacono kwotę 449,3 tys. zł, z czego za III i IV kwartał roku obrotowego 2002/2003 - 116,2 tys. zł oraz za I i II kwartał roku obrotowego 2003/2004 - 333,1 tys. zł (tab. 40).

W okresie 2 lat realizacji tej formy pomocy Agencja wypłaciła producentom suszu paszowego kwotę 754 tys. zł.

2.3.10. Realizacja zadań związanych ze wsparciem zalesień gruntów rolnych

Na mocy ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia, Agencja od 2002 r. realizuje wypłaty ekwiwalentów dla właścicieli gruntów rolnych, którzy dokonali zalesień swoich gruntów i otrzymali decyzję starosty o prowadzeniu upraw leśnych. Wypłaty te realizowane są ze środków będących w dyspozycji Agencji na wniosek starostów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad rozliczania się Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z właściwymi starostami w zakresie przekazywania środków finansowych na wypłaty ekwiwalentów, składane do Agencji przez starostów wnioski, stanowią podstawę do przekazywania środków na rachunek budżetu powiatu. Środki te są następnie przekazywane przez starostwa dla poszczególnych właścicieli gruntów rolnych prowadzących uprawy leśne.

W 2003 r. realizowane były nowe zalesienia na podstawie „rocznego limitu zalesienia” na 2003 r., uzgodnionego między starostami, a Agencją oraz kontynuowane były wypłaty ekwiwalentów dla właścicieli, którzy zalesili grunty w 2002 r.

Z uzgodnionego na 2003 r. „rocznego limitu zalesienia” w ilości 16 980,3 ha, starostowie wydali decyzje o prowadzeniu upraw leśnych na powierzchnię 13 734,3 ha. Pozostała powierzchnia była w trakcie odbioru, z uwagi na zapis znowelizowanej ustawy o zalesieniu gruntów rolnych, zezwalający starostom na wydłużenie terminu odbioru plantacji.

W 2003 r. Agencja przekazała na wypłaty ekwiwalentów 19 354,6 tys. zł, w tym:

- 10 173,9 tys. zł za zalesienia zrealizowane w 2003 r.,
- 9 180,7 tys. zł jako zobowiązanie za zalesienia wykonane w 2002 r.

Wydatki Agencji w latach 2002 - 2003, z tytułu wypłaty ekwiwalentów dla właścicieli gruntów rolnych prowadzących uprawy leśne, wyniosły łącznie 21 667,6 tys. zł. W programie udział wzięło 311 starostw.

3. Wierzytelności przyjęte po byłym Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużania Rolnictwa

Agencja na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu ARiMR, przejęła środki finansowe i inne mienie byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR) oraz zobowiązania i wierzytelności finansowe Funduszu. Oznacza to konieczność rozliczenia środków budżetowych, które

w latach 1992-1993 Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przekazało do 18 banków, w celu wykupu wierzytelności oraz udzielania kredytów modernizacyjnych i naprawczych. Mienie i wierzytelności byłego FRiOR zostały przekazane Agencji bez protokołu zdawczo-odbiorczego oraz bez pełnej uporządkowanej dokumentacji.

Agencja po wyszukaniu i uporządkowaniu dokumentów byłego Funduszu dysponuje informacjami dotyczącymi: podmiotów korzystających ze środków FRiOR, środków wykorzystanych przez poszczególne banki oraz kwot wierzytelności wynikających z umów zawartych z dłużnikami. Obsługa wierzytelności byłego FRiOR prowadzona jest za pośrednictwem tzw. banków „funduszowych”.

W wyniku przeprowadzonych prac ustalono, że banki „funduszowe” rozliczyły zawartymi umowami środki byłego FRiOR w kwocie 298 112,3 tys. zł (tab. 41), z czego:

- 209 912,7 tys. zł znajduje pokrycie w umowach o cesję wierzytelności (spłatę zrestrukturyzowanego długu),
- 88 199,6 tys. zł znajduje pokrycie w umowach kredytowych (kredyty modernizacyjne i naprawcze).

Z tytułu niewykorzystanych środków przeznaczonych na restrukturyzację zadłużeń oraz kredytów modernizacyjnych i naprawczych, banki dokonały do Agencji zwrotu środków w wysokości 16 890,4 tys. zł.

W wyniku wydatkowania środków byłego FRiOR powstała wierzytelność w wysokości 301 412,7 tys. zł (tab. 41), w tym:

- 213 213,1 tys. zł z tytułu 18 577 umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu,
- 88 199,6 tys. zł z tytułu 2 542 umów kredytu modernizacyjnego i naprawczego.

W wyniku podjętych działań interwencyjnych, na konto Agencji wpłynęła kwota 206,3 tys. zł z tytułu niewykorzystanych środków na restrukturyzację długów oraz udzielenie kredytów, zwrotu odsetek, nieprawidłowo przeprowadzonej restrukturyzacji i błędnie zawartych umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu.

W 2003 r. spłaty zrestrukturyzowanych długów oraz spłaty kredytów modernizacyjnych i naprawczych byłego FRiOR wyniosły ogółem 4 561,28 tys. zł (tab. 42), w tym:

- **2 903,53 tys. zł z tytułu spłaty wykupionych wierzytelności,**
- **1 657,75 tys. zł z tytułu spłaty kredytów modernizacyjnych i naprawczych,**
- **z tego wpływy z tytułu dokonanych spłat kapitału wyniosły 3 742,97 tys. zł (tab. 42).**

Wg stanu na 31 grudnia 2003 r. pozostały do spłaty Agencji kapitał z umów kredytu oraz umów o spłatę zrestrukturyzowanych długów wyniósł ogółem 95 828,33 tys. zł, w tym: 35 355,68 tys. zł z tytułu 426 umów kredytu i 60 427,65 tys. zł z tytułu 2 439 umów o spłatę zrestrukturyzowanych długów (tab. 43).

W grupie kredytów w okresie sprawozdawczym kredytobiorcy spłacili całkowicie zobowiązania wynikające z 11 umów kredytu. Na dzień 31.12.2003 r.:

- 51 umów było obsługiwanych na bieżąco,
- 375 umów nie było obsługiwanych przez okres co najmniej 3 miesięcy, z czego w 288 przypadkach umowy wypowiedziano, w tym w stosunku do 230 kredytobiorców podjęto działania windykacyjne (tab. 43).

W grupie zrestrukturyzowanych długów w okresie sprawozdawczym kredytobiorcy spłacili całkowicie zobowiązania z tytułu 83 umów. Na dzień 31.12.2003 r.:

- 311 umów było obsługiwanych na bieżąco,
- 2 128 umów było obsługiwanych co najmniej od 3 miesięcy, z czego w 1 455 przypadkach umowy wypowiedziano, w tym w stosunku do 1 201 dłużników podjęto działania windykacyjne (tab. 43).

W 2003 r. nadal korzystano z wprowadzonych w 1998 r. i znowelizowanych w 2002 r. zasad ustalania warunków spłaty wierzytelności byłego FRiOR, poprzez:

- zawieranie ugód o spłatę wierzytelności Agencji umożliwiających spłatę kapitału wraz z odsetkami w terminie nie dłuższym niż do końca 2005 r.,
- zawieranie porozumień spłaty wierzytelności Agencji, odnośnie których istnieje tytuł egzekucyjny (inny niż akt notarialny wymieniony w art. 777 kodeksu postępowania cywilnego) na warunkach preferencyjnych, tj. uwzględniających naliczanie odsetek bieżących od należności głównej z tytułu egzekucyjnego wg stopy podstawowej,
- dokonanie jednorazowo spłaty wszystkich kwotowo wymienionych w sądowym tytule egzekucyjnym składników zadłużenia wraz z zasądzonymi odsetkami ustalonymi na dzień dokonania spłaty w oparciu o stopę podstawową.

W okresie sprawozdawczym zawarto 22 ugody i porozumienia dotyczące spłaty wierzytelności byłego FRiOR na kwotę 494,47 tys. zł, natomiast jedna wierzytelność została spłacona w formie jednorazowej spłaty w kwocie 1 431,42 zł.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. z ogólnej liczby 21 119 zawartych umów (tab. 41) o spłatę zrestrukturyzowanego zadłużenia oraz umów o kredyty modernizacyjne i naprawcze pozostało do spłaty 2 865 umów (tab. 43), tj. 13,5% stanu początkowego, w tym 1 122 umowy to umowy czynne, 1 431 umów zostało skierowanych do windykacji, co stanowi 6,8% stanu początkowego a pozostałe umowy w liczbie 312 zostały wypowiedziane.

W związku ze stwierdzonymi trudnościami w spłacie należności Agencji przejętych po byłym FRiOR, w 2003 r. kontynuowano podjęte w 2001 r. prace związane z nowelizacją ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w zakresie wprowadzenia możliwości umorzeń należności z tytułu byłego FRiOR.

W dniu 17 października 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o utworzeniu ARiMR, która daje Prezesowi ARiMR, w drodze umowy z dłużnikiem, możliwość umarzenia w całości lub w części, rozkładania na raty lub odraczania terminu spłat wierzytelności ARiMR dotyczących Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa. W związku z tym Agencja, Zarządzeniem Prezesa nr 71/2003 z dnia 7 listopada 2003 r., wprowadziła wzory istotnych warunków umów, jakie zawierane będą w zakresie objętym ustawą pomiędzy Agencją a dłużnikami. Podjęto także intensywne działania informacyjne o wystąpieniu możliwości wprowadzonych ustawą, skierowane do zainteresowanych dłużników, wszystkich urzędów wojewódzkich i banków.

Od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy do 31 grudnia 2003 r., do Agencji wpłynęło 237 wniosków od dłużników o umorzenie w całości lub w części wierzytelności Agencji dotyczących Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa.

4. Wierzytelności powstałe przed utworzeniem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa

Agencja na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu ARiMR, przejęła ogół praw i obowiązków należnych Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz zobowiązania i wierzytelności wynikające z podpisanych w latach 1990-1992 umów z bankami w sprawie udzielenia pomocy dla rolnictwa i jego otoczenia ze środków budżetowych. Przedmiotem tych umów było udzielenie pomocy finansowej podmiotom gospodarczym działającym w sferze rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w formie pożyczek, kredytów i gwarancji spłaty kredytów bankowych.

Były to umowy dotyczące:

- 1) kredytowania inwestycji i przedsięwzięć inwestycyjnych podmiotów gospodarczych związanych z rozwojem i restrukturyzacją rolnictwa, przemysłu spożywczego oraz utylizacyjnego, zawarte z:
 - Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. w dniu 12.11.1991 r.,
 - Powszechnym Bankiem Kredytowym S.A. w dniu 18.12.1991 r.,
 - Gospodarczym Bankiem Wielkopolskim S.A. w dniu 18.10.1991 r.,
 - Bankiem Rozwoju Rolnictwa (obecnie Bank Zachodni WBK S.A.) w dniu 28.10.1991 r.
 - Kredyty udzielone przez te banki były finansowane w 75% ze środków bankowych, zaś w 25% ze środków budżetowych.
- 2) udzielania pożyczek ze środków budżetowych na restrukturyzację rolnictwa - umowa zawarta z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. w dniu 28.08.1991 r.,
- 3) kredytowania przedsięwzięć inwestycyjnych rolników z gminy Turośl, uczestniczących w realizacji polskoholenderskiego „Projektu Rozwoju Prywatnych Gospodarstw Mlecznych” - umowa zawarta z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. O/W Łomża w dniu 27.12.1990 r.,
- 4) udzielenia pożyczek na cele związane z przetwórstwem mleka - umowy zawarte z siedmioma podmiotami,
- 5) poręczenia spłaty kredytu bankowego - umowa zawarta z BGŻ S.A. w dniu 28.12.1990 r.,
- 6) gwarancji spłaty kredytów bankowych, zawarte z:
 - Bankiem Śląskim S.A. w dniu 12.12.1990 r.,
 - Bankiem Gdańskim S.A. w dniu 21.12.1990 r.,
- 7) lokaty LBS w Śremie z dnia 21.04.1992 r., w celu przekazania bankom nieoprocentowanych środków MRiGŻ na wyrównanie skutków finansowych, z tytułu pomocy udzielonej zadłużonym rolnikom przez BGŻ S.A. na podstawie umowy z dnia 21.04.1992 r.

Na pomoc dla podmiotów działających w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym, wydatkowano na podstawie powyższych umów ogółem 25 762,8 tys. zł, które przeznaczone zostały na udzielenie nieoprocentowanych pożyczek, kredytów oraz realizację gwarancji i poręczeń. Z kwoty tej przeznaczono na:

- pożyczki 10 703,2 tys. zł,
- kredyty 7 730,0 tys. zł,
- gwarancje i poręczenia 7 329,6 tys. zł.

W celu zwiększenia skuteczności zwrotu środków budżetowych wydatkowanych w latach 1990-1992 na pomoc dla rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, Agencja podjęła działania obejmujące:

- zawieranie z kredytobiorcami ugód, układów sądowych i bankowych postępowań układowych,

- wydłużanie czasu spłaty kredytów i pożyczek w celu umożliwienia odzyskania płynności finansowej i terminowego regulowania zobowiązań.

Do dnia 31 grudnia 2003 r. spłaty zobowiązań wobec Agencji z tytułu wydatkowania ww. środków wyniosły 18 367,5 tys. zł, w tym 15 402,5 tys. zł (tab. 44) z tytułu umów kredytu i pożyczki oraz 3 040,9 tys. zł z tytułu poręczeń i gwarancji spłaty kredytów.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. pozostała do spłaty kwota wynosi 7 319,4 tys. zł, w tym z tytułu:

- pożyczek - 1 522,2 tys. zł (w tym zawieszona kwota spłat 1 274,7 tys. zł),
- kredytów - 1 508,5 tys. zł,
- gwarancji - 4 288,7 tys. zł (w tym zawieszona kwota spłat 399,5 tys. zł).

III. PRZYGOTOWANIA ARiMR DO PEŁNIENIA NOWYCH ZADAŃ PO AKCESJI

Nowe zadania ARiMR po akcesji związane będą z pełnieniem roli:

- agencji płatniczej dla obsługi płatności z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EAGGF),
- instytucji wdrażającej i beneficjenta końcowego dla dwóch Sektorowych Programów Operacyjnych, realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006, zarządzanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, finansowanych z udziałem Sekcji Orientacji EAGGF oraz Finansowego Instrumentu Wsparcia Rybołówstwa (FIFG).

1. Przygotowania ARiMR do pełnienia funkcji agencji płatniczej dla obsługi płatności Sekcji Gwarancji EAGGF

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pełnić będzie rolę akredytowanej agencji płatniczej dla następujących instrumentów finansowanych z Sekcji Gwarancji EAGGF:

- I filar Wspólnej Polityki Rolnej
 - płatności bezpośrednie do gruntów rolnych,
 - pomoc finansowa dla organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego,
 - pomoc dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw,
 - pomoc dla organizacji producentów dostarczających owoce i warzywa do przetwórstwa,
 - pomoc z tytułu nieprzeznaczenia produktów do sprzedaży.
- II filar Wspólnej Polityki Rolnej (Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich):
 - renty strukturalne,
 - wsparcie gospodarstw niskotowarowych,
 - wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach naturalnych i podlegających ograniczeniom ze strony środowiska (dotacje wyrównawcze),
 - wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych pomoc finansowa (z tytułu utraconych dochodów i dodatkowych kosztów),
 - zalesianie gruntów rolnych (dotacja na zalesienie, premia pielęgnacyjna, premia zalesieniowa),
 - dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE,
 - grupy producentów rolnych,
 - pomoc techniczna,
 - uzupełnienie płatności bezpośrednich.

Organizacja Wspólnego Rynku Produktów Rybnych:

- pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu magazynowania produktów rybnych,
- zryczałtowana pomoc dla organizacji producentów rybnych z tytułu nienależnego wycofania produktów rybnych,
- pomoc finansowa dla organizacji producentów rybnych z tytułu przygotowania i realizacji Programu Operacyjnego,
- pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu utrwalania i przechowywania niektórych produktów rybnych,
- rekompensata finansowa dla przedsiębiorcy, który nie wprowadza na rynek określonych produktów rybnych albo wycofuje te produkty z rynku,
- pomoc finansowa w zakresie organizacji producentów z tytułu wypłaconych odszkodowań za produkty rybne spełniające standardy rynkowe, które były oferowane do sprzedaży i nie zostały wprowadzone na rynek.

Rola agencji płatniczej polega na wykonywaniu trzech podstawowych funkcji, tj.:

- autoryzacji, polegającej na ustaleniu i zatwierdzeniu sumy, jaka powinna być wypłacona, zgodnie z procedurą i przepisami unijnymi,
- wykonania płatności, polegającej na wydaniu polecenia dla banku lub rządowych instytucji płatniczych,
- księgowania płatności w oddzielnym rejestrze dotyczącym wydatków środków Sekcji Gwarancji EAGGF.

Generalizując, wskazać można następujące, kluczowe dla ARiMR obszary związane z akcesją Polski do struktur Unii Europejskiej:

- budowa Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli,
- uzyskanie do dnia akcesji akredytacji dla agencji płatniczej, która dysponując Zintegrowanym Systemem Zarządzania i Kontroli będzie zdolna do zarządzania systemem:
 - płatności obszarowych,
 - wybranych płatności w ramach PROW,
 - płatności dla organizacji i grup producentów owoców i warzyw oraz dla organizacji rynku rybnego,
- budowa Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, obejmującego bydło, owce, kozy oraz trzodę chlewną.

W ramach wymienionych powyżej strategicznych celów ARiMR związanych z akcesją Polski do UE, wyróżnić można następujące podobszary:

- budowa systemu organizacyjnego i informatycznego do obsługi wniosków składanych w ramach WPR (rejestracja producentów rolnych, płatności obszarowe, obsługa PROW, producentów owoców i warzyw oraz organizacji rynku rybnego), a w szczególności:
 - budowa struktury organizacyjnej agencji płatniczej, w tym opracowanie:
 - procedur obsługi płatności (m.in. przyjmowania wniosków, kontroli, autoryzacji, dokonywania płatności, księgowania, windykacji, raportowania) dla płatności administrowanych przez agencję płatniczą,
 - wzorów dokumentów obowiązujących w systemie,
 - schematu stanowisk pracy oraz kart stanowisk pracy wraz z opisem czynności wykonywanych na danym stanowisku,
 - pozyskanie odpowiednio wykwalifikowanego personelu,
 - przeszkolenie personelu w zakresie obsługi systemu informatycznego,
 - zorganizowanie biur Centrali, oddziałów regionalnych i biur powiatowych, w tym:
 - pozyskanie odpowiednich lokali,
 - pozyskanie wyposażenia biurowego,
 - budowa infrastruktury i aplikacji informatycznej, w tym:
 - wyposażenie biur w sprzęt komputerowy,
 - budowa i wyposażenie serwerowni,
 - budowa sieci LAN/WAN,
 - opracowanie aplikacji informatycznej,
- budowa Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS),
- budowa systemu finansowo-księgowego,
- upowszechnienie informacji i wiedzy na temat:
 - płatności administrowanych przez agencję płatniczą, szczególnie wśród osób korzystających z pomocy, jaką polscy rolnicy mogą uzyskać w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
 - prowadzonych rejestrów, a przede wszystkim wynikających z tego praw i obowiązków.

W związku z przyjęciem przez Rząd Polski uproszczonego systemu dopłat bezpośrednich, niezbędne stało się wprowadzenie szeregu zmian w opracowywanych wcześniej procedurach, opracowanie nowych formularzy dokumentów, ale przede wszystkim należało zmienić zakres wymagań dla budowanych modułów systemu informatycznego niezbędnego dla obsługi płatności bezpośrednich.

1.1. Budowa ZSZiK

Budowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (ang. IACS) stanowi podstawowe narzędzie do obsługi systemu płatności do gruntów rolnych oraz innych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Terminowe uruchomienie tego systemu miało fundamentalne znaczenie dla procesu akredytacji ARiMR jako agencji płatniczej.

Realizacja umów z Hewlett Packard Polska Sp. z o.o.

W 2003 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa realizowała następujące umowy zawarte z firmą Hewlett Packard Polska Sp. z o.o. (HP) na budowę Części Informatycznej Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli:

- nr 14/KZP/01 z dnia 28.06.2001 r. – umowa główna na budowę Części Informatycznej ZSZiK,
- nr 807/2003/DIT/2615 z dnia 30.04.2003 r. – umowa na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o wykonanie dodatkowych punktów elektryczno – logicznych (PEL) okablowania strukturalnego wraz z wydzieloną siecią zasilającą,
- nr 2915/2003/DIT/2615 z dnia 21.07.2003 r. – umowa na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o obsługę rejestru świń,
- nr 4024/2003/DIT/2615 z dnia 14.10.2003 r. – umowa na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o nowe funkcjonalności związane z nowym systemem dopłat bezpośrednich dla rolników wynegocjowanym w Traktacie Akcesyjnym.

ad umowa nr 14/KZP/01 z dnia 28.06.2001 r.

W ramach umowy 14/KZP/01 z 28.06.2001r. prowadzono prace i procesy odbiorowe następujących Produktów:

- w zakresie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego realizowano sześć faz budowy tego Oprogramowania w ramach Produktów:
 - A.VII Oprogramowanie wytworzone w IV fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - A.VIII Oprogramowanie wytworzone w V fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - A.IX Oprogramowanie wytworzone w VI fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - A.X Oprogramowanie wytworzone w VII fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - A.X-I Oprogramowanie wytworzone w VIII fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - A.A-I Oprogramowanie wytworzone w IX fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego,Spośród w/w siedmiu Produktów w 2003 r. odebrano cztery (A.VII-A.IX), proces odbiorowy pozostałych trzech Produktów (A.X-A.A-I) przewidziano na 2004r.
- przeprowadzono wdrożenie przygotowanego w/w oprogramowania w ramach:
 - Produktu A.XIV - Wdrożenie Oprogramowania Aplikacyjnego w zakresie IRZ (wdrożenie Produktu A.VII),
 - Produktu A.XV Wdrożenie Oprogramowania Aplikacyjnego Części Informatycznej Systemu I etap (wdrożenie Produktu A.IX),
- Produkt A.I Analiza zasad funkcjonowania Części Informatycznej Systemu,
- Produkt A.XX Wykonanie kontroli teledetekcyjnej wraz z oceną jej jakości,

- Produkt A.XXIa Przeprowadzenie szkolenia w zakresie obsługi użytkowej i administracyjnej Części Informatycznej Systemu w obszarze IRZ,
- zrealizowano praktycznie w całości Produkty infrastrukturalne tj.:
 - Produkt A.XI *Instalacja okablowania strukturalnego oraz wydzielonej sieci zasilającej*, w ramach którego zainstalowano 8425 PEL-i w 14 Oddziałach Regionalnych i 285 Biurach Powiatowych ARiMR tj. tyle ile przewidziano w umowie 14/KZP/01; dodatkowa pula punktów elektryczno – logicznych w liczbie 2575 sztuk przewidziana została w umowie nr 807/2003/DIT/2615 z dnia 30.04.2003 r.,
 - realizowane wspólnie Produkt A.XII *Instalacja i konfiguracja urządzeń aktywnych WAN i LAN* oraz Produkt A.XIII *Instalacja i konfiguracja sprzętu komputerowego, oprogramowania systemowego oraz standardowego* – wykonane zostały w 16 Oddziałach Regionalnych i 314 Biurach Powiatowych ARiMR (ostatnie Biuro Powiatowe w Garwolinie zostało zrealizowane w styczniu 2004r. – z uwagi na problemy z instalacją łączy telekomunikacyjnych).

Do realizacji w ramach Produktów infrastrukturalnych pozostała Centrala Agencji, Centralna Serwerownia i Ośrodek Zapasowy. Prace dla tych jednostek nie zostały jeszcze rozpoczęte, z uwagi na brak ich docelowej lokalizacji.

ad umowa nr 807/2003/DIT/2615 z dnia 30.04.2003 r.

W ramach umowy nr 807/2003/DIT/2615 z dnia 30.04.2003 r. – na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o wykonanie dodatkowych punktów elektryczno – logicznych (PEL) okablowania strukturalnego wraz z wydzieloną siecią zasilającą - z łącznej liczby dodatkowych 2.575 PEL-i wykorzystano 523 PEL-e w trzech oddziałach regionalnych i w 17 biurach powiatowych ARiMR.

ad umowa nr 2915/2003/DIT/2615 z dnia 21.07.2003 r.

W ramach umowy 2915/2003/DIT/2615 z dnia 21.07.2003 r. na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o obsługę rejestru świń, prowadzono pracę i prowadzono procesy odbiorowe następujących Produktów:

- IRZ.01 Udostępnienie funkcjonalności rejestracji posiadaczy i siedzib stad – Produkt realizowany łącznie z Produktami A.XII i A.XIII z umowy 14/KZP /01 został wykonany w 16 Oddziałach Regionalnych i 314 Biurach Powiatowych ARiMR (z wyjątkiem BP Garwolin),
- IRZ.02 Rozszerzone Oprogramowanie Aplikacyjne w zakresie rozszerzenia funkcji wspólnych Podsystemu IRZ. Produkt był realizowany w 2003r. i odebrany w 2004r. łącznie z Produktem A.X,
- IRZ.03 Rozszerzone Oprogramowanie Aplikacyjne w zakresie identyfikacji i rejestracji świń,
- IRZ.06 Szkolenie w zakresie obsługi użytkowej i administracyjnej rozbudowanego Podsystemu IRZ. Szkolenie rozpoczęło się w 2003r. i dotyczyło obsługi użytkowej rozszerzonego Oprogramowania Aplikacyjnego zrealizowanego w ramach Produktu IRZ.02 i IRZ.03, w zakresie aspektów funkcjonalnych oraz wprowadzania i importu wyników kontroli na miejscu.

ad umowa nr 4024/2003/DIT/2615 z dnia 14.10.2003 r.

W ramach umowy nr 4024/2003/DIT/2615 z dnia 14.10.2003 r. – na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o nowe funkcjonalności związane z nowym systemem dopłat bezpośrednich dla rolników wynegocjowanym w Traktacie Akcesyjnym - w 2003r. prowadzone były prace nad opracowaniem, a następnie odbiorem Produktu OB.02 *Oprogramowanie wytworzone w I fazie budowy Oprogramowania Aplikacyjnego Systemu Obszarowego*.

Prace te były prowadzone łącznie z pracami nad Produktem realizowanym w ramach umowy 14/KZP/01, tj. A.A-I.

Realizacja umowy z Politechniką Warszawską

W dniu 3 marca 2003 r. ARiMR podpisała z Politechniką Warszawską (PW) umowę nr 568/2003/ZSZiK/2610 na świadczenie usług doradczych i konsultingowych związanych z realizacją projektu opracowania i wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (ZSZiK). Prace prowadzone przez ekspertów PW na podstawie powyższej umowy obejmują bieżącą ocenę, sformułowanie wniosków i rekomendacji w odniesieniu do produktów dostarczonych przez firmę Hewlett-Packard Polska Sp. z o.o. w ramach realizacji Części Informatycznej Projektu oraz produktów wykonanych przez pracowników Agencji w ramach budowy Części Nieinformatycznej pod kątem:

- zgodności z aktualnym stanem wiedzy, prawem polskim i unijnym, normami jakościowymi, przyjętą metodyką zarządzania projektem i standardami akredytacyjnymi,
- funkcjonalności,
- potencjalnych ryzyk, które mogą stanowić zagrożenie dla projektu,
- kompleksowego funkcjonowania ZSZiK,
- wystarczalności zaplanowanych kontroli zgodności danych z wymaganiami krajowymi i UE oraz potrzebami ARiMR,
- spójności rozwiązań w części informatycznej i nieinformatycznej,
- zmian, które należy wprowadzić dla dobra projektu oraz metod ich wprowadzenia.

Eksperci Politechniki Warszawskiej oceniają pracę HP na każdym jej etapie: uczestniczą w pracach analitycznych, opiniują poszczególne części produktów opracowywanych przez wykonawcę, biorą udział w testach oprogramowania aplikacyjnego. Do dnia 31.12.2003 r. Politechnika dostarczyła ARiMR ponad 50 raportów z wykonywanych prac, a realizacja umowy planowana jest do końca czerwca 2004 r. Raporty PW są na bieżąco udostępniane pracownikom Agencji biorącym udział w pracach projektowych i są dla nich merytorycznym wsparciem w procesie odbioru poszczególnych produktów Hewlett Packard polska Sp. z o.o. O wynikach prac Politechniki informowany był również wykonawca Systemu.

W związku z podpisaniem przez ARiMR w dniu 14.10.2003 r. Aneksu nr 6 do Umowy z firmą Hewlett-Packard Polska Sp. z o.o. nr 14/KZP/01 na opracowanie i wdrożenie Części Informatycznej ZSZiK oraz umowy nr 4024/2003/DIT/2615 na rozszerzenie zakresu budowy Części Informatycznej ZSZiK o nowe funkcjonalności związane z nowym systemem dopłat bezpośrednich dla rolników wynegocjowanym w Traktacie Akcesyjnym, Agencja podjęła negocjacje z Politechniką Warszawską w celu podpisania nowej umowy, na podstawie której PW dokona oceny produktów opracowanych przez HP w ramach w/w aneksu i umowy. Umowa ta została podpisana 24.02.2004 r.

1.2. Budowa Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS)

Budowany System Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS) będzie działał w oparciu o dane opisowe (alfanumeryczne) pochodzące z państwowego rejestru – ewidencji gruntów i budynków, wspomagany rastrem map ewidencyjnych z zwektoryzowanym centroidem oraz danymi wektorowymi map ewidencyjnych na obszarach, dla których wektor map ewidencyjnych już istnieje.

W ramach zadań związanych z budową baz danych LPIS obsługiwanych jest około 60 umów zawartych z wykonawcami wyłonionymi w wyniku przeprowadzenia 14 procedur przetargowych.

W wyniku zawartych umów lub zakończonych procedur przetargowych zlecone zostały prace:

- transfer danych opisowych dla 100% powierzchni kraju,
- ewidencyjna mapa rastrowa dla 100% powierzchni kraju,
- ortofotomapa dla 90 % powierzchni kraju,
- opracowanie warstwy wektorowej dla 21% powierzchni kraju (bez danych GUGiK).

Na bazy Systemu Identyfikacji Działek Rolnych składają się z następujące warstwy informacyjne:

- Rejestr gospodarstw,
- Baza opisowa ewidencji gruntów,
- Budowa bazy cyfrowych map ewidencyjnych w postaci rastrowej,
- Ortofotomapa cyfrowa,
- Wektorowe granice działek ewidencyjnych,
- Pola zagospodarowania.

Rejestr gospodarstw

W 2003 roku opracowane zostały wzory następujących wniosków, stanowiących załączniki do projektów właściwych rozporządzeń:

- wniosek o wpis do ewidencji producentów wraz z instrukcją wypełniania wniosku,
- wniosek o przyznanie płatności obszarowych wraz z instrukcją wypełniania wniosku.

Baza opisowa ewidencji gruntów

Realizacja tego zadania wymagana jest na dzień przyjmowania pierwszych wniosków o płatności obszarowe. W okresie sprawozdawczym przygotowano dokumentację przetargową i przeprowadzono procedury przetargowe dotyczące wyłonienia wykonawców transferu tj.: przejęcia, zweryfikowania i przetworzenia na potrzeby systemu baz opisowych ewidencji gruntów dla obszaru całego kraju. Przejęto i zweryfikowano od służby geodezyjnej i kartograficznej (Starostów) na dzień 30 września 2003r. wszystkie bazy opisowe ewidencji gruntów (100%).

Przetworzono na potrzeby ZSZIK i zaimportowano do systemu na dzień 31 października 2003 r. dane dla 100% powiatów.

Budowa bazy cyfrowych map ewidencyjnych w postaci rastrowej wraz z wektoryzacją numerów działek

Realizacja tego zadania wymagana jest na dzień 1 stycznia 2005 roku. W 2003 roku przeprowadzono ankietę i sporządzono analizę stanu baz graficznych ewidencji gruntów dla obszaru całego kraju. Przygotowano również dokumentację przetargową i przeprowadzono procedurę przetargową dotyczącą wyłonienia wykonawców cyfrowych map ewidencyjnych w postaci rastrowej wraz z centroidami numerów działek. Podpisano umowy z wykonawcami dla 15 obszarów (województw).

Ortofotomapa cyfrowa

W zakresie realizacji tego zadania przygotowana została dokumentacja przetargowa, a także przeprowadzona została procedura przetargowa oraz podpisano umowy z wykonawcami dla następujących zadań, będących na dzień 31.12.2003 r. w trakcie realizacji:

- budowa LPIS z wykorzystaniem archiwalnych zdjęć Phare dla obszaru 48 tys. km², zweryfikowano i odebrano ok. 85% z ogólnej powierzchni 48 tys. km²,
- opracowanie ortofotomapy cyfrowej na podstawie zdjęć satelitarnych dla obszaru ok. 50 tys. km², zweryfikowano i odebrano od wykonawcy ok. 30 tys. km² opracowania ortofotomapy (60%),
- opracowanie ortofotomapy cyfrowej w ramach projektu pilotażowego Phare 2000 dla powiatu leżajskiego dla obszaru 584,05 km², zrealizowano 50%, w trakcie kontroli weryfikatora,
- opracowanie ortofotomapy cyfrowej w ramach projektu pilotażowego Phare2000 dla powiatu łowickiego dla obszaru 999,96 km², zrealizowano 50% prac, w trakcie kontroli weryfikatora,

- wykonanie panchromatycznych zdjęć lotniczych w skali 1:13 000 dla obszaru pół-wsch. Polski, łącznie ok. 57,6 tys. km² – wykonano zdjęcia lotnicze w terenie na obszarze ok. 52 tys. km² (90%), zadanie realizowane łącznie z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii na obszarze 82 tys. km², zrealizowano łącznie z GUGiK 70 tys. km² - 85%.

Została opracowana dokumentacja i przeprowadzona procedura przetargowa na opracowanie ortofotomapy na podstawie nowych zdjęć lotniczych 1:13 000 wymienionych jw. w pkt. 2 na obszarze ok. 52 tys. km². Wyłoniono wykonawców na obszar 42,3 tys. km². Na pozostałą powierzchnię z uwagi na uwarunkowania formalne procedura przetargowa w toku.

Opracowano także warunki techniczne (Terms of Reference) dla wykonania ortofotomapy cyfrowej z nowych zdjęć lotniczych 1:26 000 na obszarze 156 tys. km² wykonywanej ramach programu Phare 2001. Udział w dwuetapowej procedurze przetargowej prowadzonej przez Jednostkę Finansującą - Kontraktującą. W listopadzie 2003 komisja ewaluacyjna zakończyła pracę, wyniki prac komisji zostały zaakceptowane przez Komisję.

Realizacja zadania ortofotomapa cyfrowa na dzień 31.12.2003 r. – 25 % powierzchni kraju.

Wektorowe granice działek oraz pola zagospodarowania

Zadania te realizowane są łącznie. Do dnia 31 grudnia 2003 r. zrealizowane zostały dla ok. 16% powierzchni kraju.

W okresie sprawozdawczym odbywała się budowa LPIS, w tym wektorowych granic działek ewidencyjnych oraz pól zagospodarowania, z wykorzystaniem archiwalnych zdjęć Phare dla obszaru 48 tys. km² – zadanie to było realizowane łącznie z ortofotomapą cyfrową. Do końca roku zweryfikowano i odebrano od wykonawcy ok. 60% prac (termin zakończenia – styczeń 2004r.).

Trwały również prace nad budową LPIS z wykorzystaniem ortofotomapy satelitarnej dla obszaru 15 tys. km². Podpisane zostały umowy z wykonawcami (termin zakończenia – maj 2004 r.).

Opracowanie wektorowej warstwy granic działek ewidencyjnych wraz z polami zagospodarowania w ramach projektu pilotażowego Phare2000 dla powiatu leżajskiego dla obszaru 584,05 km², zrealizowano w 50% (w trakcie kontroli weryfikatora - termin zakończenia - marzec 2004 r.).

W podobnym stopniu (zrealizowano 50%, w trakcie kontroli weryfikatora - termin realizacji – marzec 2004.) zostało zrealizowane opracowanie wektorowej warstwy granic działek ewidencyjnych wraz z polami zagospodarowania w ramach projektu pilotażowego Phare2000 dla powiatu łowickiego dla obszaru 999,96 km².

Weryfikacja prac związanych z budową baz danych Systemu Identyfikacji Działek Rolnych:

W 2003 roku dokonano wyboru wykonawcy nadzoru i kontroli (weryfikatora) dla budowy baz danych Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS) z wykorzystaniem archiwalnych zdjęć Phare dla obszaru 48 tys. km². W tym celu przeprowadzona została procedura przetargowa oraz podpisana umowa z Wykonawcą. Odebrano i skontrolowano 85% prac z zadania "Budowa baz danych systemu identyfikacji działek rolnych (LPIS) dla obszaru 48 tys. km²". Umowa jest w trakcie realizacji.

Dokonano również wyboru wykonawcy nadzoru i kontroli (weryfikatora) dla budowy baz danych Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS) z wykorzystaniem nowych zdjęć lotniczych w skali

1:13 000, ortofotomapy satelitarnej oraz projektów pilotażowych dla powiatu Leżajsk i Łowicz dla łącznego obszaru 68 tys. km².

1.3. Przygotowania do akredytacji

Przygotowanie procedur

W dniu 2 października 2003 r. została opublikowana ustawa z dnia 30 lipca 2003 r. o *uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej*, zgodnie, z którą minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje sprawdzenia stanu przygotowania przyszłej agencji płatniczej do obsługi środków pochodzących z tegoż funduszu i potwierdza spełnienie warunków określonych dla agencji płatniczych. Sprawdzenie to Minister Finansów zlecił podmiotowi uprawnionemu do przeprowadzenia audytu zewnętrznego.

W dniu 7 listopada 2003 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała Ministrowi Finansów pakiet akredytacyjny, na który składają się:

- dokumenty dotyczące organizacji ARiMR, w tym projekt regulaminu organizacyjnego, etatyzacji oraz strategię rozwoju i funkcjonowania ARiMR i jej służb, jak również umowy z podmiotami zewnętrznymi,
- pisemne procedury wdrożeniowe, finansowo-księgowe oraz horyzontalne obejmujące funkcjonowanie ARiMR jako agencji płatniczej,
- projekty umów dotyczących delegowania funkcji kontroli na miejscu,
- procedury oraz roczny i trzyletni plan audytu wewnętrznego,
- wykaz krajowych regulacji prawnych obejmujący ustawy i akty wykonawcze wraz z opisem stanu prac nad projektami.

W związku z wdrożeniem nowej struktury organizacyjnej i wejściem w życie regulaminu organizacyjnego ARiMR oraz z zakończeniem prac legislacyjnych nad *ustawą o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych* a także *ustawą o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności*, które zostały uchwalone przez Sejm RP w dniu 18 grudnia 2003 r. – ARiMR dokonała aktualizacji ksiąg procedur i innych dokumentów, przekazanych w ramach pakietu akredytacyjnego w dniu 7 listopada 2003 r. Zostały one przekazane do Ministerstwa Finansów w dniu 24 grudnia 2003 r.

Odpowiedzialność za przygotowanie przekazanych do Ministerstwa Finansów Książek Procedur spoczywała na poszczególnych komórkach organizacyjnych Agencji. Wszystkie Książki Procedur podlegały ocenie służb audytu wewnętrznego. Dodatkowo były opiniowane pod kątem zgodności z prawodawstwem zarówno polskim, jak i unijnym oraz pod kątem zgodności z systemem informatycznym.

Opracowano szereg Książek Procedur (KP), obejmujących obszary:

- płatności bezpośrednich do gruntów rolnych,
 - Książka Procedur Płatności Obszarowe.
- płatności w ramach rynku owoców i warzyw,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów dostarczających owoce i warzywa do przetwórstwa,

- Książka Procedur Zatwierdzenie przetwórców, wstępnie uznanych grup producentów i organizacji producentów działających jako przetwórcy,
- Książka Procedur Pomoc dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw,
- Książka Procedur Pomoc finansowa z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży.
- płatności w ramach rybnictwa i rybołówstwa,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu przygotowania i realizacji programu operacyjnego,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu wypłaconych odszkodowań za produkty rybne spełniające standardy rynkowe, które były oferowane do sprzedaży i nie zostały wprowadzone na rynek,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu utrwalania i przechowywania niektórych produktów rybnych,
 - Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów rybnych z tytułu magazynowania produktów rybnych,
 - Książka Procedur Zryczałtowana pomoc dla organizacji producentów z tytułu niezależnego wycofania produktów rybnych.
- Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW),
 - Książka Procedur Renty strukturalne,
 - Książka Procedur Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych,
 - Książka Procedur Wsparcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania,
 - Książka Procedur Programy rolnośrodowiskowe,
 - Książka Procedur Zalesianie gruntów rolnych,
 - Książka Procedur Wsparcie dostosowań do standardów wspólnotowych,
 - Książka Procedur Wsparcie grup producentów rolnych.
- kontroli na miejscu,
 - Książka Procedur Wybór gospodarstw do kontroli na miejscu,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej w zakresie płatności obszarowej,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej przeprowadzanych przez wykonawcę zewnętrznego,
 - Książka Procedur Planowanie i monitoring kontroli na miejscu,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu rent strukturalnych,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu ONW
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu Programów Rolnośrodowiskowych,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu zalesiania gruntów ornych,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu wsparcia dostosowań do standardów wspólnotowych,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej z tytułu grup producentów rolnych w ramach PROW-u,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu uznanych organizacji producentów owoców i warzyw świeżych z tytułu pomocy na dofinansowanie Funduszu Operacyjnego,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu uznanych organizacji producentów owoców i warzyw świeżych z tytułu nie wprowadzenia produktów do obrotu,
 - Książka Procedur Kontrola na miejscu wstępnie uznanych organizacji producentów owoców i warzyw świeżych,

- Książka Procedur Kontrola na miejscu wstępnie uznanych organizacji producentów owoców i warzyw przeznaczonych na przetwórstwo,
- Książka Procedur Kontrola na miejscu w gospodarstwie metodą inspekcji terenowej w zakresie Systemu IRZ,
- Książka Procedur Kontrola na miejscu metodą teledetekcji,
- Książka Procedur Kontrola na miejscu metodą „foto”,
- Przewodnik dla Inspektorów Terenowych – Kontrole w Systemie Jednolitej Płatności Obszarowej.
- procedur finansowo-księgowych,
- Ewidencja Producentów Rolnych,
- Książka Procedur Ewidencja Producentów.
- LPIS,
- Książka Procedur Pozyskanie granic graficznych jednostek podziału terytorialnego kraju,
- Książka Procedur Przejęcie danych opisowych jednostek podziału terytorialnego kraju z systemu TERYT,
- Książka Procedur Pozyskanie ortofotomap i danych GIS (wektorowych pól zagospodarowania),
- Książka Procedur Pozyskanie danych do ZSZIK z bazy ewidencji gruntów i budynków.
- procedur horyzontalnych (nie są one bezpośrednio związane z obsługą schematów pomocowych UE, jednakże są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Agencji Płatniczej - dotyczą one m.in.: kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego, systemu informacji zarządczej i archiwizacji).

Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich

ARiMR została wskazana przez MRiRW jako jednostka wdrażająca działania określone w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW, ang. Rural Development Plan), które będą finansowane w następującej proporcji: 80% - UE, 20% - środki krajowe. Fundusze UE pochodzą ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie – Sekcja Gwarancji (Rozporządzenie Rady (WE) 1257, art. 10 i następne) działania Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich stanowią tzw. II filar Wspólnej Polityki Rolnej komplementarny wobec wsparcia dla produkcji rolnej (I-szy filar WPR – dopłaty bezpośrednie i instrumenty wsparcia rynkowego).

W kwietniu 2003 roku została przyjęta przez Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej druga wersja PROW, przygotowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Część przyjętego przez Zespół Przygotowawczy KIE planu PROW jest harmonogram jego wdrażania. Ministerstwo wspólnie z ARiMR uzgodniły zakres i tempo (harmonogram) prowadzonych wspólnie prac.

ARiMR przygotowała w oparciu o ustawodawstwo UE pierwszą wersję procedur dla poszczególnych działań. Procedury te były modyfikowane stosownie do uzgodnień prowadzonych przez MRiRW z Komisją Europejską i stanem konsultacji ze środowiskami rolniczymi w kraju.

Od połowy roku 2003 przygotowywano kolejne wersje Książki Procedur dla poszczególnych działań PROW biorąc pod uwagę III projekt Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich, który został przygotowany we współpracy z MRiRW (ostatnie uwagi do obszernego -150 stronicowego dokumentu zostały zgłoszone w dniu 26 listopada 2003 r.).

Na dzień 28 listopada 2003 r. Agencja przygotowała, w oparciu o III poprawioną wersję PROW, kolejne robocze wersje procedur dla następujących działań: renty strukturalne, wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych, wsparcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), programy rolnośrodowiskowe, zalesianie gruntów rolnych, wsparcie dostosowań do standardów wspólnotowych, wsparcie grupy producentów rolnych.

Procedury te zostały zaopiniowane przez audyt wewnętrzny ARiMR. Dwie spośród nich (wsparcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz programy rolnośrodowiskowe) zostały włączone do pakietu akredytacyjnego. Nie zostały wówczas przygotowane procedury dla Działań: 8 - „Pomoc Techniczna” i 9 - „Uzupełnienie płatności obszarowych” z powodu późnych rozstrzygnięć (październik 2003) dot. wdrażania przez Agencję, a nie przez MRiRW Działania 8. W odniesieniu do Działania 9 przeprowadzono konsultacje z KE w zakresie zasad naliczania i rozliczania środków na płatności obszarowe. Procedury dla działań: Pozostałe Programy rolnośrodowiskowe, Programy zalesiania gruntów, Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych, Wsparcie dla celów uzyskania zgodności ze standardami wspólnotowymi – zostaną zatwierdzone w zależności od wykonania postanowień *ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich* i rozporządzeń wykonawczych do ustawy.

ARiMR wykonując kierunkową decyzję Kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 października 2003 r. podjęła prace odnośnie delegowania funkcji autoryzacyjnych i płatniczych w ramach działania PROW „Renty strukturalne” do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Porozumienie pomiędzy ARiMR a KRUS dotyczące spełnienia warunków delegowania zostało podpisane w dniu 30 października 2003 r. Przygotowano również harmonogram prac związanych z przygotowaniem KRUS do obsługi rent strukturalnych, jednak zgodnie z pismem MRiRW z dnia 26 lutego 2004 r. w sprawie zaniechania przez ARiMR dalszych prac nad delegowaniem funkcji agencji płatniczej do KRUS w odniesieniu do rent strukturalnych, KRUS został wyłączony z harmonogramu prac wynikającego z załącznika Nr 1 do porozumienia.

System informatyczny dla obsługi wniosków o renty strukturalne, ONW i uzupełnienie płatności obszarowych realizowany jest w ramach umowy z firmą Hewlett Packard Polska. System informatyczny dla obsługi pozostałych działań PROW zostanie wdrożony w oparciu o nową umowę. W ramach umowy z wykonawcą zewnętrznym na budowę systemu informatycznego został przygotowany system informatyczny dla obsługi płatności dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) oraz dla rent strukturalnych. Prace opierały się o drugą wersję PROW. Ze względu na fakt, iż kwestia delegowania funkcji dla działania „Renty Strukturalne” do KRUS nie była rozstrzygnięta, prace nad tym modulem zostały wstrzymane. Budowa systemu informatycznego wspierającego ONW trwała na bieżąco. ARiMR przygotowała również wymagania do obsługi informatycznej pozostałych działań PROW, które są aktualizowane w oparciu o kolejne wersje PROW, tak by były one zgodne z ostatnią wersją.

Obsługa płatności bezpośrednich

W 2003 roku opracowane zostały wzory dokumentów związanych z obsługą płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, w tym wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych wraz z instrukcją jego wypełniania. Projekty wzorów wniosków zostały poddane weryfikacji w MRiRW i stanowią załącznik do rozporządzenia wykonawczego do ustawy o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych.

Agencja w aktywny sposób uczestniczyła w pracach nad budową systemu informatycznego IACS w zakresie obsługi płatności bezpośrednich, w szczególności poprzez opiniowanie dokumentacji analitycznej oprogramowania aplikacyjnego wytwarzanego w poszczególnych fazach realizacji projektu. Dokonywane były również testy aplikacji z zakresu obsługi płatności bezpośrednich.

W okresie sprawozdawczym prowadzono konsultacje w ramach grupy roboczej ds. płatności bezpośrednich z MRiRW w zakresie określenia zasad realizacji płatności bezpośrednich, w odniesieniu do zasad stosowania płatności podstawowej i płatności uzupełniających.

System pomocy w zakresie organizacji rynku świeżych i przetworzonych owoców i warzyw

W okresie sprawozdawczym opracowane zostały założenia do budowy systemu informatycznego wspierającego obsługę mechanizmów pomocy z tytułu wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw.

Agencja uczestniczyła w pracach Komitetu Zarządzającego Komisji Europejskiej ds. świeżych i przetworzonych owoców i warzyw, współpracowano również w przygotowaniu wniosku do Komisji Europejskiej w sprawie przygotowania środków przejściowych dotyczących mechanizmów pomocy z tytułu wspólnej organizacji rynku świeżych i przetworzonych owoców i warzyw.

Na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2002r. *o organizacji rynku przetworów owocowych i warzywnych* (Dz. U. Nr 150, poz.1238) dyrektorzy Oddziałów Regionalnych ARiMR wydali w 2003 roku decyzje administracyjne w sprawie wpisu do rejestru przetwórców owoców i warzyw i grup producentów owoców i warzyw wytwarzających przetwory dla 8 zakładów przetwórczych. Lista przetwórców wpisanych do rejestru została ogłoszona przez Prezesa ARiMR w Dzienniku Urzędowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Nr 28, z dnia 29 grudnia 2003 r.

Organizacja Rynku Rybnego

W grudniu 2003 roku została powołana i utworzona w Biurze ds. Rybołówstwa i Rybactwa ARiMR nowa komórka organizacyjna do obsługi działań związanych z płatnościami na rzecz organizacji rynku rybnego w ramach FEOGA - Sekcja Gwarancji.

Pracownicy Agencji przygotowali w okresie sprawozdawczym procedury do następujących mechanizmów:

- Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu przygotowania i realizacji programu operacyjnego,
- Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu wypłaconych odszkodowań za produkty rybne spełniające standardy rynkowe, które były oferowane do sprzedaży i nie zostały wprowadzone na rynek,
- Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów z tytułu utrwalania i przechowywania niektórych produktów rybnych,
- Książka Procedur Pomoc finansowa dla organizacji producentów rybnych z tytułu magazynowania produktów rybnych,
- Książka Procedur Zryczałtowana pomoc dla organizacji producentów z tytułu niezależnego wycofania produktów rybnych.

Opracowane zostały również wstępne projekty wzorów dokumentów związanych z obsługą płatności w zakresie organizacji rynku rybnego.

W okresie sprawozdawczym Biuro ds. Rybołówstwa i Rybactwa ARiMR prowadziło konsultacje z Departamentem Rybołówstwa MRiRW w zakresie zasad wdrażania płatności na rzecz organizacji rynku rybnego.

2. Przygotowania ARiMR do obsługi programów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej

ARiMR została wyznaczona w obsłudze Sektorowego Programu Operacyjnego (SPO) *Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich* jako beneficjent końcowy dla wszystkich Działań oraz dla większości Działań jako instytucja wdrażająca. Agencja została także wyznaczona jako instytucja wdrażająca oraz beneficjent końcowy dla wszystkich Działań przewidzianych w ramach SPO „*Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb 2004-2006*”.

W roku 2003 Agencja musiała dostosować swoją strukturę organizacyjną do szerokiego zakresu działań związanych z obsługą programów Unii Europejskiej adresowanych do rolnictwa oraz na rozwój obszarów wiejskich.

W celu umożliwienia wdrożenia w ARiMR systemu realizacji Funduszy Strukturalnych w sposób kompleksowy i usystematyzowany stworzono szereg dokumentów projektowych m.in.: „*Planowane działania w ramach wdrożenia w ARiMR systemu obsługi funduszy strukturalnych*” oraz „*Harmonogram działań związanych z przygotowaniem ARiMR do realizacji Funduszy Strukturalnych*”.

W trakcie 2003 roku, ARiMR brała udział w międzyresortowych pracach nad dokumentami programowymi dotyczącymi systemu wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce. Na bieżąco monitorowany był stan przygotowań do realizacji funduszy strukturalnych w MRiRW, Ministerstwie Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej oraz prace Komitetu Integracji Europejskiej w tym zakresie.

Uczestniczono w pracach Zespołu Roboczego ds. Systemu Informatycznego Monitorowania i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK) przy Ministerstwie Finansów. Zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej SIMIK ma stanowić uniwersalne narzędzie do zarządzania, kontroli i oceny realizacji zadań finansowanych z funduszy strukturalnych UE na poziomie NPR, programów operacyjnych, funduszy, priorytetów, działań i projektów. Zgodnie z deklaracją Ministerstwa Finansów SIMIK ma objąć instytucje związane z funduszami strukturalnymi. Obejmie on instytucję płatniczą w Ministerstwie Finansów, wszystkie instytucje zarządzające w poszczególnych resortach oraz instytucje wdrażające, w tym ARiMR.

Przygotowano Książkę Procedur Ogólnych opisującą system zarządzania Funduszami Strukturalnymi w ARiMR. Zawiera ona części wspólne dla pozostałych książek procedur ARiMR oraz wytyczne, kryteria i inne informacje związane z prowadzeniem działań opisanych w procedurach lub innych dokumentach regulujących zasady postępowania.

W celu zapewnienia jednolitości i unifikacji poszczególnych książek procedur opracowywanych przez poszczególne Biura i Departamenty, opracowano również Wzór Książki Procedur oraz wzory dokumentów używanych w korespondencji wewnętrznej i zewnętrznej.

Na zakończenie roku struktura opracowanych projektów książek procedur przedstawiała się następująco:

1. Książki Wdrożeniowe:

- KP-6130-02-ARiMR SPO *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich* – zeszyty do działań:
 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych,
 - Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych,
 - Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą i/lub pożarem,

- Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodu,
- Rozwój i ulepszenie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem.
- KP-6130-03-ARiMR SPO *Rybołówstwo i przetwórstwo ryb* – zeszyty do działań:
 - Ochrona i rozwój zasobów wodnych,
 - Chów i hodowla ryb,
 - Przetwórstwo i rynek rybny,
 - Rybołówstwo śródlądowe,
 - Promocja,
 - Działania organizacji obrotu rynkowego,
 - Działania innowacyjne i inne.

2. Książki horyzontalne:

- KP-6130-04-ARiMR Wizytacji Terenowych,
- KP-6130-05-ARiMR Planowania i Wstępnej Kontroli Finansowej,
- KP-6130-06-ARiMR Dokonywania Płatności,
- KP-6130-07-ARiMR Windykacji Należności,
- KP-6130-08-ARiMR Księgowości,
- KP-6130-12-ARiMR System Informacji Zarządczej.

Prace nad Książkami Procedur utrudniał brak zewnętrznych regulacji prawnych oraz przyjętych wersji obu Sektorowych Programów Operacyjnych wraz z Uzupełnieniami.

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego w Polsce oraz rozwój obszarów wiejskich

W związku z powierzeniem ARiMR roli instytucji wdrażającej dla części działań SPO *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich* rozpoczęto przygotowania do wdrażania działań w ramach ww. SPO. W związku z powyższym przeprowadzono rekrutację i zatrudniono pracowników, którym powierzono zadanie opracowania zasad i systemu wdrażania, a także przygotowanie procedur wdrożeniowych dla sześciu Działań SPO, dla których ARiMR jest instytucją wdrażającą, przy wykorzystaniu opracowanych przez Agencję założeń do budowy procedur. W 2003 roku pracownicy przeszli także szereg szkoleń dotyczących obsługi działań finansowanych z Funduszy Strukturalnych. Równocześnie z pracami nad projektami procedur wdrożeniowych prowadzone były prace nad określeniem wymogów wobec systemu informatycznego do obsługi działań z Funduszy Strukturalnych.

Przygotowania do obsługi SPO „*Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich*” obejmowały następujące działania:

- konsultacje z Departamentem Pomocy Przedakcesyjnej i Funduszy Strukturalnych MRiRW w zakresie Sektorowego Programu Operacyjnego oraz Uzupełnienia do Sektorowego Programu Operacyjnego,
- analizę procedur Programu SAPARD pod kątem wykorzystania zdobytych doświadczeń podczas przygotowywania procedur dla działań SPO,
- przygotowanie propozycji systemu i zasad wdrażania dla działań SPO, dla których ARiMR będzie instytucją wdrażającą,
- przygotowanie wstępnych projektów informacji dla beneficjentów Działań SPO „*Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich*” oraz pierwszych wersji materiału informacyjno-szkoleniowego dla pracowników *Call Center*, dotyczących poszczególnych Działań SPO,

- przygotowanie projektów procedur wdrożeniowych dla Działań, dla których ARiMR jest instytucją wdrażającą,
- uczestnictwo w pracach i testowaniu Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli Finansowej w Funduszach Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK),
- uczestnictwo w przygotowaniu projektu funkcjonalności wewnętrznego systemu informatycznego w zakresie wdrożeniowym na potrzeby FS,
- uczestnictwo w pracach nad projektem ustawy o Narodowym Planie Rozwoju.

Opracowanie ostatecznej wersji procedur jest uwarunkowane względami legislacyjnymi w zakresie ustawodawstwa dotyczącego wdrażania Funduszy Strukturalnych, jak również przyjęciem i zatwierdzeniem ostatecznej wersji Sektorowego Programu Operacyjnego i jego Uzupełnienia.

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006

Pod koniec grudnia 2003 roku, na mocy decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ARiMR przystąpiła do przygotowania procedur do wdrożenia przez Agencję siedemnastu działań w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004 – 2006”. Decyzja ta miała istotny wpływ na strukturę organizacyjną ARiMR. Z końcem roku 2003 r. ustalono niezbędny poziom zatrudnienia w Centrali na poziomie 36 osób oraz zapewniono lokale biurowe, utworzono i wyposażono stanowiska pracy. Ustalono pomocnicze zatrudnienie w OR w Gdyni i Szczecinie po siedem osób, a także przewidziano zatrudnienie przynajmniej po jednym pracowniku w pięciu innych oddziałach regionalnych.

Ponadto w związku z przygotowaniem do obsługi SPO „Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb 2004-2006” prowadzone były następujące działania:

- konsultacje z Departamentem Rybołówstwa MRiRW w zakresie Sektorowego Programu Operacyjnego oraz Uzupełnienia i Wytycznych do Sektorowego Programu Operacyjnego,
- udział w pracach i testowaniu Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli Finansowej w Funduszach Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK),
- udział w przygotowaniu projektu funkcjonalności wewnętrznego systemu informatycznego w zakresie wdrożeniowym na potrzeby FS,
- przygotowanie wstępnej wersji materiału informacyjno-szkoleniowego dla pracowników Call Center, dotyczącego poszczególnych działań SPO,
- analizę procedur Programu SAPARD pod kątem wykorzystania zdobytych doświadczeń podczas przygotowywania procedur dla działań SPO.

Należy podkreślić, że procedury końcowy kształt mogą uzyskać dopiero wówczas, gdy zostaną ostatecznie określone podstawy prawne dotyczące wdrażania Funduszy Strukturalnych oraz zostanie przygotowana i zatwierdzona ostateczna wersja Uzupełnienia Programu i Wytycznych.

3. Budowa systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)

Podstawę prawną budowanego Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt stanowi ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. *o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej* (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz.752 z późniejszymi zmianami). Głównym celem Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt jest ujednoczenie identyfikacji zwierząt, co umożliwi efektywną kontrolę chorób zakaźnych zwierząt (w tym ochronę przed BSE). Zgodnie z przepisami ustawy Agencja zakłada i prowadzi rejestr zwierząt oznakowanych i zaopatrzonych w paszporty.

Od dnia 28 kwietnia 2003r., zgodnie z nowelizacją ww. ustawy weterynaryjnej (ustawa z dnia 14 lutego 2003r. o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 52 poz. 450), oznakowaniu podlegają: bydło, owce, kozy i świnie. Za identyfikację i rejestrację koni odpowiedzialny jest Polski Związek Hodowców Koni, natomiast jelenie i daniela nie podlegają obowiązkowi znakowania. Na tej podstawie tworzony jest System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, który od 2002r. objął bydło, a od początku 2003r. obowiązuje również w odniesieniu do świń, owiec i kóz.

Na system Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt składają się:

- centralna komputerowa baza danych uruchomiona 1 kwietnia 2003 r. (ARiMR pełni funkcje operacyjne, administracyjne i kontrolne),
- znaki identyfikacyjne wydawane przez BP ARiMR (kolczyki lub tatuaż),
- dokument identyfikacyjny zwierzęcia –paszport,
- księga rejestracji stada zwierząt (księgi wydają BP ARiMR), prowadzone są przez posiadacza w gospodarstwie.

Centralna Baza Danych Systemu IRZ

W okresie sprawozdawczym sukcesywnie prowadzone były prace nad wdrożeniem umowy z HP, w szczególności w zakresie opiniowania poszczególnych analitycznych opisów produktu zgodnie z harmonogramem prac wyszczególnionym w umowie, jak również poprzez przeprowadzane testy.

Na bieżąco odbywała się obsługa Mini Aplikacji Centrala (MAC), w tym import danych, oraz obsługa poczty MAC. Na dzień 29 grudnia 2003 r. zarejestrowano w MAC 6 857 498 sztuk zwierząt.

W Centralnej Bazie Danych do dnia 29 grudnia 2003 r. zarejestrowanych zostało 6 659 051 szt. zwierząt i 897 496 posiadaczy zwierząt (gospodarstw rolnych, rzeźni i miejsc przetrzymywania zwierząt).

Na początku grudnia 2003 r. w Biurach Powiatowych uruchomiony został moduł oprogramowania Systemu IRZ umożliwiający rejestrację przemieszczeń bydła, który pozwolił na rozpoczęcie wprowadzania do Centralnej Bazy Systemu IRZ zgłoszeń dotyczących padnięć, ubojów i przemieszczeń bydła, które dotychczas gromadzone były wyłącznie w papierowej formie.

Uruchomiona została również funkcja informatyczna umożliwiająca przyznawanie pul numerów identyfikacyjnych zwierząt w Systemie IRZ.

W dniu 2 grudnia 2003 r. uruchomiony został Help Desk, obsługujący na bieżąco Centralną Bazę Danych Systemu IRZ.

Kolczykowanie bydła

Pierwszym etapem wdrażania Systemu IRZ było przeprowadzenie masowej akcji kolczykowania bydła. Masową akcją kolczykowania bydła przeprowadzono na terenie całej Polski od listopada 2002 r. do 31 marca 2003 r. W lutym 2003 r. zakończono dostawy w ramach umowy z dnia 30 października 2002 r. na zakup i dostawę 6 mln par kolczyków, kolczykownic oraz igieł zapasowych (po trzy do każdej kolczykownicy) do biur powiatowych ARiMR pomiędzy ARiMR a trzema dostawcami:

- PPH „POLNET” Sp. z o.o. dostawa do woj. podlaskiego, zachodniopomorskiego, lubuskiego oraz woj. pomorskiego i wielkopolskiego – umowa nr 633/2002/ZIRZ/2613,

- „U-CAR” Sp. z o.o. dostawa do woj. lubelskiego, łódzkiego oraz woj. małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego – umowa nr 632/2002/ZIRZ/2613,
- „UNISCALE” Sp. z o.o. dostawa do woj. mazowieckiego, dolnośląskiego oraz woj. kujawsko-pomorskiego, śląskiego i warmińsko-mazurskiego – umowa nr 634/2002/ZIRZ/2613.

W ramach Projektu Phare PL0006.09 – „Przygotowanie do wdrożenia wybranych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej” od 15 lutego 2003 r. do 15 lipca 2003 r. dostarczono 3 937 500 par kolczyków i 3 937 sztuk kolczykownic.

W lutym 2003 r. zakończone zostały dostawy w ramach umowy z dnia 31.10.2002 r. zawartej pomiędzy ARiMR a Drukarnią Nr 1 na wydruk i dostarczenie do oddziałów regionalnych Agencji:

- umów na wykonanie usługi kolczykowania,
- druków Formularzy Zgłoszeniowych Kolczykowania Bydła (FZKB),
- stron dodatkowych do FZKB,
- ulotek informacyjnych, pokwitowań odbioru KRSB oraz druków systemowych,
- informacji o KRSB oraz o formularzach systemowych.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawarła w dniu 4 listopada 2002 r. umowę nr 671/2002/ZIRZ/2615 z Polską Wytwórną Papierów Wartościowych S.A. na:

- Scentralizowaną Personalizację Druków Paszportów Bydła w liczbie 6 mln szt.
- Wydruk:
 - KRSB – Księgi Rejestracji Stada Bydła w liczbie 1,5 mln kpl.
 - Karty wsadowej do KRSB w liczbie 2,5 mln szt.
 - ISSB – Informacji o stanie stada bydła w liczbie 1,5 mln szt.
 - Formularzy systemowych:
 - Zgłoszenie bydła do rejestru w liczbie 5,2 mln szt.
 - Zgłoszenie przemieszczenia bydła w liczbie 7,3 mln szt.
 - Wniosek o wydanie kolczyków dla bydła w liczbie 1,5 mln szt.
 - Zgłoszenie uboju bydła w rzeźni w liczbie 3 mln szt.
 - Zgłoszenie padnięcia bydła w liczbie 2,2 mln szt.
 - Wniosek o wydanie duplikatu kolczyka lub duplikatu paszportu bydła w liczbie 2,2 mln szt.

Dostawy zostały zrealizowane terminowo.

W celu realizacji masowej akcji znakowania podpisano 2 484 umowy z wykonawcami usługi, przede wszystkim z lekarzami weterynarii i zootechnikami. Kontrole wykonawców zakończono w lipcu 2003 r. W wyniku masowej akcji kolczykowania bydła zidentyfikowano 5 813 174 sztuk bydła (wg szacunkowych danych z oddziałów regionalnych ARiMR na dzień 31 marca 2003 r.). Posiadaczom bydła przekazano około 11 mln druków systemowych. Każde gospodarstwo otrzymało także Księgę Rejestracji Stada Bydła.

W lipcu 2003 r. zakończone zostało wprowadzanie danych do Centralnej Bazy Danych z masowej akcji kolczykowania bydła, a w sierpniu 2003 r. zakończono wydruk i wysyłkę paszportów bydła zaewidencjonowanego podczas masowej akcji kolczykowania bydła.

Usługa dokolczykowania bydła

W okresie od 22 kwietnia do 31 grudnia 2003 r. przeprowadzony został kolejny etap oznakowania bydła, który miał na celu objęcie oznakowaniem:

- zwierząt niezgłoszonych w masowej akcji kolczykowania bydła,

- zwierząt nowourodzonych,
- zwierząt importowanych.

W celu realizacji dokolczykowania bydła podpisano 1 622 umowy z wykonawcami usługi dokolczykowania w okresie od kwietnia do lipca 2003 r. oraz 1 059 umów z wykonawcami usługi dokolczykowania w okresie od sierpnia do grudnia 2003 r.

W ramach usługi dokolczykowania oznakowano i zaewidencjonowano 1 461 028 szt. zwierząt (wg szacunkowych danych z oddziałów regionalnych – stan na dzień 06.01.2004 r.). Od kwietnia 2003 r. dane dostarczone przez wykonawców usługi dokolczykowania wprowadzane są do Systemu IRZ.

Według zestawienia z dnia 1 grudnia 2003 r. skontrolowano 2 442 wykonawców usługi dokolczykowania i 98 360 sztuk bydła dokolczykowanego.

Wydruk i wysyłka paszportów bydła dla sztuk dokolczykowanych rozpoczął się w czerwcu 2003 r. Do dnia 29 grudnia 2003r. wydrukowano i wysłano posiadaczom zwierząt 6 659 102 paszporty.

W dniu 06.10.2003 r. została podpisana umowa z PPH Polnet na dostawę duplikatów kolczyków dla bydła w terminie 14 dni od dokonania zamówienia. Ponadto w dniu 14 października 2003 r. została podpisana umowa z PWPW na wydruk i wysyłkę 2 325 000 paszportów dla bydła nowourodzonego.

Identyfikacja i rejestracja owiec i kóz

W sierpniu 2003 r. zakończyły się dostawy do oddziałów regionalnych ksiąg rejestracji owiec i kóz oraz następujących formularzy systemowych:

- wniosków o wydanie księgi rejestracji,
- wniosków o wydanie dodatkowych kartek wsadowych do księgi rejestracji,
- zgłoszeń owiec i kóz do rejestru,
- zgłoszeń przemieszczeń owiec i kóz zakupionych w na mocy umowy nr 3388/2002/ZO/ZW z Drukarnią Nr 1 z dnia 10.12.2002r.

W okresie sprawozdawczym prowadzone były prace nad wdrożeniem umowy z Hewlett Packard Polska Sp. z o.o., w szczególności w zakresie opiniowania poszczególnych analitycznych opisów produktu zgodnie z harmonogramem prac wyszczególnionym w umowie, przeprowadzane były również testy.

Przygotowana została dokumentacja przetargowa do przetargów na zakup i dostawę kolczyków i duplikatów kolczyków dla owiec i kóz a także na druk i dostawę druków systemowych dla owiec i kóz na rok 2004.

Opracowane zostały również zasady współpracy z Polskim Związkiem Owczarskich w zakresie przejmowania numerów identyfikacyjnych zwierząt oraz danych zgromadzonych w bazie PZO.

W lipcu 2003 r. rozpoczęto przyjmowanie zgłoszeń o rejestrację i nadanie numerów siedzibom stad utrzymującym owce i kozy. Do dnia 31 grudnia 2003 r. zebrano dane dotyczące 1 646 gospodarstw utrzymujących owce, 3 005 - utrzymujących kozy, 141 - utrzymujących owce i kozy (zbiorcze zestawienie na dzień 31.12.2003 r.). Ujawniono jednocześnie, że w masowej akcji kolczykowania bydła nadane zostały numery 1 356 gospodarstwom utrzymującym owce, 1 498 gospodarstwom utrzymującym kozy i 131 gospodarstwom utrzymującym owce i kozy.

W dniu 6 grudnia 2003 r. uruchomiono moduł umożliwiający rejestrację siedzib stad owiec i kóz w bazie danych Systemu IRZ.

Zgodnie z przygotowywanymi na bieżąco zestawieniami numerów identyfikacyjnych nadanych zwierzętom przez Biura Powiatowe nadano numery identyfikacyjne 106 597 owcom i 10 186 kozom (zestawienie na dzień 31 grudnia 2003 r.).

Identyfikacja i rejestracja świń

W okresie sprawozdawczym opracowane zostały zasady znakowania świń. Przygotowane i przekazane do oddziałów regionalnych zostało również zarządzenie w/s pobierania opłat za czynności związane z oznakowaniem zwierząt.

W dniu 21.07.2003 r. została podpisana umowa z HP Polska na rozszerzenie budowy części informatycznej ZSZiK - IACS o obsługę rejestru świń (dotyczy rozszerzenia funkcjonalności systemu budowanego na podstawie umowy nr 14/KZP/01 z dnia 28 czerwca 2001 r.). W dniu 18 grudnia 2003 r. zakończyła się trzecia tura testów akceptacyjnych produktu IRZ 03, aplikacja IRZ 03 została odebrana, natomiast w dniu 24 grudnia 2003 r. dokumentacja techniczna, podręcznik użytkownika i administratora zostały odrzucone.

W sierpniu 2003 r. zakończyły się dostawy do OR ksiąg rejestracji świń oraz następujących formularzy systemowych:

- wniosków o wydanie księgi rejestracji,
- wniosków o wydanie dodatkowych kartek wsadowych do księgi rejestracji,
- zgłoszeń świń do rejestru,
- zgłoszeń przemieszczeń świń,

zakupionych w na mocy umowy 3388/2002/ZO/ZW z Drukarnią Nr 1 z dnia 10.12.2002r.

W dniu 17.02.2003 r. zawarta została umowa z Drukarnią Nr 1 na zakup i dystrybucję ulotek informacyjnych i plakatów na potrzeby Systemu IRZ. Dostawy do Oddziałów Regionalnych zakończyły się pod koniec lutego.

Przeprowadzono również akcję informacyjną związaną z nadawaniem numerów siedzib stad.

W dniu 6 grudnia 2003 r. uruchomiony został moduł umożliwiający rejestrację siedzib stad świń w bazie danych Systemu IRZ. Agencja na bieżąco przygotowywała zestawienia numerów identyfikacyjnych nadanych zwierzętom i gospodarstwom przez biura powiatowe. Do dnia 31 grudnia 2003 r. nadano numery identyfikacyjne 5 086 008 świniom, oraz 85 930 gospodarstwom (innym niż utrzymującym bydło).

W drugiej połowie 2003 roku trwały prace nad wdrożeniem umowy z HP – IRZ 03 z 21 lipca 2003 r. Prace te dotyczyły w szczególności opiniowania poszczególnych analitycznych opisów produktu zgodnie z harmonogramem prac wyszczególnionym w umowie oraz na przeprowadzaniu testów.

Ponadto ARiMR została wyznaczona jako wiodąca instytucja do przygotowania projektów nw. umów:

- Porozumienia pomiędzy ARiMR a GIW w celu zapewnienia Inspekcji Weterynaryjnej bezpośredniego dostępu do bazy danych Systemu IRZ;
- Porozumienia pomiędzy Agencją a KCHZ w celu określenia zasad współpracy w zakresie działalności na rzecz hodowców bydła zmierzającej do wdrożenia Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt w stadach bydła objętych oceną użytkowości mlecznej oraz osiągnięcia maksymalnej zgodności rzeczywistego stanu bydła ocenianego z rejestrem prowadzonym przez Agencję w centralnej bazie danych.

Procedury

Na potrzeby obsługi Systemu IRZ przygotowano procedury dotyczące:

- Obsługi kolczyków i duplikatów kolczyków dla świń:
 - procedury nieinformatyczne wydawania ksiąg rejestracji i druków systemowych,
 - obsługi korekt,
 - rejestracji gospodarstw/ siedzib stad, zmiana danych gospodarstwa/ siedziby stada oraz wyrejestrowanie gospodarstwa/ siedziby stada,
 - kontroli.
- Obsługi duplikatów paszportów/ kolczyków dla bydła oraz duplikatów kolczyków dla owiec i kóz:
 - kolczyków - bydło, owce, kozy,
 - obsługi procesu inwentaryzacji,
 - obsługi posiadaczy zwierząt przez Internet,
 - obsługi kontroli gospodarstw i siedzib stad,
 - obsługi zgłoszeń,
 - obsługi podmiotów zewnętrznych,
 - obsługi paszportów bydła,
 - obsługi zamówień od posiadaczy zwierząt,
 - obsługi finansowo-księgowej Systemu IRZ.

4. Udział projektów Phare w przygotowaniach Agencji w 2003 r. do nowych zadań po akcesji

Projekty Phare związane z przygotowaniem ARiMR do pełnienia funkcji agencji płatniczej.

W 2003 r. przygotowania ARiMR do pełnienia po akcesji funkcji agencji płatniczej WPR w zakresie płatności bezpośrednich i instrumentów towarzyszących prowadzone były w ramach dwóch projektów Phare, tj.:

- PL0006.09. „Dalsze przygotowanie do wdrożenia WPR”,
- PL0104.08 „Dalsze przygotowanie do wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem teledetekcji i systemów GIS”.

Projekt PL0006.09 Dalsze przygotowanie do wdrożenia WPR

Projekt ten ma za zadanie przygotowanie ARiMR do pełnienia po akcesji funkcji agencji płatniczej w dziedzinie administrowania mechanizmami WPR, takimi jak płatności bezpośrednie i środki towarzyszące, poprzez pomoc w budowie Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli zgodnie z prawem UE.

Cele projektu:

- Dalszy rozwój wszystkich elementów systemu IACS włączając w to, m.in., skomputeryzowaną bazę danych oraz system identyfikacji działek rolniczych i zwierząt.
- Przygotowanie zdolności instytucjonalnych ARiMR do wdrażania i obsługi IACS na wszystkich poziomach funkcjonalności.
- Podniesienie wiedzy na temat wdrażania płatności bezpośrednich i odpowiednich środków towarzyszących ze szczególnym uwzględnieniem zintegrowanego systemu kontroli włączając w to metody teledetekcyjne oraz technik systemu informacji przestrzennej.

- Zapewnienie efektywnego przepływu informacji do rolników - beneficjentów projektu jak również do instytucji współpracujących (administracja rządowa i samorządowa, instytucje działające w otoczeniu rolniczym, itd.) na zasadach związanych z prawidłowym wypełnieniem wniosków o pomoc oraz procedurą ich składania konieczną do sprawnego funkcjonowania całego systemu.

W ramach projektu ARiMR realizowała dwa kontrakty:

- Kontrakt nr 1 - Twinning (PL00/IB/AG/07),
- Kontrakt nr 6 - Zakup kolczyków w ramach wdrażania IACS (część inwestycyjna projektu).

Realizacja Umowy Twinningowej rozpoczęła się w listopadzie 2002 r. W roku 2003 w ramach realizacji Twinningu odbyło się 105 tygodniowych misji ekspertów krótkoterminowych, którzy przekazywali pracownikom ARiMR wiedzę i doświadczenia krajów członkowskich w zakresie m.in. następujących zagadnień:

1. System Identyfikacji Działek Rolnych - Pilotażowe wdrożenie LPIS,
2. Administrowanie mechanizmami WPR, w tym:
 - płatności powierzchniowe WPR i wybrane rośliny specjalne,
 - środki towarzyszące,
 - uprawy specjalne,
 - świeże i przetworzone owoce i warzywa,
 - utworzenie agencji płatniczej.
3. Efektywny system kontroli na miejscu - opracowanie projektu technicznego dla pilotażowej kampanii kontrolnej.
4. Programy szkoleniowe dotyczące płatności UE przeznaczone dla pracowników ARiMR, innych administracji rządowych i rolników.
5. Przygotowanie ostatecznej wersji formularzy wniosków o pomoc dla poszczególnych schematów płatności UE.
6. Kampania informacyjna skierowana do rolników.

W ramach realizacji poszczególnych Komponentów Umowy Twinningowej osiągnięto następujące rezultaty:

- **Komponent 1:** „*Pilotażowe wdrożenie Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS)*”. Przygotowano wytyczne dotyczące budowy rejestru gospodarstw, opracowano założenia i warunki techniczne do budowy systemu LPIS i procedury kontroli wykonanych prac przez wykonawcę zewnętrznego. Sporządzono wykaz zalecanego oprogramowania GIS i sprzętu dla przeprowadzenia pilotażu oraz opracowano wytyczne dotyczące przygotowania przetargu na realizację systemu LPIS i na realizację ortofotomapy na bazie obrazowań satelitarnych i lotniczych na obszarach pilotażowych (po 2 powiaty). Opracowano wytyczne dotyczące włączenia pilotażowej bazy danych systemu LPIS do budowanego systemu ZSZiK.
- **Komponent 2:** „*Administrowanie mechanizmami WPR*”: W ramach **Działań 2.1 do 2.4** w tym komponencie przeprowadzona została analiza prawodawstwa polskiego w odniesieniu do obowiązującego prawodawstwa UE oraz przygotowano księgi procedur do obsługi płatności. Ponadto, w poszczególnych obszarach zrealizowano następujące zadania:
 - **Działanie 2.1:** „*Płatności powierzchniowe WPR i wybrane rośliny specjalne*” - przygotowano potrzebną dokumentację (w tym formularze wniosków, listy kontrolne, itp.),
 - **Działanie 2.2:** „*Środki towarzyszące*” - zdefiniowano zalecenia dotyczące opracowania systemu informatycznego i potrzeb kadrowych, opracowano raport nt. sprawozdawczości w zakresie środków towarzyszących,

- **Działanie 2.3:** „*Uprawy specjalne*” - przeprowadzono szczegółową analizę systemu zarządzania i systemu kontroli w sektorze suszu paszowego i tytoniu. Ze względu na zmiany organizacyjne w zakresie zarządzania uprawami specjalnymi, działanie zostało wyłączone z Umowy Twiningowej w II połowie 2003 r.,
 - **Działanie 2.4:** „*Świeże i przetworzone owoce i warzywa*” - przeprowadzono analizę zarządzania krajowym limitem ilości pomidorów przeznaczonych do przetwórstwa oraz raport nt. sprawozdawczości w zakresie rynków owoców i warzyw świeżych i przetworzonych,
 - **Działanie 2.5:** „*Utworzenie agencji płatniczej*”. Określono zasady współpracy, zakresy zadań i obowiązków wszystkich instytucji uczestniczących w przepływie informacji i środków w ramach WPR, przygotowano projekt umowy delegowania zadań agencji płatniczej oraz zdefiniowano terminy realizacji płatności w ramach poszczególnych instrumentów WPR. Przygotowano kryteria wyboru banku obsługującego agencję płatniczą oraz wypracowano projekt umowy o prowadzeniu bieżącego rachunku bankowego dla agencji płatniczej. W ramach raportowania do KE wypracowano formy współpracy odnośnie wymiany informacji między poszczególnymi jednostkami oraz określono wymagany zakres informacji, wzory i formę dokumentów przekazywanych przez poszczególne jednostki. Przeanalizowano strukturę organizacyjną ARiMR jako agencji płatniczej i oceniono ją pod względem efektywności zarządzania środkami pochodzącymi z EAGGF. Przygotowano kompletny pakiet akredytacyjny oraz dokumentację dla Komisji Europejskiej zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami i wytycznymi UE. Opracowano koncepcję i harmonogram wdrożenia zaleceń audytu przedakredytacyjnego.
- **Komponent 3:** „*Efektywny system kontroli na miejscu - Opracowanie projektu technicznego dla pilotażowej kampanii kontrolnej*”. Przeprowadzono analizę prawodawstwa UE w odniesieniu do systemu kontroli płatności. Opracowano założenia dla realizacji procedur kontrolnych odnoszących się do programów rolno-środowiskowych dla kontroli w roku 2004. Opracowano księgi procedur do kontroli na miejscu. Przygotowano końcową wersję dokumentacji przetargowej oraz dokumentacji technicznej dla pilotażowej kampanii kontrolnej przeprowadzanej przy wykorzystaniu metod tradycyjnej inspekcji terenowej oraz teledetekcji. Opracowano końcową wersję dokumentacji przetargowej na materiały kartograficzne (odwzorowania lotnicze i satelitarne) dla pilotażowej kampanii kontrolnej. Przeprowadzono szczegółową analizę wyników kontroli teledetekcyjnej otrzymanych w ramach pilotażowej kampanii kontrolnej.
 - **Komponent 4:** „*Programy szkoleniowe dotyczące płatności UE przeznaczone dla pracowników ARiMR, innych administracji rządowych i rolników*”. W ramach poszczególnych elementów systemu ZSiK przeprowadzono szereg programów szkoleniowych dla pracowników ARiMR (szkolenia dla trenerów, pracowników Agencji, rolników).
 - **Komponent 5:** „*Praktyczne szkolenia dla pracowników ARiMR*”. Przeprowadzono praktyczne szkolenia dla pracowników ARiMR wdrażających system IACS oraz agencji płatniczej.
 - **Komponent 6:** „*Formularze wniosków o pomoc dla płatności UE*”. Opracowano ostateczne wersje formularzy wniosków o pomoc dla poszczególnych schematów płatności UE.
 - **Komponent 7:** „*Materiały informacyjne i promowanie płatności UE*”. Przygotowano materiały informacyjne dla rolników oraz przygotowanie planu i rozpoczęcie kampanii informacyjnej i promocyjnej.

W ramach Umowy Twinningowej PL2000/IB/AG09 firma Scanagri przeprowadziła w okresie od 04.08. do 10.10.2003 audyt dotyczący wdrażania Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Po przedstawieniu dnia 17 listopada 2003 r. raportu końcowego z przeprowadzonego audytu ARiMR przedstawiła do niego uwagi i przesłała je do MRiRW.

Celem głównym działania audytowego było przeprowadzenie oceny:

- przygotowania ARiMR pod względem organizacyjnym do pełnienia funkcji agencji płatniczej (ocena struktury organizacyjnej, weryfikacja pisemnych procedur zarządzania poszczególnymi schematami pomocy w ramach WPR),
- wdrażania Części Nieinformatycznej ZSZiK (analiza i ocena produktów Części Nieinformatycznej ZSZiK).

W **Raporcie Końcowym** stwierdzono, iż do najważniejszych z zagrożeń należy sprawne wdrożenie nowej struktury organizacyjnej w oparciu o wystarczającą ilość etatów, obsadzonych odpowiednio przygotowanym personelem. W trakcie prowadzonych analiz procedur ZSZiK stwierdzono także bardzo duży wpływ na stan przygotowań i wdrożenie systemu czynników zewnętrznych takich jak:

- brak aktów prawnych,
- ryzyko zgrania systemu informacyjnego z systemem informatycznym.

ARiMR w kwietniu 2003 r. wystąpiła z wnioskiem do Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej o wyrażenie zgody na przedłużenie czasu trwania projektu oraz okresu wydatkowania, w związku z opóźnieniem realizacji projektu oraz koniecznością dostosowania zakresu umowy do nowych potrzeb Agencji, wynikających z przyjęcia przez Polskę systemu jednolitej płatności obszarowej (SAPS) i zmianami struktury organizacyjnej w ARiMR. W dniu 23 października 2003 r. Komisja Europejska podpisała Addendum do Memorandum Finansowego Phare 2000, w którym przedłużono okres realizacji projektu do 31 lipca 2004 r., natomiast okres wydatkowania do 30 września 2004 r.

Realizacja części inwestycyjnej – zakup kolczyków: środki na zakup kolczyków w ramach projektu PL0006.09 zostały wydatkowane jeszcze w 2002 roku: za kwotę 9 667 770,00 PLN zakupiono 3 656 100 kolczyków oraz 3 973 kolczykownic z igłami, natomiast dostawy zakupionego sprzętu zostały zakończone w lipcu 2003 r.

Projekt PL0104.08 Dalsze przygotowanie do wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem teledetekcji i systemów GIS

Podstawowym zadaniem projektu jest zbudowanie graficznych baz danych ZSZiK w oparciu o System Identyfikacji i Rejestracji Działek Rolniczych (LPIS).

Cele projektu:

- Opracowanie warstwy referencyjnej ortofotomapy dla potrzeb Systemu Identyfikacji i Rejestracji Działek Rolniczych (LPIS).
- Stworzenie podstaw do zintegrowania opisowych i graficznych baz danych przy pomocy technik GIS (Systemu Informacji Przestrzennej).
- Zastosowanie numerycznych wersji map dla celów wizualizacji lokalizacji stad zwierząt z użyciem technik GIS.
- Zwiększenie wiedzy na temat przygotowania materiałów fotogrametrycznych oraz metodologii kontroli powierzchniowych i zwierzęcych wniosków o pomoc składanych przez beneficjentów IACS.

W ramach tego projektu dla ARiMR przewidziano realizację trzech kontraktów:

- Kontrakt nr 1 - Umowa Twinningowa (PL2001/IB/AG07),

- Kontrakt nr 2 - Pilotażowa Kampania Kontrolna,
- Kontrakt nr 3 - Budowa ortofotomapy.

Kontrakt nr 1 - Twinning

Pierwotnie (zgodnie z zapisami fiszy) Twinning miał się rozpocząć w listopadzie 2002 r., jednak w związku z zawieszeniem przez Komisję Europejską od 3 października 2001 r. do 5 lipca 2002 r. wszelkich działań związanych z budową IACS-u, nastąpiło znaczne opóźnienie rozpoczęcia realizacji zadań.

Prace nad Umową Twinningową zostały zintensyfikowane w połowie roku 2003, w ich trakcie konieczne było zweryfikowanie potrzeb ARiMR w odniesieniu do dotychczasowych założeń fiszy projektowej oraz pierwotnego projektu umowy twinningowej. Ze względu na fakt, iż rozpoczęcie projektu opóźniło się o ponad rok, ARiMR zrezygnowała z pomocy ekspertów w zakresie pilotażowej kampanii kontrolnej 2003 oraz przygotowania kampanii kontrolnej 2004 (znaczna część tych zadań została zrealizowana w ramach Phare 2000 po rewizji umowy), natomiast złożyła propozycję włączenia do umowy pomocy ekspertów w zakresie kampanii kontrolnej 2005 – propozycja została zaakceptowana przez partnerów twinningowych. Ponadto konieczna stała się kolejna rewizja zawartości merytorycznej Umowy w związku z faktem, iż na końcowym etapie prac nad Umową jeden z partnerów (Włochy) wniosły tak zasadnicze zmiany co do zakresu Umowy, iż duński Project Leader po uzyskaniu zgody Przedstawicielstwa KE zdecydował o wykluczeniu Włoch z udziału w projekcie.

Ostateczna wersja Umowy w dniu 27 listopada 2003 r. została przekazana do Przedstawicielstwa KE w Warszawie, w dniu następnym Przedstawicielstwo przesłało umowę do Brukseli do akceptacji Komitetu Sterującego. Umowa Twinningowa została zaakceptowana przez stronę polską i unijną w styczniu 2004 r. Rozpoczęcie Twinningu zostało zaplanowane na luty 2004 r.

Zaakceptowana Umowa składa się z 5 Komponentów:

- **Komponent 1: System LPIS** - zakończenie procesu rejestracji gospodarstw oraz wzmocnienie umiejętności zarządczych Departamentu odpowiedzialnego za LPIS,
- **Komponent 2 GIS** –zintegrowanie GIS z IACS-em, w szczególności zaś 50 pracowników Centrali ARiMR oraz Oddziałów Regionalnych zostanie przeszkolonych w zakresie materiałów fotogrametrycznych oraz metodologii kontroli,
- **Komponent 3 Kampania Kontrolna 2004** – zapewnienie właściwej struktury administracji kontrolnej na poziomie Centrali i Oddziałów Regionalnych,
- **Komponent 4 Kampania Kontrolna 2005** – zasadniczym celem komponentu jest zapewnienie właściwej struktury administracji kontrolnej na poziomie Centrali i Oddziałów Regionalnych,
- **Komponent 5 Kontrola IRZ** – podstawowym celem tego komponentu jest zapewnienie właściwej struktury oraz wdrożenie procedur w zakresie kontroli IRZ w ramach ARiMR oraz Inspektoratu Weterynaryjnego.

Kontrakt nr 2 - Pilotażowa Kampania Kontrolna

W ramach przygotowań do pilotażowej kampanii kontrolnej przeprowadzono przetarg na wypożyczenie GPS i Total Station dla zespołów kontrolnych realizujących inspekcje terenowe w ramach pilotażowej kampanii kontrolnej. Jednak z uwagi na zbyt małą liczbę ofert spełniających wymogi przetarg nie został rozstrzygnięty. W tej sytuacji wypożyczono sprzęt dokonując wyboru firmy w trybie „z wolnej ręki”. Zapewniona została minimalna ilość sprzętu geodezyjnego dla inspektorów terenowych umożliwiającą realizację założonych zadań tzn. dokonanie kontroli na miejscu w wybranych gospodarstwach.

W trakcie pilotażu realizowano następujące kontrole:

- metodą inspekcji terenowej

W okresie od 28 czerwca 2003 r. do 15 września 2003 r. przeprowadzona została pilotażowa kampania kontrolna. W każdym województwie w dwóch miejscowościach:

- w dniach 28-19.06 przeprowadzono spotkania informacyjno-szkoleniowe dla rolników (łącznie w 32 miejscowościach w całym kraju) oraz przekazano rolnikom wnioski powierzchniowe z instrukcjami objaśniającymi ich wypełnianie; we wszystkich spotkaniach wzięło udział 1719 osób, z czego 1338 złożyło wnioski,
- począwszy od 23.07.2003 rozpoczęto realizację inspekcji terenowych w zgłoszonych gospodarstwach (855 gospodarstw); zaplanowano, uzgadniając terminy przyjazdu i harmonogram wizyty, udział ekspertów włoskich w inspekcjach terenowych realizowanych przez polskich inspektorów w ramach pilotażowej kampanii kontrolnej;

- metodą „foto”

Kontrolę metodą „foto” przeprowadzono na terenie gminy Kwity na obszarze 3,5 tys. ha w dniach 21 sierpnia – 23 września 2003 r.

- metodą teledetekcyjną

Z uwagi na trudności w terminowym pozyskaniu zdjęć satelitarnych, zadanie nie zostało zrealizowane w 2003 r. Jego realizacja przewidziana jest na rok 2004.

Kontrakt nr 3 - Budowa ortofotomapy

Celem tego kontraktu jest opracowanie numerycznej ortofotomapy w skali 1:5000 na podstawie nowych zdjęć lotniczych w skali 1:26000 dla obszaru ok. 157 000 km²;

Ww. ortofotomapa stanowi fragment ortofotomapy budowanej na potrzeby Krajowego Systemu Ewidencji Gospodarstw Rolnych i Zwierząt Gospodarskich. Brak ortofotomapy dla powierzchni całego kraju uniemożliwi budowę LPIS. Polska została zobowiązana do opracowania ortofotomapy dla powierzchni całego kraju do 1 stycznia 2005 r. W przeciwnym razie może zostać wstrzymana wypłata środków w ramach dopłat bezpośrednich dla polskich rolników.

Przetarg na wykonawcę zdjęć satelitarnych będących podstawą ortofotomapy był prowadzony przez Jednostkę Finansującą-Kontraktującą. Ze względu na przedłużającą się procedurę podpisywania kontraktów nie było możliwe w 2003 r. Jego realizacja przewidziana jest na rok 2004.

Przygotowanie projektów w ramach Phare 2003

W ramach programowania Phare 2003 dla potrzeb WPR, z dwóch zgłoszonych przez ARiMR w 2002 r. fisz projektowych tj. „*Doskonalenie systemu LPIS oraz metod kontrolnych w technologii GIS*” i „*Kontynuacja wdrażania Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt*”, Komisja Europejska, po uwzględnieniu przez ARiMR jej uwag, zaakceptowała jedynie tę pierwszą propozycję. W dniu 5 grudnia 2003 r. została podpisana II część Memorandum Finansowego Phare 2003 oraz zatwierdzono ostateczną wersję fiszki projektowej.

Projekt - PL 2003/005-710.04.05 Doskonalenie Systemu LPIS oraz metod kontrolnych w technologii GIS.

Celem tego projektu jest kontynuacja budowy baz danych Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS) z wykorzystaniem technik GIS w celu sprostania wymogom zawartym w Rozporządzeniu Rady 1593/2000.

Cele szczegółowe:

- Identyfikacja pól zagospodarowania nie kwalifikujących się do dopłat bezpośrednich na podstawie ortofotomapy.
- Pozyskanie wektorowych granic działek referencyjnych w celu osiągnięcia docelowej wersji LPIS wymaganej przez prawodawstwo unijne.
- Integracja ortofotomapy ze zwektoryzowanymi granicami działek referencyjnych.
- Kontynuacja wdrażania technik GIS w ramach działań kontrolnych (płatności bezpośrednie, środki towarzyszące, płatności dla upraw specjalnych, płatności na rynku owoców i warzyw świeżych i na przetwórstwo).
- Kontynuacja wdrażania technik teledetekcyjnych z wykorzystaniem zobrazowań lotniczych i satelitarnych w działaniach kontrolnych.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu technik GIS wśród przedstawicieli administracji systemu oraz instytucji współpracujących.

W ramach projektu będą realizowane trzy kontrakty:

- Kontrakt nr 1:
 - Twinning (PL03/IB/AG/04),
 - Szkolenia w zakresie technik GIS dla pracowników administracji systemu.
- Kontrakt nr 2:
 - Transfer danych z katastru oraz ich przetworzenie zgodnie z potrzebami systemu,
 - Pozyskanie danych graficznych niezbędnych do wykonania wektoryzacji danych rejestrowych (granice działek referencyjnych),
 - Wektoryzacja użytków rolnych (nie kwalifikujących się do płatności bezpośrednich) na podstawie stereoskopowego modelu zdjęć, łącznie z późniejszym transferem danych do systemu,
 - Integracja danych wektorowych pozyskanych z map rejestrowych z obrazami rastrowymi z ortofotomapy.
- Kontrakt nr 3 - zakup sprzętu na potrzeby weryfikacji bazy danych Systemu LPIS.

Projekty Phare związane z przygotowaniem ARiMR do wdrażania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

Projekt PL 2002/000.605.04.02 *Przygotowanie do wdrażania Europejskiego Funduszu Gwarancji i Orientacji w Rolnictwie (EAGGF).*

W 2003 r. ARiMR rozpoczęła realizację projektu *Przygotowanie do wdrażania Europejskiego Funduszu Gwarancji i Orientacji w Rolnictwie*, którego głównym celem jest przygotowanie Centrali ARiMR oraz Oddziałów Regionalnych do wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich. Projekt składa się z części twinningowej (Kontrakt 1) oraz pomocy technicznej (Kontrakt 2). Wartość projektu wynosi 2 500 000 euro, z których 500 000 euro pochodzi ze współfinansowania krajowego.

Celem Kontraktu 1 jest przygotowanie Agencji do jej nowych funkcji poprzez pomoc przy opracowaniu struktury organizacyjnej, procedur i wytycznych do wdrożenia funduszy strukturalnych. Pomoc ta jest realizowana poprzez wykorzystanie doświadczeń przy wdrażaniu Programu SAPARD z uwzględnieniem wytycznych przygotowywanych przez KE.

Celem Kontraktu 2 jest przeszkolenie pracowników Agencji oraz innych instytucji biorących udział w realizacji SPO *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich* w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych, a także pomoc w finansowaniu kampanii informacyjnej.

Termin realizacji umowy to okres od listopada 2003 r. do listopada 2004 r.

Projekt – PL 2003/005-710.04.06 *Dalsze umacnianie instytucji zaangażowanych we wdrażanie środków rozwoju wsi finansowanych z EAGGF.*

W ramach **Phare 2003/0005-710.04.06** Agencja przygotowała projekt *Dalsze umacnianie instytucji zaangażowanych we wdrażanie środków rozwoju wsi finansowanych z EAGGF*, który stanowi kontynuację projektu Phare 2002. Głównym celem projektu jest dalsze przygotowanie Centrali oraz Oddziałów Regionalnych do wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego *Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich*. Podobnie jak Projekt PL02/IB/AG/05), Projekt PL03/IB/AG/05 składa się z części twinningowej (Kontrakt 1) oraz pomocy technicznej (Kontrakt 2). Wartość projektu wynosi, zgodnie z fiszą projektową 2 300 000 euro, w tym 300 000 pochodzi ze współfinansowania krajowego.

Projekt przyczynić się ma do pogłębienia zdolności absorpcyjnych ARiMR poprzez wspieranie beneficjentów w efekcie organizowanych kampanii informacyjnych na temat Sektorowego Programu Operacyjnego oraz Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Projekt ma także przyczynić się do wzmocnienia mechanizmu współpracy pomiędzy ARiMR a innymi instytucjami zaangażowanymi we wdrożenie EAGGF oraz przygotować wszystkie instytucje wdrażające do następnego okresu programowania na lata 2007-2014.

W 2003 roku pracownicy ARiMR uczestniczyli także w programach, realizowanych przez inne instytucje krajowe, gdzie Agencja ujęta została jako współbeneficjent. Dotyczyło to następujących projektów:

- PL2000/IB/AG03 – „Rozwój instytucjonalny na rzecz agrośrodowiska i zalesienia” w celu przygotowania ARiMR w zakresie administrowania środkami.
- PL2000/IB/AG04 – „Rozwój instytucjonalny na rzecz wcześniejszego przechodzenia na emeryturę” - pracownicy ARiMR uczestniczyli w opracowaniu wieloletniego programu wdrażania systemu wcześniejszego przechodzenia na emeryturę.
- PL2000/IB/AG/08/A „Rozwój systemu organizacji rynków rolnych niezbędnego do wdrożenia mechanizmów WPR”. Fundamentalnym celem pierwszego komponentu projektu był rozwój systemu wspólnej organizacji rynków poprzez przygotowanie i wdrożenie instrumentów oraz mechanizmów WPR w administracji i organizacjach branżowych. Celem drugiego komponentu przeszkolenie przedstawicieli instytucji oraz organizacji sektorowych działających na rynkach mleka, mięsa, zbóż, skrobi ziemniaczanej, owoców i warzyw w zakresie systemów i mechanizmów WPR funkcjonujących w UE.

Kontynuacją programu Phare – rozwój instytucjonalny, jest Program „**Transition Facility**”, który pozwoli na dofinansowanie działań na rzecz wzmocnienia administracji oraz wdrażanie prawodawstwa Unii Europejskiej w okresie trzech lat po akcesji. W ramach ww. Programu, ARiMR opracowała fiszę projektową „Dalsze wzmocnienie instytucji zajmujących się wdrażaniem funduszy strukturalnych EAGGF na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich”.

Według wstępnych informacji szacuje się, iż dostępne dla Polski środki w ramach programu „Transition Facility”, to: w 2004 r. - 61,6 mln euro, w 2005 r. - 39,3 mln euro oraz w 2006 r. -19,4 mln euro. Razem w latach 2004-2006 Polska będzie dysponowała środkami z programu „Transition Facility” w wysokości ponad 120,3 mln euro.

IV. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI

Istotnym elementem działań Agencji jest rozwijanie współpracy z instytucjami zewnętrznymi. Do instytucji tych należą m.in. agencje rządowe, banki, instytucje doradztwa rolniczego, organizacje pozarządowe, itp. W 2003 roku współpraca prowadzona była w zakresie:

- realizacji procedur instrumentów pomocy stosowanych przez ARiMR;
- działań służących informowaniu o dostępnych i przygotowywanych programach i wspieraniu potencjalnych wnioskodawców ubieganiu się o wsparcie finansowe (kredyty preferencyjne, Program SAPARD).

Banki

Pomoc krajowa

Banki są podstawowym partnerem Agencji w systemie wdrażania instrumentów pomocy krajowej (kredyty preferencyjne). Zgodnie z zawartymi z bankami umowami o współpracy, każdego roku Agencja określa im limit akcji kredytowej na dany rok kalendarzowy. Szczegółowe informacje na temat prowadzonej w 2003 roku współpracy z bankami w tym zakresie przedstawione są w rozdziale poświęconym pomocy krajowej (rozdz. II).

Program SAPARD, Fundusze Strukturalne

Mając na uwadze formę pomocy udzielanej w ramach Programu SAPARD (refundacja poniesionych wydatków) współpraca z bankami jest bardzo istotnym elementem wpływającym na absorpcję dostępnych środków. Przygotowując się do uruchomienia Programu SAPARD Agencja zebrała informacje na temat przygotowanych przez banki ofert związanych z Programem SAPARD (tzw. kredyty pomostowe oraz kredyty dopełniające). Oferty te zostały opublikowane na stronach internetowych Agencji jeszcze w 2002 roku. W drugiej połowie 2003 r. Agencja przeprowadziła badanie dotyczące udziału banków w obsłudze Programu poprzez udzielanie kredytów na inwestycje współfinansowane z SAPARD-u. Wyniki badania wskazały, iż w 75, 6 % banki wyraziły gotowość zaoferowania kredytów pomostowych na warunkach korzystniejszych niż kredyt komercyjny. Ponad połowa badanych banków uznała za wystarczające do udzielenia kredytu dokumenty składane do Agencji o pomoc w ramach Programu SAPARD.

Prowadzona współpraca kontynuowana będzie podczas realizacji instrumentów pomocy dostępnych w ramach funduszy strukturalnych.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego

Centra Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich

Izby Rolnicze

Pomoc krajowa

Ważną rolę w realizacji zadań przez ARiMR odgrywają Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Regionalne Centra Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (od 1999 r.). Podobnie jak w poprzednich latach, w 2003 r. podstawowy zakres tej współpracy dotyczył opiniowania przez te jednostki planów przedsięwzięć inwestycyjnych składanych przez podmioty ubiegające się o kredyty z dopłatą Agencji do oprocentowania. Wynika on z zapisu § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. *w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji* (Dz. U. z 1996 r. Nr 16, poz. 82, z późniejszymi zmianami), zgodnie, z którym warunkiem udzielenia przez Agencję dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych jest

przedstawienie przez kredytobiorcę planu przedsięwzięcia, pozytywnie zaopiniowanego przez właściwy dla miejsca realizacji przedsięwzięcia Ośrodek Doradztwa Rolniczego (patrz rozdz. II). Szczegółowe zasady współpracy Agencji z ODR w tym względzie, uregulowane w stosownych porozumieniach zawartych pomiędzy Prezesem Agencji a Dyrektorami ODR, zobowiązują także ODR do udzielania informacji osobom i podmiotom ubiegającym się o kredyty z dopłatą Agencji do oprocentowania oraz do sporządzania dla Agencji miesięcznych informacji na temat opiniowanych planów przedsięwzięć inwestycyjnych. Na podstawie tych informacji w Agencji przygotowywana była informacja zbiorcza dla Kierownictwa Agencji i Dyrektorów Centrali ARiMR. Prezentowane dane umożliwiały m.in.:

- prognozowanie przewidywanych dopłat do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki i wynikających z tego tytułu skutków finansowych dla Agencji,
- analizowanie wielkości i rodzaju popytu na kredyty preferencyjne z dopłatą Agencji do oprocentowania,
- określenie tendencji w potencjalnym kredytowaniu przez banki w podziale na poszczególne linie kredytowe,
- monitorowanie relacji pomiędzy pozytywnie zaopiniowanymi planami przedsięwzięć inwestycyjnych a udzielonymi przez banki kredytami inwestycyjnymi.

Ponadto, Ośrodki Doradztwa Rolniczego uczestniczyły we wdrażaniu i upowszechnianiu rachunkowości w gospodarstwach rolników, którzy zaciągnęli kredyty ze zwiększonymi dopłatami Agencji do oprocentowania. Po podpisaniu stosownej umowy ODR-y otrzymały na ten cel dofinansowanie z Agencji. Zapisy rachunkowości rolnej prowadzone z pomocą doradców z ODR ułatwiają rolnikom zarządzanie gospodarstwem w warunkach gospodarki rynkowej oraz umożliwiają monitorowanie i ocenę efektywności udzielonych kredytów preferencyjnych. Szczegółowe zasady dofinansowania regulowane są corocznie Zarządzeniami Prezesa ARiMR (patrz rozdz. 2 Sprawozdania).

Ośrodki Doradztwa Rolniczego mogły także ubiegać się, podobnie jak szkoły, uczelnie, instytuty naukowe i zakłady doświadczałne, o dofinansowanie Agencji na realizację przedsięwzięć w ramach programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, zawierając stosowne umowy z Agencją. Środki finansowe Agencji ułatwiały ODR prowadzenie działań edukacyjnych służących m.in. podnoszeniu kwalifikacji zawodowych rolników prowadzących gospodarstwa rolne oraz szkolenie mieszkańców terenów wiejskich w zawodach pozarolniczych. Szczegółowe zasady dofinansowania regulowane są corocznie Zarządzeniami Prezesa ARiMR (patrz rozdz. 2 Sprawozdania).

Program SAPARD

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej (Dz. U. z dn. 09 lipca 2002 roku, Nr 102, poz. 928 z późn. zm.) Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (KCDRRiOW) dokonuje oceny techniczno ekonomicznej przedsięwzięć, które mają być współfinansowane ze środków Programu SAPARD w ramach Działania 2 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych*. W związku z powyższym Agencja na bieżąco współpracowała z KCDRRiOW m.in. w zakresie wyjaśniania wątpliwości interpretacyjnych odnośnie warunków udzielania pomocy z Programu SAPARD (zapytania pisemne, spotkania, szkolenia, seminaria).

W celu ułatwienia rolnikom korzystania z pomocy finansowej Programu SAPARD w 2003 roku Agencja udzielała wsparcia finansowego na realizację zadań w zakresie doradztwa i informacji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym, związaną z realizacją przedsięwzięć w ramach Programu SAPARD. W 2003 r. podpisała umowy z 19 ODR-ami i 7 RCDRRiOW w sprawie udzielenie pomocy beneficjentom Działania 2 i Działania 4.1 w przygotowaniu wniosków. Pomoc merytoryczna dla rolników polegała na udostępnieniu zainteresowanym niezbędnej dokumentacji (druków wniosków, instrukcji itp.) oraz

pomocy doradców przy prawidłowym wypełnianiu formularzy wniosków i biznes planów zgodnie z obowiązującymi procedurami. Szczegółowe informacje o udzielonej przez ww. instytucje pomocy przedstawione są w rozdziale poświęconym realizacji Programu SAPARD.

Wspólna Polityka Rolna

Przygotowując się do realizacji zadań związanych z wdrażaniem instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) Agencja podjęła współpracę z instytucjami, które będą doradzać rolnikom w wypełnianiu wniosków i innych dokumentów związanych z płatnościami w ramach WPR. Do instytucji tych należy m.in. Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, z którym 6 sierpnia 2003 zostało podpisane porozumienie o współpracy oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych, z którą porozumienie o współpracy podpisano 3 września 2003 r. Porozumienia takie zostały też podpisane pomiędzy poszczególnymi oddziałami regionalnymi Agencji a regionalnymi centrami rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, ośrodkami doradztwa rolniczego oraz izbami rolniczymi.

W związku z podpisanymi porozumieniami w 2003 roku zorganizowano cykl szkoleń dla instytucji zewnętrznych. W szkoleniach dotyczących instruktazu wypełniania wniosku o wpis o ewidencji i wniosku przyznanie płatności obszarowych udział wzięło m.in.:

- 2827 pracowników ODR i RCDRRiOW,
- 839 pracowników Izb Rolniczych.

Agencja Rynku Rolnego

Zgodnie z przepisami o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz zmianie niektórych ustaw, ARiMR wspólnie z Agencją Rynku Rolnego (ARR) realizuje zadania związane z mechanizmami interwencji na rynku świeżych owoców i warzyw. Ponadto w przypadku kwot mlecznych oraz dopłat do produkcji wybranych produktów mlecznych, ARR będzie korzystać z danych IACS.

W związku z powyższym w drugiej połowie 2003 r. podjęto działania zmierzające do podpisania porozumienia z Agencją Rynku Rolnego w sprawie współdziałania przy realizacji mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej. Projekt porozumienia pomiędzy ARiMR i ARR przewidywał, że współpraca prowadzona będzie w zakresie wymiany informacji i ustalania standardów informatycznych niezbędnych do wspierania mechanizmów WPR.

Porozumienie zostało podpisane 6 lutego 2004 r.

Główny Urząd Geodezji i Kartografii

W związku prowadzonymi działaniami informacyjno-promocyjnymi dla rolników, których celem jest zapoznanie przyszłych beneficjentów z zasadami funkcjonowania systemu płatności obszarowych, w dniu 7 października 2003 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii. Celem Porozumienia jest współdziałanie stron na rzecz wsparcia procesu budowy poprawnego, spójnego i kompletnego rejestru wniosków o przyznanie płatności, a także ewidencji gospodarstw rolnych poprzez udostępnienie dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej na potrzeby kampanii informacyjno-promocyjnej, a w szczególności:

- wykorzystywanie przez Agencję danych ewidencji gruntów i budynków oraz innych danych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego na potrzeby kampanii informacyjno-promocyjnej rolników w ramach budowy zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli,
- udostępnienie na potrzeby kampanii kopii rejestrów gruntów oraz kopii map ewidencyjnych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, z obszaru całego kraju.

Wykaz instytucji, z którymi podpisano w 2003 roku porozumienia o współpracy

- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej – 3.07.2003 r.,
- Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju rolnictwa i Obszarów Wiejskich – 6.08.2003 r.,
- Mazowiecki Bank Regionalny S.A. – 8.08.2003 r.,
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. – 1.08.2003 r.,
- Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. – 21.08.2003 r.,
- Krajowa Rada Izb Rolniczych – 3.09.2003 r.,
- Krajowy Związek Banków Spółdzielczych – 8.09.2003 r.,
- Główny Urząd Geodezji i Kartografii – 7.10.2003 r.,
- Związek Powiatów Polskich – 24.10.2003 r.,
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – 15.12.2003 r.

V. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO AGENCJI W 2003 R.

Planowane na 2003 rok wpływy ARiMR zostały zrealizowane w 100%, natomiast wydatki planowane na 2003 rok zostały zrealizowane w 94,6%.

Na niepełne wykonanie ujętych w planie finansowym wydatków, największy wpływ miała niepełna realizacja zadań w następujących pozycjach:

1. Wydatki na budowę oprogramowania dla systemu IACS (umowa z HP, poz. 3.18) planowano 87.311 tys. zł, wykonano – 69.998 tys. zł, tj. 80,2% wielkości planowanej. Niepełne wykonanie planu finansowego w ww. pozycji jest wypadkową dwóch składowych:
 - nieodebrania produktów A.X., A.XII i A.XIII, co związane było z przedłużającymi się pracami nad odbiorem poszczególnych aplikacji systemu informatycznego,
 - zmianami kursu EUR/PLN.Z uwagi na fakt, iż umowa z HP jest nominowana w EUR, do planu na 2003 r. przyjęto kwoty obliczone po kursie 1EUR = 4,6021 PLN, natomiast wydatki były przeliczane wg kursów z dnia wystawienia faktur, co generowało – najczęściej ujemne – różnice kursowe.
2. Wydatki majątkowe (poz. 3.24.) planowano 289.512 tys. zł, wykonano – 274.772 tys. zł, tj. 94,9% wielkości planowanej. Niepełne wykonanie planu finansowego w ww. pozycji wynika z niepełnego zrealizowania następujących zadań:
 - zakupy lokali dla Oddziałów Regionalnych i Biur Powiatowych - z planowanych wydatków w kwocie 5.946 tys. zł wydatkowano 590 tys. zł,
 - modernizacja i adaptacja lokali wojewódzkich i powiatowych - z planowanych wydatków w kwocie 43.323 tys. zł wydatkowano 36.678 tys. zł. Wśród czynników, które były przyczyną niepełnej realizacji planu finansowego w tej pozycji można wymienić:
 - opóźnienia w odbiorze robót budowlanych, przez co odbiory te przesunięte zostały na 2004 r. i zostaną zapłacone z budżetu 2004 r.,
 - weryfikację kosztorysów, co spowodowało redukcję planowanych wydatków,
 - wstrzymania części płatności, gdyż zawarto umowy na blokadę części płatności, które będą zwolnione po okresie bezusterkowej eksploatacji pomieszczeń.
 - niepełne wykonanie planowanych wydatków informatycznych, w tym nie zrealizowanie:
 - planowanego zakupu oprogramowania do projektowania procedur, które zostanie zakupione w ramach planu na 2004 rok (700 tys. zł),
 - planowanej rozbudowy Systemu SI-ARiMR-KI.
 - niewykonanie zamiany pożyczki udzielonej Dolnośląskiemu Rynkowi Hurtowemu we Wrocławiu i odsetek na akcje tego podmiotu, spowodowane brakiem rejestracji uchwały WZA w Sądzie.
3. Wydatki związane z Identyfikacją i Rejestracją Zwierząt (poz. 3.20.) planowano 69.120 tys. zł, wykonano – 54.555 tys. zł, tj. 78,9% planowanej wielkości. Główną przyczyną niepełnego wykonania w ww. pozycji planu finansowego ARiMR na 2003 r. był brak ostatecznych uregulowań prawnych dotyczących znakowania zwierząt na terenie Polski, co utrudniało planowanie kosztów jak również i późniejszą realizację zadań związanych z oznakowaniem zwierząt. Pomimo projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1330 z dnia 22 stycznia 2003 r., który został zastąpiony rządowym projektem ustawy - druk nr 2211 r. z 15.10.2003r.) w 2003 roku nie uchwalono nowej ustawy, co przenosi się bezpośrednio na

metody znakowania zwierząt, jak również na koszty realizacji tego zadania ponoszone przez ARiMR.

4. Wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji (poz. 3.22.) planowano 289.956 tys. zł, wykonano – 278.685 tys. zł, tj. 96,1% wielkości planowanej. Niepełne wykonanie planu finansowego w ww. pozycji wynika z niepełnego zrealizowania następujących zadań:
 - wydatki z tytułu wynagrodzeń (poz. 3.22.2) planowano w kwocie 146.964 tys. zł, natomiast realizacja planu finansowego za 2003 r. wg stanu na dzień 31.12.2003 r. wyniosła 141.643 tys. zł, co stanowi 96,4% planu,
 - wydatki z tytułu składek od wynagrodzeń (poz. 3.22.3.) w kwocie 28.346 tys. zł, natomiast realizacja planu finansowego za 2003 r. wg stanu na dzień 31.12.2003 r. wyniosła 25.310 tys. zł, co stanowi 89,3 % planu,
Niepełne wykonanie planu finansowego w ww. pozycjach spowodowane było przede wszystkim opóźnieniami w procesie zatrudniania nowych pracowników, które spowodowało niewykonanie planu zatrudnień w ARiMR. Powyższy czynnik bezpośrednio przyczynił się do niepełnej realizacji planowanych w 2003 r. wydatków z tytułu wynagrodzeń pracowniczych oraz pochodnych od wynagrodzeń. Drugim istotnym czynnikiem wpływającym na niepełną realizację zakładanych wydatków było nie naliczanie składek ZUS od wynagrodzeń przekraczających poziom trzydziestokrotności prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone (art. 19 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o *systemie ubezpieczeń społecznych* - Dz.U. 98.137.887).
 - pozostałe bieżące koszty funkcjonowania (poz. 3.22.4.) w kwocie 94.570 tys. zł, natomiast realizacja planu finansowego za 2003 r. wg stanu na dzień 31.12.2003 r. wyniosła 91.656 tys. zł, co stanowi 96,9 % planu.
Główną przyczyną niepełnej realizacji planu finansowego w ww. pozycji było niezrealizowanie planu finansowego przez Oddziały Regionalne i Biura Powiatowe, co bezpośrednio wynika z problemów w przeprowadzeniu postępowań przetargowych o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku czego planowane zakupy zostały przesunięte do realizacji w ramach planu finansowego na 2004 rok.
5. Współfinansowanie programów Phare (poz. 3.21.) - planowano 9.510 tys. zł, wykonano – 326 tys. zł, tj. 3,4% wielkości planowanej Niepełna realizacja planu finansowego w ww. pozycji wynika z zawyżenia pozycji planowanych o wydatki, które zostały ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wydatków, które nie wygasają z końcem 2003 roku. Wydatki te będą realizowane w 2004 roku. Konieczność ujęcia ww. środków w wymienionym rozporządzeniu wynika wskutek opóźnień w podpisaniu stosownych umów międzynarodowych i rozpoczęciu realizacji poszczególnych projektów.
6. Budowa Systemu Ewidencji Działek Rolnych – LPiS (poz. 3.19) - planowano 44.400 tys. zł, wykonano – 35.414 tys. zł, tj. 79,8% wielkości planowanej. Stopień realizacji planu w zakresie ww. pozycji uwarunkowany był przedłużającymi się z przyczyn formalnych procedurami przetargowymi, oraz merytorycznymi aspektami związanymi z kontrolą jakości i odbiorami prac. Szczegółowa weryfikacja i kontrola jakości zleczanych prac, przeprowadzana przez podmioty zewnętrzne wyłonione w odrębnych procedurach przetargowych, podlegających tym samym problemom formalnym, często związanym z wykorzystywaniem przez oferentów pełnej ścieżki odwoławczej przewidzianej ustawą o zamówieniach publicznych, przesunęła zakładane we wcześniejszych harmonogramach terminy płatności za zlecane w ramach budowy baz danych LPiS prace na 2004 r. Dodatkowo, w związku z rozstrzygnięciem procedur przetargowych powstały oszczędności wynikające z niższych niż zakładano cen ofertowych.

W wyniku niższej od zakładanej w planie finansowym ARiMR realizacji wydatków, planowany stan środków finansowych do dyspozycji na koniec roku został zrealizowany w 115,8%.

Natomiast w zakresie zobowiązań roku bieżącego płatnych w roku następnym, założenia przyjęte w planie finansowym na 2003 rok zostały zrealizowane w 64,7%.

Na niepełne wykonanie planu finansowego w tej pozycji miało wpływ przede wszystkim nie zrealizowanie planowanych zadań w następujących pozycjach:

1. Wydatki majątkowe (poz. 5.15) planowano 162.663 tys. zł, wykonano – 18.746 tys. zł, tj. 11,5% wielkości planowanej. Niepełne wykonanie planu finansowego w pozycji zobowiązań 2003 r. płatnych w roku 2004 spowodowane było przede wszystkim:
 - przesunięciem terminu realizacji zakupu aplikacji e-learning. Aplikacja ta będzie zakupiona w 2004 roku,
 - niepełnym wykonaniem planowanych zakupów lokali wojewódzkich i biur powiatowych. W grudniu 2003 r. zawarto przedwstępne umowy zakupu 14 nieruchomości na łączną wartość 5.940 tys. zł, natomiast zakup pozostałych planowanych do wykupu lokali został przesunięty na 2004 rok,
 - przesunięciem na 2004 r. terminu planowanych zakupów informatycznych, tj.:
 - zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania do tego sprzętu dla pracowników sezonowych (Microsoft, Symantec, Radia),
 - zakupu oprogramowań: Geomedia, GIS,
 - zakupu serwerów do serwerowni głównej,
 - zakupu komputerów PC dla docelowego stałego zatrudnienia oraz oprogramowań do tego sprzętu (Microsoft, Symantec, Radia),
 - zakupu drukarek czarno-białych i kolorowych,
 - budowy systemu Work Flow,
 - zakupu sprzętu aktywnego LAN/WAN do serwerowni zapasowej,
 - zakupu klimatyzatorów dla serwerowni w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych.

W związku z powyższym, nie zrealizowanie planowanych zobowiązań 2003 r. płatnych w 2004 r. z tytułu zakupów informatycznych nie jest oznaką oszczędności, czy też redukcji kosztów w rachunku bezwzględny, lecz jest odzwierciedleniem opóźnień w realizacji zakupów, których nie udało się zrealizować w 2003 r., które będą ujęte w identycznym zakresie w planie finansowym na 2004 r. Zakupy te są niezbędne dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Systemu IACS i pełnienia przez ARiMR funkcji agencji płatniczej.

2. Budowa systemu LPIS (poz. 5.16) planowano 123.550 tys. zł, wykonano – 82.088 tys. zł, tj. 66,4% wielkości planowanej.
W ramach pozycji zobowiązań 2003 r. płatnych w 2004 r. zawarto w ubiegłym roku umowy na ponad 80 mln zł, które będą realizowane w 2004 roku bieżącym, natomiast dla pozostałej części planowanych zobowiązań - w wyniku rozpoczętych w 2003 r. i trwających kilka miesięcy postępowań przetargowych - zawarto umowy dopiero w styczniu 2004 r.
Dodatkowo w związku z rozstrzygnięciem procedur przetargowych powstały oszczędności wynikające z niższych niż zakładano cen ofertowych, co było dodatkową przyczyną niepełnej realizacji planowanych zobowiązań.
3. Wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania ARiMR (poz. 5.14) planowano 49.071 tys. zł, wykonano – 35.249 tys. zł, tj. 71,8% wielkości planowanej. Niepełne wykonanie planu zobowiązań w ww. pozycji wynika z niepełnej realizacji zobowiązań z tytułu wynagrodzeń

i składek od wynagrodzeń, co spowodowane było przede wszystkim niewykonaniem planu zatrudnień w ARiMR. Powyższy czynnik bezpośrednio przyczynił się do niepełnej realizacji planowanych w 2003 r. zobowiązań płatnych w 2004 r. z tytułu wynagrodzeń pracowniczych i składek od wynagrodzeń. Natomiast w zakresie pozostałych kosztów funkcjonowania niewykonanie planu zobowiązań wynika głównie z nie zaciągnięcia zobowiązań z tytułu zakupów informatycznych, spowodowanych:

- nie zakupieniem czytników kodów kreskowych na kwotę 7.000 tys. zł,
 - nie zawarciem w grudniu 2003 r. umowy na kontynuację umowy hostingowej (którą zawarto w styczniu 2004 r.),
 - mniejszymi od planowanych opłatami z tytułu sieci WAN oraz opłatami za ATiK.
4. Działalność informacyjna (poz. 5.19) planowano 8.350 tys. zł, wykonano – 563 tys. zł, tj. 6,7% wielkości planowanej. Niewykonanie zobowiązań w ww. pozycji wynika z mniejszej od planowanej wartości zakupów mapek wypisów i wyrysów gruntów z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego, na mocy porozumienia zawartego z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii oraz z niepełnego wykonania zobowiązań planowanych z tytułu działalności informacyjnej, co ma związek z opóźnieniem akcji informacyjnej wskutek opóźnień legislacyjnych.
5. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych ogółem (poz. 5.5.) - planowano 10.000 tys. zł, wykonano 4.718 tys. zł, tj. 47,2% wielkości planowanej.
Wśród czynników, które wpłynęły na niepełne wykonanie planu finansowego w tej pozycji należy przede wszystkim wymienić:
- przesunięcie akcji kredytowej na I półrocze 2004 roku. W II półroczu 2003 roku Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał 77 zgód na uruchomienie kredytów klęskowych, na podstawie, których kredytobiorcy mogą ubiegać się o ww. kredyty do 30.06.2004 roku,
 - niewykorzystanie przez banki w pełnym zakresie możliwości zastosowania obniżonego oprocentowania w części płaconej przez kredytobiorcę, a co za tym idzie zwiększenia dopłat w części płaconej przez ARiMR. Możliwość taka została wprowadzona od dnia 27.09.2003 r. i miała zastosowanie również do kredytów udzielonych w 2003 roku przed ww. datą wejścia w życie nowelizacji rozporządzenia RM w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR.
6. Finansowanie zalesiania gruntów rolnych (poz. 5.18) planowano 3.374 tys. zł, wykonano – 34 tys. zł, tj. 1% wielkości planowanej.
Pozycja ta zawierała środki na pokrycie kosztów odbioru przez Starostów zalesień jesiennych z 2003 roku. Niewykonanie planu w tej pozycji wynika z przełożenia przez Starostów terminu odbioru zalesień wykonanych jesienią 2003 roku, a w związku z tym przełożeniem terminu wystąpienia do ARiMR o refundację poniesionych kosztów odbioru zalesień.

Natomiast realizacja w pozostałych częściach planu finansowego – za wyjątkiem środków ujętych w części IVB – przebiegła w sposób zgodny z planem. Niepełna realizacja planu finansowego w części IVB wynikała w przeważającej części z opóźnienia rozstrzygnięcia wspólnego postępowania przetargowego na zakup ortofotomapy prowadzonego przez Fundację „Fundusz Współpracy”. Postępowanie to zostało rozstrzygnięte dopiero w 2004 roku i w tym roku będą ponoszone wydatki związane z realizacją tego zadania.

VI. ANEKS

- 1. Załącznik nr 1 - Skład Rady ARiMR w 2003 r.**
- 2. Załącznik nr 2 - Szczegółowy wykaz działań kontrolnych, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Kontroli Wewnętrznej ARiMR**
- 3. Załącznik nr 3 - Szczegółowy wykaz działań audytorskich, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Audytu Wewnętrznego ARiMR**
- 4. Załącznik nr 4 - Spis wykresów**
- 5. Załącznik nr 5 - Spis tabel**
- 6. Załącznik nr 6 - Tabela realizacji planu finansowego ARiMR za 2003 rok**

Załącznik nr 1

SKŁAD RADY AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA W 2003 ROKU

Alfred Domagalski	Przewodniczący Rady ARiMR; Przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Krajowej Rady Spółdzielczej.
Jerzy Chróścikowski	Zastępca Przewodniczącego Rady ARiMR; Członek Prezydium Rady Krajowej NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Rady Krajowej NSZZ Rolników Indywidualnych.
Bogusław Włodarczyk	Zastępca Przewodniczącego Rady ARiMR; Skarbnik Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.
Aleksander Szmigiel	Kierownik Katedry Szczegółowej Uprawy Roślin Akademii Rolniczej im. Hugo Kołłątaja w Krakowie; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Ministra Finansów.
Maria Zwolińska	Radca Generalny w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi; powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Zofia Chrempińska	p.o. Dyrektora Departamentu Leśnictwa w Ministerstwie Środowiska; powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Ministra Środowiska.
Magdalena Tarczewska - - Szymańska	Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej; powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 19 września 2003 r. na wniosek Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (powołana na miejsce pana Marka Szczepańskiego – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej powołanego przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej).
Małgorzata Golik	Dyrektor Departamentu Analiz Makroekonomicznych i Strukturalnych; powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 11 kwietnia 2003 r. na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego (powołana na miejsce pana Jerzego Millera powołanego przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego).
Wiesław Kubicki	Wójt Gminy Zarzecze; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych.
Artur Ławniczak	Prezes Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników.

- Andrzej Anulewicz Przewodniczący Rady Nadzorczej Krajowego Związku Rewizyjnego „Samopomoc Chłopska”; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Krajowego Związku Rewizyjnego „Samopomoc Chłopska”.
- Stanisława Aldona Łoś Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Gdańsku; powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Federacji Związku Producentów Rolnych.
- Stanisław Michalski Prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich.
- Jan Cieślak Członek Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”; powołany przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 lutego 2003 r. na wniosek Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”.

Załącznik nr 2

Szczegółowy wykaz działań kontrolnych, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Kontroli Wewnętrznej ARiMR

I. Kontrola realizacji umów zawartych z jednostkami współpracującymi z Agencją

Ocena prawidłowości realizacji postanowień wynikających z umów zawartych pomiędzy Agencją a podmiotami współpracującymi.

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Stwierdzone nieprawidłowości	Postępowanie pokontrolne - zalecenia
<p>- przestrzeganie przez Banki zasad udzielania kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania, - prawidłowość wykorzystania środków budżetowych kierowanych na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych i obrotowych, w tym: na skup i przechowywanie płodów rolnych, na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej, udzielanie i wykorzystanie pożyczek na małą przedsiębiorczość na wsi.</p>	<p>47 banków i ich oddziałów oraz 35 kredytobiorców w miejscu prowadzenia przedsięwzięcia,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nie przestrzeganie przez bank zasad i warunków udzielania kredytów określonych w zasadach udzielania kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania oraz niedopełnienie obowiązków wynikających z zawartych umów, np.: braku skompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę udzielanych kredytów; - udzielanie kredytów osobom nie spełniającym wymogów lub realizację przedsięwzięć, nie objętych preferencyjnym kredytowaniem i nie sprawdzenie stanu zadłużenia kredytobiorców w innych bankach; - sankcjonowanie braku lub nieprawidłowego udokumentowania wykorzystania udzielonych kredytów; - występowanie o dopłaty do oprocentowania kredytów mimo nieterminowej spłaty raty kredytu i odsetek; - brak nadzoru i monitorowania celowości wykorzystania kredytów i pożyczek oraz pełnej i terminowej realizacji przedsięwzięć realizowanych przy udziale kredytów preferencyjnych; - brak odpowiedniego zabezpieczenia zwrotu udzielonych kredytów, np.: przyjęcie na zabezpieczenie spłaty kredytów maszyn i urządzeń (bez wyceny rzeczoznawcy) o niższej wartości niż kwota udzielonego na nie kredytu, nie ustanowienie 	<p>W wyniku kontroli przeprowadzonej w bankach w okresie sprawozdawczym zakwestionowano dopłaty na ogólną kwotę 1.082.316,41 zł oraz środki Agencji przekazane na udzielenie pożyczek w kwocie 256.867,03 zł. Do dnia 31 stycznia 2004 r. zwrócone zostały dopłaty w kwocie 354.454,39 zł i pożyczki w kwocie 196.867,03 zł. Pozostała kwota będzie egzekwowana w wyniku prowadzenia windykacji lub odzyskiwana w toku postępowania upadłościowego dłużnika.</p>

		<p>sądowego zastawu rejestrowego na zakupionych ze środków kredytu maszynach, brak aktualnych polis ubezpieczeniowych na maszyny zakupione ze środków kredytu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie wywiązywanie się kredytobiorców z warunków zawartych umów kredytowych (pożyczkowych), np.: wykorzystanie kredytu (pożyczki) niezgodnie z przeznaczeniem określonym w planie przedsięwzięcia lub brak pełnego udokumentowania wykorzystania kredytu (pożyczki); - prowadzenie produkcji (działalności) niezgodnie z planem przedsięwzięcia; - sprzedaż bez zgody Agencji maszyny zakupionej ze środków kredytu; - zatrudnienie osoby niezgodnie z warunkami umowy i nie utrzymywanie w całym okresie założonym w planie przedsięwzięcia odpowiedniego stanu zatrudnienia. 	
Kontrola podmiotów skupujących mleko w klasie ekstra przeprowadzone w zakresie prawidłowości realizacji umów zawartych z ARiMR	11 podmiotów skupujących mleko	<ul style="list-style-type: none"> - opóźnienia w przekazywaniu dostawcom hurtowym dopłat do mleka klasy ekstra; - brak na fakturach wyszczególnienia kwot dopłat do mleka klasy ekstra; - przekazywanie dopłat za dostarczone mleko do pośrednika zamiast do dostawcy; - nie wypłacenie dostawcom hurtowym dopłat do mleka w klasie ekstra. 	W dwu przypadkach sprawę przekazano do windykacji i powiadomiono organy ścigania.
Kontrole prowadzone w starostwach powiatowych dotyczące wykorzystania środków finansowych na wypłaty ekwiwalentów za wyłączenie gruntów z upraw rolnych i prowadzenie upraw leśnych.	5 Starostw Powiatowych	<ul style="list-style-type: none"> - brak oświadczeń właścicieli gruntów o nie pobieraniu rent i emerytur - przekazywanie ekwiwalentu właścicielom upraw leśnych z 8-dniową zwłoką. 	
Kontrola grup producentów rolnych, którym Agencja udzieliła pomocy finansowej na założenie i wsparcie działalności administracyjnej	2 grupy producentów rolnych	<ul style="list-style-type: none"> - dwukrotne ujęcie we wniosku skierowanym do Agencji wynagrodzenia pracownika - poniesienie wydatków na cele nie związane z założeniem i wsparciem działalności administracyjnej 	

		grupy.	
--	--	--------	--

II. Kontrola jednostek Centrali Agencji, oddziałów regionalnych oraz biur powiatowych

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Stwierdzone nieprawidłowości	Postępowanie pokontrolne - zalecenia
Prawidłowość zawierania w latach 2002 – 2003 umów najmu oraz umów na remonty i adaptację lokali biurowych pozyskanych na potrzeby oddziałów regionalnych i biur powiatowych w świetle ustawy o zamówieniach publicznych oraz wewnętrznych uregulowań ARiMR.	22 kontrole w oddziałach regionalnych ARiMR	<ul style="list-style-type: none"> - brak należytego przygotowania organizacyjnego i zabezpieczenia finansowego procesu pozyskiwania i remontów lokali biur powiatowych i oddziałów regionalnych, - nie w pełni skuteczny nadzoru funkcjonalnego i instytucjonalnego procesu pozyskiwania i remontów lokali biur powiatowych i oddziałów regionalnych, - naruszenie ustawy z dnia 10.06.1994 r. o zamówieniach publicznych, - przekroczenie przez pełnomocników Prezesa Agencji zakresu udzielonych pełnomocnictw i nie przestrzegania poleceń Prezesa w procesie wynajmu lokali, - zawieranie umów lub aneksów do umów bez zbadania umocowania osób reprezentujących „wynajmującego” do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych, bez zgody właściciela nieruchomości, mimo wysokich obciążeń hipotecznych przedmiotowych nieruchomości, bez założenia dokonywania adaptacji i ulepszeń przejętych lokali, bez możliwości rozliczeń nakładów poniesionych na remonty i adaptacje, bez możliwości wypowiedzenia umowy, - naruszenie w 6 oddziałach regionalnych dyscypliny finansów publicznych (art.138 ust. 1 punkt 2,7,11,12,15 ustawy o finansach publicznych) ze względu na: brak określenia w umowach wysokości zobowiązania, przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań, realizowanie wydatków nie mających pokrycia w zawartych umowach, 	<p>Dokonano w przedmiocie kontroli ocen poszczególnych oddziałów regionalnych oraz zalecono dyrektorom usunięcie nieprawidłowości ze szczególnym uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weryfikacji umów najmu pod kątem zwiększenia możliwości odliczeń nakładów z czynszów najmu, zawarcia klauzuli o możliwości przedłużenia umów najmu, uzupełnienia brakujących załączników do zawartych umów a w szczególności potwierdzeń umocowania osób działających w imieniu „wynajmującego” do zawarcia przedmiotowych umów, - przestrzegania postanowień ustawy o zamówieniach publicznych i wewnętrznych uregulowań obowiązujących w Agencji, - przestrzegania postanowień ustawy o finansach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem art. 138 dotyczącego dyscypliny finansowej, - wyciągnięcia konsekwencji służbowych w stosunku do winnych powstania nieprawidłowości.

		wykonywanie prac remontowych przed zawarciem umowy i zabezpieczeniem środków finansowych na ich opłacenie;	
Gospodarowanie samochodami osobowymi pod kątem: przestrzegania przepisów prawnych i uregulowań wewnętrznych dotyczących gospodarki samochodowej, prawidłowość udokumentowania i rozliczania wydatków związanych z eksploatacją samochodów służbowych i używaniem prywatnych samochodów do celów służbowych, prawidłowość udokumentowania przebiegu pojazdu, zakupu i rozliczania zużycia paliwa, efektywność wykorzystywania samochodów służbowych będących w dyspozycji oddziału i biur powiatowych oraz zasadność ponoszenia wydatków z tytułu korzystania z samochodów prywatnych pracowników do celów służbowych.	3 oddziały regionalne oraz 3 departamenty Centrali Agencji	W jednym przypadku zawarto umowę z rażącym naruszeniem postanowień określonych w Zarządzeniu Prezesa Agencji, konsekwencją, którego było poniesienie przez Agencję nieuzasadnionych wydatków w wysokości 1.627,27zł. Nie przestrzegano terminów rozliczania zaliczek oraz w jednym przypadku wprowadzono zakładowe normy zużycia paliwa poprzez wydawanie zarządzeń wewnętrznych zastrzeżonych do kompetencji Prezesa Agencji.	Zwrot wydatków następuje w ratach.
Prawidłowość rekrutacji i zatrudnienia kierownika biura powiatowego	(oddział regionalny?)	W procesie rekrutacji nie uwzględniono warunków określonych w ogłoszeniu prasowym co do wymogów formalnych dotyczących wykształcenia.	Do pracy kierownika nie wniesiono zastrzeżeń.
Realizacji przez Agencję obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzoru pomocy publicznej – wywiązywanie się Agencji z obowiązku składania sprawozdań wynikających z ww. ustawy.	6 departamentów Centrali ARiMR		We wnioskach pokontrolnych zalecono, aby DAP został ustanowiony koordynatorem realizacji przez Agencję zadań z zakresu ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.
Prawidłowość ponoszonych wydatków na funkcjonowanie Agencji w 2002 r. : - przestrzeganie procedur w zakresie		Ustalenia przedstawione w protokole kontroli wskazują na występowanie nieprawidłowości dotyczących:	

podejmowania decyzji, ponoszenia i udokumentowania wydatków oraz prawidłowości obiegu dokumentacji stanowiącej podstawę rozliczenia poniesionych wydatków na zakup: prasy, literatury fachowej, artykułów spożywczych, środków czystości i telefonów komórkowych.		- nie dopełnienia obowiązków wynikających z zarządzeń i decyzji Prezesa Agencji, - nie uczestniczenia w planowaniu wydatków i monitorowaniu ich realizacji - nie prowadzeniu analizy dokonywanych zakupów, co spowodowało, że były one dokonywane z naruszeniem ustawy o zamówieniach publicznych.	
Wykorzystanie uwag i wykonania wniosków NIK przedstawionych w Wystąpieniu pokontrolnym w związku z kontrolą wykonania planu finansowego Agencji w 2002 r.	Kontrola sprawdzająca w pięciu departamentach		Z ustaleń kontroli wynika, że poszczególne Departamenty przystąpiły do realizacji wniosków, a uwagi NIK są wykorzystywane w bieżącej pracy.
Prawidłowość realizacji umowy zawartej pomiędzy ARiMR a firmą Hewlett-Packard sp. z o.o. (HP) na „Opracowanie i Wdrożenie Części Informatycznej Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli” oraz innych umów dotyczących części informatycznej ZSZiK zawartych w 2003 r.	Kontrola doraźna w sześciu departamentach oraz wybranych oddziałach regionalnych i biurach powiatowych		

Ponadto, przeprowadzono kontrole w zakresie:

- Prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówień publicznych na zakup ok. 9.000 m² powierzchni biurowej i ok. 30% powierzchni technicznej wraz z przynależnymi gruntami na potrzeby Agencji;
- Realizacji przez Agencję programów Phare 98, 99, 2000 i 2001 w ramach Memorandów Finansowych podpisanych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej z Komisją Wspólnot Europejskich przeprowadzono kontrolę doraźną w 9 departamentach. Celem kontroli była ocena efektów końcowych i realizacji umów twinningowych zawartych pomiędzy MRiRW RP a odpowiednikami Wspólnot Europejskich;
- Prawidłowości i zasadności ponoszenia wydatków na realizację polityki informacyjnej i promocyjnej Agencji. Zbadano przestrzeganie procedur w zakresie podejmowania decyzji ponoszenia wydatków oraz prawidłowość udokumentowania i obiegu dokumentacji stanowiącej podstawę rozliczenia ww. wydatków.

III. Rozpatrywanie odwołań wnioskodawców w związku z odrzuceniem przez oddziały regionalne wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD oraz informacji o uzasadnionym podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości (IUP).

<p>DKW rozpatrzył 106 odwołań poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie 103 kontroli doraźnych polegających na analizie dokumentów otrzymanych z OR i wnioskodawców, - przeprowadzenie 3 kontroli doraźnych w trybie pełnym w OR i u wnioskodawców - w oparciu o uzyskane opinie zespołu prawnego i zespołów merytorycznych. <p>Pozostałe 27 spraw oczekuje na decyzję Prezesa Agencji, opinię departamentów merytorycznych lub dodatkową dokumentację z oddziałów regionalnych.</p>	<p>Najczęściej występującymi przyczynami odrzucenia wniosków były:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadowalający poziom wskaźników ekonomicznych, - niekompletna dokumentacja wnioskowa nie uzupełniona w terminie wyznaczonym przez oddział, - nie uregulowane zobowiązania wobec ZUS, - zmiana zakresu rzeczowego bez powiadomienia Agencji, - negatywna opinia ekonomiczno-techniczna, - nie spełnienie przez wnioskodawcę warunków do uzyskania pomocy (przekroczony 50 rok życia), - wnioskowane inwestycje niezgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14.05.2002r., - brak prawomocnej decyzji pozwolenia na budowę, - poniesione koszty niezgodne z wykazem kosztów kwalifikowanych, - brak środków własnych na realizację przedsięwzięcia. 	<p>Zgodnie z decyzją Prezesa Agencji 50 odwołań zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 29 negatywnie. Pozostałe 27 spraw oczekuje na decyzję Prezesa Agencji, opinię departamentów merytorycznych lub dodatkową dokumentację z oddziałów regionalnych.</p>
<p>W zakresie wyjaśniania informacji o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia nieprawidłowości (IUP) przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 158 kontroli doraźnych w trybie uproszczonym, tj. na podstawie przesłanej przez oddziały regionalne, DF czy DROW dokumentacji - 9 kontroli w trybie pełnym w oddziałach regionalnych i u beneficjentów. 	<p>Informacje o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejrzenia poświadczenia nieprawdy przez beneficjenta, - podpisania umowy z wnioskodawcą posiadającym zaległości podatkowe, - podejrzenia sfalszowania dokumentów, błędnie przeprowadzonego przetargu, 	<p>Zakończono rozpatrywanie 147 informacji IUP. W przypadku 75 - umorzono postępowanie, 4 sprawy zostały skierowane do prokuratury, w tym o trzech zostało poinformowane NAO, 26 skierowano do OR do ponownego rozpatrzenia a w 42 przypadkach polecono OR usunięcie powstałych nieprawidłowości.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowej realizacji wnioskowanej inwestycji, podjęcia o podpisanie z wnioskodawcą umowy niezgodnie z zasadami Programu SAPARD, - podjęcia o przekroczenie terminu złożenia wniosku o płatność. 	
<p>W zakresie sprawowania nadzoru nad stanowiskami wrażliwymi przeprowadzono kontrole sprawdzające w 7 oddziałach regionalnych.</p>	<p>Wyniki kontroli wskazują na występowanie nieprawidłowości dotyczących braku rotacji na stanowiskach wrażliwych, braku uczestnictwa kierowników SOWP w wizytacjach terenowych oraz braku podpisów i dat na niektórych dokumentach.</p>	

IV. Rozpatrywanie skarg, wniosków i interwencji.

<p>Skargi i wnioski do Agencji kierowane były przez:</p> <p>Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 6, obywateli - 132</p> <p>Kancelarię Prezesa RM – 6, Kancelarię Prezydenta – 4, władze terenowe – 3, grupy rolników - 3, komitety protestacyjne – 2, komendy policji – 2, parafię rzymskokatolicką – 1,</p>	<p>W 2003 roku zmieniła się problematyka poruszana w skargach i wnioskach w stosunku do roku ubiegłego.</p> <p>Największa liczba skarg (21,3 %) dotyczyła problemów wynikających z nieprawidłowo realizowanej usługi kolczykowania bydła oraz nieprawidłowo działających struktur terenowych, prowadzenia rekrutacji nowych pracowników i pracy wykonywanej przez pracowników jednostek terenowych Agencji (21,3 %). Przyczyną napływu tych skarg była przede wszystkim masowość akcji, nie zawsze właściwa postawa osób kolczykujących bydło, niechęć rolników do tego typu akcji oraz niedostateczna informacja o konieczności jej przeprowadzenia.</p> <p>Drugą grupą kierowanych do Agencji skarg (17,6 %), są skargi na banki i Agencję w sprawie nieprawidłowości występujących przy udzielaniu przez banki kredytów, a następnie ich wykorzystaniu przez kredytobiorców oraz braku udzielania skutecznej pomocy w spłacie zrestrukturyzowanych długów (16,2 %) w przypadku wystąpienia trudnej sytuacji materialnej kredytobiorców. Przyczyną tego typu skarg jest ostrożność banków przy udzielaniu kredytów oraz ograniczony stan środków kredytobiorców na prowadzenie działalności inwestycyjnej jak również brak dochodów z działalności rolniczej na spłatę wcześniej zaciągniętych długów, co spowodowane jest niską dochodowością produkcji rolniczej.</p> <p>Zdecydowanie zmniejszyła się liczba skarg w sprawie nieprawidłowego wykorzystywania środków publicznych przez instytucje (gminy - 2,9 % w stosunku do 19% w roku ubiegłym i szkoły - 2,2 % w stosunku do 8,5 % w ubiegłym roku) w terenie. Świadczy to o prawidłowym wykorzystaniu środków publicznych przez te instytucje.</p>	<p>W celu pełnego i obiektywnego wyjaśnienia problematyki poruszanej w skargach, Agencja podejmowała kontrolę bezpośrednią, zwracała się do banków, gmin, urzędów i ODR oraz właściwych miejscowo struktur terenowych Agencji o przekazanie materiałów źródłowych, opinii, informacji i wyjaśnień.</p> <p>W wyniku rozpatrzenia skarg, zainteresowanym udzielono wyczerpujących odpowiedzi i wyjaśnień zawierających informacje i porady o sposobie postępowania w zaistniałych sytuacjach oraz możliwościach rozwiązania problemów. W sytuacjach, gdy ARiMR nie była instytucją właściwą do udzielenia odpowiedzi, wskazywano, do jakiej instytucji należy się zwrócić, aby uzyskać pomoc w rozwiązaniu problemu lub wysyłało skargę do załatwienia wg kompetencji.</p>
--	--	--

Załącznik nr 3

Szczegółowy wykaz działań audytorskich, zrealizowanych w 2003 r. przez Departament Audytu Wewnętrznego ARIMR

I. WYDZIAŁ AUDYTU WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJRealizacja zadań planowych

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Weryfikacja poprawności procedur manualnych i informatycznych, audyt ciągły realizowany sukcesywnie w okresie I-IV kwartału 2003r		
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zakresu i zasad przydzielania pomocy finansowej opisanych procedurami pod kątem ich zgodności z przepisami KE. - Analiza zgodności procedur stosowanych przez Agencję Płatniczą z regulami Wspólnoty Europejskiej. - Analiza schematów poszczególnych procedur, ich logiki i kompletności, sprawdzenie poprawności i adekwatności list kontrolnych, ocena ich zgodności z regulacjami KE i krajowymi. - Ocena treści formularzy wypełnianych przez oferentów i urzędników pod kątem zgodności z kryteriami kwalifikacyjnymi. - Analiza opisów poszczególnych działań podejmowanych w ramach procedury. - Ocena kompletności i zgodności dokumentów przygotowywanych w ramach Agencji Płatniczej oraz dokumentacji dołączanej do wniosków. - Analiza kompatybilności systemów manualnego i informatycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pion Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt - Pion Preferencyjnych Środków Krajowych i Wspólnej Polityki Rolnej 	Audyty Ksiąg Procedur regulujących obszar WPR były realizowane w trybie ciągłym w okresie 2003 roku. Weryfikacja kolejnych wersji ksiąg procedur wskazywała na bieżące wdrażanie rekomendacji DAW - czego świadectwem były kolejne wersje przedkładanych do zaopiniowania Audytowi Wewnętrznemu, zmodyfikowanych ksiąg procedur.
Weryfikacja poprawności Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)		
- Weryfikacja manualnych procedur postępowania dla	- Oddziały Regionalne i Biura Powiatowe	Rekomendacje zostały wzięte pod uwagę przez

<p>Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obieg stosownych dokumentów współpraca z podmiotami zewnętrznymi (dostawcy, Inspekcja weterynaryjna). - Weryfikacja prawidłowości i zgodności realizowanych czynności przez pracowników ARiMR w odniesieniu do przyjętych procedur. - Weryfikacja sposobu raportowania postępu MAK. - Zaplecze infrastrukturalne i zasoby ludzkie; akcja informacyjno-szkoleniowa. - Wsparcie informatyczne w zakresie MAK. 	<p>dla wybranych województw: wielkopolskie, małopolskie, warmińsko-mazurskie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrala ARiMR 	<p>kierownictwo ARiMR w procesie zarządzania masową akcją kolczykowania oraz systemem IRZ, w szczególności w zakresie raportowania postępów MAK.</p>
<p>Sprawdzenie struktury organizacyjnej Agencji Płatniczej wraz z systemem zarządzania dla potrzeb obsługi proceduralnej</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza schematu organizacyjnego oraz Regulaminu Organizacyjnego ARiMR. - Analiza zakresu kompetencji przewidzianych w schemacie organizacyjnym i poszczególnych procedurach w celu ustalenia rozdziału obowiązków. - Analiza wystarczalności procedur kontroli wewnętrznej (teoretycznie) w zakresie zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania Agencji w praktyce; - Spełnianie kryteriów akredytacji w pełnym zakresie właściwym dla Agencji Płatniczej, a w szczególności zapewnienie ochrony interesów finansowych Wspólnoty 	<p>Wszystkie Departamenty ARiMR zaangażowane w opracowanie Ksiąg Procedur dla instrumentów WPR</p>	<p>Rekomendacje były wdrażane poprzez zmiany w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulaminie Organizacyjnym, - opracowywanych zakresach czynności dla pracowników Agencji Płatniczej.
<p>Weryfikacja poprawności funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem informatycznym</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Weryfikacja stanu prac nad przygotowaniem pakietu akredytacyjnego. - Weryfikacja aktualności i kompletności strategii IT w tym planów długo i krótko terminowych, sprawowania nadzoru nad podległymi organizacyjnie komórkami. - Zabezpieczenie fizyczne systemów informatycznych oraz zasobów IT/ Polityka Bezpieczeństwa/. - Tworzenie systemów i programów oraz eksploatacja systemu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Informatyki i Telekomunikacji - Departament Koordynacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli - Biuro Ochrony Informacji Niejawnych - Departament Wspólnej Polityki Rolnej 	<p>Rekomendacje zostały uwzględniane poprzez przygotowanie rejestru ryzyka.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Operacje rutynowe na urządzeniach centralnych. - Sposób działania w przypadku wypadków losowych. 		
<p>Analiza wystarczalności zaplecza lokalowego oraz technicznego</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Ocena stanu przygotowania struktury organizacyjno-funkcjonalnej w zakresie zaplecza lokalowego i technicznego. - Weryfikacja wystarczalności zaplecza lokalowego i technicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Administracyjny - Oddziały Regionalne – mazowiecki, lubelski, podkarpacki 	<p>Rekomendacje były uwzględniane na bieżąco w procesie przygotowań ARiMR do pełnienia funkcji Agencji Płatniczej.</p>
<p>Weryfikacja poprawności przygotowania do wprowadzenia Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS):</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - poprawność funkcjonowania i współpracy z podmiotami zewnętrznymi, - poprawność przygotowywanego systemu oraz zgodność z przyjętym harmonogramem. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza kosztów budowy systemu LPIS za rok 2002 oraz planowanie budżetowe na rok 2003r. - Koncepcja Wielofunkcyjnego Rejestru Gospodarstw. - Krajowy System Ewidencji Gospodarstw Rolnych - Masowa akcja pozyskiwania wniosków. - Analiza wymagań systemu ZSZIK. - Analiza przygotowania ARiMR do budowy LPIS w pełnej wersji wektorowej Geograficznych Systemów Informacyjnych (GIS) jako zintegrowanej bazy danych. - Przygotowanie organizacyjne i infrastrukturalne OR i BP do realizacji zadań wynikających z budowy rejestru i bazy danych LPIS. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Ewidencji Gruntów i Gospodarstw Rolnych - Departament Informatyki i Telekomunikacji - Departament ZSZIK - Mazowiecki Oddział Regionalny - Łódzki Oddział Regionalny 	<p>Audyt sprawdzający był przeprowadzony w ramach kontroli resortowej przeprowadzonej przez MRiRW.</p>
<p>Analiza wystarczalności i stopnia przygotowania zasobów ludzkich</p>		
<p>Jakość i skuteczność szkoleń wewnętrznych</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Weryfikacja przygotowania analiz dotyczących etatyzacji w odniesieniu do projektu Regulaminu Organizacyjnego Agencji Płatniczej. - Weryfikacja trybu pozyskania pracowników sezonowych. - Ocena spójności działań oraz przepływu informacji w zakresie rekrutacji, a planowanych potrzeb szkoleniowych. - Analiza dokumentacji normującej zasady pozyskiwania 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Kadr - Biuro Szkoleń - Oddziały Regionalne – mazowiecki, lubelski, podkarpacki 	<p>Rekomendacje były uwzględniane na bieżąco w procesie przygotowań ARiMR do pełnienia funkcji Agencji Płatniczej.</p>

<ul style="list-style-type: none"> zasobów ludzkich oraz zarządzania kadrami. - Ocena przygotowania szkoleń dla pracowników ARIMR. 		
Jakość i skuteczność kampanii informacyjnej		
<ul style="list-style-type: none"> - Zabezpieczenie środków finansowych na realizację kampanii. - Przygotowanie kampanii informacyjnej pod względem: <ul style="list-style-type: none"> ▪ podstawowych założeń realizacji projektów informacyjno-promocyjnych; ▪ współpracy z firmami zewnętrznymi; ▪ zarządzania przebiegiem kampanii; ▪ monitoringu przebiegu akcji informacyjno-promocyjnej; ▪ zabezpieczenia logistycznego kampanii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Informacji i Promocji - Oddziały Regionalne – mazowiecki, lubelski, podkarpacki. 	<p>Rekomendacje były uwzględniane na bieżąco w procesie przygotowań ARiMR do pełnienia funkcji Agencji Płatniczej.</p>

Audyty pozaplanowe (doraźne)

Rekomendacje oraz analiza ryzyka przedstawiana w raportach doraźnych miały charakter doradczy. Wdrażane były w trybie bieżących rozstrzygnięć przez Kierownictwo ARiMR.

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Racjonalność zatrudnienia		
<ul style="list-style-type: none"> - Zgodność etatyżacji w biurach powiatowych z Rozporządzeniem Prezesa 14/2003 z dnia 26.02.03. - Zasady zatrudniania. - Przygotowanie merytoryczne pracowników. 	<p>Wybrane losowo Biura Powiatowe w województwie</p> <ul style="list-style-type: none"> - łódzkim: Rawa Mazowiecka, Koluszki, Skierniewice, Łowicz. - lubelskim: Lubartów, Łuków, Puławy, Ryki. - mazowieckim: Grodzisk Mazowiecki, Żyrardów, Grójec. 	
Przygotowanie biur powiatowych w zakresie organizacyjnym, funkcjonalnym i kadrowym		
<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie organizacyjne i infrastrukturalne biur powiatowych. - Badanie zaplecza kadrowego w zakresie ilości 	<ul style="list-style-type: none"> - Świętokrzyski Oddział Regionalnym - Wszystkie biur powiatowych 	

<p>zatrudnienia i zakresów wykonywanych zadań.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weryfikacja organizacji i zakresu szkoleń pracowników biur powiatowych oraz przeprowadzenia szkoleń i spotkań organizacyjnych z beneficjentami. - Kontrola przygotowania biur powiatowych do uczestniczenia w budowie bazy danych Systemu LPIS. 		
Przygotowanie pilotażu funkcjonalności Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)		
<ul style="list-style-type: none"> - Wdrożenie pilotażu aplikacji IRZ. Zarządzanie projektem pilotażu dot. funkcjonalności IRZ. - Przygotowanie infrastrukturalno - techniczne BP w województwie świętokrzyskim. 	Wybrane Biura Powiatowe w województwie świętokrzyskim: Starachowickie, Koneckie, Opatowskie, Staszowskie.	
Kontrola pilotażowej Kampanii Kontroli Gospodarstw		
<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie kontroli wniosków powierzchniowych – technologie dla zespołów kontrolnych. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Metoda inspekcji terenowej. ▪ Metoda foto. - Zarządzanie kontrolami. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan kontroli, monitoring przeprowadzonych kontroli ▪ Logistyka kontroli w ramach ARiMR - Wizytacje szkolenia pracowników ARiMR, WODR, Banków Spółdzielczych i Izb Rolniczych na temat systemu dopłat. 	<p>Oddziały Regionalne w województwach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - małopolskim, - podlaskim, - świętokrzyskim, - warmińsko-mazurskim, - wielkopolskim, - zachodniopomorskim. 	
Kampania informacyjno-promocyjna dla rolników		
<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja szkoleń pod względem technicznym. - Przygotowanie merytoryczne osób prowadzących szkolenia. 	Biuro Szkoleń - w zakresie właściwego zaplanowania zaplecza technicznego i kadrowego dla przeprowadzenia skutecznej akcji kampanii informacyjno-promocyjnej dla rolników	
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego		
<ul style="list-style-type: none"> - Systemy: procedowania, informatyczny. - Zasoby ludzkie. - Zaplecze lokalowe. 	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	

Stoień przygotowania, wdrożenia i obecnego stopnia funkcjonowania Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)		
<ul style="list-style-type: none"> - Stoień zaawansowania i wdrożenia manualnego Systemu IRZ; - Stoień przygotowania, wdrożenia i obecna funkcja produktów A. IX, A.X 	<ul style="list-style-type: none"> - Departament Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt - Departament Koordynacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli - Departament Informatyki i Telekomunikacji - Koordynator Projektu. 	
Delegowanie funkcji wykonywanie kontroli na miejscu przez Urząd Marszałkowski		
<ul style="list-style-type: none"> - Weryfikacja przygotowania organizacyjnego do realizacji zadania kontroli na miejscu. - Weryfikacja wystarczalności wyposażenia zaplecza technicznego i informatycznego. 	Urzędy Marszałkowskie: Dolnośląski, Łódzki, Małopolski, Mazowiecki, Pomorski,	

Czynności sprawdzające

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Weryfikacja poprawności procedur manualnych i informatycznych		
Audytem follow-up zostały objęte wszystkie księgi procedur dla instrumentów WPR na etapie opiniowania wersji roboczych procedur. Zgodność Ksiąg Procedur z prawodawstwem unijnym oraz krajowym w zakresach regulujących zadania Agencji Płatniczej jak również regulacji normujących działania w poszczególnych instrumentach WPR.	Wszystkie Departamenty ARiMR zaangażowane w opracowanie Ksiąg Procedur dla instrumentów WPR.	
Przygotowanie ARiMR do pełnienia funkcji Agencji Płatniczej		
Wszelkie działania i procesy związane z budową i funkcjonowaniem Agencji Płatniczej dla obsługi płatności WPR dla I etapu akredytacji Agencji Płatniczej.	Pion Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli oraz Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt	

	Pion Preferencyjnych Środków Krajowych i WPR Pion Finansowo - Księgowy Pion Organizacyjno-Prawny	
Weryfikacja poprawności przygotowania do wprowadzenia Systemu Identyfikacji Działek Rolnych		
Obszar importu danych (zweryfikowany w trakcie audytu zewnętrznego realizowanego przez Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi)	Departament Ewidencji Gruntów	

II. WYDZIAŁ AUDYTU SAPARD I FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

Realizacja zadań planowych

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
„Audyt pierwszej partii wniosków dla Działania 1, 2, 3”		
Procedury wdrożeniowe dla Działania 1, 2, 3 oraz weryfikacja ich przestrzegania	- Jednostki organizacyjne ARiMR - Podmioty pełniące funkcje delegowane w Programie SAPARD	Rekomendacje zawarte w raporcie przejściowym zostały wdrożone, natomiast rekomendacje zawarte w sprawozdaniu końcowym są na etapie uzgadniania z jednostką audytowaną.
„Audyt przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi ARiMR w zakresie realizacji Programu SAPARD”		
System przepływu informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi ARiMR w zakresie: terminowość przekazywania informacji zwrotnych w celu zapewnienia sprawnej realizacji Programu SAPARD oraz kompletności wydanych opinii w okresie od 01.11 2002 r. do 28.02.2003r.	- Jednostki organizacyjne ARiMR: Departament Analiz i Programów, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Departament Wsparcia SAPARD i Funduszy Strukturalnych, Departament Finansowy, Departament Informatyki i Telekomunikacji, Departament Księgowości, Biuro Koordynacji SAPARD i Funduszy Strukturalnych, - Zespół do spraw interpretacji SAPARD,	Badanie audytowe wykazało brak jednolitego systemu przepływu informacji, brak bazy pytań i odpowiedzi dostępnej dla wszystkich jednostek organizacyjnych ARiMR oraz opóźnienia w przekazywaniu informacji zwrotnych na zadane pytania. W zakresie realizacji rekomendacji z audytu przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi ARiMR opracowano „Instrukcję do obiegu pytań i odpowiedzi”. Wprowadzono również system obiegu odpowiedzi

	<ul style="list-style-type: none"> - Oddziały Regionalne: Małopolski, Opolski, Podlaski, Pomorski, Świętokrzyski, Wielkopolski, Zachodniopomorski. 	<p>dotyczących problematyki SAPARD z wykorzystaniem bazy elektronicznej, który to został zamieszczony na serwerze ARiMR. Wprowadzony system, zgodnie z rekomendacją jest jednym z elementów mających służyć usprawnieniu przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi ARiMR w zakresie realizacji Programu SAPARD.</p>
<p>„Audytu dostosowania ARiMR do pełnienia funkcji wdrażającej poszczególne działania w ramach Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO)</p>		
<p>Ocena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktury zarządzania, - stopnia przygotowania jednostek organizacyjnych ARiMR, odpowiedzialnych za przygotowanie do realizacji oraz realizację wdrażania SPO, - zasad współpracy z instytucjami współpracującymi we wdrażaniu SPO, - możliwości i potrzeb kadrowych. 	<p>Departament Analiz i Programów, Departament Prawny, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich Departament Rybołówstwa i Rybactwa Biuro Koordynacji SAPARD i Funduszy Strukturalnych</p>	<p>W trakcie audytu stwierdzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zatwierdzonego Master Planu dotyczącego budowy systemu funduszy strukturalnych. (Po przekazaniu jednostkom audytowanym <i>Sprawozdania wstępnego</i> Komitet Monitorujący SAPARD i Funduszy Strukturalnych zatwierdził Master Plan projektu „Planowane działania w ramach wdrożenia w ARiMR systemu obsługi funduszy strukturalnych” - brak właściwej koordynacji działań podejmowanych w ARiMR przez poszczególne komórki organizacyjne, dotyczących przygotowań do wdrożenia funduszy strukturalnych, przekraczających aktualne zakresy czynności - brak informacji i wytycznych z MGPIPS, MF oraz MRiRW niezbędnych do opracowania procedur dla funduszy strukturalnych. - brak sformalizowanego obiegu informacji o funduszach strukturalnych w ARiMR - wakaty w komórkach merytorycznych odpowiedzialnych za budowę systemu obsługi funduszy strukturalnych (DROW i BRR uniemożliwiają adekwatne do zadań i skuteczne przygotowanie procedur wdrożeniowych i płatniczych

		<p>dla Sektorowych Programów Operacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak systemu wsparcia informatycznego przeznaczonego do obsługi funduszy strukturalnych. (Po przekazaniu jednostkom audytowanym <i>Sprawozdania wstępnego</i> Komitet Monitorujący SAPARD i Funduszy Strukturalnych podjął decyzje o rozpoczęciu przez DIT prac nad wdrożeniem w ARiMR systemu informatycznego do obsługi funduszy strukturalnych.) <p>DAW rekomendował przyśpieszenie działań zmierzających do budowy systemu obsługi funduszy strukturalnych w aspekcie merytorycznym, finansowym i rzeczowym.</p>
„Audyt procedur wizytacji terenowych w Programie SAPARD”		
<p>System kontroli technicznej w aspekcie proceduralnym, organizacyjnym i funkcjonalnym, który zapewnić winien efektywne potwierdzenie kwalifikowalności wydatków na etapie wdrożenia oraz płatności w Programie SAPARD.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Biura SAPARD: Opolskiego Oddziału Regionalnego, Pomorskiego Oddziału Regionalnego, Podkarpackiego Oddziału Regionalnego, Śląskiego Oddziału Regionalnego, Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego, - Departament Wsparcia SAPARD i Funduszy Strukturalnych 	<p>Rekomendacje audytu podzielono na dwie grupy, które dotyczyły:</p> <p>I) zmian w procedurach wizytacji terenowych, których celem byłoby dostosowanie do aktualnych rozwiązań prawnych i proceduralnych regulujących Program SAPARD.</p> <p>II) zmian miała na celu uproszczenie procedur poprzez likwidację części wymogów kontrolnych, niemających bezpośredniego wpływu na realizację celów postawionych przed kontrolą techniczną.</p> <p>Decyzją Komitetu Monitorującego nie wprowadza się zmian do procedur Programu SAPARD w części wdrożeniowej.</p>
„Audyt systemu informatycznego dla Programu SAPARD”		
<p>Program Sapro wspierający procedury manualne w ramach Działów 1, 2, i 3 w zakresie funkcjonalności i zgodności z</p>	<p>Zgodność programu z obowiązującymi procedurami oceniona została na</p>	<p>Badanie wykazało, że nastąpił szereg opóźnień we wdrażaniu zmian w oprogramowaniu co pociągnęło</p>

<p>obowiązującymi procedurami.</p>	<p>podstawie informacji z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Biura Koordynacji SAPARD i Funduszy Strukturalnych oraz Oddziałów Regionalnych, dokumentacji związanej z wprowadzanymi zmianami (listy zmian, korespondencja z wykonawcą, testy i protokoły odbioru). W trakcie audytu poddano również analizie proces poprawiania danych wykonywany przez Departament Informatyki i Telekomunikacji oraz sprawozdawczość z realizacji Programu SAPARD będąca w kompetencji Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.</p>	<p>za sobą brak należytego wsparcia w realizacji procedur manualnych i problemy z generowaniem rzetelnych raportów. W związku z realizacją rekomendacji powołano decyzją Prezesa ARiMR Nr 217/2003 z dnia 14 listopada 2003 r. Zespół zadaniowy ds. rozbudowy i modernizacji oprogramowania SAPARD oraz budowy oprogramowania Funduszy Strukturalnych. Do dnia 31.12.2003 r. proces wdrażania rekomendacji nie został zakończony.</p>
<p>„Audyt pierwszej partii wniosków dla Działań 6 i 7”</p>		
<p>Procedury wdrożeniowe dla Działań 6 i 7 oraz weryfikacja ich przestrzegania</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Centrala ARiMR, - Mazowiecki Oddział Regionalny, - Beneficjent - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. 	<p>Rekomendacje z audytu pierwszej partii wniosków dla Działań 6 i 7 są zawarte w sprawozdaniu wstępnym, które jest na etapie uzgodnień z jednostką audytowaną.</p>
<p>„Audyt funkcji delegowanych w Programie SAPARD”</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Procedury dla Działania 2 w zakresie dokonywania oceny techniczno-ekonomicznej, stopień ich opanowania i sposób realizacji w działaniach pracowników, - Zakres możliwych zmian w procedurach SAPARD, mających na celu w szczególności zapewnienie jednolitości sposobu interpretacji i prezentacji wyników oceny, wypełniania uzasadnień i stosowania w trakcie 	<ul style="list-style-type: none"> - Regionalne Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Przysieku - Regionalne Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Płońsku, - Regionalne Centrum Doradztwa 	<p>Ustalenia audytu pozwoliły stwierdzić, że dobre przygotowanie do pełnienia roli jednostki delegowanej w Programie SAPARD. Stwierdzono kilka elementów, które wymagały poprawienia ze strony zarówno władz i pracowników ale także Centrali Agencji (dokumentacja szkoleniowa). Audyt rozpoczęto w 2003 r. i zakończono na</p>

oceny uniwersalnych wskaźników i normatywów.	Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Starym Polu	początku 2004 r. Rekomendacje zawarte w sprawozdaniu końcowym zostały uzgodnione z jednostką audytowaną i są na etapie wdrażania.
--	--	---

Czynności sprawdzające

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Weryfikacja wdrożenia rekomendacji zawartych w raporcie audytorów Komisji Europejskiej poczynionych w trakcie misji audytorskiej 22-24 października 2002r.		
Weryfikacja mająca na celu uzyskanie należytego zapewnienia, że zalecenia wyszczególnione w Raporcie z misji audytorskiej audytu Komisji Europejskiej (22-24 października 2002r.) zostały przyjęte oraz właściwie wdrożone. Podstawą prac DAW, przeprowadzonych w dniach 11 – 15 marca 2003r. był przegląd odpowiedzi udzielonych przez właściwe komórki organizacyjne ARiMR, analiza stosownych dokumentów.	<ul style="list-style-type: none"> - Jednostki organizacyjne ARiMR - Podmioty pełniące funkcje delegowane w Programie SAPARD 	
Analiza rekomendacji z audytu certyfikacyjnego przeprowadzonego przez firmę Andersen (na podstawie raportu wstępnego z dnia 12.03.2003) oraz na podstawie raportu końcowego z dnia 15.04.2003r., uwzględniającego odpowiedź Agencji.		
Sprawdzenie stanu wdrożenia i analiza zgodności realizacji rekomendacji z odpowiedziami udzielonymi przez jednostki. <ul style="list-style-type: none"> - przegląd rekomendacji zawartych w raporcie, - przekazanie uwag i rekomendacji do zespołów odpowiedzialnych za poszczególne obszary działalności, - zebranie i analiza pisemnych odpowiedzi z Zespołów, - przygotowanie zbiorczej odpowiedzi Agencji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednostki organizacyjne ARiMR - Podmioty pełniące funkcje delegowane w Programie SAPARD 	
Przeprowadzenie audytu follow-up - weryfikacja wdrożenia rekomendacji zawartych w raporcie audytorów firmy „Ernst&Young” z audytu przedakredytacyjnego Działania 4		
Weryfikacja mająca na celu uzyskanie należytego zapewnienia, że zalecenia wyszczególnione w Raporcie z audytu zostały przyjęte oraz właściwie wdrożone. Podstawą prac DAW był przegląd i analiza odpowiedzi udzielonych przez właściwe komórki organizacyjne ARiMR oraz przez podmioty pełniące	<ul style="list-style-type: none"> - Wszystkie komórki organizacyjne ARiMR - Podmioty pełniące funkcje delegowane w Programie SAPARD 	

funkcje delegowane w Programie SAPARD. Raport z audytu został sporządzony 10 czerwca 2003r.		
---	--	--

III. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. MONITORINGU I SPRAWOZDAWCZOŚCI PROGRAMÓW UNIJNYCH

Realizacja zadań planowych

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Audyt wykonania budżetu przez oddziały regionalne i biura powiatowe		
<p>Główne cele audytu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdzenie systemu kontroli nad najmem, remontami i adaptacją siedzib jednostek terenowych Agencji - sprawdzenie, czy osiągnięte efekty procesu pozyskania lokali są zgodne ze wskazówkami Kierownictwa ARiMR <p>W ramach audytu sprawdzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposób zarządzania projektem pozyskiwania lokali, - czas trwania umów najmu (użyczenia), - możliwości odliczeń poniesionych nakładów na remont, - sposób weryfikacji zakresu i wartości wykonanych prac remontowo – adaptacyjnych, - zasady odbioru lokali, - kompletność dokumentacji, - planowanie środków na prace adaptacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Siedziby: trzech oddziałów regionalnych, dwunastu biur powiatowych - Biuro Koordynacji Oddziałów Regionalnych (BKOR) 	<p>W opinii DAW proces pozyskania lokali nie był prowadzony w sposób skuteczny, a osiągnięte efekty wykazały odstępstwa od wytycznych Kierownictwa ARiMR</p> <p>Do dnia 31.12.2003 proces wdrażania rekomendacji nie został zakończony</p>
Dokonanie oceny lokalizacji Biura Powiatowego w Lesznie		
Wydanie opinii na temat proponowanej zmiany siedziby Biura Powiatowego w Lesznie, identyfikacja ryzyk związanych z wyborem jednej lub drugiej lokalizacji oraz sformułowanie rekomendacji działań w związku z planowaną zmianą.	Biuro Powiatowe w Lesznie – dwie potencjalne siedziby	Audyt wykazał, iż bez podjęcia dalszych działań Agencja narażona była na ryzyko zarówno w przypadku pozostania przy ówczesnej lokalizacji Biura jak i przy podjęciu decyzji o zmianie siedziby,

		<p>bez poczynienia dodatkowych ustaleń i przygotowań. Audyt wykazał również problem w rozdziale kompetencji Oddziału i BKOR.</p> <p>Rekomendacje DAW dot. badanego obszaru można uznać za wdrożone.</p>
Uczestnictwo w przeprowadzeniu audytu kwartalnego sprawozdania Agencji Płatniczej SAPARD		
Badanie deklaracji wydatków za okres 02.07.2002-31.03.2003	Agencja Płatnicza SAPARD	Badanie wykazało, że zbadana deklaracja przedstawia rzetelnie i jasno całą kwotę wydatków za okres 02.07.2002 - 31.03.2003, zgodnie z wymogami Wieloletniej Umowy Finansowej.
Audyt Ksiąg Procedur (KP) regulujących obszar Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) w pionie finansowo-księgowym, którego efektem jest: 9 raportów + podsumowanie prac, 4 ścieżki audytu, 4 plany kontroli		
Bieżąca analiza poprawności działań podejmowanych przez ARiMR w zakresie przygotowania do akredytacji jako Agencji Płatniczej dla instrumentów WPR, w części dotyczącej przygotowania procedur pisemnych w zakresie stanu przygotowania i jakości Ksiąg Procedur w odniesieniu do kryteriów akredytacji oraz w aspekcie zgodności z przepisami EU i krajowymi	Departamenty merytoryczne w pionie finansowo-księgowym Agencji odpowiedzialne za wdrażanie WPR	Audyty KP regulujących obszar Wspólnej Polityki Rolnej w pionie finansowo-księgowym w zakresie przygotowania do akredytacji jako Agencji Płatniczej dla Instrumentów WPR wykazały, iż większość uwag zgłaszanych przez DAW w toku opiniowania ksiąg procedur została uwzględniona przez departamenty merytoryczne, co istotnie wpłynęło na poprawę jakości przygotowanych procedur
Terminowość realizacji harmonogramu wdrażania Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) - moduły wspierające działalność krajową i pomocniczą Funkcjonalność Zintegrowanego Systemu Informatycznego – moduły wspierające działalność krajową i pomocniczą		

<p>Audytem objęto wszystkie określone umową z wykonawcą Zintegrowanego Systemu Informatycznego moduły wspierające działalność krajową i pomocniczą.</p> <p>W ramach audytu zweryfikowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie terminów realizacji harmonogramu wdrażania ZSI, - stopień satysfakcji użytkowników systemu z otrzymanych produktów wdrażania ZSI, - poprawność odbioru produktów określonych w umowie z wykonawcą, - prawidłowość dokumentacji będącej podstawą dokonania zapłaty. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Informatyki - Departamenty ARiMR, w których wdrażano moduły ZSI 	<p>Audyty rozpoczęte zostały w 2003 i zostaną ukończone w I kwartale 2004 r. Ocena wyników audytu i realizacje rekomendacji zostanie przedstawiona w sprawozdaniu z działalności Agencji za rok 2004.</p>
<p>Inne zadania zlecone</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie egzaminów dla pracowników ARiMR, sprawdzających przygotowanie do pracy w Agencji Płatniczej - Prace w ramach Zespołu Projektowego SI Agencja KI (wdrażanie systemu informatycznego) - Opiniowanie procedur agencji płatniczej ARR - Pełnienie roli Zastępcy Koordynatora Grupy Roboczej ds. zwalczania nadużyć finansowych (w ramach zespołów do współpracy z organami Unii Europejskiej) - Opiniowanie projektu regulaminu organizacyjnego ARiMR - Opinie na temat zasad współpracy Departamentu Kontroli Wewnętrznej i Departamentu Audytu Wewnętrznego 		

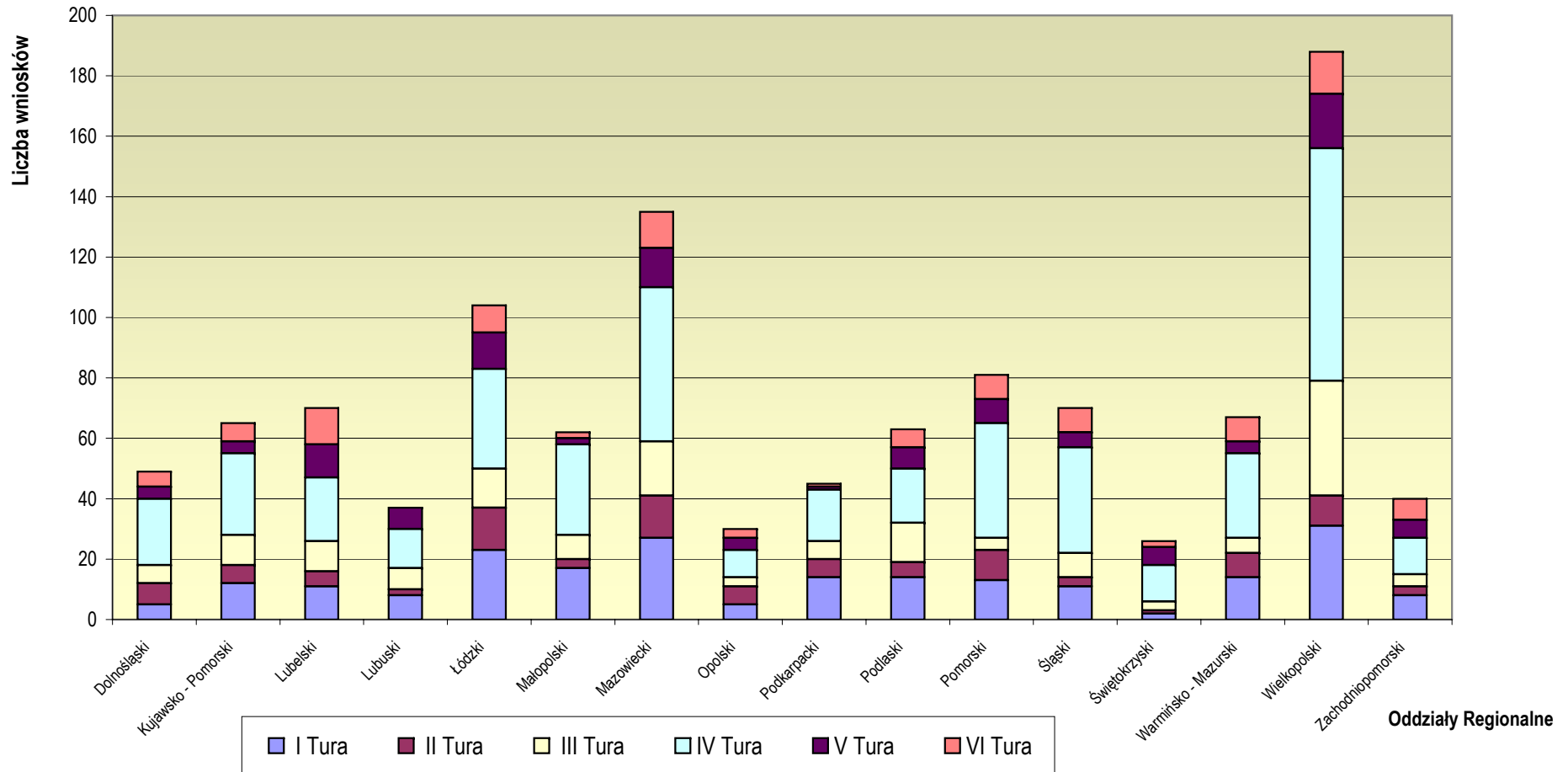
Czynności sprawdzające

Przedmiot kontroli	Zakres kontroli	Ocena i realizacja
Audyty follow-up Dokonanie oceny lokalizacji biura powiatowego w Lesznie		
Wdrożenie rekomendacji zawartych w Sprawozdaniu z audytu „Ocena lokalizacji Biura Powiatowego w Lesznie” z kwietnia 2003 r.	- Biuro Koordynacji Oddziałów Regionalnych - Wielkopolski Oddział Regionalny	Generalnie wdrażanie rekomendacji audytu przebiegało z opóźnieniem, zaś intensyfikacja działań następowała po podjęciu interwencji przez DAW
Monitoring wykonania rekomendacji z audytu wykonania budżetu przez Oddziały Regionalne i Biura powiatowe		
Wdrożenie rekomendacji zawartych w Sprawozdaniu z audytu wykonania budżetu przez oddziały regionalne i biura powiatowe”	- oddziały regionalne, - biura powiatowe, - Biuro Koordynacji Oddziałów Regionalnych	Wdrażanie rekomendacji było systematycznie monitorowane przez Departament Audytu Wewnętrznego, ze względu ich istotność dla poprawnego funkcjonowania gospodarki finansowej. Na dzień 31.12.2003 proces wdrażania rekomendacji nie został zakończony.
Sprawdzenie wykonania zaleceń z audytów dokonanych w roku 2002 (zarządzanie projektem)		
Wdrożenie rekomendacji zawartych w Sprawozdaniu z audytów w 2002 roku	Departament Informatyki i Telekomunikacji	Zdaniem DAW czynności podjęte przez audytowaną jednostkę nie wyczerpują rekomendacji audytu

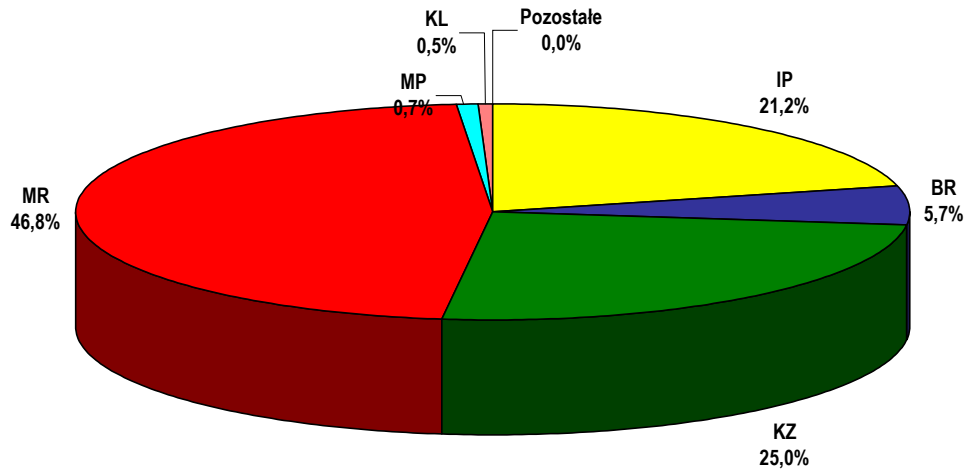
Załącznik nr 4

Nr wykresu	Spis wykresów	Nr strony
Wykres 1.	Liczba złożonych wniosków w Programie SAPARD, wg Działań, w okresie od 17 lipca 2002 r. do 31 grudnia 2003 r.	125
Wykres 2.	Struktura złożonych wniosków w poszczególnych OR, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	125
Wykres 3.	Struktura złożonych wniosków w poszczególnych turach w Działaniu 1, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	126
Wykres 4.	Struktura liczby kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r., wg linii kredytowych	127
Wykres 5.	Struktura kwot kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r., wg linii kredytowych	127
Wykres 6.	Kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003 r., w tys. zł, wg województw	128
Wykres 7.	Liczba kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 2002 i 2003, wg linii kredytowych	128
Wykres 8.	Kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 2002 i 2003, w tys. zł, wg linii kredytowych	129

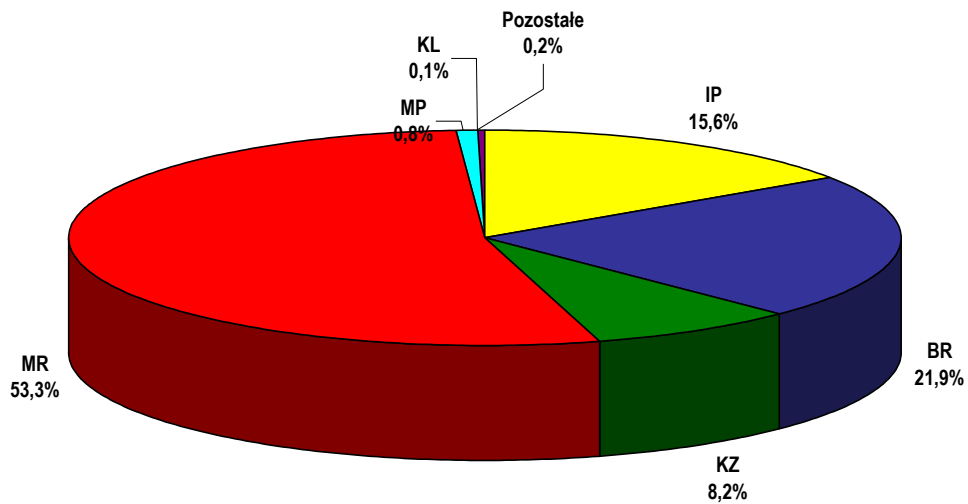
Wykres 3. Struktura złożonych wniosków w poszczególnych turach w Działaniu 1, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

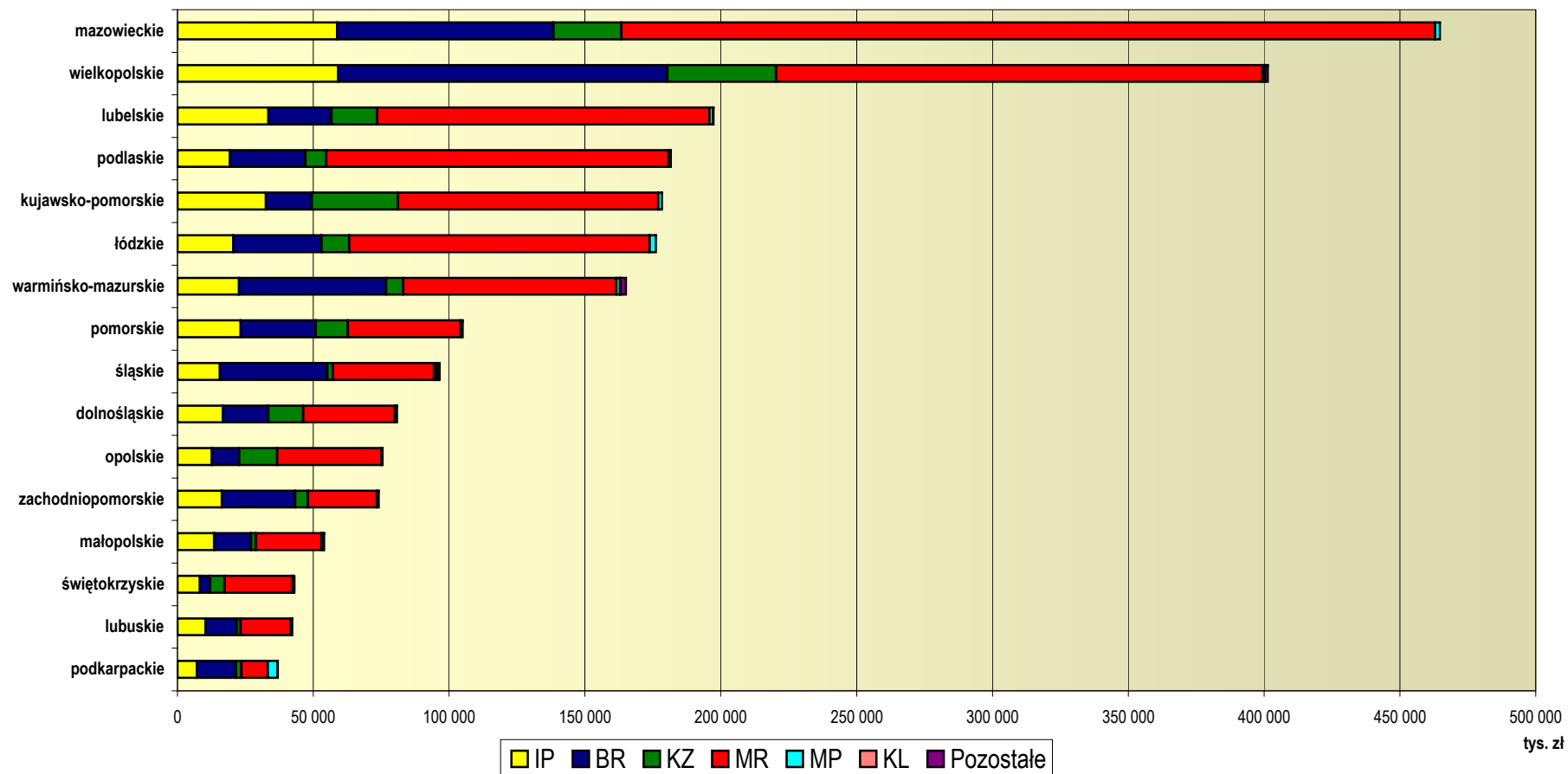
Wykres 4. Struktura liczby kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r.,
wg linii kredytowych

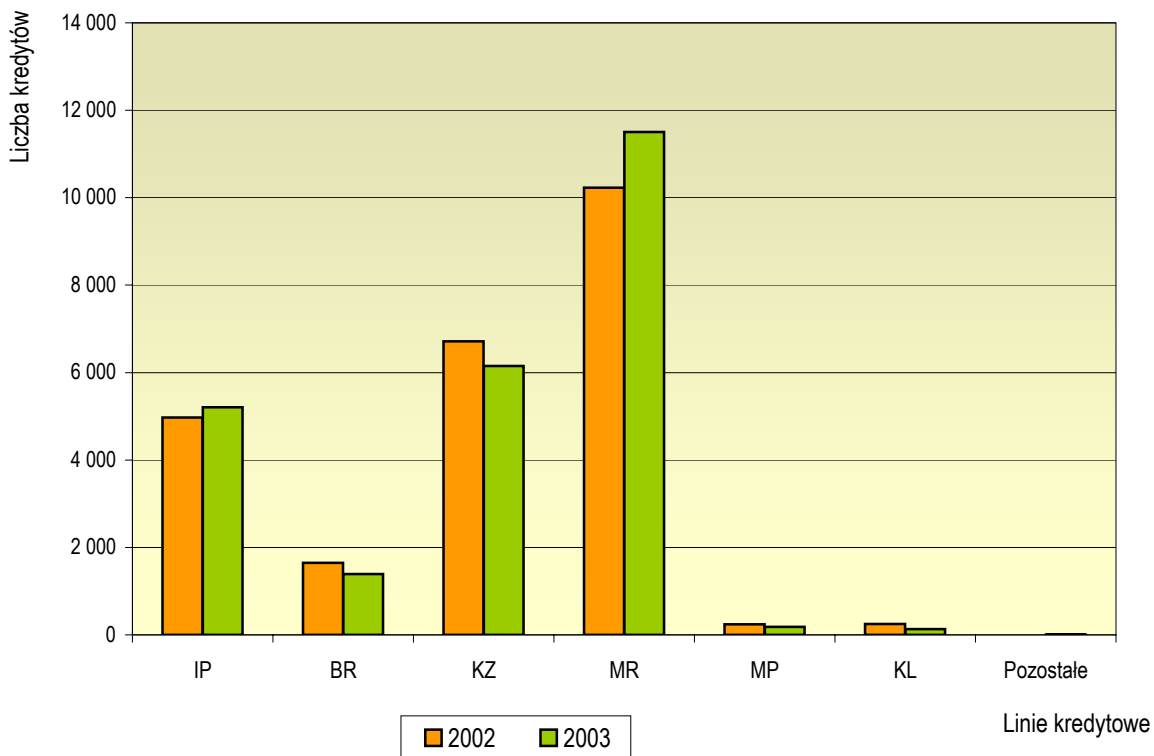
Wykres 5. Struktura kwot kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r.,
wg linii kredytowych

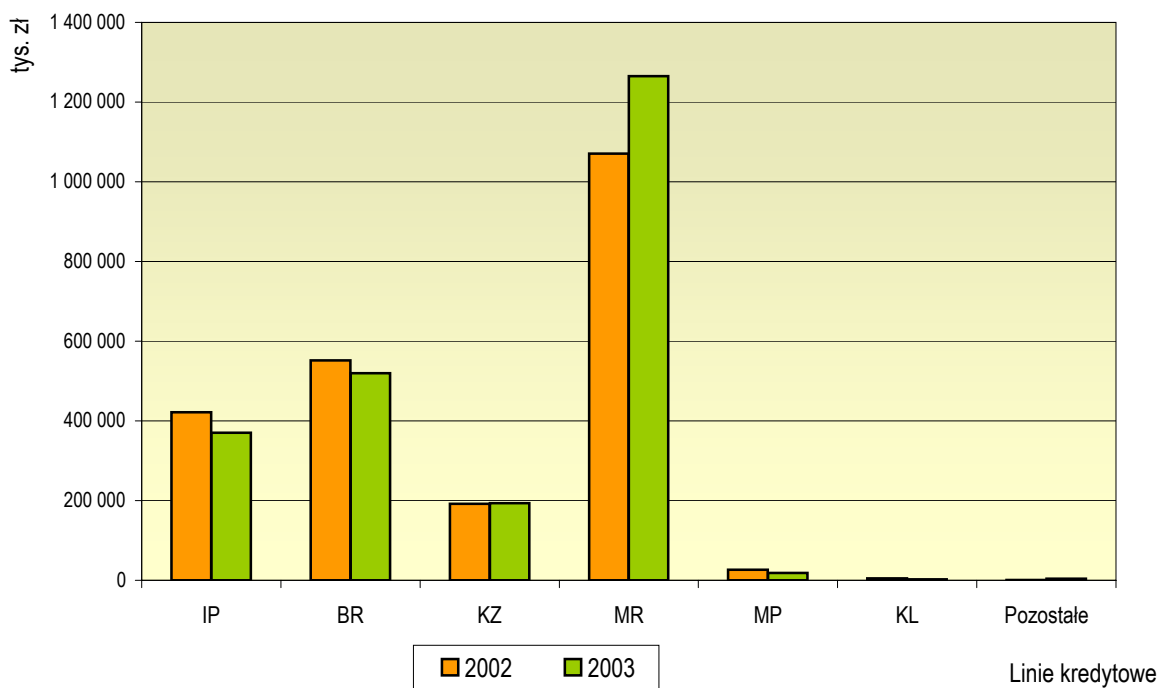
Wykres 6. Kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003 r.,
w tys. zł, wg województw

Wykres 7. Liczba kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 2002 i 2003, wg linii kredytowych

Wykres 8. Kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 2002 i 2003, w tys. zł, wg linii kredytowych

Załącznik nr 5

Nr tabeli	Spis tabel	Nr strony
Tabela 1.	Liczba złożonych wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD w 2003 r.	132
Tabela 2.	Informacja na temat realizacji Programu SAPARD (Działania 1, 2, 3 i 4) narastająco od uruchomienia Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	133
Tabela 3.	Informacja na temat realizacji Działania 1, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	134
Tabela 4.	Informacja na temat realizacji Działania 2, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	137
Tabela 5.	Informacja na temat realizacji Działania 3, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	139
Tabela 6.	Informacja na temat realizacji Działania 4, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.	142
Tabela 7.	Wykaz banków współpracujących z ARiMR wg stanu na dzień 31.12.2003 r.	143
Tabela 8a.	Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych udzielonych do końca 2002 r. objętych dopłatami ARiMR – stan na 31.12.2003 r.	144
Tabela 8b.	Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych udzielanych przez banki od 01.01.2003 r. – stan na 31.12.2003 r.	145
Tabela 9.	Informacja o wnioskach dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych zaopiniowanych pozytywnie przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Regionalne Centa Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w 2003 r., wg rodzajów linii kredytowych	146
Tabela 10.	Informacja o wnioskach dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych opiniowanych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Regionalne Centa Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w latach 1994-2003 r., wg rodzajów linii kredytowych	147
Tabela 11.	Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych podstawowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw	148
Tabela 12.	Liczba i kwoty kredytów na zakup gruntów rolnych zaciągniętych w 2003 r., wg województw	149
Tabela 13.	Liczba i kwoty kredytów zaciągniętych przez młodych rolników w 2003 r., wg województw	150
Tabela 14.	Liczba i kwoty kredytów branżowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw	151
Tabela 15.	Liczba i kwoty kredytów w ramach branżowego programu mleczarskiego zaciągniętych w 2003 r., wg województw	151
Tabela 16.	Liczba i kwoty kredytów na przedsięwzięcia tworzące nowe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w 2003 r., wg województw	152
Tabela 17.	Liczba i kwoty kredytów kłęskowych zaciągniętych w latach 1995-2003, wg banków	153
Tabela 18.	Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003 r., wg województw	154
Tabela 19.	Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003 r., wg banków	155
Tabela 20.	Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 1994-2003, wg banków	156
Tabela 21.	Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2003 w układzie kasowym, wg rodzajów linii kredytowych	157
Tabela 22.	Dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w latach 1994-2003 w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków	158
Tabela 23.	Liczba i kwoty kredytów obrotowych i zaciągniętych w 2003 r., wg banków	159
Tabela 24.	Liczba i kwoty kredytów obrotowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw	160
Tabela 25.	Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze w latach 1995 - 2003 w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków	161
Tabela 26.	Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów na likwidację skutków klęsk żywiołowych przekazane bankom w 2003 r., w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków	162
Tabela 27.	Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych w 2003 r. w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków	163
Tabela 28.	Realizacja poręczeń i gwarancji kredytowych Agencji w latach 1994-2003	164
Tabela 29.	Wykaz poręczeń i gwarancji udzielonych w latach 1994-2003, wg banków	165
Tabela 30.	Liczba i kwoty pożyczek (wg zawartych umów) w programie małej przedsiębiorczości w latach 1995-2003, wg banków	166
Tabela 31.	Liczba i kwoty pożyczek (wg zawartych umów) w programie małej przedsiębiorczości w latach 1995-2003, wg województw	167
Tabela 32.	Ilość i wartość posiadanych przez ARiMR akcji w poszczególnych spółkach rynków hurtowych	

	i giełd rolnych na dzień 31.12.2003 r.	168
Tabela 33.	Kwoty wypłaconych środków w 2003 r. w programie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, w tys. zł, wg województw	169
Tabela 34.	Efekty realizacji programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, na podstawie umów rozliczonych w 2003 r., wg województw	170
Tabela 35.	Realizacja programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych w latach 1994-2003	170
Tabela 36.	Realizacja pomocy finansowej dla grup producentów rolnych w 2003 r., na podstawie umów zawartych w 2002 i 2003 r., wg województw	171
Tabela 37.	Realizacja pomocy finansowej dla grup producentów rolnych w 2003 r., na podstawie umów zawartych w 2002 i 2003 r., wg rodzaju produktu na który grupa została utworzona	172
Tabela 38.	Realizacja dopłat do mleka klasy Ekstra w 2003 r.	173
Tabela 39.	Realizacja dopłat do mleka klasy Ekstra w latach 2002-2003, wg województw	173
Tabela 40.	Realizacja pomocy finansowej dla producentów suszu paszowego w 2003 r., wg województw	174
Tabela 41.	Rozliczenie środków przekazanych przez MRiRW do banków funduszowych na wykup wierzytelności i udzielanie kredytów modernizacyjnych lub naprawczych (na podstawie inwentaryzacji dokumentów finansowych byłego FRiOR na dzień 31.12.2003 r.), w zł	175
Tabela 42.	Spląty kredytów modernizacyjnych i naprawczych oraz spląty wykupionych wierzytelności byłego FRiOR w 2003 r., w zł, wg banków funduszowych	176
Tabela 43.	Stan kredytów modernizacyjnych i naprawczych oraz wykupionych wierzytelności byłego FRiOR na dzień 31.12.2003 r., wg banków funduszowych	177
Tabela 44.	Stan realizacji przedfunduszowych umów kredytu i pożyczek, w zł	178

Tabela 1. Liczba złożonych wniosków o pomoc finansową z Programu SAPARD w 2003 r.

Działanie / schemat / komponent	Dolnośląski	Kujawsko - Pomorski	Lubelski	Lubuski	Łódzki	Małopolski	Mazowiecki	Opolski	Podkarpacki	Podlaski	Pomorski	Śląski	Świętokrzyski	Warmińsko - Mazurski	Wielkopolski	Zachodniopomorski	RAZEM KRAJ
Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych	44	53	59	29	81	45	108	25	31	49	68	59	24	53	157	32	917
1.1. Wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawa marketingu artykułów pochodzenia zwierzęcego.	37	45	40	27	67	40	79	24	26	44	62	50	18	47	137	26	769
1.1.a. Sektor mleczarski	11	19	19	7	22	8	32	9	6	14	5	8	5	17	29	4	215
1.1.b. Sektor mięsny	23	22	21	20	45	31	45	15	19	27	34	40	11	28	103	12	496
1.1.c. Sektor rybny	3	4				1	2		1	3	23	2	2	2	5	10	58
1.2. Wsparcie restrukturyzacji przetwórstwa i poprawa marketingu owoców i warzyw.	7	8	19	2	14	5	29	1	5	5	6	9	6	6	20	6	148
Inwestycje w gospodarstwach rolnych	136	406	617	68	364	527	1361	111	87	208	233	72	481	125	668	74	5 538
2.1. Restrukturyzacja produkcji mleka.	5	33	22	3	41	3	65	12	16	142	6	5	11	14	51	1	430
2.2. Modernizacja gospodarstw specjalizujących się w produkcji zwierząt rzeźnych, w tym:	2	57	17	6	18	16	23	15	7	9	18	15	10	20	117	10	360
2.2.1. Modernizacja gospodarstw specjalizujących się w produkcji bydła mięsnego.		1		3	1	3			1	2	1		3			8	23
2.2.2. Odbudowa produkcji owczarskiej.		1	2		1	3	2			1	1		1				12
2.2.3. Modernizacja produkcji trzody chlewnej lub drobiu.	2	55	15	3	16	10	21	15	6	6	16	15	6	20	117	2	325
2.3. Zwiększenie różnorodności produkcji gospodarstw rolnych.	129	316	578	59	305	508	1273	84	64	57	209	52	460	91	500	63	4 748
Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich	215	264	316	104	260	370	461	101	339	251	206	268	249	175	486	133	4 198
3.1. Zaopatrzenie gospodarstw wiejskich w wodę wraz z uzdatnieniem.	48	49	62	28	48	50	108	24	30	56	53	37	54	74	68	47	836
3.2. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków komunalnych.	69	82	74	32	42	124	91	37	103	44	80	99	56	56	184	45	1 218
3.3. Gospodarka odpadami stałymi.	3	4	3	1	1	1	1	1	4	2	2	2	1	1	4		31
3.4. Drogi gminne i powiatowe na obszarach wiejskich.	95	129	175	41	169	190	261	37	202	143	70	129	138	44	229	39	2 091
3.5. Zaopatrzenie w energię.			2	2		5		2		6	1	1			1	2	22
Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich	74	81	70	64	120	194	99	31	138	147	130	89	64	82	195	37	1 615
4.1 Tworzenie źródeł dodatkowego dochodu na obszarach wiejskich	20	19	20	22	18	44	36	8	57	103	33	16	21	36	39	17	509
4.2 Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich	53	39	36	31	75	119	62	20	64	36	77	59	33	40	148	15	907
4.3 Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich	1	23	14	11	27	31	1	3	17	8	20	14	10	6	8	5	199
SUMA	469	804	1 062	265	825	1 136	2 029	268	595	655	637	488	818	435	1 506	276	12 268

Tabela 2. Informacja na temat realizacji Programu SAPARD (Działania 1, 2, 3 i 4) narastająco od uruchomienia Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Działanie	Limit finansowy [zł]	Wnioski złożone		Wnioski zarejestrowane		Wnioski zgodne z SAPARD		Wnioski z pozytywną oceną końcową	
		liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
Działanie 1	1 259 698 661,00	1 132	818 73,13%	921 212 337,51 73,13%	786	874 569 597,56 69,43%	579	601 587 682,91 47,76%	
Działanie 2	698 394 257,00	5 951	4 311 28,77%	200 949 865,20 28,77%	3 977	185 654 361,74 26,58%	3 031	140 428 544,23 20,11%	
Działanie 3	1 494 451 134,00	6 230	5 203 186,66%	2 789 550 425,61 186,66%	4 513	2 440 786 830,77 163,32%	3 630	1 909 651 551,79 127,78%	
Działanie 4	330 950 693,00	1 615	153 4,96%	16 401 826,47 4,96%	33	3 775 404,02 1,14%		0,00%	
Razem Działania	3 783 494 745,00	14 928	10 485 103,82%	3 928 114 454,79 103,82%	9 309	3 504 786 194,09 92,63%	7 240	2 651 667 778,93 70,09%	

Działanie	Wnioski odrzucone przez OR*		Zawarte umowy		Złożone wnioski o płatność		Wnioski o płatność po autoryzacji		Zrealizowane płatności			
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota płatności [zł]		
										środk krajowe	środk UE	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
Działanie 1	18	26 120 571,96 2,07%	399	395 592 097,44 31,40%	217	167 262 098,67 13,28%	180	128 286 602,69 10,18%	167	28 753 082,01	86 259 245,98	115 012 327,99 9,13%
Działanie 2	363	16 154 054,61 2,31%	2 947	136 896 436,55 19,60%	2 068	91 158 041,84 13,05%	1 873	82 157 865,34 11,76%	1 532	16 488 060,69	49 464 183,74	65 952 244,43 9,44%
Działanie 3	285	153 508 245,48 10,27%	1 642	735 349 680,61 49,21%	1 610	708 112 968,96 47,38%	1 546	671 801 719,71 44,95%	1 451	155 146 171,42	465 438 520,58	620 584 692,00 41,53%
Działanie 4	2	220 750,00 0,07%		0,00%		0,00%		0,00%				0,00%
Razem Działania	668	196 003 622,05 5,18%	4 988	1 267 838 214,60 33,51%	3 895	966 533 109,47 25,55%	3 599	882 246 187,74 23,32%	3 150	200 387 314,12	601 161 950,30	801 549 264,42 21,19%

Uwaga:

Limit finansowy obejmuje łącznie budżety Rocznych Umów Finansowych na rok 2000, 2001, 2002 i 2003

* W kolumnie "Wnioski odrzucone przez OR" wykazywane są wnioski odrzucone, którym został nadany numer rejestracyjny

Tabela 3. Informacja na temat realizacji Działania 1, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Oddziały regionalne ARiMR (regiony)	Limit finansowy [zł]	Wnioski złożone	Wnioski zarejestrowane		Wnioski z pozytywną oceną końcową	
			liczba	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
1	Dolnośląski OR		49	25	21 171 416,80	12	9 661 964,00
2	Kujawsko-Pomorski OR		65	53	47 342 722,21	44	34 222 823,21
3	Lubelski OR		70	48	50 182 940,86	37	35 075 621,26
4	Lubuski OR		37	22	15 598 314,01	15	9 222 952,01
5	Łódzki OR		104	67	111 241 256,33	48	68 460 321,24
6	Małopolski OR		62	51	57 012 918,55	41	36 451 852,55
7	Mazowiecki OR		135	86	95 156 177,78	57	67 376 767,11
8	Opolski OR		30	24	19 627 077,06	16	11 017 611,04
9	Podkarpacki OR		45	43	37 253 341,91	34	30 062 038,45
10	Podlaski OR		63	40	54 501 942,51	34	48 292 449,51
11	Pomorski OR		81	60	47 310 673,00	36	21 331 083,45
12	Śląski OR		70	61	79 284 611,73	44	61 856 407,34
13	Świętokrzyski OR		26	21	18 901 079,13	16	16 304 152,63
14	Warmińsko-mazurski OR		67	50	51 447 664,30	30	20 817 085,58
15	Wielkopolski OR		188	141	169 394 543,79	98	107 477 699,30
16	Zachodniopomorski OR		40	26	45 785 657,54	17	23 956 854,23
Razem Kraj		1 259 698 661,00	1 132	818	921 212 337,51 73,13%	579	601 587 682,91 47,76%

Uwaga:

Limit finansowy obejmuje łącznie budżety Rocznych Umów Finansowych na rok 2000, 2001, 2002 i 2003

* W kolumnie "Wnioski odrzucone przez OR" wykazywane są wnioski odrzucone, którym został nadany numer rejestracyjny

Tabela 3cd. Informacja na temat realizacji Działania 1, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Wnioski odrzucone przez OR*		Wnioski odrzucone przez ZWRS		Wnioski zastrzeżone przez KKS		Zawarte umowy		Złożone wnioski o płatność	
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
1			1	410 637,30			9	5 570 757,00	5	2 383 578,10
2							27	16 171 404,36	18	7 511 118,01
3	1	1 099 941,10	1	1 099 800,00			24	21 079 010,01	13	9 016 010,44
4			1	375 427,00	1	2 260 989,54	10	3 391 290,55	5	1 497 951,33
5	4	6 358 039,45	5	6 918 797,73			38	56 711 625,32	21	26 723 839,88
6	1	1 269 000,00	2	6 520 000,00			24	18 369 704,95	15	7 611 172,24
7	1	984 129,20	7	4 952 555,33			47	53 419 372,11	25	22 653 675,79
8	1	1 802 492,00	3	3 718 019,02			9	4 084 707,54	7	1 534 336,13
9			2	4 809 847,46	2	2 367 208,67	23	20 604 235,58	12	6 249 093,28
10	1	882 308,00	1	232 800,00			24	32 450 920,24	13	16 992 854,79
11	3	5 741 038,13	6	3 785 081,42			24	15 549 234,77	14	6 427 371,35
12			1	416 021,39			32	40 590 937,65	11	9 383 870,43
13							14	15 853 165,63	3	3 448 668,69
14	1	356 940,00	5	8 215 323,22			19	11 960 244,23	16	8 831 728,48
15	3	7 362 544,08	3	2 613 246,41			66	70 468 362,77	34	33 175 781,08
16	2	264 140,00	3	15 248 213,81			9	9 317 124,73	5	3 821 048,65
	18	26 120 571,96 2,07%	41	59 315 770,09 4,71%	3	4 628 198,21 0,37%	399	395 592 097,44 31,40%	217	167 262 098,67 13,28%

Tabela 3cd. Informacja na temat realizacji Działania 1, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Wnioski o płatność po autoryzacji		Zrealizowane płatności			
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] <i>wykorzystanie limitu</i>	liczba	kwota płatności [zł]		
				środki krajowe	środki UE	kwota wnioskowanej pomocy <i>wykorzystanie limitu</i>
1	4	2 023 578,10	4	505 894,53	1 517 683,57	2 023 578,10
2	16	6 928 148,85	15	1 662 487,57	4 987 462,73	6 649 950,30
3	11	8 147 274,74	7	1 530 229,20	4 590 687,57	6 120 916,77
4	4	1 050 822,55	4	262 705,64	788 116,91	1 050 822,55
5	12	11 995 507,21	11	2 922 188,84	8 766 566,52	11 688 755,36
6	14	7 469 140,28	13	1 717 207,24	5 151 621,67	6 868 828,91
7	21	15 223 268,55	19	3 233 152,75	9 699 458,26	12 932 611,01
8	6	1 367 842,90	6	341 960,73	1 025 882,17	1 367 842,90
9	11	4 146 798,13	10	992 199,52	2 976 598,61	3 968 798,13
10	13	16 992 854,79	13	4 248 213,71	12 744 641,08	16 992 854,79
11	13	6 168 930,15	13	1 542 232,53	4 626 697,62	6 168 930,15
12	9	4 515 773,08	9	1 128 943,27	3 386 829,81	4 515 773,08
13	3	3 448 668,69	2	589 357,97	1 768 073,91	2 357 431,88
14	13	7 015 504,17	13	1 753 876,04	5 261 628,13	7 015 504,17
15	25	27 971 435,85	23	5 367 170,31	16 101 510,93	21 468 681,24
16	5	3 821 048,65	5	955 262,16	2 865 786,49	3 821 048,65
	180	128 286 596,69 <i>10,18%</i>	167	28 753 082,01	86 259 245,98	115 012 327,99 <i>9,13%</i>

Tabela 4. Informacja na temat realizacji Działania 2, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Oddziały regionalne ARIMR (regiony)	Limit finansowy [zł]	Wnioski złożone	Wnioski zarejestrowane		Wnioski z pozytywną oceną końcową		Wnioski odrzucone przez OR*	
			liczba	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
1	Dolnośląski OR	28 162 349,00	139	88	3 448 933,60 12,25%	56	2 303 929,33 8,18%	12	472 586,62 1,68%
2	Kujawsko-Pomorski OR	60 327 312,00	430	350	18 101 449,08 30,01%	269	13 835 164,20 22,93%	18	934 639,20 1,55%
3	Lubelski OR	59 699 915,00	644	456	20 627 699,85 34,55%	313	14 344 528,55 24,03%	47	2 074 764,96 3,48%
4	Lubuski OR	12 893 465,00	80	65	2 854 501,27 22,14%	45	1 930 783,47 14,97%	10	377 547,80 2,93%
5	Łódzki OR	59 974 772,00	387	215	10 071 045,29 16,79%	134	6 012 614,69 10,03%	18	812 873,08 1,36%
6	Małopolski OR	18 704 143,00	551	480	20 651 141,77 110,41%	330	14 308 347,18 76,50%	53	2 176 616,26 11,64%
7	Mazowiecki OR	95 697 625,00	1 408	845	38 861 603,32 40,61%	642	29 406 829,13 30,73%	10	440 818,50 0,46%
8	Opolski OR	22 213 940,00	122	109	4 668 967,41 21,02%	77	3 182 136,63 14,32%	24	852 002,94 3,84%
9	Podkarpacki OR	17 828 765,00	96	80	3 540 702,12 19,86%	53	2 330 319,87 13,07%	13	491 931,63 2,76%
10	Podlaski OR	67 489 741,00	257	192	10 289 655,74 15,25%	149	7 697 735,55 11,41%	22	1 152 161,69 1,71%
11	Pomorski OR	27 917 513,00	255	203	9 647 531,24 34,56%	148	6 718 162,26 24,06%	13	699 373,50 2,51%
12	Śląski OR	14 780 584,00	78	67	3 394 065,71 22,96%	48	2 558 872,62 17,31%	9	325 474,00 2,20%
13	Świętokrzyski OR	19 504 988,00	563	480	19 669 764,20 100,84%	299	12 252 343,61 62,82%	63	2 703 081,11 13,86%
14	Warmińsko-mazurski OR	51 141 997,00	130	98	5 152 790,07 10,08%	68	3 338 150,12 6,53%	10	599 300,78 1,17%
15	Wielkopolski OR	113 115 526,00	728	526	27 634 940,89 24,43%	363	18 759 968,78 16,58%	33	1 665 607,54 1,47%
16	Zachodniopomorski OR	28 941 622,00	83	57	2 335 073,64 8,07%	37	1 448 658,24 5,01%	8	375 275,00 1,30%
Razem Kraj		698 394 257,00	5 951	4 311	200 949 865,20 28,77%	3 031	140 428 544,23 20,11%	363	16 154 054,61 2,31%

Uwaga:

Limit finansowy obejmuje łącznie budżety Rocznych Umów Finansowych na rok 2000, 2001, 2002 i 2003

* W kolumnie "Wnioski odrzucone przez OR" wykazywane są wnioski odrzucone, którym został nadany numer rejestracyjny

Tabela 4cd. Informacja na temat realizacji Działania 2, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Zawarte umowy		Złożone wnioski o płatność		Wnioski o płatność po autoryzacji		Zrealizowane płatności			
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota płatności [zł]		
								środki krajowe	środki UE	kwota wnioskowanej pomocy wykorzystanie limitu
1	55	2 254 429,33 8,01%	46	1 928 887,87 6,85%	42	1 758 852,67 6,25%	33	343 177,29	1 029 531,88	1 372 709,17 4,87%
2	264	13 603 179,20 22,55%	177	8 289 011,51 13,74%	176	8 224 011,51 13,63%	135	1 403 958,25	4 211 874,83	5 615 833,08 9,31%
3	292	13 494 759,40 22,60%	183	7 774 453,51 13,02%	158	6 716 412,75 11,25%	113	1 215 594,74	3 646 784,22	4 862 378,96 8,14%
4	45	1 930 783,47 14,97%	36	1 527 074,82 11,84%	35	1 478 184,42 11,46%	31	337 741,80	1 013 225,42	1 350 967,22 10,48%
5	130	5 829 270,00 9,72%	116	4 959 609,90 8,27%	103	4 417 767,90 7,37%	76	812 375,94	2 437 127,88	3 249 503,82 5,42%
6	329	14 259 722,02 76,24%	229	9 599 896,46 51,32%	204	8 550 266,71 45,71%	167	1 732 096,09	5 196 288,45	6 928 384,54 37,04%
7	623	28 592 513,83 29,88%	425	19 175 565,85 20,04%	352	15 813 173,40 16,52%	300	3 369 884,27	10 109 653,36	13 479 537,63 14,09%
8	77	3 176 949,77 14,30%	56	2 166 568,44 9,75%	50	1 847 805,66 8,32%	45	411 962,07	1 235 886,25	1 647 848,32 7,42%
9	52	2 284 569,87 12,81%	42	1 668 863,10 9,36%	41	1 638 957,94 9,19%	37	371 969,23	1 115 907,71	1 487 876,94 8,35%
10	147	7 631 735,55 11,31%	114	5 264 572,75 7,80%	102	4 478 111,65 6,64%	96	1 035 411,97	3 106 236,03	4 141 648,00 6,14%
11	145	6 586 887,26 23,59%	103	4 504 479,04 16,13%	100	4 400 666,44 15,76%	90	987 797,61	2 963 393,07	3 951 190,68 14,15%
12	48	2 556 433,11 17,30%	33	1 512 170,17 10,23%	33	1 512 170,17 10,23%	21	225 072,81	675 218,44	900 291,25 6,09%
13	287	11 767 336,61 60,33%	190	7 742 302,98 39,69%	185	7 569 541,54 38,81%	154	1 553 676,40	4 661 029,34	6 214 705,74 31,86%
14	68	3 338 150,11 6,53%	56	2 707 792,08 5,29%	53	2 503 995,82 4,90%	42	496 164,83	1 488 494,54	1 984 659,37 3,88%
15	349	18 191 058,78 16,08%	235	11 208 902,30 9,91%	212	10 120 055,70 8,95%	169	1 955 604,77	5 866 814,48	7 822 419,25 6,92%
16	36	1 398 658,24 4,83%	27	1 127 891,06 3,90%	27	1 127 891,06 3,90%	23	235 572,62	706 717,84	942 290,46 3,26%
	2 947	136 896 436,55 19,60%	2 068	91 158 041,84 13,05%	1 873	82 157 865,34 11,76%	1 532	16 488 060,69	49 464 183,74	65 952 244,43 9,44%

Tabela 5. Informacja na temat realizacji Działania 3, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Oddziały regionalne ARIMR (regiony)	Limit finansowy [zł]	Wnioski złożone		Wnioski zarejestrowane		Wnioski z pozytywną oceną końcową		Wnioski odrzucone przez OR*	
			liczba	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	
1	Dolnośląski OR	77 975 101,00	324	90	49 421 737,29 63,38%	76	38 046 951,74 48,79%	14	11 374 785,55 14,59%	
2	Kujawsko-Pomorski OR	84 821 009,00	376	111	55 707 050,06 65,68%	98	48 065 743,40 56,67%	10	5 299 470,14 6,25%	
3	Lubelski OR	118 404 168,00	465	445	230 509 859,86 194,68%	129	56 605 151,28 47,81%	8	5 334 125,89 4,51%	
4	Lubuski OR	54 545 789,00	182	175	100 218 653,51 183,73%	167	93 393 818,68 171,22%	8	6 824 834,83 12,51%	
5	Łódzki OR	86 248 930,00	400	377	166 284 255,60 192,80%	349	155 782 517,45 180,62%	28	10 501 738,15 12,18%	
6	Małopolski OR	161 606 822,00	557	515	317 708 935,63 196,59%	489	303 749 502,07 187,96%	24	12 498 033,03 7,73%	
7	Mazowiecki OR	143 550 121,00	650	598	305 602 495,77 212,89%	159	64 321 505,86 44,81%	29	10 985 671,56 7,65%	
8	Opolski OR	37 766 507,00	143	135	86 626 124,33 229,37%	122	78 047 352,65 206,66%	12	8 165 849,34 21,62%	
9	Podkarpacki OR	159 328 540,00	518	510	294 443 037,19 184,80%	499	289 488 741,66 181,69%	11	4 954 295,53 3,11%	
10	Podlaski OR	60 606 956,00	366	355	139 104 458,50 229,52%	347	135 603 771,42 223,74%	8	3 500 687,08 5,78%	
11	Pomorski OR	70 763 735,00	337	327	179 353 584,05 253,45%	284	157 838 274,88 223,05%	42	21 344 263,95 30,16%	
12	Śląski OR	86 882 512,00	384	114	49 087 652,15 56,50%	110	47 669 652,15 54,87%	4	1 418 000,00 1,63%	
13	Świętokrzyski OR	78 654 821,00	360	348	187 608 901,36 238,52%	336	180 343 183,34 229,28%	8	4 815 044,47 6,12%	
14	Warmińsko-mazurski OR	63 422 913,00	260	251	162 510 069,17 256,23%	217	138 534 543,41 218,43%	33	22 275 525,76 35,12%	
15	Wielkopolski OR	150 896 371,00	699	673	358 595 282,35 237,64%	198	92 141 572,69 61,06%	15	6 089 219,34 4,04%	
16	Zachodniopomorski OR	58 976 839,00	209	179	106 768 328,79 181,03%	50	30 019 269,11 50,90%	31	18 126 700,86 30,74%	
Razem Kraj		1 494 451 134,00	6 230	5 203	2 789 550 425,61 186,66%	3 630	1 909 651 551,79 127,78%	285	153 508 245,48 10,27%	

Uwaga:

Limit finansowy obejmuje łącznie budżety Rocznych Umów Finansowych na rok 2000, 2001, 2002 i 2003

* W kolumnie "Wnioski odrzucone przez OR" wykazywane są wnioski odrzucone, którym został nadany numer rejestracyjny

Tabela 5cd. Informacja na temat realizacji Działania 3, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Wnioski zastrzeżone przez RKS		Udzielone promesy		Zawarte umowy		Złożone wnioski o płatność	
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu
1		0,00%	76	38 046 951,74 48,79%	72	35 447 218,39 45,46%	72	34 699 672,45 44,50%
2		0,00%	98	48 065 743,40 56,67%	94	44 251 485,90 52,17%	92	42 591 377,29 50,21%
3	1	158 244,00 0,13%	128	56 446 907,28 47,67%	124	54 731 856,24 46,22%	124	54 731 856,24 46,22%
4		0,00%	67	30 924 915,56 56,70%	62	27 043 218,69 49,58%	60	25 509 467,39 46,77%
5	1	630 000,00 0,73%	117	43 711 845,42 50,68%	107	39 862 250,04 46,22%	105	37 925 361,56 43,97%
6		0,00%	157	81 791 417,39 50,61%	149	73 970 813,82 45,77%	146	72 376 865,39 44,79%
7		0,00%	159	64 321 505,86 44,81%	151	60 824 218,78 42,37%	147	59 313 917,62 41,32%
8		0,00%	34	14 486 222,01 38,36%	34	14 470 717,83 38,32%	34	14 349 431,19 38,00%
9	1	938 000,00 0,59%	166	96 713 084,25 60,70%	162	93 101 748,02 58,43%	156	86 281 198,84 54,15%
10		0,00%	110	35 527 090,92 58,62%	105	34 262 357,92 56,53%	103	32 097 554,87 52,96%
11		0,00%	98	41 953 222,09 59,29%	90	36 547 522,31 51,65%	87	35 048 212,32 49,53%
12		0,00%	110	47 669 652,15 54,87%	107	45 300 839,49 52,14%	106	44 775 903,56 51,54%
13		0,00%	100	38 720 442,78 49,23%	97	36 539 145,27 46,46%	96	35 927 366,67 45,68%
14	2	590 306,33 0,93%	61	30 428 589,59 47,98%	58	26 798 243,86 42,25%	58	26 428 384,46 41,67%
15		0,00%	198	92 141 572,69 61,06%	189	87 262 606,38 57,83%	185	82 962 777,01 54,98%
16	1	937 913,50 1,59%	49	29 081 355,61 49,31%	41	24 935 437,67 42,28%	39	23 093 622,10 39,16%
	6	3 254 463,83 0,22%	1 728	790 030 518,74 52,86%	1 642	735 349 680,61 49,21%	1 610	708 112 968,96 47,38%

Tabela 5cd. Informacja na temat realizacji Działania 3, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Wnioski o płatność po autoryzacji		Zrealizowane płatności			
	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota płatności [zł]		
				środki krajowe	środki UE	kwota wnioskowanej pomocy wykorzystanie limitu
1	72	34 699 672,45 44,50%	61	6 979 149,51	20 937 448,69	27 916 598,20 35,80%
2	85	38 566 444,97 45,47%	80	9 030 804,14	27 092 412,81	36 123 216,95 42,59%
3	123	53 910 657,04 45,53%	122	13 299 122,33	39 897 367,65	53 196 489,98 44,93%
4	58	24 665 222,63 45,22%	58	6 166 305,61	18 498 917,02	24 665 222,63 45,22%
5	92	32 401 243,60 37,57%	81	6 936 644,93	20 809 935,37	27 746 580,30 32,17%
6	139	67 108 459,77 41,53%	134	16 019 083,50	48 057 251,01	64 076 334,51 39,65%
7	144	58 068 280,44 40,45%	136	13 416 546,87	40 249 641,05	53 666 187,92 37,38%
8	31	12 990 779,02 34,40%	28	2 555 936,34	7 667 809,21	10 223 745,55 27,07%
9	153	82 582 860,04 51,83%	150	19 956 192,33	59 868 577,81	79 824 770,14 50,10%
10	101	31 413 305,87 51,83%	95	7 396 499,27	22 189 498,01	29 585 997,28 48,82%
11	84	33 516 762,02 47,36%	77	7 718 976,42	23 156 929,42	30 875 905,84 43,63%
12	106	44 775 903,56 51,54%	106	11 193 975,79	33 581 927,77	44 775 903,56 51,54%
13	96	35 927 366,67 45,68%	95	8 887 005,82	26 661 017,94	35 548 023,76 45,19%
14	58	26 428 384,46 41,67%	55	6 071 297,15	18 213 891,51	24 285 188,66 38,29%
15	170	75 019 748,81 49,72%	139	14 586 974,37	43 760 923,99	58 347 898,36 38,67%
16	34	19 726 628,36 33,45%	34	4 931 657,04	14 794 971,32	19 726 628,36 33,45%
	1 546	671 801 719,71 44,95%	1 451	155 146 171,42	465 438 520,58	620 584 692,00 41,53%

Tabela 6. Informacja na temat realizacji Działania 4, narastająco od uruchomienia Programu SAPARD, wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Nr	Oddziały regionalne ARiMR (regiony)	Limit finansowy [zł]	Wnioski złożone		Wnioski zarejestrowane		Wnioski z pozytywną oceną końcową		Wnioski odrzucone przez OR*	
			liczba	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	liczba	kwota wnioskowanej pomocy [zł] wykorzystanie limitu	
1	Dolnośląski OR	25 732 071,00	74		0,00%		0,00%		0,00%	
2	Kujawsko-Pomorski OR	17 723 061,00	81	5	548 186,16 3,09%		0,00%		0,00%	
3	Lubelski OR	27 633 079,00	70		0,00%		0,00%		0,00%	
4	Lubuski OR	10 481 555,00	64		0,00%		0,00%		0,00%	
5	Łódzki OR	24 090 161,00	120		0,00%		0,00%		0,00%	
6	Małopolski OR	29 253 215,00	194	53	6 439 827,29 22,01%		0,00%	1	10 750,00 0,04%	
7	Mazowiecki OR	36 521 067,00	99		0,00%		0,00%		0,00%	
8	Opolski OR	9 164 065,00	31	7	539 398,30 5,89%		0,00%		0,00%	
9	Podkarpacki OR	27 437 984,00	138	43	4 011 784,65 14,62%		0,00%	1	210 000,00 0,77%	
10	Podlaski OR	9 487 396,00	147		0,00%		0,00%		0,00%	
11	Pomorski OR	16 113 816,00	130	13	1 608 220,57 9,98%		0,00%		0,00%	
12	Śląski OR	18 151 776,00	89	10	1 360 000,00 7,49%		0,00%		0,00%	
13	Świętokrzyski OR	17 926 642,00	64	17	1 479 409,50 8,25%		0,00%		0,00%	
14	Warmińsko-mazurski OR	17 390 802,00	82	5	415 000,00 2,39%		0,00%		0,00%	
15	Wielkopolski OR	26 976 842,00	195		0,00%		0,00%		0,00%	
16	Zachodniopomorski OR	16 867 161,00	37		0,00%		0,00%		0,00%	
Razem Kraj		330 950 693,00	1 615	153	16 401 826,47 4,96%	0	0,00%	2	220 750,00 0,07%	

Uwaga:

Limit finansowy obejmuje łącznie budżety Rocznych Umów Finansowych na rok 2000, 2001, 2002 i 2003

* W kolumnie "Wnioski odrzucone przez OR" wykazywane są wnioski odrzucone, którym został nadany numer rejestracyjny

Tabela 7. Wykaz banków współpracujących z ARiMR wg stanu na dzień 31.12.2003 r.

Lp.	BANK	Skrót	Linie kredytowe										
			IP	BR	MR	KZ	MP	OR	KL	GP	DM	RP	
1	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. W-wa	BGŻ S.A.	*	*	*	*	*			*	*		
2	Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A. Kraków	BPH PBK S.A.	*	*	*	*	*						
3	Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. W-wa	PKO BP S.A.	*	*	*	*	*			*	*		
4	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie	BPS S.A.	*	*	*	*	*			*	*	*	*
5	Kredyt Bank S.A. w Warszawie	KB S.A.	*	*	*	*	*			*			
6	ING Bank Śląski SA w Katowicach	ING BŚ S.A.	*	*	*	*	*			*			
7	SGB Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. w Poznaniu	SGB GBW S.A.	*	*	*	*	*			*	*		
8	Bank Zachodni WBK SA we Wrocławiu	BZ WBK S.A.	*	*	*	*	*	*	*	*			
9	Spółdzielczy Bank Rozwoju „SCH” w Warszawie	SBR "SCH"											
10	Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w Poznaniu	BRC SA											
11	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	BH S.A.		*									
12	Bank Millennium S.A. w Warszawie	Millenium S.A.		*						*			
13	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie	BOŚ S.A.	*	*	*	*				*			
14	Rabobank Polska S.A. w Warszawie	Rabobank Polska S.A.											
15	Wschodni Bank Cukrownictwa S.A. w Lublinie	WBC S.A.											
16	BRE BANK S.A. w Warszawie	BRE Bank S.A.		*						*			
17	Bank PEKAO S.A. w Warszawie	PEKAO S.A.	*	*	*	*	*			*			
18	Bank Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych S.A. w Warszawie	BISE S.A.	*	*	*	*	*			*			
19	Górnośląski Bank Gospodarczy S.A. w Katowicach	GBG S.A.			*								
20	Mazowiecki Bank Regionalny S.A. w Warszawie	MR Bank S.A.	*	*	*	*	*			*	*		
21	Nordea Bank Polska S.A. w Gdyni	Nordea BP S.A.		*	*								
22	Raiffeisen Bank Polska S.A. w Warszawie	Raiffeisen BP S.A.	*	*									
22	Deutsche Bank 24	Deutsche Bank 24											

Objaśnienia:

- IP-** kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie przetwórstwie rolno - spożywczym i usługach dla rolnictwa
- BR-** kredyty udzielane na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi
- MR-** kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia
- KZ-** kredyty na zakup gruntów rolnych
- MP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz miejsko - wiejskich
- OR -** kredyty na osadnictwo rolnicze na gruntach Skarbu Państwa
- RP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na rozpoczęcie produkcji mających na celu wykorzystanie istniejących obiektów produkcyjnych
- KL-** kredyty kłękowe
- GP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym o usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych powstałe na mocy ustawy z dnia 15 września 2000 roku o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw
- DM/BR-** stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów jak przy kredytach branżowych
- DM/MR-** stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów jak przy kredytach na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez młodych rolników

* - bank udzielił w 2003 r. kredytów z dopłatą Agencji

Tabela 8a. Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych udzielonych do końca 2002 r. objętych dopłatami ARiMR
stan na 31.12.2003 r.

Lp.	BANK	IP	BR	MR	KZ	MP	GP	KL
1	Bank Gospodarki Żywnościowej SA W-wa	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60		1,44
2	Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A.	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		
3	PKO BP S.A. W-wa	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		1,44
4	Bank Polskiej Spółdzielczości SA	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60	1,44	1,44
5	Kredyt Bank SA W-wa	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		1,44
6	ING Bank Śląski SA Katowice	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		1,44
7	SGB GBW SA Poznań	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60		1,44
8	Bank Zachodni WBK SA	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		1,44
9	Spółdzielczy Bank Rozwoju „SCh” W-wa	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60		
10	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA Poznań		1,80					
11	Bank Handlowy w Warszawie SA	3,34	1,67	1,44	1,44			
12	Bank Millennium SA Warszawa	3,34	1,67	1,44	1,44	3,34		1,44
13	Bank Ochrony Środowiska SA Warszawa	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60		
14	Rabobank Polska SA Warszawa	3,34	1,67					
15	Wschodni Bank Cukrownictwa SA Lublin	3,60	1,80	1,44	1,44			1,44
16	BRE Bank SA Warszawa	3,31	1,65					1,44
17	Bank PKO SA Warszawa	3,45	1,73	1,44	1,44	3,45		1,44
18	Bank Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych SA Warszawa	3,45	1,73	1,44	1,44	3,45		
19	Górnośląski Bank Gospodarczy SA Katowice	3,31	1,65	1,44	1,44			1,44
20	Nordea Bank Polska SA	3,34	1,67	1,44		3,34		
21	Mazowiecki Bank Regionalny S.A.	3,60	1,80	1,44	1,44	3,60		1,44
22	Raiffeisen Bank Polska S.A.		1,65			3,31		
23	Deutsche Bank 24	3,34	1,67					1,44

Oprocentownie w linii OR i RP zależy od rodzaju realizowanego przedsięwzięcia

- IP-** kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie przetwórstwie rolno - spożywczym i usługach dla rolnictwa
- BR-** kredyty udzielane na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi
- MR-** kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia
- KZ-** kredyty na zakup gruntów rolnych
- MP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz miejsko - wiejskich
- OR -** kredyty na osadnictwo rolnicze na gruntach Skarbu Państwa
- RP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na rozpoczęcie produkcji mających na celu wykorzystanie istniejących obiektów produkcyjnych
- KL-** kredyty kłękowe
- GP-** kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym o usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych powstałe na mocy ustawy z dnia 15 września 2000 roku o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw

**Tabela 8b. Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych udzielanych przez banki od 1.01.2003 r.
stan na dzień 31.12.2003 r.**

Lp.	BANK	IP, MP, RP,OR/IP	BR, DM/BR,OR/BR	MR, KZ, DM/MR,OR/MR, OR/KZ, KL-inwest.	KL-obrotowe	GP
1	Bank Gospodarki Żywnościowej SA W-wa	3,74	2,00	1,44	1,20	
2	Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A.	3,34	2,00	1,20		
3	Bank Polskiej Spółdzielczości SA	3,74	2,00	1,44	1,20	1,44
4	PKO BP S.A.	3,60	2,00	1,20	1,20	
5	Bank Handlowy S.A.	3,34	2,00	1,20		
6	Kredyt Bank SA W-wa	3,45	2,00	1,20	1,20	
7	ING Bank Śląski SA Katowice	3,34	2,00	1,20	1,20	
8	SGB GBW SA Poznań	3,74	2,00	1,44	1,20	
9	Bank Zachodni WBK SA	3,60	2,00	1,20	1,20	
10	Bank Millennium SA Warszawa	3,45	2,00	1,20	1,20	
11	Bank Ochrony Środowiska SA Warszawa	3,60	2,00	1,20	1,20	
12	BRE Bank SA Warszawa	3,45	2,00	1,20	1,20	
13	Bank PKO SA Warszawa	3,45	2,00	1,20	1,20	
14	Nordea Bank Polska S.A.	3,34	2,00	1,20		
15	Bank Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych SA Warszawa	3,45	2,00	1,20	1,20	
16	Górnośląski Bank Gospodarczy SA Katowice	3,31	2,00	1,20		
17	Mazowiecki Bank Regionalny S.A.	3,74	2,00	1,44	1,20	
18	Raiffeisen Bank Polska S.A.	3,45	2,00	1,20		

IP- kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie przetwórstwie rolno - spożywczym i usługach dla rolnictwa

BR- kredyty udzielane na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi

MR- kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia

KZ- kredyty na zakup gruntów rolnych

MP- kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz miejsko - wiejskich

OR - kredyty na osadnictwo rolnicze na gruntach Skarbu Państwa

RP- kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne na rozpoczęcie produkcji mających na celu wykorzystanie istniejących obiektów produkcyjnych

KL- kredyty kłeszkowe

GP- kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym o usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych powstałe na mocy ustawy z dnia 15 września 2000 roku o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw

DM/BR- stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów jak przy kredytach branżowych

DM/MR- stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów jak przy kredytach na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez młodych rolników

Tabela 9. Informacja o wnioskach dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych zaopiniowanych pozytywnie przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Regionalne Centra Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w 2003 r., wg rodzajów linii kredytowych

Nazwa linii kredytowej	Liczba wniosków	Liczba pozytywnych opinii	Koszt inwestycji w tys. zł	Kwota wnioskowanego kredytu w tys. zł	Średnia kwota wnioskowanego kredytu w tys. zł	Udział kredytu w wartości inwestycji (%)
Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym, działach specjalnych produkcji rolnej oraz usługach dla rolnictwa (IP)	6 209	6 210	1 010 389,7	659 848,6	106,3	65,3
- rolnictwo	5 357	5 357	486 460,3	317 844,2	59,3	65,3
- przetwórstwo rolno-spożywcze	315	315	376 674,5	239 819,6	761,3	63,7
- usługi dla rolnictwa	16	16	2 480,5	1 741,9	108,9	70,2
- działy specjalne	292	293	116 714,8	79 595,0	271,7	68,2
- agroturystyka	212	212	21 849,1	16 377,6	77,3	75,0
- przedsięwzięcia mieszane	17	17	6 210,5	4 470,3	263,0	72,0
Kredyty na zakup gruntów rolnych (KZ)	7 075	7 073	346 683,3	241 057,5	34,1	69,5
- w celu powiększenia gospodarstwa rolnego	6 846	6 843	314 030,9	218 171,5	31,9	69,5
- w celu utworzenia gospodarstwa rolnego	229	230	32 652,4	22 886,0	99,5	70,1
Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia (MR)	13 477	13 469	2 456 128,2	1 815 239,4	134,8	73,9
- na utworzenie gospodarstw rolnych (nowe gospodarstwa)	341	342	196 902,9	125 556,1	367,1	63,8
- rolnictwo	241	242	102 024,4	75 251,5	311,0	73,8
- działy specjalne	100	100	94 878,5	50 304,6	503,0	53,0
- na urządzenie gospodarstw rolnych (istniejące gospodarstwa)	13 136	13 127	2 259 225,3	1 689 683,3	128,7	74,8
- rolnictwo	12 332	12 324	1 737 163,6	1 334 716,9	108,3	76,8
- działy specjalne	804	803	522 061,7	354 966,4	442,1	68,0
Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych (GP)	9	9	10 800,2	7 251,0	805,7	67,1
- rolnictwo	6	6	6 042,6	3 970,5	661,8	65,7
- przetwórstwo rolno-spożywcze	1	1	2 923,7	2 000,0	2000,0	68,4
- usługi dla rolnictwa	1	1	115,0	80,5	80,5	70,0
- działy specjalne	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
- rybactwo śródlądowe	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
- przedsięwzięcia mieszane	1	1	1 718,9	1 200,0	1200,0	69,8
Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi (BR):	1 742	1 740	1 329 950,9	879 674,2	505,6	66,1
<i>Program wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych (BR/10)</i>	169	169	45 496,4	33 049,3	195,6	72,6
- gospodarstwa rolne	108	108	21 269,0	16 729,5	154,9	78,7
- działy specjalne	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
- dla podmiotów świadczących usługi	61	61	24 227,4	16 319,8	267,5	67,4
<i>Program rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000-2006 (BR/12)</i>	38	38	40 224,4	26 043,6	685,4	64,7
- dla przetwórstwa	8	8	17 074,5	11 322,9	1 415,4	66,3
- dla floty rybackiej	10	10	5 832,2	4 269,5	427,0	73,2
- dla rybactwa śródlądowego	20	20	17 317,7	10 451,2	522,6	60,3
<i>Program restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce (BR/13)</i>	6	6	5 391,3	3 773,0	628,8	70,0
- dla gospodarstw rolnych	4	4	166,8	133,0	33,3	79,7
- dla przetwórstwa ziemniaka	2	2	5 224,5	3 640,0	1 820,0	69,7
<i>Program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego w Polsce (BR/14)</i>	364	363	888 077,0	567 870,9	1 564,4	63,9
<i>Branżowy program mleczarski (BR/15)</i>	1 157	1 156	326 494,5	232 754,8	201,3	71,3
- dla przetwórstwa	57	57	133 782,1	87 325,6	1 532,0	65,3
- dla producentów rolnych	1 098	1 097	190 918,8	144 173,7	131,4	75,5
- dla przedsięwzięć mieszanych	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
- dla podmiotów produkujących sery topione	1	1	1 780,0	1 246,0	1 246,0	70,0
- dla podmiotów zajmujących się wyłącznie skupem mleka	1	1	13,6	9,5	9,5	69,9
<i>Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce (BR/16)</i>	8	8	24 267,3	16 182,6	2 022,8	66,7
Kredyty na rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji (RP)	4	4	253,6	202,0	50,5	79,7
- rolnictwo	4	4	253,6	202,0	50,5	79,7
- działy specjalne	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych (MP)	360	361	77 926,4	50 473,5	139,8	64,8
- poza obszarami zagrożonymi szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego	242	242	46 621,5	29 429,1	121,6	63,1
- na obszarach zagrożonych szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego	118	119	31 304,9	21 044,4	176,8	67,2
Kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską żywiołową (KL)	136	136	3 308,7	2 185,3	16,1	66,0
Stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w przetwórstwie mięsa oraz kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych (DM)	15	15	21 210,5	12 775,1	851,7	60,2
Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa (OR)	1	1	200,0	190,0	190,0	95,0
- o dopłatach jak przy kredytach inwestycyjnych podstawowych	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
- o dopłatach jak przy kredytach na utworzenie lub urządzenie gospodarstw przez młodych rolników	1	1	200,0	190,0	190,0	95,0
- o dopłatach jak przy kredytach branżowych	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZEM	29 028	29 018	5 256 851,5	3 668 896,6	126,4	69,8

Tabela 10. Informacja o wnioskach dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych opiniowanych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Regionalne Centra Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w latach 1994-2003, wg rodzajów linii kredytowych

Lp.	Wyszczególnienie	Symbol linii kredytowej	Liczba wniosków	Liczba pozytywnych opinii	Koszt inwestycji w tys. zł	Kwota wnioskowanego kredytu w tys. zł	Średnia kwota wnioskowanego kredytu w tys. zł
1	Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym, działach specjalnych produkcji rolnej oraz usługach dla rolnictwa	IP	112 259	111 256	11 909 769,2	7 164 419,4	64,4
2	Kredyty na zakup gruntów rolnych	KZ	83 652	83 422	2 391 183,0	1 653 448,2	19,8
3	Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia	MR	125 233	124 697	14 695 746,5	10 515 161,0	84,3
4	Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych	GP	11	11	11 660,1	7 799,0	709,0
5	Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami branżowymi	BR	27 036	26 932	8 233 145,9	5 353 428,5	198,8
6	Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych objętych programami regionalnymi	RE	1 363	1 343	643 974,1	391 919,5	291,8
7	Kredyty na rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji	RP	806	803	75 165,8	49 379,2	61,5
8	Kredyty na wznowienie produkcji po przerwie trwającej co najmniej 1 rok	WP	55	55	8 609,1	5 440,0	98,9
9	Stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów	DA	4 743	4 652	299 832,0	154 297,7	33,2
10	Pożyczki na tworzenie nowych miejsc pracy, tzw. „mała przedsiębiorczość”	MP/mp	8 503	8 306	610 211,1	295 143,8	35,5
11	Stosowanie i zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w przetwórstwie mięsa oraz kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych	DM	15	15	21 210,5	12 775,1	851,7
12	Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców, gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej	MP	6 217	6 181	1 914 564,4	889 738,2	143,9
13	Kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi	KL	3 227	3 218	68 547,7	61 905,9	19,2
14	Korzystniejsze warunki spłaty wierzytelności finansowych po byłym Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa	FROR	1 013	998	27 750,4	68 307,8	68,4
15	Kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrow Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa	OR	54	53	27 811,6	25 293,5	477,2
RAZEM			374 187	371 942	40 939 181,4	26 648 456,8	71,6

Tabela 11. Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych podstawowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	IP/01		IP/02		IP/03		IP/04		IP/05		IP/06		IP/BR/01		IP/KL		Razem IP	
		Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł
1	dolnośląskie	238	12 557	4	1 286	2	207	13	2 296	5	294	1	125					263	16 765
2	kujawsko-pomorskie	684	27 284	14	2 750	2	155	11	1 813	8	574							719	32 576
3	lubelskie	581	18 593	15	10 358	3	39	19	3 668	15	817			1	24			634	33 499
4	lubuskie	34	6 773	7	3 159			6	350	1	60							48	10 342
5	łódzkie	444	15 277	15	2 676			9	2 151	5	246	2	173					475	20 523
6	małopolskie	58	3 240	14	7 102			16	2 503	14	591							102	13 436
7	mazowieckie	802	36 026	34	13 157	4	242	49	8 032	7	868	3	435					899	58 760
8	opolskie	133	12 049	2	242	1	20	1	150	1	240							138	12 701
9	podkarpackie	36	1 981	6	1 409	1	9	9	3 060	16	703							68	7 162
10	podlaskie	450	14 830	9	3 787			1	56	11	572							471	19 245
11	pomorskie	163	12 894	8	9 575	1	50	6	256	9	444							187	23 219
12	śląskie	39	3 817	18	8 027	3	86	9	3 068	7	566							76	15 564
13	świętokrzyskie	202	4 416	9	3 506	1	27	3	193	3	145							218	8 287
14	warmińsko-mazurskie	151	16 255	4	3 502	2	160	7	1 058	9	1 069	4	573					177	22 617
15	wielkopolskie	518	25 565	28	10 851	5	355	53	21 557	8	361	2	487					614	59 176
16	zachodniopomorskie	82	7 274	14	6 190	1	100	10	1 862	9	635					1	266	117	16 327
R A Z E M		4 615	218 831	201	87 577	26	1 450	222	52 073	128	8 185	12	1 793	1	24	1	266	5 206	370 199

IP/01 - kredyty inwestycyjne dla gospodarstw rolnych

IP/02 - kredyty inwestycyjne dla przetwórstwa rolno-spożywczego

IP/03 - kredyty inwestycyjne na usługi dla rolnictwa

IP/04 - kredyty inwestycyjne dla działów specjalnych produkcji rolnej

IP/05 - kredyty inwestycyjne na rozwój agroturystyki

IP/06 - kredyty inwestycyjne mieszane

IP/BR/01 kredyty inwestycyjne udzielone na zasadach określonych dla linii BR/01

IP/KL kredyty inwestycyjne podstawowe, w spłacie których bank zastosował szczególne uregulowania określone w zasadach udzielania kredytów z linii KL

Tabela 12. Liczba i kwoty kredytów na zakup gruntów rolnych zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	KZ/01		KZ/02		KZ/KL		Razem KZ		Powierzchnia zakupionych gruntów	Srednia cena 1 ha
		liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	w ha	w zł
1	dolnośląskie	359	11 858	16	1 023			375	12 881	3 845	3 350
2	kujawsko-pomorskie	842	30 153	14	1 604			856	31 757	5 949	5 338
3	lubelskie	805	15 486	33	1 368			838	16 854	4 186	4 026
4	lubuskie	34	1 261	0	0			34	1 261	433	2 912
5	łódzkie	451	9 159	15	990			466	10 149	2 261	4 489
6	małopolskie	99	1 687	1	31			100	1 718	279	6 158
7	mazowieckie	951	23 768	21	1 229	1	10	973	25 007	5 153	4 853
8	opolskie	293	11 380	21	2 572			314	13 952	3 241	4 305
9	podkarpackie	93	1 956	1	46			94	2 002	716	2 796
10	podlaskie	315	7 566	2	98			317	7 664	1 785	4 294
11	pomorskie	222	11 207	4	631			226	11 838	2 650	4 467
12	śląskie	34	1 674	5	384			39	2 058	440	4 677
13	świętokrzyskie	305	4 731	4	562			309	5 293	1 228	4 310
14	warmińsko-mazurskie	186	5 960	8	362			194	6 322	2 342	2 699
15	wielkopolskie	860	37 081	34	2 953			894	40 034	7 161	5 591
16	zachodniopomorskie	115	4 061	7	661	1	12	123	4 734	1 613	2 935
R A Z E M		5 964	178 988	186	14 514	2	22	6 152	193 524	43 282	4 471

KZ/01 - kredyty za zakup gruntów rolnych w celu powiększenia gospodarstwa rolnego

KZ/02 - kredyty na zakup gruntów rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego

KZ/KL - kredyty na zakup gruntów rolnych, w spłacie których bank zastosował szczególne uregulowania określone w zasadach udzielania kredytów z linii KL

Tabela 13. Liczba i kwoty kredytów zaciągniętych przez młodych rolników w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	MR/01		MR/02		MR/KL		Razem MR		Powierzchnia zakupionych gruntów
		liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	liczba	kwota w tys. zł	
1	dolnośląskie	9	1 648	260	31 935	1	134	270	33 717	663
2	kujawsko-pomorskie	44	8 771	829	86 974	0	0	873	95 745	1 714
3	lubelskie	76	7 828	1 448	114 528	0	0	1 524	122 356	1 997
4	lubuskie	6	2 213	82	15 535	2	623	90	18 371	434
5	łódzkie	31	3 115	1 118	107 450	0	0	1 149	110 565	880
6	małopolskie	4	1 208	208	22 953	0	0	212	24 161	110
7	mazowieckie	102	10 311	2 767	289 272	0	0	2 869	299 583	1 864
8	opolskie	24	3 253	293	35 243	0	0	317	38 496	639
9	podkarpackie	3	209	126	9 514	0	0	129	9 723	564
10	podlaskie	46	4 257	1 129	121 739	0	0	1 175	125 996	572
11	pomorskie	17	1 807	377	39 677	0	0	394	41 484	1 244
12	śląskie	14	5 222	176	31 989	0	0	190	37 211	139
13	świętokrzyskie	22	1 502	283	23 385	0	0	305	24 887	188
14	warmińsko-mazurskie	26	3 957	580	74 440	0	0	606	78 397	2 286
15	wielkopolskie	54	9 207	1 149	169 826	0	0	1 203	179 033	2 030
16	zachodniopomorskie	15	5 024	178	20 317	1	20	194	25 361	444
R A Z E M		493	69 532	11 003	1 194 777	4	777	11 500	1 265 086	15 768

MR/01 - kredyty na utworzenie gospodarstw rolnych (nowe gospodarstwa)

MR/02 - kredyty na urządzenie gospodarstw rolnych (istniejące gospodarstwa)

MR/KL - kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych, w spłacie których bank zastosował szczególne uregulowania określone w zasadach udzielania kredytów z linii KL

Tabela 14. Liczba i kwoty kredytów branżowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Program wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych (BR/10)		Program rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000 - 2006 (BR/12)		Branżowy program restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce (BR/13)		Program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego w Polsce (BR/14)		Branżowy program mleczarski (BR/15)		Branżowy program wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce (BR/16)		Razem programy branżowe	
		Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł
1	dolnośląskie	21	5 414	1	386			10	9 407	9	1 455			41	16 662
2	kujawsko-pomorskie	11	3 123			1	33	8	5 233	54	8 525			74	16 914
3	lubelskie	15	1 501					12	11 338	93	10 380			120	23 219
4	lubuskie	3	964					7	10 646					10	11 610
5	łódzkie	17	1 796					20	20 891	45	9 889			82	32 576
6	małopolskie	8	1 121	1	220			10	10 875	6	1 489			25	13 705
7	mazowieckie	12	2 602					36	50 586	300	23 376	1	3 100	349	79 664
8	opolskie	4	751					8	1 773	20	6 603	2	962	34	10 089
9	podkarpackie	3	358					7	13 412	13	612			23	14 382
10	podlaskie	6	316			1	3 140	7	5 191	224	19 199			238	27 846
11	pomorskie	12	2 533	4	2 044			12	5 541	30	17 249	1	300	59	27 667
12	śląskie	3	1 133	1	100			20	36 064	16	2 311			40	39 608
13	świętokrzyskie	2	432					6	2 821	3	476			11	3 729
14	warmińsko-mazurskie	5	1 116					13	31 560	88	21 560			106	54 236
15	wielkopolskie	16	5 268	2	2 200	1	36	45	85 549	85	27 246	1	850	150	121 149
16	zachodniopomorskie	7	1 196	9	4 924	2	57	9	16 103	3	4 726			30	27 006
R A Z E M		145	29 624	18	9 874	5	3 266	230	316 990	989	155 096	5	5 212	1 392	520 062

Tabela 15. Liczba i kwoty kredytów w ramach branżowego programu mleczarskiego zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	BR15/r		BR15/p		BR15/m		Razem programy branżowe	
		Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów w tys. zł
1	dolnośląskie	8	1 276	1	179			9	1 455
2	kujawsko-pomorskie	50	7 918	4	607			54	8 525
3	lubelskie	89	8 551	4	1 829			93	10 380
4	lubuskie							0	0
5	łódzkie	43	4 056	1	5 800	1	33	45	9 889
6	małopolskie	1	39	5	1 450			6	1 489
7	mazowieckie	291	18 260	5	4 845	4	271	300	23 376
8	opolskie	19	5 528	1	1 075			20	6 603
9	podkarpackie	13	612	0	0			13	612
10	podlaskie	223	18 636	1	563			224	19 199
11	pomorskie	24	3 291	6	13 959			30	17 249
12	śląskie	14	1 747	2	564			16	2 311
13	świętokrzyskie	3	476	0	0			3	476
14	warmińsko-mazurskie	85	12 507	3	9 053			88	21 560
15	wielkopolskie	76	16 533	7	10 568	2	145	85	27 246
16	zachodniopomorskie	2	1 196	1	3 530			3	4 726
R A Z E M		941	100 625	41	54 021	7	1 549	989	155 096

Tabela 16. Liczba i kwoty kredytów na przedsięwzięcia tworzące nowe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Kredyty na utworzenie miejsc pracy na obszarach szczególnie dotkniętych wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego										Kredyty na utworzenie miejsc pracy poza obszarami szczególnie dotkniętymi wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego										Ogółem					
		Liczba razem	liczba w tym:				Kwota razem	kwota				Liczba utworzonych miejsc pracy	Liczba razem	liczba				Kwota razem	kwota				Liczba miejsc pracy	Liczba udzielonych kredytów	Kwota udzielonych kredytów	Liczba utworzonych nowych miejsc pracy	
			produkcji	usługach	handlu	mieszane		produkcji	usługach	handlu	mieszane			produkcji	usługach	handlu	mieszane		produkcji	usługach	handlu	mieszane					
1	dolnośląskie	4	2	1	0	1	242	103	105	0	34	7	2	0	0	0	2	85	0	0	0	85	3	6	327	10	
2	kujawsko-pomorskie	9	2	2	3	2	1 263	770	118	105	270	36	2	1	1	0	0	130	100	30	0	0	5	11	1393	41	
3	lubelskie	2	0	1	0	1	200	0	100	0	100	6	19	3	8	4	4	1 039	185	394	225	235	42	21	1239	47	
4	lubuskie	2	0	0	1	1	490	0	0	35	455	14	2	0	2	0	0	225	0	225	0	0	9	4	715	23	
5	łódzkie	4	1	1	0	2	640	60	20	0	560	18	20	4	7	4	5	1 770	186	1 080	200	304	71	24	2410	89	
6	małopolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	3	2	2	1	725	325	200	150	50	29	8	725	29	
7	mazowieckie	4	1	2	0	1	855	385	420	0	50	24	12	1	10	0	1	898	25	698	0	175	36	16	1753	60	
8	opolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	podkarpackie	19	2	9	3	5	2 604	245	719	1 120	520	74	15	4	4	3	4	1 098	400	170	213	315	44	34	3702	118	
10	podlaskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	2	1	1	704	0	537	100	67	28	4	704	28	
11	pomorskie	6	1	1	3	1	280	35	35	175	35	8	8	2	3	3	0	575	150	250	175	0	23	14	855	31	
12	śląskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	5	1	0	1	923	648	250	0	25	37	7	923	37	
13	świętokrzyskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2	1	0	2	800	375	150	0	275	32	5	800	32	
14	warmińsko-mazurskie	10	3	2	3	2	1 398	315	280	315	488	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	1398	40
15	wielkopolskie	1	1	0	0	0	25	25	0	0	0	1	11	2	4	0	5	947	197	200	0	550	38	12	972	39	
16	zachodniopomorskie	4	1	1	0	2	595	350	35	0	210	17	4	0	2	1	1	150	0	75	50	25	6	8	745	23	
R A Z E M		65	14	20	13	18	8 591	2 288	1 832	1 750	2 722	245	119	27	47	18	27	10 070	2 591	4 259	1 113	2 106	403	184	18 661	648	

*Wyodrębnienie kredytów na nowe miejsca pracy na obszarach zagrożonych szczególnie wysokim poziomem bezrobocia strukturalnego, na których można realizować przedsięwzięcia z linii MP na korzystniejszych warunkach, zostało wprowadzone z dniem 18 kwietnia 2002

Tabela 17. Liczba i kwoty kredytów kłęskowych inwestycyjnych zaciągniętych w latach 1995-2003, wg banków

Lp.	Bank	Kredyty inwestycyjne na likwidację skutków kłęsk żywiołowych:						Razem w latach 1995 - 2003	
		w 1995 r.		powodzi z lipca 1997 r.		pozostałych kłęsk		Liczba	Kwota w tys. zł
		Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł		
1	BGŻ S.A.	161	1 457	103	3 844	1 272	14 165	1 536	19 466
2	SGB GBW S.A.			3	37	192	2 640	195	2 677
3	Bank Zachodni WBK S.A.			14	1 359	13	432	27	1 791
4	PKO BP S.A.			1	62	25	486	26	548
5	ING Bank Śląski S.A.			1	66	1	30	2	96
6	BWR S.A.			5	227			5	227
7	Górnośląski BG S.A.			3	283			3	283
8	Kredyt Bank S.A.					1	234	1	234
9	BPH PBK S.A.					1	13	1	13
10	MR Bank S.A.					10	200	10	200
11	BPS S.A.			67	3 310	599	8 790	666	12 100
R A Z E M		161	1 457	197	9 188	2 114	26 990	2 472	37 635

Tabela 18. Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Kredyty inwestycyjne podstawowe		Kredyty branżowe		Kredyty na zakup gruntów		Młody rolnik		Rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji		Nowe miejsca pracy w działalności pozarolniczej		Osadnictwo rolnicze		DM		Grupy producenckie		Kredyty kłękowe inwestycyjne		Razem	
		Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł
1	dolnośląskie	263	16 765	41	16 662	375	12 881	270	33 717			6	327					1	98	11	147	967	80 597
2	kujawsko-pomorskie	719	32 576	74	16 914	856	31 757	873	95 745			11	1 393									2 533	178 385
3	lubelskie	634	33 499	120	23 219	838	16 854	1 524	122 356			21	1 239			1	120			34	208	3 172	197 495
4	lubuskie	48	10 342	10	11 610	34	1 261	90	18 371			4	715									186	42 299
5	łódzkie	475	20 523	82	32 576	466	10 149	1 149	110 565			24	2 410									2 196	176 223
6	małopolskie	102	13 436	25	13 705	100	1 718	212	24 161			8	725					1	314	12	370	460	54 429
7	mazowieckie	899	58 760	349	79 664	973	25 007	2 869	299 583			16	1 753					2	418			5 108	465 185
8	opolskie	138	12 701	34	10 089	314	13 952	317	38 496					1	190					1	7	805	75 435
9	podkarpackie	68	7 162	23	14 382	94	2 002	129	9 723			34	3 702									348	36 971
10	podlaskie	471	19 245	238	27 846	317	7 664	1 175	125 996	1	108	4	704					1	2 000	10	257	2 217	183 820
11	pomorskie	187	23 219	59	27 667	226	11 838	394	41 484			14	855									880	105 063
12	śląskie	76	15 564	40	39 608	39	2 058	190	37 211			7	923							62	937	414	96 301
13	świętokrzyskie	218	8 287	11	3 729	309	5 293	305	24 887			5	800							1	20	849	43 016
14	warmińsko-mazurskie	177	22 617	106	54 236	194	6 322	606	78 397			10	1 398							3	132	1 096	163 102
15	wielkopolskie	614	59 176	150	121 149	894	40 034	1 203	179 033			12	972					2	1 131			2 875	401 495
16	zachodniopomorskie	117	16 327	30	27 006	123	4 734	194	25 361			0	8	745	0	0	0	0	0	0	0	472	74 173
R A Z E M		5 206	370 199	1 392	520 062	6 152	193 524	11 500	1 265 086	1	108	184	18 661	1	190	1	120	7	3 961	134	2 078	24 578	2 373 989

Tabela 19. Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w 2003r., wg banków

Lp.	Bank	Kredyty inwestycyjne podstawowe		Kredyty branżowe		Kredyty na zakup gruntów		Młody rolnik		Rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji		Nowe miejsca pracy w działalności pozarolniczej		Osadnictwo		DM		Grupy produkcyjne		Kredyty klasyczne inwestycyjne		Razem		Struktura kwot udzielonych kredytów w %
		Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	
1	BPS S.A.	1 966	101 581	546	79 651	2 462	58 062	4 707	421 872	1	108	61	7 013			1	120	2	2 098	121	1 903	9 867	672 408	28,32
2	Millenium S.A.			3	5 749																	3	5 749	0,24
3	BZ WBK S.A.	97	30 777	42	64 126	108	5 932	166	36 768			2	213	1	190							416	138 006	5,81
4	BGŻ S.A.	652	81 767	237	124 357	560	26 224	1 636	247 128			44	5 447					1	314	3	44	3 133	485 281	20,44
5	BH S.A.			1	984																	1	984	0,04
6	BISE S.A.	10	1 444	5	1 389	8	224	18	1 696			2	130									43	4 883	0,21
7	BOŚ S.A.	10	3 295	6	8 704	6	998	11	3 619													33	16 616	0,70
8	BPH PBK S.A.	33	5 807	13	14 955	16	550	113	15 248			2	175									177	36 735	1,55
9	BRE Bank S.A.			2	9 230																	2	9 230	0,39
10	GBG S.A.			0	0			1	65													1	65	0,00
11	SGB GBW S.A.	1 487	77 374	205	59 913	2 011	73 958	2 363	267 810			29	1 489					1	81	9	123	6 105	480 748	20,25
12	ING BŚ S.A.	12	2 514	12	27 542	23	2 485	17	5 461			1	250									65	38 252	1,61
13	KB S.A.	7	5 571	14	32 992	3	446	17	3 779													41	42 788	1,80
14	MR Bank S.A.	812	42 044	254	46 977	862	21 452	2 216	228 623			20	2 165					2	418			4 166	341 679	14,39
15	NORDEA BP S.A.			2	3 700			7	571			1	25									10	4 296	0,18
16	PEKAO S.A.	54	8 427	19	24 103	34	787	81	5 290			18	1 179									206	39 786	1,68
17	PKO BP S.A.	63	6 013	30	11 690	59	2 406	147	27 156			4	575					1	1 050	1	8	305	48 898	2,06
18	Raiffeisen BP S.A.	3	3 585	1	4 000																	4	7 585	0,32
R A Z E M		5 206	370 199	1 392	520 062	6 152	193 524	11 500	1 265 086	1	108	184	18 661	1	190	1	120	7	3 961	134	2 078	24 578	2 373 989	100,00

Tabela 20. Liczba i kwoty kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w latach 1994-2003, wg banków *)

Lp.	Bank	Kredyty inwestycyjne podstawowe		Kredyty branżowe i regionalne		Kredyty na zakup gruntów		Młody rolnik		Wznowienie produkcji		Rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji		Nowe miejsca pracy w działalności pozarolniczej		Osadnictwo		Grupy produkcyjne		DM/MR		Kredyty kłeskowe inwestycyjne		Razem		Struktura kwot udzielonych kredytów
		Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	w %
1	BGŻ S.A.	49 258	1 648 864	12 847	1 209 114	35 999	542 080	46 743	2 841 288	14	1 610	275	15 884	1 355	152 167	2	694	1	314			1 536	19 466	148 030	6 431 480,00	38,23
2	BPH PBK S.A.	2 109	189 732	486	115 684	574	12 130	1 966	178 956	2	30	20	1 250	150	33 720	0	0	0	0			1	13	5 308	531 515,00	3,16
3	PKO BP S.A.	4 235	264 926	1 265	183 011	2 180	44 892	7 227	530 851	0	0	46	5 164	673	88 598	4	1 327	1	1 050			26	548	15 657	1 120 367,00	6,66
4	KB S.A.	416	123 434	327	179 803	114	3 230	750	104 859	0	0	0	0	44	12 441	0	0	0	0			1	234	1 652	424 001,00	2,52
5	ING BS S.A.	542	134 872	194	168 245	136	10 640	135	34 773	0	0	1	143	71	14 624	0	0	0	0			2	96	1 081	363 393,00	2,16
6	SGB GBW S.A.	9 276	306 952	1 857	203 343	11 891	304 101	12 966	942 231	2	60	36	1 147	317	24 691	0	0	1	81			195	2 677	36 541	1 785 283,00	10,61
7	BZ WBK S.A.	2 203	315 279	879	347 457	1 216	39 034	2 749	314 604	0	0	2	120	287	39 617	2	468	0	0			27	1 791	7 365	1 058 370,00	6,29
8	SBR "SCH"	358	23 817	89	19 722	20	423	393	43 013	0	0	0	0	54	4 182	1	1 140	0	0			0	0	915	92 296,00	0,55
9	BRC S.A.	128	5 801	95	45 690	0	0	0	0	0	0	0	0	5	820	0	0	0	0			0	0	228	52 311,00	0,31
10	BH S.A.	40	49 574	43	74 045	0	0	3	1 350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	86	124 969,00	0,74
11	BIG BG S.A./Millenium S.A.	433	76 214	197	57 801	301	10 263	458	52 578	0	0	3	247	102	14 487	0	0	0	0			0	0	1 494	211 590,00	1,26
12	BOŚ S.A.	40	12 642	15	15 075	19	1 716	87	36 327	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0			0	0	162	65 860,00	0,39
13	BWE S.A.	11	3 220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4 539	0	0	0	0			0	0	15	7 759,00	0,05
14	Rabobank Polska S.A.	74	52 955	36	70 256	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	110	123 211,00	0,73
15	WBC S.A.	823	21 754	130	20 938	404	5 649	789	28 410	0	0	1	151	0	0	0	0	0	0			0	0	2 147	76 902,00	0,46
16	BRE Bank S.A.	17	19 255	23	62 354	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	40	81 609,00	0,49
17	Deutsche Bank 24	33	11 793	16	7 364	0	0	0	0	0	0	0	0	18	4 060	0	0	0	0			5	227	72	23 444,00	0,14
18	PEKAO S.A.	2 366	314 351	606	188 122	1 186	22 064	3 459	263 631	0	0	5	425	293	37 610	0	0	0	0			0	0	7 915	826 202,00	4,91
19	BISE S.A.	202	23 469	91	39 161	204	5 049	336	30 973	0	0	0	0	19	3 993	0	0	0	0			0	0	852	102 646,00	0,61
20	GBG S.A.	30	1 223	5	4 909	37	1 357	49	3 318	0	0	0	0	1	95	0	0	0	0			3	283	125	11 185,00	0,07
21	Nordea BP S.A.	56	18 359	39	31 895	0	0	30	4 259	0	0	0	0	19	5 278	0	0	0	0			0	0	144	59 791,00	0,36
22	MR Bank S.A.	1 617	85 015	511	85 647	1 927	45 838	4 245	419 899	0	0	1	47	38	4 283	0	0	2	418			10	200	8 351	641 348,00	3,81
23	BS S.A.	420	9 230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	420	9 230,00	0,05
24	Agrobank	12	1 824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	12	1 824,00	0,01
25	Raiffeisen BPSA.	3	3 585	2	7 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	5	10 585,00	0,06
26	BPS S.A.	13 284	502 938	3 386	327 644	15 150	271 248	21 188	1 425 331	2	55	34	1 155	467	43 314	1	500	3	2 546	1	120	666	12 100	54 182	2 586 951,00	15,38
RAZEM		87 986	4 221 078	23 139	3 464 280	71 358	1 319 714	103 573	7 256 651	20	1 755	424	25 733	3 918	488 619	10	4 128	8	4 409	1	120	2 472	37 635	292 909	16 824 122,00	100,00

*) liczba i kwota kredytów nie jest sumą z poprzednich sprawozdań, które nie obejmują korekt banków nadesłanych po sporządzeniu "Sprawozdań" w latach ubiegłych.

Tabela 21. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2003 w układzie kasowym, w tys. zł, wg rodzajów linii kredytowych

Lp.	Nazwa linii kredytowej	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003			Ogółem w latach 1994-2002
											Ogółem	w tym: dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r.	w tym: dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2002	
1	Kredyty inwestycyjne podstawowe	5 885	119 313	159 787	166 354	137 270	129 500	136 895	127 210	78 548	45 844	1 139	44 705	1 106 606
2	Kredyty branżowe i regionalne		21 716	65 263	115 310	173 065	169 462	170 466	166 678	121 227	82 081	2 720	79 361	1 085 268
3	Kredyty na zakup gruntów		5 505	50 213	59 576	72 059	52 357	80 666	85 785	58 773	37 467	2 426	35 041	502 401
4	Kredyty dla młodych rolników		3 677	109 355	302 353	392 341	357 652	462 881	494 392	365 890	237 851	13 596	224 255	2 726 392
5	Kredyty na miejsca pracy			1 522	12 618	18 434	25 688	24 665	19 180	8 348	3 430	78	3 352	113 885
6	Kredyty na rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji			306	1 910	2 914	865	109	111	51	15	2	13	6 281
7	Kredyty na wznowienie produkcji			84	166	104	31	19	10	1	0			415
8	Stosowanie i zwiększanie dopłat			4 085	15 540	14 234	7 362	5 473	2 669	877	190		190	50 430
9	Kredyty na osadnictwo rolnicze				37	102	169	228	234	287	192		192	1 249
10	Pomoc dla grup producentów										42	12	30	42
11	Zasady stosowania i zwiększania dopłat w przetwórstwie mięsa oraz kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych										3		3	3
RAZEM		5 885	150 211	390 615	673 864	810 523	743 086	881 402	896 269	634 002	407 115	19 973	387 142	5 592 972

W latach 1994-2003 dopłaty do kredytów kłeskowych inwestycyjnych wyniosły 17 617 tys. zł, w tym w 2003 r. 1 063 tys. zł.

Tabela 22. Dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w latach 1994-2003 w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków

Lp.	Bank	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003			Ogółem w latach 1994-2003
											Ogółem	w tym: dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2003 r.	w tym: dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2002	
1	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	4 689	93 556	230 758	337 765	443 473	268 585	408 012	378 156	160 011	93 263	4 335	88 928	2 418 268
2	Bank Współpracy Europejskiej S.A.	0	442	487	342	303	571	421	17	3	0			2 586
3	Bank Współpracy Regionalnej S.A./Deutsche Bank 24h S.A.	1	388	358	862	943	2 213	1 323	810	180	20		20	7 098
4	Spółdzielczy Bank Rozwoju "SCH"	20	515	815	1 441	2 538	2 310	4 833	7 629	6 266	2 915		2 915	29 282
5	Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.	0	0	397	2 697	2 535	5 099	3 286	2 949	17 902	10 225	316	9 909	45 090
6	Bank Unii Gospodarczej S.A.	203	6 900	21 786	26 252	32 724	19 170	32 965	38 639	28 442	0			207 081
7	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A.	103	6 656	32 771	39 089	48 183	26 988	42 098	44 879	34 269	0			275 036
8	Pierwszy Komercyjny Bank S.A.	78	3 195	2 979	4 045	3 559	2 828			0	0			16 684
9	RAIFFEISEN									5	121	26	95	126
10	Bank Rozwoju Rolnictwa "ROLBANK" S.A.	142	1 817	668						0	0			2 627
11	Bank "AGROBANK" S.A.	62	246	177	53	-65				0	0			473
12	Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.	110	6 877	26 518	41 804	56 793	35 283	62 311	80 741	80 904	67 273	3 873	63 400	458 614
13	Wielkopolski Bank Kredytowy S.A.	0	2 824	8 992	22 931	21 936	31 940	36 811	18 456	0	0			143 890
14	LG Petro Bank S.A.	0	0	91	1 058	1 176	1 869	2 426	2 273	2 305	878	4	874	12 076
15	Bank Depozytowo-Kredytowy S.A.	165	3 864	8 147	13 964	9 839				0	0			35 979
16	Pomorski Bank Kredytowy S.A.	23	3 500	6 856	12 673	10 470				0	0			33 522
17	Powszechny Bank Kredytowy S.A.	28	3 804	5 799	16 494	15 699	31 917	22 605	29 487	0	0			125 833
18	Bank Zachodni S.A.	81	2 702	7 514	21 737	18 692	34 928	32 678	32 297	38 504	21 558	803	20 755	210 691
19	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	0	0	19	466	813	790	1 157	2 294	2 071	3 389	62	3 327	10 999
20	Citibank (Polska) S.A.	0	0	230	940	944	980	913	745	122	0			4 874
21	BRE Bank S.A.	0	0	147	1 364	1 910	2 899	3 939	3 008	2 734	2 020	11	2 009	18 021
22	Bank Handlowy S.A.	0	0	331	6 679	7 342	12 494	8 609	6 616	4 031	2 698	6	2 692	48 800
23	Powszechny Bank Gospodarczy S.A.	0	1 216	3 295	11 578	10 213				0	0			26 302
24	Powszechna KaS.A. Oszczędności BP S.A.	0	1 157	7 603	54 886	57 461	106 058	96 932	75 553	40 678	21 299	84	21 215	461 627
25	Bank Polska KaS.A. Opieki S.A.	0	1 121	1 998	4 316	4 535	67 045	49 898	47 471	29 456	15 300	255	15 045	221 140
26	Wschodni Bank Cukrownictwa S.A.	0	581	1 318	3 623	8 829	4 997	7 144	6 255	3 229	1 370		1 370	37 346
27	Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	4	0	142	1 349	6 477	4 759	5 951	4 661	1 616	209		209	25 168
28	Bank Cukrownictwa "Cukrobank" S.A.	0	0	421	1 902	3 593	2 051	3 222	3 480	2 776	0			17 445
29	Rabobank Polska S.A.	0	0	2 389	4 899	5 175	9 607	5 766	5 674	4 130	2 012		2 012	39 652
30	ING Bank Śląski S.A.	161	4 027	8 643	11 505	8 344	16 597	9 566	13 134	9 646	6 822	173	6 649	88 445
31	Bank Rolno Przemysłowy S.A.	15	2 076							0	0			2 091
32	Bank Ochrony Środowiska S.A.	0	0	0	82	708	818	787	1 772	3 245	2 724	204	2 520	10 136
33	Górnśląski Bank Gospodarczy S.A.	0	0	0	19	232	520	768	828	500	268	2	266	3 135
34	Bank Komunalny S.A. /Nordea Bank S.A.	0	0	0	88	454	520	353	304	115	550	13	537	2 384
35	Bank Energetyki S.A.	0	0	0	29	326	837			0	0			1 192
36	BIG Bank Gdański S.A./Millenium	0	24	1 627	8 726	9 004	17 887	13 161	12 428	7 198	4 106	15	4 091	74 161
37	Kredyt Bank S.A.	0	2 723	7 339	18 206	15 365	30 526	23 467	19 828	13 807	9 042	206	8 836	140 303
38	Mazowiecki Bank Regionalny S.A.								5 841	47 560	39 625	3 582	36 043	93 026
39	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.										99 428	6 003	93 425	99 428
40	Dolnośląski Bank Regionalny S.A.								750	9 945	0			10 695
41	Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny S.A.								20 848	30 841	0			51 689
42	Lubelski Bank Regionalny S.A.								18 305	28 116	0			46 421
43	Małopolski Bank Regionalny S.A.								8 829	15 111	0			23 940
44	Pomorsko Kujawski Bank Regionalny S.A.									6 365	0			6 365
45	Rzeszowski Bank Regionalny S.A.								1 312	1 919	0			3 231
R A Z E M		5 885	150 211	390 615	673 864	810 523	743 086	881 402	896 269	634 002	407 115	19 973	387 142	5 592 972

Tabela 23. Liczba i kwoty kredytów obrotowych zaciągniętych w 2003 r., wg banków

Lp.	Bank	Liczba kredytów:					Kwota kredytów w tys. zł :					Ogółem	
		na zakup środków do produkcji rolnej	na skup plodów rolnych	na zakup i przechowyw. sezonowych nadwyżek	na skup i przechowyw. zapasów ryb morskich	na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych klęską	na zakup środków do produkcji rolnej	na skup plodów rolnych	na zakup i przechowyw. sezonowych nadwyżek	na skup i przechowyw. zapasów ryb morskich	na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych klęską	liczba udzielonych kredytów obrotowych	kwota udzielonych kredytów obrotowych w tys. zł
1	BGŻ S.A.	4 315	334	19	1	1 187	183 708,11	1 270 007,80	26 799,00	150,00	87 307,55	5 856	1 567 972,46
2	BISE S.A.	251	23			45	5 531,28	195 121,28			484,80	319	201 137,36
3	BOŚ S.A.	6	0			1	908,47	0,00			40,00	7	948,47
4	BPH PBK S.A.	520	14	2			12 119,54	154 321,92	3 700,00			536	170 141,46
5	BPS S.A.	195 216	36	7		17 863	763 663,41	394 378,11	4 795,00		178 842,79	213 122	1 341 679,31
6	BRE Bank S.A.	6	103			1	8 400,84	76 603,97			278,90	110	85 283,71
7	BZ WBK S.A.	610	7		2	264	40 491,40	38 151,66		1 000,00	24 562,54	883	104 205,60
8	SGB GBW S.A.	83 153	73			43 000	517 445,56	580 272,45			450 131,21	126 226	1 547 849,22
9	ING BŚ S.A.	55	119	1		23	16 597,83	77 038,06	2 000,00		4 662,85	198	100 298,74
10	KB S.A.	46	21			4	2 705,27	198 145,70			1 507,40	71	202 358,37
11	MR Bank S.A.	54 375	9			8 006	212 178,18	32 692,70			48 279,93	62 390	293 150,81
12	Millenium S.A.	12	24		3	3	1 719,65	11 415,47		3 400,00	702,16	42	17 237,28
13	PEKAO S.A.	957	16		3	61	17 619,42	25 294,60		3 450,00	3 508,74	1 037	49 872,76
14	PKO BP S.A.	732	36			96	6 763,45	143 566,43			2 385,90	864	152 715,78
15	Raiffeisen BP S.A.	2	9	1			517,41	86 007,50	2 000,00			12	88 524,91
16	SBR "SCH" S.A.	253	20				5 973,41	10 830,97				273	16 804,38
17	BH S.A.			1	1				3 000,00	2 000,00		2	5 000,00
18	Rabobank Polska S.A.		16			1		761 212,00		7 500,00		17	768 712,00
RAZEM		340 509	860	31	11	70 554	1 796 343,23	4 055 060,62	42 294,00	17 500,00	802 694,77	411 965	6 713 892,62

Tabela 24. Liczba i kwoty kredytów obrotowych zaciągniętych w 2003 r., wg województw

Lp.	województwo	Liczba kredytów:					Kwota kredytów w tys. zł :					Ogółem	
		na zakup środków do produkcji rolnej	na skup płodów rolnych	na zakup i przechowyw. sezonowych nadwyżek	na skup i przechowyw. zapasów ryb morskich	na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych klęską	na zakup środków do produkcji rolnej	na skup płodów rolnych	na zakup i przechowyw. sezonowych nadwyżek	na skup i przechowyw. zapasów ryb morskich	na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych klęską	liczba udzielonych kredytów obrotowych	kwota udzielonych kredytów obrotowych w tys. zł
1	dolnośląskie	13 184	49			3 697	128 232,09	302 879,47			68 804,06	16 930	499 916
2	kujawsko-pomorskie	23 840	154	1	1	10 670	159 923,61	850 587,16	300,00	150,00	126 023,02	34 666	1 136 984
3	lubelskie	52 501	50	7		482	185 578,99	103 456,71	10 334,00		3 158,00	53 040	302 528
4	lubuskie	2 496	14			1 973	33 348,69	29 138,00			45 523,56	4 483	108 010
5	łódzkie	37 633	88	4		14 108	124 811,76	95 327,48	5 700,00		80 139,78	51 833	305 979
6	małopolskie	15 429	30	5		1 222	32 883,96	79 917,51	2 760,00		6 118,59	16 686	121 680
7	mazowieckie	56 181	101	3		1 797	222 832,21	926 713,95	4 200,00		14 035,03	58 082	1 167 781
8	opolskie	7 947	27			1 955	86 170,20	100 088,19			46 562,50	9 929	232 821
9	podkarpackie	16 983	24	2		641	41 417,53	65 608,50	1 500,00		4 111,42	17 650	112 637
10	podlaskie	24 546	27	3		346	126 065,75	84 452,49	3 300,00		1 557,93	24 922	215 376
11	pomorskie	10 269	31	1	7	2 215	106 775,30	126 354,31	2 000,00	9 200,00	23 172,92	12 523	267 503
12	śląskie	8 679	50			1 016	35 490,17	49 310,75			7 202,34	9 745	92 003
13	świętokrzyskie	19 502	14			1 435	51 455,21	45 492,75			5 762,08	20 951	102 710
14	warmińsko-mazurskie	10 717	47	3		3 832	131 303,58	165 518,72	5 200,00		43 911,80	14 599	345 934
15	wielkopolskie	35 356	136	2		22 217	239 802,21	897 777,16	7 000,00		247 595,91	57 711	1 392 175
16	zachodniopomorskie	5 246	18		3	2 948	90 251,97	132 437,47		8 150,00	79 015,83	8 215	309 855
RAZEM		340 509	860	31	11	70 554	1 796 343,23	4 055 060,62	42 294,00	17 500,00	802 694,77	411 965	6 713 892,62

**Tabela 25. Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze w latach 1995-2003
w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków**

Lp.	Bank	1995	1996	1997	1998	1999	2000*)	2001	2002	2003
1	BIG Bank Gdański S.A./Millenium S.A.	515,85	4 999,03	11 704,96	7 790,19	3 736,77	3 494,13	4 084,87	3 442,28	350,00
2	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	183 378,93	248 754,87	315 683,63	254 797,66	159 287,87	235 347,42	187 265,47	78 175,84	16 700,00
3	Kredyt Bank S.A.	0,00	816,07	4 005,79	3 759,71	2 630,65	5 209,94	6 032,27	3 440,42	486,00
4	BWR S.A./Deutsche Bank S.A.	0,00	696,88	2 992,11	3 366,87	2 322,96	137,26	377,23		
5	Spółdzielczy Bank Rozwoju "SCH"	230,00	898,52	1 650,32	1 288,72	655,06	939,95	1 639,37	1 014,95	278,00
6	Bank Unii Gospodarczej S.A.	8 576,31	14 469,54	23 600,31	16 270,20	11 851,97	16 720,72	16 982,87	21 979,48	
7	Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.	1 486,99	2 818,87	5 268,99	3 483,45	1 909,75	2 178,29	468,20	10 029,45	1 697,00
8	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A.	15 593,58	21 889,19	30 617,49	22 989,94	13 641,42	21 107,01	23 298,45	30 721,41	
9	Pierwszy Komercyjny Bank S.A.	0,00	987,24	2 496,15	672,13	0,00	0,00			
10	Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.	15 312,67	25 415,19	43 175,70	35 224,95	20 039,21	28 882,39	39 966,32	38 207,71	19 962,00
11	Wielkopolski Bank Kredytowy S.A.	7 413,81	17 932,91	25 155,91	19 517,90	12 377,57	14 198,28	19 506,02		
12	Bank Depozytowo-Kredytowy S.A.	2 863,96	7 734,96	14 102,38	8 863,00	0,00	0,00			
13	Pomorski Bank Kredytowy S.A.	5 324,37	9 100,97	12 609,83	12 075,78	0,00	0,00			
14	Powszechny Bank Kredytowy S.A.	4 016,70	8 412,33	15 411,05	16 281,41	13 140,76	11 548,36	17 273,76		
15	Bank Zachodni S.A.	7 393,99	13 138,45	23 155,95	17 439,02	8 776,61	11 782,89	19 883,98	20 689,26	5 430,00
16	Bank Handlowy S.A.	12 151,60	14 777,58	14 621,45	12 123,07	7 626,92	8 481,40	16 216,60	5 222,41	800,00
17	PKO BP S.A.	0,00	596,14	9 019,94	7 692,80	4 883,79	7 050,48	6 781,91	3 452,78	333,00
18	Powszechny Bank Gospodarczy S.A.	520,10	1 840,87	2 916,80	2 973,83	0,00	0,00			
19	Bank PEKAO S.A.	2 528,78	3 734,18	4 369,55	2 243,10	14 335,64	17 227,91	27 082,35	13 892,42	1 978,00
20	Wschodni Bank Cukrownictwa S.A.	2 927,61	6 593,58	7 593,10	6 812,64	4 863,34	4 133,29	3 741,33	861,47	106,00
21	ING Bank Śląski S.A.	4 973,95	8 508,83	12 057,90	8 803,90	4 930,87	7 053,69	10 509,24	6 761,46	1 875,00
22	Wielkopolski Bank Rolniczy S.A.	480,55	1 039,23	2 591,00	2 143,73	957,62	1 162,98	80,83		
23	Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	5 782,82	11 116,32	14 934,96	14 283,10	11 583,13	7 181,95	1 727,49	38,46	
24	Bank Cukrownictwa "CUKROBANK" S.A.	4 092,09	8 366,60	9 029,64	10 942,47	6 649,66	10 317,76	13 258,62	8 312,24	
25	Rabobank Polska S.A.	1 002,00	2 533,23	6 169,36	11 169,86	4 436,03	10 242,04	18 080,41	11 235,62	4 010,00
26	Bank Ochrony Środowiska S.A.	0,00	0,00	282,59	478,18	540,05	911,85	664,83	1 137,91	501,00
27	BRE Bank S.A.	0,00	0,00	1 346,60	2 173,59	1 604,68	986,90	983,78	1 507,46	398,00
28	Bank Współpracy Europejskiej S.A.	0,00	0,00	71,50	72,59	0,00	0,00			
29	LG Petro Bank S.A.	0,00	0,00	375,84	716,97	802,74	1 366,25	4,43		
30	Prosperbank S.A.							30,06		
31	Raiffeisen Bank Polska S.A.							212,18	1 598,67	431,00
32	BISE Bank S.A.									884,00
33	Mazowiecki Bank Regionalny S.A.							1 767,19	14 596,43	6 771,00
34	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.									27 852,00
35	Małopolski Bank Regionalny S.A.							4 582,82	3 642,54	
36	Lubelski Bank Regionalny S.A.							8 646,77	6 543,52	
37	Pomorsko Kujawski Bank Regionalny S.A.								3 321,17	
38	Rzeszowski Bank Regionalny S.A.							1 106,81	727,65	
39	Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny S.A.							12 537,46	4 075,33	
RAZEM		286 566,66	437 171,58	617 010,80	506 450,74	313 585,06	427 663,14	464 793,92	294 628,34	90 842,00

Dopłaty do kredytów obrotowych na likwidację skutków klęsk wyniosły: w 1995 r. 59,1 tys. zł (bez suszowych), w 1996 r. 5 247 tys. zł, w 1997 r. 19 956 tys. zł, w 1998 r. 66 119 tys. zł, w 1999 r. 20 638 tys. zł, w 2000 r. 43 788 tys. zł, w 2002 r. 123 240 tys. zł, w 2003 r. 58 273 tys. zł.

*) Dane zweryfikowane - w Sprawozdaniu z działalności ARIMR w 2000 r. w tab. 26 podano dopłaty do kredytów obrotowych ogółem

Tabela 26. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów na likwidację skutków klęsk żywiołowych przekazane bankom w 2003 r., w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków

Lp.	Bank	Obrotowe	Inwestycyjne			Razem dopłaty
			Powódź 1997 r.	Pozostałe klęski	Razem	
1	Bank Millenium S.A.	427			0	427
2	BGŻ S.A.	11 723	37	153	190	11 913
3	BOŚ S.A.				0	0
4	ING BŚ S.A.	230	3		3	233
5	BPS S.A.	18 573	121	470	591	19 164
6	BZ WBK S.A.	1 610	36	6	42	1 652
7	SGB GBW S.A.	17 894	5	117	122	18 016
8	PEKAO S.A.	618			0	618
9	PKO BP S.A.	403	3	12	15	418
10	KB S.A.	75			0	75
11	BISE Bank S.A.	48			0	48
12	BRE Bank S.A.	32			0	32
13	WBC S.A.	2			0	2
14	MR Bank S.A.	6 638		88	88	6 726
15	Deutsche Bank S.A.		5		5	5
16	GBG S.A.		7		7	7
R A Z E M		58 273	217	846	1 063	59 336

Tabela 27. Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych w 2003 r. w układzie kasowym, w tys. zł, wg banków

Lp.	Bank	Zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej	Skup i przechowywanie produktów rolnych	Zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek	Skup i przechowywanie zapasów ryb morskich	Likwidacja skutków klęsk żywiołowych	Ogółem
1	BISE Bank S.A.	375	509			48	932
2	Bank Millenium S.A.	194	156		43	427	820
3	BGŻ S.A.	7 609	8 824	267	4	11 723	28 427
4	BH S.A.		774	26	3		803
5	BOŚ S.A.	27	474				501
6	BPH S.A.	539	1 129	29	13		1 710
7	BRE S.A.	133	265			32	430
8	ING BŚ S.A.	538	1 319	18		230	2 105
9	BPS S.A.	27 110	720	22		18 573	46 425
10	BZ S.A.	1 998	3 432		2	1 610	7 042
11	SGB GBW S.A.	19 475	486	1		17 894	37 856
12	KB S.A.	74	412			75	561
13	PEKAO S.A.	641	1 337		18	618	2 614
14	Raiffeisen Bank S.A.	7	408	16	7		438
15	PKO BP S.A.	299	34			403	736
16	Rabobank S.A.		4 010		3		4 013
17	SBR "SCH" S.A.	192	86				278
18	WBC S.A.	106				2	108
19	MR Bank S.A.	6 686	85			6 638	13 409
	RAZEM	66 003	24 460	379	93	58 273	149 208

Tabela 28. Realizacja poręczeń i gwarancji kredytowych Agencji w latach 1994-2003

Lp.	Wyszczególnienie	1994		1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		Ogółem 1994-2003	
		liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł
1	Wnioski złożone ogółem	78	23 502	62	16 223	71	21 424	49	15 253	6	1 259	23	8 890	22	7 151	26	9 054	18	9 019	6	3 345	361	115 120
	a) poręczenia	43	9 618	42	8 357	60	15 670	47	13 988	6	1 259	21	7 792	21	6 896	25	8 714	18	9 019	6	3 345	289	84 658
	b) gwarancje	35	13 884	20	7 866	11	5 754	2	1 265	0	0	2	1 098	1	255	1	340	0	0	0	0	72	30 462
2	Rozpatrzono ogółem	46	12 313	55	14 346	52	12 300	50	12 368	8	2 379	22	7 705	19	6 608	26	9 054	14	6 275	6	3 345	298	86 693
	a) pozytywnie	29	4 550	33	5 690	36	7 720	33	9 783	5	1 244	20	6 655	10	4 616	5	1 958	5	2 062	2	1 031	178	45 309
	b) negatywnie	17	7 763	22	8 656	16	4 580	17	2 585	3	1 135	2	1 050	9	1 992	21	7 096	9	4 213	4	2 314	120	41 384
3	Udzielono ogółem	22	3 836	30	5 311	30	5 774	35	9 550	5	1 244	17	5 242	7	3 531	7	3 225	4	731	6	3 745	163	42 189
	a) poręczenia	14	1 797	25	3 732	29	5 734	35	9 550	5	1 244	17	5 242	7	3 531	7	3 225	4	731	6	3 745	149	38 531
	b) gwarancje	8	2 039	5	1 579	1	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	3 658
4	Stan czynnych poręczeń i gwarancji ogółem	0	0	1	11	13	1 190	17	2 509	5	913	15	3 866	7	2 962	7	2 781	4	698	6	3 519	75	18 449
	a) poręczenia	0	0	1	11	13	1 190	17	2 509	5	913	15	3 866	7	2 962	7	2 781	4	698	6	3 519	75	18 449
	b) gwarancje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Środki wypłacone przez ARiMR z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	0	0	2	175	0	0	0	0	0	0	4	351	0	0	1	218	2	95	9	839
	a) poręczenia	0	0	0	0	1	125	0	0	0	0	0	0	2	213	0	0	1	218	2	95	6	651
	b) gwarancje	0	0	0	0	1	50	0	0	0	0	0	0	2	138	0	0	0	0	0	0	3	188
6	Wpływy z tytułu prowizji od udzielonych poręczeń i gwarancji	-	33	-	61	-	62	-	95	-	12	-	52	-	34	-	33	-	7	-	37	-	426
7	Środki odzyskane w wyniku windykacji należności z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji	-	0	-	0	-	0	-	4,25	-	2,75	-	5,40	-	15,40	-	2,50	-	29,20	-	42,80	-	102,30

Tabela 29. Wykaz poręczeń i gwarancji udzielonych w latach 1994-2003, wg banków

Lp.	Bank**	1994				1995				1996				1997*		1998*		1999*		2000*		2001*		2002*		2003*		Lata 1994-2003				
		poręczenia		gwarancje		poręczenia		gwarancje		poręczenia		gwarancje		poręczenia		poręczenia		poręczenia		poręczenia		poręczenia		poręczenia		poręczenia		gwarancje				
		liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	liczba	tys. zł	
1	BGŻ S.A.	8	1 290	3	269	13	1 765	2	1 016	13	1 610			8	3 527			1	625	3	1 588	3	1 429			2	840	51	12 674	5	1 285	
2	GBP-Z S.A.					2	722			2	630										1	233					5	1 585				
3	BUG S.A.	1	20			1	83			3	361			1	20			2	298			1	298					9	1 080			
4	Bank Śląski S.A.	1	200											1	228												2	428				
5	Bank Depozytowo-Kredytowy S.A.	2	57																								2	57				
6	Powszechny Bank Kredytowy S.A.					1	125							1	240			1	173	2	668	1	665					6	1 871			
7	Pomorski Bank Kredytowy S.A.			2	600	1	67			1	500																2	567	2	600		
8	Komercyjny Bank S.A.			1	1 000	1	78	1	13	2	203			3	709												6	990	2	1 013		
9	Wielkopolski Bank Kredytowy S.A.									1	90			1	720													2	810			
10	Kredyt Bank S.A.					1	85							1	206													2	291			
11	Bank Zachodni S.A.	1	30			1	162			1	75			3	413										1	1 000	7	1 680				
12	Bank Rozwoju Rolnictwa "Rolbank" S.A.	1	200	2	170	0																					1	200	2	170		
13	Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A.					2	134	1	400	4	1 121			11	2 237	4	1 047	5	1 570	2	1 275							28	7 384	1	400	
14	Bank Wschodnio-Europejski S.A.							1	150																		0	0	1	150		
15	Powszechny Bank Gospodarczy S.A.					2	512							3	175			1	250									6	937			
16	Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.									1	1 000																	1	1 000			
17	Bank Polska Kasa Opieki S.A.									1	144	1	40					3	776			1	600				1	456	6	1 976	1	40
18	Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.													2	1 075												1	449	3	1 524		
19	Bank Energetyki S.A.															1	197											1	197			
20	SBR "Samopomoc Chłopska"																	3	549									3	549			
21	BIG Bank Gdański S.A.																	1	1 000									1	1 000			
22	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.																										2	426				
23	ING Bank Śląski S.A.																										1	180				
24	Bank Handlowy w Warszawie S.A.																										1	1 000	1	1 000		
25	Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A.																									1	125					
RAZEM		14	1 797	8	2 039	25	3 733	5	1 579	29	5 734	1	40	35	9 550	5	1 244	17	5 241	7	3 531	7	3 225	4	731	6	3 745	149	38 531	14	3 658	

* W latach 1997 - 2003 nie udzielono żadnej gwarancji

** Nazwy banków podano wg stanu na dzień udzielenia gwarancji lub poręczenia, banki spółdzielcze ujęto w ramach banków zrzeszających

Tabela 30. Liczba i kwoty pożyczek (wg zawartych umów) w programie małej przedsiębiorczości w latach 1995-2003, wg banków

Lp.	Bank	Lata 1995-2003		2003 r.	
		liczba	kwota tys. zł	liczba	kwota tys. zł
1	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	4 660	168790,4	67	4081,8
2	Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.	586	23283,8	47	2710,7
3	Banki Unii Gospodarczej S.A.	439	12825,0	0	0,0
4	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	251	16419,5	39	2615,0
5	Polski Kredyt Bank S.A.	89	3088,0	0	0,0
6	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A.	65	2565,0	0	0,0
7	Dolnośląski Bank Regionalny S.A.	49	1960,0	0	0,0
8	Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny S.A.	45	1974,0	0	0,0
9	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	39	2270,0	5	660,0
10	Wielkopolski Bank Rolniczy S.A.	31	2000,0	0	0,0
11	Spółdzielczy Bank Rozwoju „SCh”	24	1545,0	3	280,0
12	Małopolski Bank Regionalny S.A.	22	760,0	0	0,0
13	Mazowiecki Bank Regionalny S.A.	20	1100,0	14	820,0
14	Lubelski Bank Regionalny S.A.	5	220,0	0	0,0
RAZEM		6 325	238 800,7	175	11 167,4

Tabela 31. Liczba i kwoty pożyczek (wg zawartych umów) w programie małej przedsiębiorczości w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Ogółem						Liczba utworzonych miejsc pracy
		Liczba	w tym:				Kwota w tys. zł	
			Produkcja	Usługi	Handel	Wielokierunkowe		
1	dolnośląskie	5	1	2	2	0	335,2	17
2	kujawsko-pomorskie	7	1	3	3	0	567,6	29
3	lubelskie	9	3	4	2	0	659,8	33
4	lubuskie	3	2	0	1	0	260,0	13
5	łódzkie	16	4	7	4	1	918,0	46
6	małopolskie	25	2	4	11	8	1 360,0	68
7	mazowieckie	16	6	1	6	3	1 140,0	57
8	opolskie	1	0	1	0	0	60,0	3
9	podkarpackie	15	4	5	5	1	780,0	39
10	podlaskie	11	2	4	3	2	620,0	31
11	pomorskie	10	0	4	4	2	640,0	32
12	śląskie	7	2	2	3	0	676,4	34
13	świętokrzyskie	7	0	1	5	1	340,0	17
14	warmińsko-mazurskie	11	2	6	2	1	535,0	27
15	wielkopolskie	29	7	11	10	1	2 115,5	107
16	zachodniopomorskie	3	0	0	1	2	160,0	8
RAZEM		175	36	55	62	22	11 167,4	561

Tabela 32. Ilość i wartość posiadanych przez ARiMR akcji w poszczególnych spółkach rynków hurtowych i giełd rolnych na dzień 31.12.2003 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba posiadanych akcji przez ARiMR na dzień 31.12.2003 r.	Wartość nominalna posiadanych akcji przez ARiMR na dzień 31.12.2003 r., w tys. zł
1	Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. w Broniszach	15 000	15 000,0
2	Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A. w Gdańsku	5 000	5 000,0
3	Lubelski Rynek Hurtowy S.A. w Elizówce k/Lublina	270 000	27 000,0
4	Dolnośląskie Centrum Hurtu Rolno-Spożywczego S.A. we Wrocławiu	513 512	51 351,2
5	Łódzki Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. w Ksawerowie w likwidacji	5 000	5 000,0
6	Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. w Radomiu	105 000	5 250,0
7	Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy "Giełda Elbląska" S.A. w Elblągu	30 000	3 000,0
8	Zielonogórski Rynek Rolno-Towarowy S.A. w Zielonej Górze	30 000	3 000,0
9	Wałbrzyski Rynek Hurtowy S.A. w Wałbrzychu	3 500	3 500,0
10	Podkarpackie Centrum Hurtowe "AGROHURT" S.A. w Rzeszowie	46 000	4 600,0
11	Małopolski Rynek Hurtowy S.A. w Tarnowie	15 000	1 500,0
12	Rolno-Przemysłowy Rynek Hurtowy "Giełda Hurtowa" S.A. w Legnicy	1 700	1 700,0
13	Podlaskie Centrum Rolno-Towarowe S.A. w Białymstoku	3 000	3 000,0
RAZEM		1 042 712	128 901,2

Tabela 33. Kwoty wypłaconych środków w 2003 r. w programie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, w tys. zł, wg województw

Lp.	Województwo	Zobowiązania wynikające z umów zawartych w 2002 r.		Zobowiązania wynikające z umów zawartych w 2003 r.				Ogółem kwota wypłaconych środków w tys. zł
		Liczba umów rozliczonych w 2003 r.	Kwota wypłaconych środków w 2003 r.	Liczba zawartych umów	Kwota dofinansowania w tys. zł			
					Razem	w tym:		
				kwota wypłacona w 2003 r.		zobowiązania na 2004 r.		
1	dolnośląskie	122	464,00	201	2 929,19	2 139,55	789,65	2 603,55
2	kujawsko-pomorskie	102	372,24	176	2 485,98	1 969,67	516,32	2 341,91
3	lubelskie	126	515,44	245	3 603,75	2 664,88	938,87	3 180,32
4	lubuskie	12	54,17	28	369,90	285,51	84,38	339,68
5	łódzkie	91	344,02	212	3 052,59	2 250,20	802,39	2 594,22
6	małopolskie	79	288,15	168	2 382,24	1 809,80	572,45	2 097,95
7	mazowieckie	129	521,13	245	3 500,54	2 729,71	770,83	3 250,84
8	opolskie	40	146,25	76	1 047,94	794,45	253,49	940,70
9	podkarpackie	117	437,94	198	2 869,39	2 180,55	688,84	2 618,49
10	podlaskie	126	484,61	215	3 116,93	2 457,54	659,38	2 942,15
11	pomorskie	35	125,00	85	1 191,55	942,04	249,51	1 067,04
12	śląskie	57	216,24	103	1 464,95	1 058,36	406,59	1 274,60
13	świętokrzyskie	35	133,24	117	1 659,04	1 282,23	376,81	1 415,47
14	warmińsko-mazurskie	40	155,64	58	826,58	649,26	177,32	804,90
15	wielkopolskie	200	821,50	292	4 321,84	3 277,98	1 043,85	4 099,48
16	zachodniopomorskie	53	202,58	83	1 168,26	910,64	257,61	1 113,22
RAZEM		1 364	5 282,15	2 502	35 990,67	27 402,37	8 588,29	32 684,52

Tabela 34. Efekty realizacji programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, na podstawie umów rozliczonych w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Liczba umów rozliczonych	Liczba przeprowadzonych szkoleń	Liczba przeszkolonych osób		
				Ogółem	w tym:	
					Rolnicy	Bezrobotni i inni
1	dolnośląskie	122	633	11 977	2 810	9 167
2	kujawsko-pomorskie	102	405	9 388	5 063	4 325
3	lubelskie	126	703	11 864	7 120	4 744
4	lubuskie	12	47	908	382	526
5	łódzkie	91	424	8 655	5 808	2 847
6	małopolskie	79	383	7 528	3 942	3 586
7	mazowieckie	129	597	12 046	8 551	3 495
8	opolskie	40	180	3 829	1 973	1 856
9	podkarpackie	117	510	10 459	4 444	6 015
10	podlaskie	126	594	11 212	8 299	2 913
11	pomorskie	35	136	2 786	1 601	1 185
12	śląskie	57	257	5 385	2 331	3 054
13	świętokrzyskie	35	135	2 626	1 703	923
14	warmińsko-mazurskie	40	163	2 834	1 225	1 609
15	wielkopolskie	200	1 049	18 714	10 823	7 891
16	zachodniopomorskie	53	323	4 238	1 196	3 042
RAZEM		1 364	6 539	124 449	67 271	57 178

Tabela 35. Realizacja programu podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych w latach 1994-2003

Rok	Liczba zawartych umów	Wyplacone środki w tys. zł	Liczba przeprowadzonych szkoleń	Liczba przeszkolonych osób		
				Ogółem	w tym: rolników	
1994	272	3 728	*	*	*	
1995	301	3 156	442	9 585	*	
1996	486	10 696	1 727	69 054	48 050	
1997	496	17 159	3 097	86 591	62 629	
1998	437	4 038	2 287	55 288	39 887	
1999	673	9 836	2 787	84 127	60 640	
2000	747	7 815	1 854	58 534	38 392	
2001	1 087	16 831	2 782	85 717	60 381	
2002	1 364	17 360	3 948	93 039	53 525	
2003	2 502	32 684	6 539	124 449	67 271	
RAZEM		8 365	123 303	25 463	666 384	430 775

* brak danych

Tabela 36. Realizacja pomocy finansowej dla grup producentów rolnych w 2003 r., na podstawie umów zawartych w 2002 i 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Liczba GPR wpisanych do rejestru do 31.12.2003 r.				Liczba GPR, którym Agencja przyznała pomoc, w tym za:		Kwota pomocy przyznana na podstawie umów za 2003 r., w zł	Kwota wypłaconej pomocy w 2003 r. za 2002 r., w zł		Kwota pomocy za 2003 r., na podstawie umów zawartych w 2003 r.		Razem wypłacone środki w 2003 r., w zł
		2001	2002	2003	Razem	2002 r.	2003 r.		z tego:		Wypłacona w 2003 r., w zł	Zobowiązania na 2004 r., w zł	
									Zobowiązania z 2002 r.	Na podstawie umów z 2003 r.			
1	dolnośląskie	3	1	3	7	3	2	124 369	103 170	51 251	-	124 369	154 421
2	kujawsko-pomorskie	1	5	3	9	2	4	304 788	92 976	-	164 601	140 187	257 577
3	lubelskie	-	-	8	8	-	4	204 413	-	-	-	204 413	-
4	lubuskie	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5	łódzkie	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
6	małopolskie	-	4	4	8	-	5	333 216	-	-	139 591	193 625	139 591
7	mazowieckie	-	3	3	6	2	3	464 117	71 741	48 285	229 298	234 819	349 324
8	opolskie	1	-	-	1	1	1	95 660	4 836	-	-	95 660	4 836
9	podkarpackie	1	-	3	4	1	3	69 228	-	17 448	-	69 228	17 448
10	podlaskie	-	-	2	2	-	1	177 253	-	-	170 139	7 113	170 139
11	pomorskie	-	2	-	2	-	1	234 173	-	-	-	234 173	-
12	śląskie	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
13	świętokrzyskie	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
14	warmińsko-mazurskie	-	-	2	2	-	1	58 991	-	-	-	58 991	-
15	wielkopolskie	1	3	4	8	4	5	487 894	68 113	87 639	301 332	186 563	457 084
16	zachodniopomorskie	-	1	1	2	-	1	67 150	-	-	-	67 150	-
RAZEM		8	20	37	65	13	31	2 621 252	340 836	204 623	1 004 961	1 616 291	1 550 420

Tabela 37. Realizacja pomocy finansowej dla grup producentów rolnych w latach 2002-2003, wg rodzaju produktu ze względu na który grupa została utworzona

Lp.	Rodzaj produktu ze względu na który GRP została zarejestrowana	Liczba GPR zarejestrowanych do 31.12.2003 r.	z tego:		Kwota pomocy w zł przyznana na podstawie umów za:		Kwota pomocy w zł wypłaconej z tytułu :				Ogółem wypłacona pomoc finansowa w latach 2002-2003 w zł
			korzystające z pomocy za 2002 r.	korzystające z pomocy za 2003 r.	2002 r.	2003 r.	umów zawartych w 2002 r.	zobowiązań z 2002 r. zrealizowanych w 2003 r.	umów z 2003 r. dotyczących pomocy za 2002 r.	umów z 2003 r. dotyczących pomocy za 2003 r.	
1	buraki cukrowe	1	-	1	-	67 150	-	-	-	-	-
2	drób domowy żywy	2	-	2	-	10 308	-	-	-	-	-
3	jaja ptasie	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	liście tytoniu suszone	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	mięso i jadalne podroby z drobiu	1	-	-	-	177 253	-	-	-	170 139	170 139
6	mleko	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	owce, kozy żywe	1	1	1	20 651	16 373	-	-	17 448	-	17 448
8	owoce i warzywa	19	1	12	62 300	880 319	-	-	48 285	225 529	273 814
9	strusie	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	szyszki chmielowe	2	1	1	43 260	74 820	-	-	27 604	21 495	49 099
11	trzoda chlewna żywa	8	5	6	536 899	750 446	141 171	221 187	60 035	536 122	958 516
12	ziarno zbóż	18	5	8	336 892	644 582	142 728	119 649	51 251	51 676	365 305
13	ziemniaki	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	żywiec wołowy	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM		65	13	31	1 000 003	2 621 252	283 899	340 836	204 623	1 004 961	1 834 320

Tabela 38. Realizacja dopłat do mleka klasy Ekstra w 2003 r.

Miesiąc	Średnia miesięczna ilość podmiotów skupujących	Ilość dostawców hurtowych mleka	Ilość skupionego mleka ogółem w tys. l.	Ilość skupionego mleka klasy Ekstra w tys. l.	Kwota dopłat w tys. zł	Udział mleka klasy Ekstra w %
styczeń	340	189 460	540 927,4	430 849,9	17 234,0	79,7
luty	342	194 007	505 363,0	412 047,8	16 481,9	81,5
marzec	343	202 947	594 378,7	496 336,3	19 853,5	83,5
kwiecień	340	203 547	599 569,3	502 500,4	20 100,0	83,8
maj	341	196 675	705 980,7	573 473,0	40 143,1	81,2
czerwiec	338	189 825	710 526,6	557 936,6	39 055,6	78,5
lipiec	330	185 458	714 443,8	556 762,9	38 973,4	77,9
sierpień	330	185 289	675 166,2	527 947,2	36 956,3	78,2
wrzesień	333	197 602	639 477,0	512 823,5	35 897,6	80,2
październik	333	205 820	604 406,3	497 810,9	34 846,8	82,4
listopad	329	212 819	534 908,4	453 784,2	31 764,9	84,9
Razem	*	*	6 825 147,4	5 522 272,7	331 307,1	80,9
grudzień płatny w 2004 r.	327	214 380	563 344,6	489 573,9	34 270,2	86,9
RAZEM	336	198 152	7 388 492,0	6 011 846,6	365 577,3	81,4

Tabela 39. Realizacja dopłat do mleka klasy Ekstra w latach 2002 - 2003, wg województw

Województwo	Średnia miesięczna ilość podmiotów skupujących	Ilość dostawców hurtowych mleka	Ilość skupionego mleka ogółem w tys. l.	Ilość skupionego mleka klasy Ekstra w tys. l.	Kwota dopłat w mln zł	Udział mleka klasy Ekstra w %
dolnośląskie	19	1 029	160	99	6,24	0,6
kujawsko-pomorskie	30	9 516	734	545	34,50	0,7
lubelskie	45	22 506	897	592	37,53	0,7
lubuskie	8	787	114	86	5,45	0,8
łódzkie	25	24 309	1 007	704	44,75	0,7
małopolskie	22	6 173	236	127	8,16	0,5
mazowieckie	41	42 151	2 347	1 854	117,65	0,8
opolskie	11	1 756	238	184	11,53	0,8
podkarpackie	17	5 337	167	85	5,41	0,5
podlaskie	13	34 579	2 160	1 934	122,99	0,9
pomorskie	17	2 790	366	299	19,00	0,8
śląskie	21	5 460	266	172	10,94	0,6
świętokrzyskie	13	11 539	336	208	13,30	0,6
warmińsko-mazurskie	13	7 937	510	442	28,73	0,9
wielkopolskie	34	11 783	1 347	1 106	69,80	0,8
zachodniopomorskie	9	705	117	99	6,27	0,8
RAZEM	338	188 357	11 002	8 536	542,25	77,6

Tabela 40. Realizacja pomocy finansowej dla producentów suszu paszowego w 2003 r., wg województw

Lp.	Województwo	Ilość złożonych wniosków	Wnioskowana kwota pomocy w EUR	Ilość wydanych decyzji pozytywnych	Przyznana pomoc finansowa w EUR	Wyplacona kwota pomocy w zł
1	kujawsko-pomorskie	4	20 524,95	4	20 524,95	91 485,54
2	pomorskie	1	7 170,00	1	7 170,00	33483,18
3	świętokrzyskie	3	14 662,35	3	14 624,85	64 719,98
4	wielkopolskie	2	24 000,00	2	24 000,00	109 460,01
5	zachodniopomorskie	3	33 776,10	3	33 776,10	150 111,89
RAZEM		13	100 133,40	13	100 095,90	449 260,60

Tabela 41. Rozliczenie środków przekazanych przez MRiRW do banków funduszowych na wykup wierzytelności i udzielanie kredytów modernizacyjnych lub naprawczych (na podstawie inwentaryzacji dokumentów finansowych byłego FRiOR na dzień 31.12.2003 r.), w zł

Lp.	Bank funduszowy	Kwota środków rozliczonych przez banki na podstawie zawartych:			Kwota wierzytelności wynikająca z umów zawartych z dłużnikami:			Liczba umów		
		umów kredytu	umów o cesję wierzytelności	ogółem (na podstawie umów kredytu i umów o cesję wierzytelności)	umów kredytu	umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu	kwota wierzytelności ogółem	kredytu	o spłatę zrestruk. długu	ogółem
1	BS Duszniki Wlkp.	477 400,00	0,00	477 400,00	477 400,00	0,00	477 400,00	16		16
2	BS Gostynin	301 600,00	786 201,22	1 087 801,22	301 600,00	786 201,22	1 087 801,22	10	23	33
3	BS Namysłów	2 846 300,00	771 821,60	3 618 121,60	2 846 300,00	771 821,60	3 618 121,60	50	30	80
4	BS Kolbudy	1 054 500,00	320 980,23	1 375 480,23	1 054 500,00	320 980,23	1 375 480,23	28	32	60
5	BS Żelazków	2 389 541,50	7 066 966,28	9 456 507,78	2 389 541,50	7 066 974,28	9 456 515,78	141	615	756
6	BS Wasilków	8 122 000,00	6 380 896,05	14 502 896,05	8 122 000,00	6 468 113,18	14 590 113,18	156	476	632
7	PKB O/Biała Podlaska	19 014 700,00	16 699 170,00	35 713 870,00	19 014 700,00	17 710 335,26	36 725 035,26	541	641	1 182
8	LBS Strzałkowo	155 000,00	2 914 883,29	3 069 883,29	155 000,00	2 914 883,29	3 069 883,29	10	402	412
9	BS Krasnystaw	149 100,00	4 440 407,01	4 589 507,01	149 100,00	4 440 407,00	4 589 507,00	12	553	565
10	BS Darłowo	356 500,00	3 695 462,01	4 051 962,01	356 500,00	3 737 719,63	4 094 219,63	105	432	537
11	BS Sztum	271 800,00	4 809 362,34	5 081 162,34	271 800,00	4 809 362,33	5 081 162,33	16	748	764
12	BS Łask	2 108 150,00	6 663 312,92	8 771 462,92	2 108 150,00	6 843 210,88	8 951 360,88	84	558	642
13	WBK S.A.	434 680,54	3 639 092,78	4 073 773,32	434 680,54	3 638 886,49	4 073 567,03	18	160	178
14	BUG S.A.	19 162 953,30	24 421 813,81	43 584 767,11	19 162 953,30	24 523 524,32	43 686 477,62	693	2 008	2 701
15	GBW SA	1 390 425,00	33 654 825,26	35 045 250,26	1 390 425,00	33 889 765,41	35 280 190,41	107	3 939	4 046
16	BRR "Rolbank" S.A.	22 760 967,77	53 904 702,77	76 665 670,54	22 760 967,77	55 401 079,72	78 162 047,49	377	4 770	5 147
17	GBP-Z S.A.	4 567 090,00	21 578 380,97	26 145 470,97	4 567 090,00	21 713 807,70	26 280 897,70	131	1 516	1 647
18	"Agrobank" S.A.	2 636 900,00	18 164 405,57	20 801 305,57	2 636 900,00	18 176 043,82	20 812 943,82	47	1 674	1 721
RAZEM		88 199 608,11	209 912 684,11	298 112 292,22	88 199 608,11	213 213 116,36	301 412 724,47	2 542	18 577	21 119

Tabela 42. Spłaty kredytów modernizacyjnych i naprawczych oraz spłaty wykupionych wierzytelności byłego FRiOR w 2003 r.,
zł, wg banków funduszowych

W

Lp.	Bank funduszowy	Spłaty wykupionych wierzytelności				Spłaty kredytów modernizacyjnych i naprawczych				Spłaty wierzytelności			
		Ogółem	w tym:			Ogółem	w tym:			Ogółem	w tym:		
			kapitał	odsetki zwykłe	odsetki karne		kapitał	odsetki zwykłe	odsetki karne		kapitał	odsetki zwykłe	odsetki karne
1	Bank Zachodni WBK SA (BRR)	623 987,34	521 416,32	30 196,38	72 374,64	777 844,46	756 709,73	15 979,99	5 154,74	1 401 831,80	1 278 126,05	46 176,37	77 529,38
2	BS Darłowo	259 854,44	121 557,09	9 102,78	129 194,57	6 589,35	3 092,69	483,49	3 013,17	266 443,79	124 649,78	9 586,27	132 207,74
3	BS Duszniki	0,00	0,00	0,00	0,00	47 517,40	38 900,00	247,62	8 369,78	47 517,40	38 900,00	247,62	8 369,78
4	BS Gostynin	2 343,65	1 852,42	304,11	187,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2 343,65	1 852,42	304,11	187,12
5	BS Krasnystaw	20 181,23	15 301,12	76,76	4 803,35	0,00	0,00	0,00	0,00	20 181,23	15 301,12	76,76	4 803,35
6	BS Namysłów	798,20	757,00	33,33	7,87	25 753,02	24 620,00	1 133,02	0,00	26 551,22	25 377,00	1 166,35	7,87
7	BS Poddębice	128 431,05	113 988,69	4 541,36	9 901,00	28 092,66	21 171,23	2 365,82	4 555,61	156 523,71	135 159,92	6 907,18	14 456,61
8	BS Sztum	61 067,76	49 490,31	2 168,36	9 409,09	31 725,00	17 565,45	884,50	13 275,05	92 792,76	67 055,76	3 052,86	22 684,14
9	BPS S.A. (BUG SA)	246 107,56	202 643,85	7 332,23	36 131,48	215 550,25	179 426,69	28 218,68	7 904,88	461 657,81	382 070,54	35 550,91	44 036,36
10	BPS S.A. (GBP-Z)	195 736,22	154 626,00	5 421,07	35 689,15	68 870,61	43 204,72	458,72	25 207,17	264 606,83	197 830,72	5 879,79	60 896,32
11	GBW SA	717 240,19	577 370,98	33 259,92	106 609,29	13 352,18	7 696,44	3 124,16	2 531,58	730 592,37	585 067,42	36 384,08	109 140,87
12	GBW SA/Żelazków	191 654,38	165 985,73	8 265,52	17 403,13	67 593,65	50 038,53	11 358,01	6 197,11	259 248,03	216 024,26	19 623,53	23 600,24
13	LBS Strzałkowo	92 647,78	88 608,76	2 796,56	1 242,46	14 414,56	0,00	0,00	14 414,56	107 062,34	88 608,76	2 796,56	15 657,02
14	BP-H PBK SA Lublin	116 042,70	83 363,92	4 949,91	27 728,87	50 154,90	36 810,00	7 191,68	6 153,22	166 197,60	120 173,92	12 141,59	33 882,09
15	BPH PBK SA (Agrobank)	208 300,54	158 633,06	6 230,10	43 437,38	310 294,99	280 507,78	11 705,21	18 082,00	518 595,53	439 140,84	17 935,31	61 519,38
16	Bank Zachodni WBK SA (WBK)	39 134,28	27 635,47	8 258,85	3 239,96	0,00	0,00	0,00	0,00	39 134,28	27 635,47	8 258,85	3 239,96
RAZEM		2 903 527,32	2 283 230,72	122 937,24	497 359,36	1 657 753,03	1 459 743,26	83 150,90	114 858,87	4 561 280,35	3 742 973,98	206 088,14	612 218,23

**Tabela 43. Stan kredytów modernizacyjnych i naprawczych oraz wykupionych wierzytelności byłego FRiOR na dzień 31.12.2003 r.,
wg banków funduszowych**

Lp.	Bank funduszowy	Liczba umów kredytowych w toku			Kapitał pozostający do spłaty na 31.12.2003 r., w zł			Liczba umów o ponad 3 miesięcznych zaległościach w spłatach		Liczba umów wypowiedzianych		Liczba windykacji		Liczba wytoczonych powództw	
		ogółem	kredyty	wykupione wierzytelności	ogółem	kredyty	wykupione wierzytelności	kredyty	wykupione wierzytelności	kredyty	wykupione wierzytelności	kredyty	wykupione wierzytelności	kredyty	wykupione wierzytelności
1	Bank Zachodni WBK S.A. (BRR)	752	95	657	21 681 295,16	8 419 483,20	13 261 811,96	89	588	73	457	59	396	43	284
2	BS Darłowo	75	11	64	1 527 889,94	62 647,20	1 465 242,74	11	59	8	42	8	41	0	0
3	BS Duszniki	2	2	0	64 141,77	64 141,77	0,00	1	0	1	0	1	0	0	0
4	BS Gostynin	6	1	5	478 804,07	26 400,00	452 404,07	1	2	1	4	1	3	1	2
5	BS Krasnystaw	50	3	47	957 300,92	72 273,87	885 027,05	3	45	3	30	1	13	0	0
6	BS Namysłów	12	6	6	1 293 028,08	726 073,59	566 954,49	5	5	4	5	4	5	4	5
7	BS Poddębice	170	18	152	4 275 160,98	954 789,72	3 320 371,26	13	130	10	106	10	101	11	67
8	BS Sztum	98	12	86	1 445 592,96	514 487,00	931 105,96	9	76	4	48	2	35	1	33
9	BPS S.A. (BUG S.A.)	437	76	361	26 834 700,46	14 035 391,94	12 799 308,52	67	324	49	106	35	72	11	7
10	BPS S.A. (GBP-Z)	211	31	180	7 799 395,90	2 630 700,81	5 168 695,09	27	164	24	147	17	112	14	83
11	GBW S.A.	426	23	403	6 146 063,58	415 763,49	5 730 300,09	21	328	17	257	14	222	11	216
12	GBW S.A./Żelazków	156	29	127	3 930 019,95	1 055 962,55	2 874 057,40	21	98	14	73	11	63	8	55
13	LBS Strzałkowo	48	3	45	548 091,77	52 310,00	495 781,77	3	38	2	33	1	29	0	0
14	BP-H PBK S.A. (Agrobank)	141	11	130	5 276 010,40	373 961,49	4 902 048,91	8	118	9	41	4	14	1	4
15	BP-H PBK S.A.Lublin	233	100	133	12 582 027,67	5 887 745,75	6 694 281,92	91	112	66	80	60	75	30	26
16	Bank Zachodni WBK S.A. (WBK)	48	5	43	988 805,94	63 550,00	925 255,94	5	41	3	26	2	20	2	5
	RAZEM	2 865	426	2 439	95 828 329,55	35 355 682,38	60 472 647,17	375	2 128	288	1 455	230	1 201	137	787

Tabela 44. Stan realizacji przedfunduszowych umów kredytu i pożyczek, w zł

Lp.	Nazwa umowy	Kwota wydatkowanych środków budżetowych	Spłaty kapitału								Razem spłaty kapitału	Stan na 31.12.2003 r.
			1992 - 1996	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.		
1	umowa z BGŻ z 12.11.1991 r. w sprawie kredytowania inwestycji i przedsięwzięć inwestycyjnych podmiotów gospodarczych związanych z rozwojem i restrukturyzacją rolnictwa, przemysłu spożywczego, paszowego oraz utylizacyjnego	1 656 625,0	1 164 599,8	66 190,0	80 431,1	192 292,1	-	67 437,0	-	-	1 570 950,0	85 675,0
2	umowa z PBK z 18.12.1991 r. w sprawie jak wyżej	4 064 269,0	2 858 943,4	202 821,9	10 773,1	41 295,7	8 450,0	2 700,3	-	999,3	3 125 983,7	938 285,3
3	umowa z GBW z 18.10.1991 r. w sprawie jak wyżej	1 675 700,0	1 130 590,0	49 102,1	42 817,1	73 342,4	4 402,1	1 035,4	583,0	409,7	1 302 281,8	373 418,2
4	umowa z BRR /Bank Zachodni/ z 28.10.1991 r. w sprawie jak wyżej	333 400,0	258 400,0	-	-	-	-	-	-	-	258 400,0	75 000,0
5	umowa z BGŻ z 28.08.1991 r. w sprawie udzielenia pożyczek ze środków budżetowych na restrukturyzację rolnictwa	8 782 900,0	2 618 940,4	1 527 815,8	448 026,0	356 185,4	256 235,7	294 988,6	283 741,4	1 722 291,0	7 508 224,3	1 274 675,7
6	Umowa z BGŻ z 21.04.1992 r. lokata LBS Śrem	181 900,0	25 500,0	20 000,0	20 000,0	24 010,8	24 010,8	23 994,8	24 010,8	20 372,8	181 900,0	-
7	umowa z BGŻ O/W Łomża z 27.12.1990 r. w sprawie kredytowania przedsięwzięć inwestycyjnych rolników gminy Turośl	250 000,0	119 882,2	23 161,8	25 692,0	15 135,4	6 968,6	5 982,0	5 894,2	11 149,8	213 866,0	36 134,0
8	umowy zawarte w 1991 r. bezpośrednio przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	1 488 458,3	372 114,6	146 343,7	145 000,0	247 794,0	113 485,2	103 769,1	50 312,6	62 111,9	1 240 931,1	247 527,2
RAZEM		18 433 252,3	8 548 970,4	2 035 435,3	772 739,3	950 055,8	413 552,4	499 907,2	364 542,0	1 817 334,5	15 402 536,9	3 030 715,4

Część I - działalność podstawowa

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków finansowych do dyspozycji na początek roku	667 538	667 538	100,0%
2.	Wpływy	1 686 912	1 687 099	100,0%
2.1.	Dotacja budżetowa do dyspozycji ARiMR w 2003 roku	1 602 519	1 597 177	99,7%
	w tym:			
2.1.1	Dotacja budżetowa dla ARiMR przewidziana w ustawie budżetowej na 2003 rok	1 602 640	1 597 177	99,7%
2.1.2	pomniejszenie dotacji dla ARiMR na mocy decyzji Ministra Rolnictwa z dnia 21.03.2003 r., znak: BFbr.0333-5/2003, zaakceptowana przez Ministra Finansów	-121		
2.1.a)	dotacja na cele statutowe ARiMR, po uwzględnieniu decyzji z Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30.10.2003 r., znak: BFbr.0332-99/2003	1 593 269	1 593 187	100,0%
2.1.b)	część dotacji budżetowej dla ARiMR przeznaczona na współfinansowanie Programów Phare,	9 250	3 990	43,1%
	w tym:			
	środki na współfinansowanie programu PL 02AG05	1 350	90	6,7%
	środki na współfinansowanie programu PL 0104.08	7 900	3 900	49,4%
2.2.	Środki przewidziane w art. 49 ustawy budżetowej na 2003 rok	0	0	0,0%
2.3.	Splaty i zwroty środków:	50 735	53 385	105,2%
2.3.1.	z tytułu FRIOR i umów przedfunduszowych	3 900	4 322	110,8%
2.3.2.	z tytułu pożyczek udzielonych na małą przedsiębiorczość	16 500	18 663	113,1%
2.3.3.	z tytułu zwrotów pożyczek udzielonych rolniczym rynkom hurtowym i giełdom rolnym	30 335	30 400	100,2%
2.4.	Inne wpływy:	33 658	36 537	108,6%
2.4.1.	odsetki	27 958	28 120	100,6%
2.4.1.1.	od środków Agencji	27 058	27 242	100,7%
2.4.1.2.	od środków udzielonych przez FRIOR i z tytułu umów przedfunduszowych	900	878	97,6%
2.4.2.	prowinje pobrane od poręczeń i gwarancji	50	37	74,0%
2.4.3.	opłaty za czynności związane z oznakowaniem zwierząt	150	236	157,3%
2.4.4.	pozostałe wpływy	5 500	8 144	148,1%
3.	Wydatki	1 750 659	1 655 741	94,6%
3.1.	Realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji	1 770	95	5,4%
3.1.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	0	0	0,0%
3.1.2.	realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji preferencyjnych kredytów inwestycyjnych w roku bieżącym	1 500	95	6,3%
3.1.3.	realizacja poręczeń spłaty kredytów studenckich	270	0	0,0%
3.2.	Dopłaty do oprocentowania zrestrukturyzowanych długów i kredytów bankowych	4	4	100,0%
3.2.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	1	1	100,0%
3.2.2.	dopłaty do oprocentowania zrestrukturyzowanych długów i kredytów bankowych	3	3	100,0%
3.3.	Dopłaty do oprocentowania inwestycyjnych kredytów bankowych ogółem, w tym:	414 133	407 115	98,3%
3.3.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	71 680	71 680	100,0%
3.3.2.	do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994-2002	318 583	315 462	99,0%
3.3.3.	do kredytów inwestycyjnych udzielonych w roku bieżącym, w tym:	23 870	19 973	83,7%
3.3.3.1.	kredytów inwestycyjnych oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości minimalnej nie mniejszej niż 1,2% w stosunku rocznym (na zakup ziemi - symbol KZ, OR/KZ i linia kredytowa "młody rolnik" - symbol MR, DM/MR i OR/MR) oraz w wysokości 0,25% stopy redyskonta weksli NBP (dla grup producentów rolnych - symbol GP)	19 260	16 034	83,3%
3.3.3.2.	kredytów inwestycyjnych branżowych - linie: BR, DM/BR i OR/BR , oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości nie mniejszej niż 2% w stosunku rocznym	3 270	2 720	83,2%
3.3.3.3.	kredytów inwestycyjnych oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości nie mniejszej niż 3% w stosunku rocznym (linie: IP, RP, OR/IP, MP)	1 340	1 219	91,0%
3.4.	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych ogółem, w tym:	61 502	59 118	96,1%
3.4.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	13 095	13 095	100,0%
3.4.2.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych udzielonych w latach 1994-2002	44 407	44 101	99,3%
3.4.2.1.	na podstawie uchwały RM 114/95 z 29.08.95 *	7	7	100,0%
3.4.2.2.	na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolników dotkniętych klęskami żywiołowymi	44 400	44 094	99,3%

Część I - działalność podstawowa

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
3.4.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na likwidację skutków klęsk żywiołowych udzielonych w roku bieżącym	4 000	1 922	48,1%
3.5.	Dopłaty do kredytów obrotowych na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej udzielonych w 2000 roku	15	15	100,0%
3.5.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	15	15	100,0%
3.5.2.	dopłaty do kredytów obrotowych na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej należne za rok bieżący	0	0	0,0%
3.6.	Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze udzielonych w 2002 roku	16 207	16 181	99,8%
3.6.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	6 427	6 427	100,0%
3.6.2.	dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze należne za rok bieżący	9 780	9 754	99,7%
3.7.	Dopłaty do mleka w klasie ekstra	362 649	360 156	99,3%
3.7.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	28 849	28 849	100,0%
3.7.2.	wydatki roku bieżącego	333 800	331 307	99,3%
3.8.	Pomoc dla podmiotów zajmujących się zbieraniem zwłok padłych przeżuwaczy, przetwarzaniem, transportem oraz spalaniem mączek wyprodukowanych z tych zwłok.	2 738	2 621	95,7%
3.8.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	138	139	100,7%
3.8.2.	wydatki roku bieżącego	2 600	2 482	95,5%
3.9.	Finansowanie działalności jednostek doradztwa rolniczego, dotyczącej doradztwa i informacji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym związanych z realizacją przedsięwzięć w ramach Programu SAPARD	1 060	495	46,7%
3.9.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	60	60	100,0%
3.9.2.	wydatki roku bieżącego	1 000	435	43,5%
3.10.	Finansowanie organizacji grup producenckich	1 641	1 550	94,5%
3.10.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	341	341	100,0%
3.10.2.	wydatki roku bieżącego	1 300	1 209	93,0%
3.11.	Finansowanie zalesiania gruntów rolnych	20 664	19 355	93,7%
3.11.2.	wypłaty ekwiwalentów do zalesień przeprowadzonych w latach ubiegłych	9 200	9 181	99,8%
3.11.3.	wypłaty ekwiwalentów do zalesień przeprowadzonych w roku bieżącym	11 464	10 174	88,7%
3.12.	Dopłaty do suszu paszowego	460	449	97,6%
3.12.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	0	0	0,0%
3.12.2.	wydatki roku bieżącego	460	449	97,6%
3.13.	Działalność informacyjna	21 113	19 176	90,8%
3.13.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	411	411	100,0%
3.13.2.	wydatki roku bieżącego	20 702	18 765	90,6%
3.14.	Rezerwa finansowa na finansowanie III etapu "Rządowego programu budowy i rozwoju rynków hurtowych"	0	0	0,0%
3.14.1.	Rezerwa finansowa na dofinansowanie rynków hurtowych regionalnych	0	0	0,0%
3.14.2.	Rezerwa finansowa na dofinansowanie rynków hurtowych ponadregionalnych	0	0	0,0%
3.15.	Udzielanie pożyczek na tworzenie nowych miejsc pracy w ramach programu "Mała przedsiębiorczość"	15 000	12 168	81,1%
3.15.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	0	0	0,0%
3.15.2.	wydatki roku bieżącego	15 000	12 168	81,1%
3.16.	Udział w finansowaniu działalności związanej z podnoszeniem i zmianą kwalifikacji zawodowych	34 112	32 684	95,8%
3.16.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	5 312	5 282	99,4%
3.16.2.	wydatki roku bieżącego	28 800	27 402	95,1%
3.17.	Udział w finansowaniu wdrażania i upowszechniania rachunkowości rolnej	4 282	3 987	93,1%
3.17.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	1 952	1 939	99,3%
3.17.2.	wydatki roku bieżącego	2 330	2 048	87,9%
3.18.	Wydatki na budowę oprogramowania dla systemu IACS (umowa z Hewlett-Packard)	87 311	69 998	80,2%
3.18.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	9 058	9 058	100,0%
3.18.2.	wydatki roku bieżącego	78 253	60 940	77,9%

Część I - działalność podstawowa

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
	w tym:			
3.18.2.1.	umowa 14/KZP/01	63 728	58 003	91,0%
3.18.2.2.	system IRZ dla trzody chlewnej	10 491	2 937	28,0%
3.18.2.3.	obszarowy system dopłat bezpośrednich	4 034	0	0,0%
3.19.	Budowa Systemu Ewidencji Działek Rolnych - LPIS (w tym ortofotomapy)	44 400	35 414	79,8%
3.19.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	2 748	2 257	82,1%
3.19.2.	wydatki roku bieżącego	41 652	33 157	79,6%
3.20.	Wydatki związane z identyfikacją i rejestracją zwierząt	69 120	54 555	78,9%
3.20.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	19 643	8 866	45,1%
3.20.2.	wydatki roku bieżącego	49 477	45 689	92,3%
3.21.	Współfinansowanie programów Phare, w tym:	9 510	326	3,4%
3.21.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	260	260	100,0%
3.21.2.	wydatki bieżące, w tym:	1 350	66	4,9%
3.21.2.1.	dotyczące programu Phare 2002 (I&R) - Development of the System for Identification and Registration of Animals in Poland	0	0	0,0%
3.21.2.2.	dotyczące programu Phare 2002 (SPO) - PL 02AG05 - Przygotowanie do wdrażania EAGGF	1 350	66	4,9%
3.21.3.	wydatki majątkowe, w tym:	7 900	0	0,0%
3.21.3.1.	dotyczące programu PL 0104.08 "Dalsze przygotowanie do wdrożenia wybranych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej"	7 900	0	0,0%
3.21.3.2.	dotyczące programu Phare 2002 (I&R) - Development of the System for Identification and Registration of Animals in Poland	0	0	0,0%
3.22.	Wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania Agencji	289 956	278 685	96,1%
3.22.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	20 076	20 076	100,0%
	w tym:			
	z tytułu wynagrodzeń	5 777	5 777	100,0%
	z tytułu składek od wynagrodzeń	6 427	6 427	100,0%
	z tytułu pozostałych kosztów działalności	7 872	7 872	100,0%
3.22.2.	wynagrodzenia	146 964	141 643	96,4%
3.22.3.	składki od wynagrodzeń	28 346	25 310	89,3%
3.22.4.	pozostałe bieżące koszty funkcjonowania	94 570	91 656	96,9%
3.23.	Pozostałe wydatki	3 500	6 822	194,9%
3.23.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	3 085	2 786	90,3%
	w tym:			
	zwrot środków przeznaczonych na dopłaty do mleka w klasie ekstra w 2002 roku	1 653	1 653	100,0%
	zwrot środków przeznaczonych na współfinansowanie Programu PL 0006.09	1 132	1 133	100,1%
	zwrot środków ujętych w rezerwie na sprawy sporne	300	0	0,0%
3.23.2.	wydatki roku bieżącego (inne wydatki wcześniej nie sklasyfikowane - odsetki za zwłokę od pobranych środków z budżetu państwa, kary, odszkodowania itd..)	415	4 036	972,5%
3.24.	Wydatki majątkowe	289 512	274 772	94,9%
3.24.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	176 293	175 544	99,6%
	w tym:			
	z tytułu pożyczki dla Małopolskiego Rynku Hurtowego w Tarnowie	600	0	0,0%
	z tytułu modernizacji i adaptacji lokali wojewódzkich i powiatowych	14 443	14 294	99,0%
	z tytułu zakupów informatycznych	147 497	147 497	100,0%
	z tytułu zakupu samochodów osobowych dla biur powiatowych	13 753	13 753	100,0%
3.24.2.	wydatki roku bieżącego	113 219	99 228	87,6%
4.	Stan środków finansowych do dyspozycji na koniec roku	603 791	698 896	115,8%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	571 708	369 928	64,7%
5.1.	Zrestrukturyzowane długi i kredyty uzupełniające	0	0	0,0%
5.2.	Dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach ubiegłych (1994-2002)	49 287	47 849	97,1%
5.3.	Dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w roku bieżącym, w tym:	13 081	11 631	88,9%

Część I - działalność podstawowa

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003	REALIZACJA PLANU 2003	
		W TYS. ZŁ	W TYS. ZŁ	W %
5.3.1.	kredytów inwestycyjnych oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości minimalnej nie mniejszej niż 1,2% w stosunku rocznym (na zakup ziemi - symbol KZ, OR/KZ i linia kredytowa "młody rolnik" - symbol MR, DM/MR i OR/MR) oraz w wysokości 0,25% stopy redyskonta weksli NBP (dla grup producentów rolnych - symbol GP)	10 081	9 134	90,6%
5.3.2.	kredytów inwestycyjnych branżowych - linie: BR, DM/BR i OR/BR , oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości nie mniejszej niż 2% w stosunku rocznym	2 000	1 516	75,8%
5.3.3.	kredytów inwestycyjnych oprocentowanych dla kredytobiorców w wysokości nie mniejszej niż 3% w stosunku rocznym (linie: IP, RP, OR/IP, MP)	1 000	981	98,1%
5.4.	Dopłaty do kredytów kłeszkowych udzielonych w latach ubiegłych (1994-2002)	7 729	6 471	83,7%
5.5.	Dopłaty do kredytów kłeszkowych udzielonych w roku bieżącym	10 000	4 718	47,2%
5.6.	Dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych na cele rolnicze udzielonych w 2002 roku	240	207	86,3%
5.7.	Dopłaty do mleka w klasie ekstra	32 400	34 270	105,8%
5.8.	Pomoc dla podmiotów zajmujących się zbieraniem zwłok padłych przeżuwaczy, przetwarzaniem, transportem oraz spalaniem mączek wyprodukowanych z tych zwłok	600	414	69,0%
5.9.	Finansowanie jednostek ODR w zakresie doradztwa i informacji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym, związanych z realizacją przedsięwzięć w ramach Programu SAPARD	2 000	561	28,1%
5.10.	Finansowanie organizacji grup producenckich	1 737	1 616	93,0%
5.11.	Zmiana i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	7 200	8 588	119,3%
5.12.	Rachunkowość rolna	850	765	90,0%
5.13.	Wydatki związane ze znakowaniem zwierząt	24 933	23 689	95,0%
5.14.	Wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania ARiMR	49 071	35 249	71,8%
5.15.	Wydatki majątkowe	162 663	18 746	11,5%
5.16.	Budowa systemu LPIS	123 550	82 088	66,4%
5.17.	Wydatki na budowę oprogramowania dla systemu IACS (umowa z Hewlett-Packard)	74 643	92 469	123,9%
5.17.1.	umowa 14/KZP/01	40 004	45 627	114,1%
5.17.2.	system IRZ dla trzody chlewnej	496	8 665	1747,0%
5.17.3.	obszarowy system dopłat bezpośrednich	34 143	38 177	111,8%
5.18.	Finansowanie zalesiania gruntów rolnych	3 374	34	1,0%
5.19.	Działalność informacyjna	8 350	563	6,7%

* w związku z prezentacją planu finansowego w tys. zł, kwoty od 0 do 500 zł są zaokrąglane w dół, a od 501 zł w górę. Na przykład kwota w tej pozycji wynosi 0, pomimo tego, że planuje się poniesienie z tej pozycji wydatków w kwocie ok. 200 zł.

Część II - środki pochodzące z KUP

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	1 161	1 161	100,0%
2.	Wpływy	1 709	1 507	88,2%
2.1	Środki pochodzące z Krajowego Urzędu Pracy	0	0	0,0%
2.2	Splaty pożyczek	1 709	1 507	88,2%
2.2.1	splaty kapitału	1 670	1 457	87,2%
2.2.2	splaty odsetek	22	25	113,6%
2.2.3	odsetki od należności windykowanych	17	25	147,1%
2.3	Zwroty niewłaściwie wykorzystanych środków	0	0	0,0%
3.	Wydatki	2 608	2 608	100,0%
3.1	Pożyczki dla pracodawców na utworzenie miejsc pracy			
3.2	Zwroty środków z tytułu spłat pożyczek	2 608	2 608	100,0%
3.2.1	zwroty środków z tyt. spłat kapitału	2 542	2 542	100,0%
3.2.2	zwroty środków z tyt. spłat odsetek	49	49	100,0%
3.2.3	zwroty środków z tyt. odsetek od należności windykowanych	17	17	100,0%
3.3	Zwroty niewłaściwie wykorzystanych środków	0	0	0,0%
4.	Stan środków na koniec roku	262	60	22,9%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	262	60	22,9%

1652

Część III - cele rolnicze

redysk. NBP 5,75%

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	822	822	100,0%
2.	Wpływy	77 153	76 145	98,7%
2.1.	Środki budżetowe do dyspozycji ARiMR	76 849	74 656	97,1%
2.1.1.	środki ujęte w ustawie budżetowej na 2003/2004 rok	150 480	0	0,0%
2.1.2.	decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30.10.2003r., znak: BFbr.0332-99/2003	-2 800	0	0,0%
2.1.3.	środki budżetowe do przeznaczenia na inne cele	-70 831	0	0,0%
2.2.	Zwroty dopłat	222	1 259	567,1%
2.3.	Zwroty odsetek od dopłat	79	217	274,7%
2.4.	Odsetki od rachunku bankowego	3	13	433,3%
3.	Wydatki	77 975	75 702	97,1%
3.1.	Dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze	76 838	74 646	97,1%
3.1.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	14 267	14 267	100,0%
3.1.2.	dopłaty udzielone w roku bieżącym	62 571	60 379	96,5%
3.2.	Zwroty do budżetu	1 137	1 056	92,9%
3.2.1.	zwroty środków budżetowych	11	11	100,0%
3.2.2.	zwroty dopłat udzielonych w latach poprzednich	754	754	100,0%
3.2.3.	zwroty dopłat udzielonych w roku bieżącym	102	28	27,5%
3.2.4.	zwroty odsetek od rachunku bankowego	6	5	83,3%
3.2.5.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z lat poprzednich	258	257	99,6%
3.2.6.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z roku bieżącego	6	1	16,7%
4.	Stan środków na koniec roku	0	1 265	0,0%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	0	16 350	0,0%

Część IV A - Program PL 0006.09 "Przygotowanie do wybranych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej"

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	0	0	0,0%
2.	Wpływy	11 310	11 310	100,0%
2.1.	Środki ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wydatków nie wygasających z końcem 2002 roku	11 310	11 310	100,0%
3.	Wydatki	11 310	11 310	100,0%
3.1.	Wydatki majątkowe	0	0	0,0%
3.2.	Wydatki bieżące	11 310	11 310	100,0%
4.	Stan środków na koniec roku	0	0	0,0%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	0	0	0,0%

Część IV B - Program PL 0104.08 "Dalsze przygotowanie do wdrożenia wybranych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej"

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	0	0	0,0%
2.	Wpływy	8 800	8 800	100,0%
2.1.	Środki ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wydatków nie wygasających z końcem 2002 roku	8 800	8 800	100,0%
3.	Wydatki	8 800	8 164	92,8%
3.1.	Wydatki majątkowe	6 720	1 799	26,8%
3.2.	Wydatki bieżące	2 080	1 865	89,7%
3.3.	Zwrot do budżetu państwa	0	4 500	0,0%
4.	Stan środków na koniec roku	0	636	0,0%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	0	636	0,0%

Część V - wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych w lipcu 1997 r. klęską powodzi

redysk. NBP 5,75%

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	0	0	0,0%
2.	Wpływy	225	222	98,7%
2.1.	Środki budżetowe	225	221	98,2%
2.2.	Zwroty dopłat	0	1	0,0%
2.3.	Zwroty odsetek od dopłat			
2.4.	Odsetki od rachunku bankowego			
3.	Wydatki	225	222	98,7%
3.1.	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych klęską powodzi	220	217	98,6%
3.1.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	57	57	100,0%
3.1.2.	dopłaty udzielone w roku bieżącym	163	160	98,2%
3.2.	Zwroty do budżetu	5	5	100,0%
3.2.1.	zwroty środków budżetowych	5	5	100,0%
3.2.2.	zwroty dopłat udzielonych w latach poprzednich			
3.2.3.	zwroty dopłat udzielonych w roku bieżącym			
3.2.4.	zwroty odsetek od rachunku bankowego			
3.2.5.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z lat poprzednich			
3.2.6.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z roku bieżącego			
4.	Stan środków na koniec roku	0	0	0,0%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	0	28	0,0%

Część VI - cele gospodarki rybnej

redysk. NBP 5,75%

POZYCJA	TREŚĆ	PLAN 2003 W TYS. ZŁ	REALIZACJA PLANU 2003	
			W TYS. ZŁ	W %
1.	Stan środków do dyspozycji na początek roku	0	0	0,0%
2.	Wpływy	100	96	96,0%
2.1.	Środki budżetowe na dopłaty do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich	100	96	96,0%
2.1.1.	środki ujęte w ustawie budżetowej na 2003/2004 rok	2 000	0	0,0%
2.1.2.	decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30.10.2003r., znak: BFbr.0332-99/2003	-237	0	0,0%
2.1.3.	środki budżetowe do przeznaczenia na inne cele	-1 663	0	0,0%
2.2.	Zwroty dopłat			
2.3.	Zwroty odsetek od dopłat			
2.4.	Odsetki od rachunku bankowego			
3.	Wydatki	100	96	96,0%
3.1.	Dopłaty do oprocentowania kredytów na cele gospodarki rybnej	98	93	94,9%
3.1.1.	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	27	27	100,0%
3.1.2.	dopłaty udzielone w roku bieżącym	71	66	93,0%
3.2.	Zwroty do budżetu	2	3	150,0%
3.2.1.	zwroty środków budżetowych	2	3	150,0%
3.2.2.	zwroty dopłat udzielonych w latach poprzednich			
3.2.3.	zwroty dopłat udzielonych w roku bieżącym			
3.2.4.	zwroty odsetek od rachunku bankowego			
3.2.5.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z lat poprzednich			
3.2.6.	zwroty odsetek od zwrotów dopłat z roku bieżącego			
4.	Stan środków na koniec roku	0	0	0,0%
5.	Zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym	0	9	0,0%